

Vissa fiskeripolitiska frågor

Sammanfattning

Utskottet behandlar i detta betänkande regeringens skrivelse 2005/06:171 Vissa fiskeripolitiska frågor jämte 5 följdmotioner med 44 motionsyrkanden. Dessutom behandlar utskottet 166 motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2004 och 2005 med anknytning till skrivelsen. I skrivelsen redogör regeringen för resultatet av den reformering av den gemensamma fiskeripolitiken som genomfördes år 2002 och hur genomförandet och tillämpningen därefter har framskridit. Mot bakgrund av förändringarna av den gemensamma fiskeripolitiken, men även av svensk miljöpolitik och de nationella miljökvalitetsmålen, bör en översyn och revidering genomföras av fiskelagen (1993:787) i syfte att modernisera lagen mot ökad miljöhänsyn och hållbart nyttjande. Även ett förändrat sanktionssystem för fisket bör utredas. I skrivelsen redogör regeringen för situationen för fiskresurserna och fiskerinäringen samt andra näringsverksamheter, såsom fisketurismen, som nyttjar fiskeresursen. Regeringen lägger fram en övergripande nationell strategi för svenskt fiske under perioden 2007–2013. Avsikten är att denna strategi skall utgöra grund för en nationell strategisk plan.

I skrivelsen redogör regeringen även för arbetet på fiskets område inom ramen för miljömålsarbetet och framhåller behovet av kompletterande åtgärder för bl.a. lokala fiskbestånd. Ett nationellt förbud mot utkast av fisk skall införas och bl.a. kommer jaktbestämmelserna för säl och skarv att ses över. Vidare kommer möjligheter till ekonomiskt stöd att införas för de fiskeföretag som drabbats av dumpade kemiska stridsmedel eller miljöfarliga kemiska ämnen.

Regeringen påtalar behovet av en bredare samordning av de fiskevårdande insatserna och större kunskap om effekterna av åtgärderna samt av omprövning och tillsyn av vattendomar och vattenföretag. Inom fiskeriförvaltningen och fiskevården bör ökad hänsyn tas till fisketurism, fisketuristiskt företagande och fritidsfisket. Även vattenbrukets utvecklingsmöjligheter betonas.

I skrivelsen redogör regeringen för sin bedömning av fördelningen av ansvarsfördelning och arbetsuppgifter mellan berörda myndigheter. Den framtida fiskerikontrollen bör inriktas mot kontroll i hela kedjan, och Fis-

keriverket bör få ett tydligare ansvar för sådan fiskerikontroll som inte åligger någon annan myndighet att utföra. Verket bör också överta ansvaret för landnings- och kvalitetskontrollen och ha det övergripande ansvaret för uppföljning av sådan fisketillsyn som bedrivs av länsstyrelser och fisketillsynsmän.

En nationell handlingsplan för fiskerikontrollen bör utarbetas, liksom ett indikatorsystem för att mäta och följa det olagliga fisket. Möjligheterna bör ses över att låta Kustbevakningen bedriva förundersökning avseende vissa fiskebrott i syfte att möjliggöra en mer effektiv lagföring.

Samtliga motionsyrkanden avstyrks med hänvisning till vad som anförs i skrivelsen, till miljö- och jordbruksutskottets, skatteutskottets och utbildningsutskottets tidigare uttalanden i vissa frågor och till det arbete som i övrigt pågår på området.

I betänkandet finns 68 reservationer.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	6
Redogörelse för ärendet	13
Ärendet och dess beredning	13
Bakgrund	13
Skrivelsens huvudsakliga innehåll	13
Översyn av fiskelagen m.m.	15
Administrativa sanktioner	17
Utskrotning av fiskeflottan m.m.	18
Övergripande nationell strategi för svenskt fiske 2007–2013	21
Genomförandeplanering och administration	44
Åtgärder för att främja fiskbestånden i havet samt kust och skärgård	51
Marina skyddade områden och fredade områden	63
Utkast av fisk	66
Säl och skarv	68
Dumpade kemiska stridsmedel eller miljöfarliga kemiska ämnen	70
Fiskevård	71
Förändrad inriktning på kompensationsåtgärder avseende fiske vid vattendomar	78
Fisketurism och fritidsfiske	80
Vattenbruk	85
Fiskerikontrollen	88
Övriga frågor	98
Reservationer	107
1. Översyn av fiskelagen m.m., punkt 1 (fp)	107
2. Administrativa sanktioner, punkt 2 (m, fp, kd)	108
3. Utskrotning av fiskeflottan m.m., punkt 3 (v)	108
4. En proposition om en uppdaterad fiskeripolitik, punkt 4 (m, kd)	109
5. Sveriges roll i den gemensamma fiskeripolitiken, punkt 5 (m)	110
6. Utformningen av den gemensamma fiskeripolitiken, punkt 6 (m, fp, kd, c)	110
7. De rådgivande nämnderna, punkt 7 (kd)	111
8. En etisk dimension i fiskeripolitiken m.m., punkt 8 (fp, kd)	111
9. Tillgängligheten till Nordsjön och Västerhavet m.m., punkt 9 (kd)	112
10. Reformering av FN:s havsrättskonvention, punkt 10 (fp, kd)	113
11. Vetenskaplig rådgivning, punkt 11 (m, kd)	113
12. Vetenskaplig rådgivning, punkt 11 (v, mp)	114
13. Individuella kvoter m.m., punkt 12 (fp, mp)	114
14. Individuella kvoter m.m., punkt 12 (m)	115
15. Individuella kvoter m.m., punkt 12 (kd)	116
16. Individuella kvoter m.m., punkt 12 (c)	116
17. Införande av ett system med fiskedagar, punkt 13 (m, fp, kd, c)	117
18. Den nationella fiskeripolitiken, punkt 15 (kd)	118
19. Den nationella fiskeripolitiken, punkt 15 (m, c)	118
20. Det kustnära fisket och insjöfisket m.m., punkt 16 (fp)	119

21. Det kustnära fisket och insjöfisket m.m., punkt 16 (c)	120
22. Småskalig livsmedelsförädling m.m., punkt 17 (m, kd, c)	120
23. Konsumentperspektivet, punkt 18 (kd, c)	121
24. Miljömärkning m.m., punkt 19 (m, fp, kd, c)	121
25. Genomförandeplanering och administration, punkt 20 (fp)	122
26. Genomförandeplanering och administration, punkt 20 (kd)	123
27. Genomförandeplanering och administration, punkt 20 (c)	123
28. Nationella förvaltningsåtgärder, punkt 24 (v)	124
29. Ålfisket, punkt 25 (m, fp, kd, c)	125
30. Åtgärdsprogrammet för lax, punkt 26 (kd, c)	126
31. Vildlekande lax, punkt 27 (kd)	126
32. Tumlare, punkt 29 (kd)	127
33. Östersjön som pilotområde, punkt 30 (m, fp, kd, c)	127
34. Vattenägares husbehovsfiske, punkt 31 (kd)	128
35. Utkast av fisk, punkt 32 (m, fp, kd)	128
36. Säl och skarv, punkt 34 (m, fp, kd, c)	129
37. Dumpade kemiska stridsmedel eller miljöfarliga kemiska ämnen, punkt 35 (kd)	129
38. Fiskevårdsåtgärder, punkt 36 (m)	130
39. Fiskevårdsåtgärder, punkt 36 (kd, c)	131
40. Fiskevårdsåtgärder, punkt 36 (v)	131
41. Handredskapsfiske, punkt 37 (fp)	132
42. Överlåtelse av rätten till handredskapsfiske i vissa fall, punkt 38 (fp, mp)	132
43. Fiskevårdsområden, punkt 39 (m)	133
44. Fiskevårdsområden, punkt 39 (kd, c)	133
45. Fisketurism och fritidsfiske, punkt 41 (m)	134
46. Vattenbruk, punkt 42 (m)	135
47. Vattenbruk, punkt 42 (kd)	135
48. Musselodling, punkt 43 (kd, c)	136
49. Musselodling, punkt 43 (v)	137
50. Fiskerikontrollen, punkt 44 (m)	137
51. Fiskerikontrollen, punkt 44 (fp)	138
52. Fiskerikontrollen, punkt 44 (kd)	138
53. Tydligare ansvarsfördelning m.m., punkt 45 (m)	139
54. Tydligare ansvarsfördelning m.m., punkt 45 (fp)	139
55. Ansvar för kvalitets- och landningskontroll, punkt 46 (fp)	140
56. Ansvar för kvalitets- och landningskontroll, punkt 46 (kd)	140
57. Förenklingar i regelverket m.m., punkt 47 (m, fp, kd, c)	141
58. Antalet landningshamnar, punkt 48 (kd)	142
59. Samverkan mellan kontrollmyndigheter m.m., punkt 49 (m)	142
60. Samverkan mellan kontrollmyndigheter m.m., punkt 49 (mp)	143
61. Yrkesfiskaravdrag, punkt 50 (m, fp, kd, c)	144
62. Lärlingsutbildning inom yrkesfisket, punkt 51 (kd, c)	144
63. En yrkesteknisk högskola och ett fångstteknologiskt institut, punkt 52 (kd)	145
64. Marin forskning, punkt 53 (m)	145
65. Vindkraftens lokalisering, punkt 54 (m)	146
66. Vindkraftens lokalisering, punkt 54 (kd)	146

67. Miljöstöd för städning av hav och kuster, punkt 55 (kd)	147
68. Spökgarn, punkt 56 (m, kd)	147
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	148
Skrivelsen	148
Följdmotioner	148
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2004	151
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2005	157

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Översyn av fiskelagen m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:MJ40 yrkandena 5 och 6, 2005/06:MJ324 och 2005/06:MJ446 yrkande 23.

Reservation 1 (fp)

2. Administrativa sanktioner

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ40 yrkande 8.

Reservation 2 (m, fp, kd)

3. Utskrotning av fiskeflottan m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:MJ327 yrkandena 1 och 3, 2005/06:MJ333 yrkandena 1–4, 2005/06:MJ369 yrkandena 1 och 2 samt 2005/06:MJ471 yrkande 2.

Reservation 3 (v)

4. En proposition om en uppdaterad fiskeripolitik

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ37 yrkande 1.

Reservation 4 (m, kd)

5. Sveriges roll i den gemensamma fiskeripolitiken

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ36 yrkande 1.

Reservation 5 (m)

6. Utformningen av den gemensamma fiskeripolitiken

Riksdagen avslår motionerna 2004/05:MJ369 yrkande 19, 2004/05: MJ389, 2004/05:MJ428, 2004/05:MJ448, 2005/06:MJ38 yrkande 1, 2005/06:MJ39 yrkande 2, 2005/06:MJ40 yrkande 1, 2005/06:MJ292 yrkande 3, 2005/06:MJ532 yrkande 9 och 2005/06:MJ585 yrkande 5.

Reservation 6 (m, fp, kd, c)

7. De rådgivande nämnderna

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ37 yrkande 4.

Reservation 7 (kd)

8. En etisk dimension i fiskeripolitiken m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2004/05:MJ500 yrkande 28 och 2005/06: MJ446 yrkande 29.

Reservation 8 (fp, kd)

9. Tillgängligheten till Nordsjön och Västerhavet m.m.

Riksdagen avslår motion 2004/05:MJ500 yrkande 31.

Reservation 9 (kd)

10. Reformering av FN:s havsrättskonvention

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ446 yrkande 34.

Reservation 10 (fp, kd)

11. Vetenskaplig rådgivning

Riksdagen avslår motionerna 2004/05:MJ421 yrkandena 2 och 3, 2004/05:MJ500 yrkande 24 och 2005/06:MJ36 yrkande 2.

Reservation 11 (m, kd)

Reservation 12 (v, mp)

12. Individuella kvoter m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2004/05:MJ369 yrkande 16, 2004/05: MJ371 yrkandena 6, 7 och 9, 2004/05:MJ466, 2004/05:MJ500 yrkande 21, 2005/06:MJ37 yrkande 2, 2005/06:MJ219, 2005/06:MJ262, 2005/06:MJ328 yrkande 1, 2005/06:MJ446 yrkande 24, 2005/06: MJ522 yrkande 7 och 2005/06:MJ585 yrkande 13.

Reservation 13 (fp, mp)

Reservation 14 (m)

Reservation 15 (kd)

Reservation 16 (c)

13. Införande av ett system med fiskedagar

Riksdagen avslår motionerna 2004/05:MJ500 yrkande 22, 2005/06: MJ37 yrkande 3, 2005/06:MJ40 yrkandena 4 och 10, 2005/06: MJ214, 2005/06:MJ446 yrkande 25 och 2005/06:MJ585 yrkande 7.

Reservation 17 (m, fp, kd, c)

14. Fiskeriverkets instruktioner

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ327 yrkande 2.

15. Den nationella fiskeripolitiken

Riksdagen avslår motionerna 2004/05:MJ487, 2004/05:MJ495 yrkande 1, 2004/05:MJ500 yrkande 29, 2004/05:N401 yrkande 11 i denna del, 2005/06:MJ39 yrkande 1, 2005/06:MJ349 yrkande 1 och 2005/06: MJ585 yrkande 1.

Reservation 18 (kd)

Reservation 19 (m, c)

16. Det kustnära fisket och insjöfisket m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2004/05:MJ317, 2004/05:MJ327, 2004/05:MJ413, 2004/05:MJ471, 2004/05:MJ535, 2005/06:MJ272 yrkande 1, 2005/06:MJ333 yrkande 5, 2005/06:MJ471 yrkande 1 och 2005/06:MJ585 yrkande 12.

Reservation 20 (fp)

Reservation 21 (c)

17. Småskalig livsmedelsförädling m.m.

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ405.

Reservation 22 (m, kd, c)

18. Konsumentperspektivet

Riksdagen avslår motionerna 2004/05:MJ339, 2005/06:MJ39 yrkande 3 och 2005/06:MJ501.

Reservation 23 (kd, c)

19. Miljömärkning m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2004/05:MJ371 yrkande 12, 2005/06: MJ446 yrkande 33 och 2005/06:MJ585 yrkande 15.

Reservation 24 (m, fp, kd, c)

20. Genomförandeplanering och administration

Riksdagen avslår motionerna 2004/05:MJ369 yrkande 18, 2004/05: MJ494 yrkande 5 i denna del, 2004/05:N401 yrkande 11 i denna del, 2005/06:MJ40 yrkande 3, 2005/06:MJ272 yrkande 3, 2005/06: MJ446 yrkandena 30 och 31, 2005/06:MJ451 yrkande 5 och 2005/06: MJ585 yrkandena 3, 8 och 9.

Reservation 25 (fp)

Reservation 26 (kd)

Reservation 27 (c)

21. Bottentrålningens skador på havsmiljön

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ587 yrkande 2.

22. Fiskets ansvar för miljöproblemen i havet

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ585 yrkande 10.

23. Vitbok om utfiskningen

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ486.

24. Nationella förvaltningsåtgärder

Riksdagen avslår motionerna 2004/05:MJ347 yrkande 3, 2004/05: MJ421 yrkande 4, 2004/05:MJ488, 2004/05:MJ500 yrkande 25, 2005/06:MJ444 yrkande 1, 2005/06:MJ497 yrkande 1 och 2005/06: MJ585 yrkande 6.

Reservation 28 (v)

25. Ålfisket

Riksdagen avslår motionerna 2004/05:MJ300, 2004/05:MJ319, 2004/05:MJ333 yrkandena 1 och 2, 2004/05:MJ421 yrkande 7, 2004/05:MJ494 yrkande 3, 2005/06:MJ328 yrkande 3, 2005/06: MJ451 yrkande 3, 2005/06:MJ505 och 2005/06:MJ524 yrkande 5.

Reservation 29 (m, fp, kd, c)

26. Åtgärdsprogrammet för lax

Riksdagen avslår motionerna 2004/05:MJ421 yrkande 6, 2005/06: MJ37 yrkandena 10 och 11, 2005/06:MJ39 yrkande 5 och 2005/06: MJ551.

Reservation 30 (kd, c)

27. Vildlekande lax

Riksdagen avslår motionerna 2004/05:MJ460, 2004/05:MJ500 yrkande 30, 2005/06:MJ308, 2005/06:MJ446 yrkande 32, 2005/06:MJ550 och 2005/06:MJ572.

Reservation 31 (kd)

28. Vätternröding

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ497 yrkandena 2 och 3.

29. Tumlare

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:MJ294 och 2005/06:MJ446 yrkande 14.

Reservation 32 (kd)

30. Östersjön som pilotområde

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:MJ40 yrkande 2 och 2005/06: MJ328 yrkande 4.

Reservation 33 (m, fp, kd, c)

31. Vattenägares husbehovsfiske

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ446 yrkande 45.

Reservation 34 (kd)

32. Utkast av fisk

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:MJ36 yrkande 6 och 2005/06: MJ465.

Reservation 35 (m, fp, kd)

33. Införselförbud mot krabbspår

Riksdagen avslår motion 2004/05:MJ280.

34. Säl och skarv

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ37 yrkande 8.

Reservation 36 (m, fp, kd, c)

35. Dumpade kemiska stridsmedel eller miljöfarliga kemiska ämnen

Riksdagen avslår motionerna 2004/05:MJ500 yrkande 36, 2005/06: MJ37 yrkande 9 och 2005/06:MJ446 yrkande 38.

Reservation 37 (kd)

36. Fiskevårdsåtgärder

Riksdagen avslår motionerna 2004/05:MJ421 yrkande 5, 2005/06: MJ39 yrkande 6 och 2005/06:MJ328 yrkande 9.

Reservation 38 (m)

Reservation 39 (kd, c)

Reservation 40 (v)

37. Handredskapsfiske

Riksdagen avslår motionerna 2004/05:MJ325, 2004/05:MJ508 yrkande 30, 2005/06:MJ446 yrkande 44 och 2005/06:MJ519 yrkande 27.

Reservation 41 (fp)

38. Överlåtelse av rätten till handredskapsfiske i vissa fall

Riksdagen avslår motion 2004/05:MJ371 yrkande 8.

Reservation 42 (fp, mp)

39. Fiskevårdsområden

Riksdagen avslår motionerna 2004/05:MJ302, 2004/05:MJ417, 2004/05:MJ500 yrkandena 43 och 45, 2005/06:MJ37 yrkande 12 och 2005/06:MJ328 yrkande 7.

Reservation 43 (m)

Reservation 44 (kd, c)

40. Fiskproduktion och biologisk mångfald i reglerade vattendrag

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ520 yrkande 4.

41. Fisketurism och fritidsfiske

Riksdagen avslår motionerna 2004/05:MJ347 yrkandena 1, 2 och 4, 2005/06:MJ36 yrkande 3, 2005/06:MJ38 yrkande 4, 2005/06:MJ382, 2005/06:MJ444 yrkande 3 och 2005/06:MJ585 yrkande 2.

Reservation 45 (m)

42. Vattenbruk

Riksdagen avslår motionerna 2004/05:MJ500 yrkande 42, 2005/06: MJ37 yrkandena 13 och 14, 2005/06:MJ328 yrkande 8, 2005/06: MJ446 yrkandena 41 och 43 samt 2005/06:MJ585 yrkande 16.

Reservation 46 (m)

Reservation 47 (kd)

43. Musselodling

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:MJ341 och 2005/06:MJ585 yrkande 17.

Reservation 48 (kd, c)

Reservation 49 (v)

44. Fiskerikontrollen

Riksdagen avslår motionerna 2004/05:MJ226, 2004/05:MJ491 yrkande 2, 2004/05:MJ500 yrkandena 26 och 27, 2005/06:MJ40 yrkande 7, 2005/06:MJ328 yrkande 2 och 2005/06:MJ348 yrkande 1.

Reservation 50 (m)

Reservation 51 (fp)

Reservation 52 (kd)

45. Tydligare ansvarsfördelning m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2004/05:MJ369 yrkande 17, 2004/05: MJ371 yrkande 10, 2004/05:MJ418, 2004/05:MJ491 yrkandena 1, 3 och 4 samt 2005/06:MJ348 yrkande 5.

Reservation 53 (m)

Reservation 54 (fp)

46. Ansvar för kvalitets- och landningskontroll

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:MJ40 yrkande 9 och 2005/06: MJ446 yrkande 27.

Reservation 55 (fp)

Reservation 56 (kd)

47. Förenklingar i regelverket m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2004/05:MJ231, 2004/05:MJ494 yrkande 5 i denna del, 2004/05:MJ500 yrkande 23, 2005/06:MJ36 yrkande 4, 2005/06:MJ37 yrkande 15, 2005/06:MJ38 yrkande 3, 2005/06: MJ446 yrkande 26, 2005/06:MJ519 yrkande 25 och 2005/06:MJ585 yrkande 4.

Reservation 57 (m, fp, kd, c)

48. Antalet landningshamnar

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ37 yrkande 16.

Reservation 58 (kd)

49. Samverkan mellan kontrollmyndigheter m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:MJ331 yrkandena 1 och 2 samt 2005/06:MJ348 yrkande 2.

Reservation 59 (m)

Reservation 60 (mp)

50. Yrkesfiskaravdrag

Riksdagen avslår motionerna 2004/05:N401 yrkande 11 i denna del, 2005/06:MJ36 yrkande 5, 2005/06:MJ37 yrkande 6 och 2005/06: MJ39 yrkande 7.

Reservation 61 (m, fp, kd, c)

51. Lärlingsutbildning inom yrkesfisket

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ39 yrkande 4.

Reservation 62 (kd, c)

52. En yrkesteknisk högskola och ett fångstteknologiskt institut

Riksdagen avslår motionerna 2004/05:MJ500 yrkandena 19 och 37 samt 2005/06:MJ37 yrkande 5.

Reservation 63 (kd)

53. Marin forskning

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:MJ38 yrkande 2 och 2005/06: MJ295.

Reservation 64 (m)

54. Vindkraftens lokalisering

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:MJ36 yrkande 7, 2005/06: MJ37 yrkande 7 och 2005/06:MJ585 yrkande 11.

Reservation 65 (m)

Reservation 66 (kd)

55. Miljöstöd för städning av hav och kuster

Riksdagen avslår motionerna 2004/05:MJ500 yrkande 13 och 2005/06: MJ446 yrkande 13.

Reservation 67 (kd)

56. Spökgarn

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ377.

Reservation 68 (m, kd)

57. Skrivelsen

Riksdagen lägger skrivelse 2005/06:171 till handlingarna.

Stockholm den 30 maj 2006

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Catharina Elmsäter-Svärd

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Catharina Elmsäter-Svärd (m), Åsa Domeij (mp), Sinikka Bohlin (s), Alf Eriksson (s), Lennart Fremling (fp), Rune Berglund (s), Rolf Lindén (s), Sven Gunnar Persson (kd), Kjell-Erik Karlsson (v), Christina Axelsson (s), Lars Lindblad (m), Jan Andersson (c), Jan-Olof Larsson (s), Christin Hagberg (s), Ann-Kristine Johansson (s), Cecilia Widegren (m) och Anita Brodén (fp).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Bakgrund

Regeringen redovisade i mars 2002 skrivelse 2001/02:152 Ansvarsfullt fiske – svenska prioriteringar för EU:s framtida fiskeripolitik med riktlinjer för Sveriges agerande i samband med översynen av den gemensamma fiskeripolitiken inom EU. Skrivelsen behandlade mål och medel på lång sikt och angav att den gemensamma fiskeripolitiken måste förändras.

I december 2002 antog ministerrådet en ny grundförordning för den gemensamma fiskeripolitiken, rådets förordning (EG) nr 2371/2002 av den 20 december 2002 om bevarande och hållbart nyttjande av fiskeresurserna inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken (EGT L 358, 31.12.2002, s. 59).

I proposition 2003/04:51 Kust- och insjöfiske samt vattenbruk formulerade regeringen mål och inriktning för en nationell politik för kust- och insjöfiske samt vattenbruk. Mot bakgrund av propositionen uppdrog regeringen åt bl.a. Fiskeriverket att analysera och utreda ett antal olika frågor. Dessa uppdrag redovisades under år 2005 och har remissbehandlats.

Regeringen tillsatte den 15 april 2004 en särskild utredare med uppgift att utvärdera den svenska fiskerikontrollen (dir. 2004:45). Utredningen överlämnade i mars 2005 till regeringen betänkandet Den svenska fiskerikontrollen (SOU 2005:27). Betänkandet har remissbehandlats.

I samband med skrivelsen har 5 följdmotioner med 44 yrkanden väckts. Dessutom behandlas 166 motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2004 och 2005.

Skrivelsen har utarbetats i samarbete med Vänsterpartiet och Miljöpartiet de gröna.

I ärendet har inkommit en skrivelse från Gryts Skärvårdsförening.

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelsen redogör regeringen för resultatet av den reformering av den gemensamma fiskeripolitiken som genomfördes år 2002 och hur genomförandet och tillämpningen därefter har framskridit.

Mot bakgrund av förändringarna av den gemensamma fiskeripolitiken, men även av svensk miljöpolitik och de nationella miljö kvalitetsmålen, bör en översyn och revidering genomföras av fiskelagen (1993:787) i syfte att modernisera lagen mot ökad miljöhänsyn och hållbart nyttjande. Regeringens bedömning är även att ett förändrat sanktionssystem för fisket bör

utredas. De lagändringar som genomfördes år 2003 har inte lett till att överträdelser blir föremål för de snabba, effektiva och kraftfulla ingripanden eller åtgärder som krävs på fiskets område enligt EG.

I skrivelsen redogör regeringen även för situationen för fiskresurserna och fiskerinäringen samt andra näringsverksamheter, såsom fisketurismen, som nyttjar fiskresursen. Mot bakgrund av redovisningen pekar regeringen ut en övergripande nationell strategi för svenskt fiske under perioden 2007–2013. Avsikten är att denna strategi skall ligga som grund för den nationella strategiska plan och därefter operationella program som skall överlämnas till Europeiska kommissionen för det svenska genomförandet av åtgärder inom ramen för Europeiska fiskerifonden under perioden 2007–2013.

Inom ramen för miljömålsarbetet bedrivs en omfattande verksamhet på fiskets område. I skrivelsen redogör regeringen för detta arbete och framhåller behovet av kompletterande åtgärder för bl.a. lokala fiskbestånd. Ett nationellt förbud mot utkast av fisk, som kan landas enligt gällande regler, skall införas, arbetet med att förebygga säl- och skarvskador på fisket diskuteras och bl.a. föreslås att jaktbestämmelserna för säl och skarv skall ses över. Vidare föreslås möjligheter till ekonomiskt stöd för de fiskeföretag som drabbats av dumpade kemiska stridsmedel eller miljöfarliga kemiska ämnen.

För att ytterligare förstärka det nationella fiskevårdsarbetet behövs en bredare samordning av insatserna samt ökad kunskap om effekterna av åtgärder, t.ex. kompensationsutsättningar. För att åtgärderna skall vara ändamålsenliga finns även behov av omprövning och tillsyn av vattendomar och vattenföretag.

Regeringen anser att inom fiskeriförvaltningen och fiskevården bör ökad hänsyn tas till fisketurism, fisketuristiskt företagande och fritidsfiskets behov. Turismen är en av de snabbast växande näringarna i världen och det finns goda förutsättningar för en positiv utveckling av fisketuristverksamheten i Sverige. Regeringen anser även att statistik över fritidsfiskets fångstuttag bör samlas in och användas i fiskeriförvaltningen. Även vattenbruket har goda förutsättningar att utvecklas, särskilt mot bakgrund av de betydande miljömässiga framsteg som gjorts, både när det gäller närsalter och kunskaperna om förekomst av fisksjukdomar.

Den svenska fiskerikontrollen har utretts, och regeringen redogör för sin bedömning av fördelningen av ansvar och arbetsuppgifter mellan berörda myndigheter. Den framtida fiskerikontrollen bör inriktas mot kontroll i hela kedjan, från fiske till beredningsindustri och transporter av fiskprodukter.

Fiskeriverket bör få ett tydligare ansvar för sådan fiskerikontroll som inte åligger någon annan myndighet att utföra. Fiskeriverket bör också överta ansvaret för landnings- och kvalitetskontrollen. Fiskeriverket får vidare det övergripande ansvaret för uppföljning av sådan fisketillsyn som bedrivs av länsstyrelser och fisketillsynsmän.

En nationell handlingsplan för fiskerikontrollen bör utarbetas liksom ett indikatorsystem för att mäta och följa det olagliga fisket. Möjligheterna bör ses över att låta Kustbevakningen bedriva förundersökning avseende vissa fiskebrott i syfte att möjliggöra en effektivare lagföring.

Översyn av fiskelagen m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet instämmer i vad regeringen anför i skrivelsen och avstyrker fyra motionsyrkanden (m, fp, kd) om en översyn av fiskelagen och fiskevårdslagen och om ändring i lagen om det fria handredskapsfisket.

Jämför reservation 1 (fp).

Skrivelsen

Eftersom fiskelagen (1993:787) har sin utgångspunkt i fiskerätten men är mindre utvecklad i frågor om fiskevård och miljöeffekter anser regeringen att grunderna för svensk fiskerilagstiftning bör ses över och revideras. En särskild utredare bör tillsättas för att revidera fiskelagen med syftet att modernisera lagen mot ökad miljöhänsyn och hållbart nyttjande. Även lagen om fiskevårdsområden (1981:553), lagen om fiskearronden (1957:390) och förordningen (1998:1343) om stöd till fiskevården bör ses över.

Motionerna

Motionärerna i motion 2005/06:MJ40 (fp) ställer sig bakom en utredning av fiskelagen men vill också att utredningen skall leda till förenkling för de enskilda näringsidkarna (yrkande 5). Riksdagen bör även begära ändring i lagen om det fria handredskapsfisket. En förutsättning för att målet om att kust- och insjöfisket, vattenbruket och fritidsfisket skall bidra till en ekonomiskt och socialt hållbar utveckling av landsbygden skall kunna uppnås är, enligt motionärerna, att rätten till handredskapsfiske kan överlåtas till fiskevårdsområdesföreningar även i skärgården och längs kusten (yrkande 6). Även i motion 2005/06:MJ446 (kd) begärs en utredning om en ny fiskevårdslag. Den nya lagen bör slå fast att fisket är en del av naturvården, att fisk skall behandlas med respekt och att fiskbestånden är en nationell resurs som skall förvaltas så att den uthålligt ger god avkastning samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras (yrkande 23). Enligt motion 2005/06:MJ324 (m) bör regeringen återkomma till riksdagen med förslag om ändring av fiskelagen. Motionärerna anser att en gräns för var

fritt handredskapsfiske får förekomma är ett sätt att komma till rätta med problemet med kommersiell fisketurism och samtidigt göra det möjligt för skärgårdsbor att vårda fiskbeståndet och själva till viss del leva på sitt fiske.

Utskottets ställningstagande

Utskottet gör samma bedömning som regeringen när det gäller behovet av en översyn av den nationella fiskerilagstiftningen. Som regeringen anför bör översynen ha sin grund i såväl bevarande av fiskeresursen som i hållbart nyttjande av resursen och av de bestånd och processer som nyttjandet kan påverka. Eftersom fiskerilagstiftningen är under ständig utveckling i enlighet med gemenskapsrätten och de nationella behoven bör bl.a. förekomsten av adekvata medel garanteras. Som jämförelse kan nämnas att målet för den reviderade gemensamma fiskeripolitiken, som började gälla under år 2003, innebär att den gemensamma fiskeripolitiken skall säkerställa att levande akvatiska resurser utnyttjas på ett hållbart sätt i ekonomiskt, miljömässigt och socialt hänseende. Även nationellt kan jämförelser göras med såväl miljöbalken som skogsvårdslagen (1979:429). I skogsvårdslagen anges t.ex. inledningsvis att skogen är en nationell tillgång som skall skötas så att den uthålligt ger god avkastning samtidigt som den biologiska mångfalden behålls. Även miljöbalken har en portalparagraf som uttrycker att målsättningen är hållbar utveckling. Detta saknas i fiskelagen.

Under senare år har den övergripande gemenskapslagstiftningen förändrats, särskilt genom att fördelningen av fiskemöjligheter har kompletterats med alltmer omfattande system för t.ex. fiskeansträngningsreglering, vilket medför ytterligare kontrollverksamhet för medlemsstaterna. Därtill kommer att medlemsstaterna i ökande utsträckning förutses kunna ingripa även mot verksamheter som har beröring med fisket, utan att kunna delta i den direkta fångstverksamheten. I likhet med regeringen anser utskottet det angeläget att den svenska fiskerilagstiftningen ses över. Som regeringen anför bör en särskild utredare tillsättas för att utarbeta förslag till en reglering av fisket som tydligt har sin utgångspunkt i såväl den biologiska mångfalden, som att goda livsmiljöer för fiskbestånden säkerställs liksom hållbart nyttjande. Med en sådan inriktning på lagstiftningen bör, enligt utskottets mening, även fiskevårdens målsättning tydliggöras.

Utskottet delar regeringens uppfattning att, i samband med revideringen av fiskelagstiftningen, även behovet av andra förändringar skall beaktas, t.ex. att principen om bästa tillgängliga teknik och miljökonsekvensbedömningar bör tillämpas vid fiske, möjligheter till licens för fisketuristiskt företagande, utbildningskrav för yrkesfiskelicens och samförvaltningens roll i fiskeriförvaltningen. Dessutom bör en översyn göras av lagen om fiskevårdsområden (1981:553), lagen om fiskearronden (1957:390) samt den översyn av förordningen (1998:1343) om stöd till fiskevården som aviseras i skrivelsens kapitel 8.1. I likhet med regeringen anser utskottet det angeläget att utredaren beaktar behovet av kommande förändringar av fiskerilagstiftningen så att nya förutsättningar och åtgärder inom gemenskaps-

lagstiftningen kan mötas. I sammanhanget vill utskottet erinra om att riksdagen år 2004 antog en ny politik för global utveckling, PGU (skr. 2004/05:4 och 2004/05:161, bet. 2005/06:UU5, rskr. 2005/06:24). Inom PGU är det övergripande målet rättvis och hållbar global utveckling. Eftersom målet gäller för samtliga politikområden bör en översyn av fiskelagen också beakta konsekvenserna av PGU och de ändringar detta kan medföra. Utskottet anser det vara av vikt att miljö- och fiskerilagstiftningen samordnas. Miljölagstiftningens mål är att skydda och bevara ekosystemens struktur och funktion. Fiskelagstiftningen skall skapa ett hållbart nyttjande inom denna ram eller utifrån åtgärder för att kompensera skador på miljön som inte kan eller bör åtgärdas på annat sätt.

Med det anförda finner utskottet syftet med motionerna 2005/06: MJ40 (fp) yrkandena 5 och 6, 2005/06: MJ324 (m) och 2005/06: MJ446 (kd) yrkande 23 i väsentliga delar tillgodosett. Någon ytterligare åtgärd från riksdagens sida med anledning av motionsyrkandena finner utskottet inte påkallad.

Administrativa sanktioner

Utskottets förslag i korthet

Utskottet instämmer i vad regeringen anför om skärpta sanktioner på fiskets område och avstyrker ett motionsyrkande (fp) om mer effektiv handläggning av sanktionsärenden.

Jämför reservation 2 (m, fp, kd).

Skrivelsen

Enligt regeringens bedömning har de ändringar av systemet för ingripande mot överträdelser av bestämmelser på fiskeområdet, som genomfördes år 2003, inte lett till de snabba, effektiva och kraftfulla åtgärder som det finns behov av på fiskets område. Regeringen avser därför att i särskild ordning låta utreda ett förändrat sanktionssystem för fisket.

Motionen

I motion 2005/06: MJ40 (fp) begärs att ansvariga myndigheter effektiviserar sin handläggning av fiskets sanktionssystem. Motionärerna anser att snabbhet i handläggningen i sig inte kan vara utgångspunkt utan den enskilde yrkesfiskarens rättstrygghet måste beaktas. Fiskeriverket kan redan i dag besluta om licenser och tillstånd för fisket samt villkor för dessa tillstånd och därmed även om återkallelser av tillstånd vid överträdelse av villkoren eller förutsättningarna för innehav. Det krävs enligt motionärerna för tillfället inte någon ytterligare utredning av sanktionssystemet (yrkande 8).

Utskottets ställningstagande

Avsikten med de lagändringar som infördes år 2003 (prop. 2002/03:41, bet. 2002/03:MJU16, rskr. 2002/03:176) var att förbättra förutsättningarna att ingripa med effektiva sanktioner mot den som inte efterlever gällande regler. Straffmaximum höjdes och möjligheterna att utdöma böter förbättrades. Samtidigt förbättrades möjligheterna att ingripa med administrativa sanktioner i form av indragna licenser, tillfälligt återkallande av fartygstillstånd m.m. Trots detta kan utskottet i likhet med regeringen konstatera att kommissionen har haft allvarlig kritik mot Sverige när det gäller vårt sanktionssystemets effektivitet. EU:s kritik grundas på att 2003 års lagändringar i praktiken inte har lett till att överträdelser föranleder så snabba, effektiva och kraftfulla ingripanden eller åtgärder som EU kräver. De nationella administrativa sanktionerna kan inte heller tillämpas direkt vid akuta ingripanden utan ett domstolsavgörande måste avvaktas. Därtill kommer att lagföringsprocessen mot fiskebrott inte har effektiviserats. Fortfarande tar förfarandet lång tid, och i vissa fall preskriberas ärenden utan att utredning har kommit till stånd. Detta är givetvis otillfredsställande. Som regeringen anför innebär kontrollsystemets preventiva effekt att det är av vikt att lagstiftning och sanktioner visar på sannolikheten för att en person som bryter mot lagen också straffas, något som kommer att bli avgörande ur ett hållbarhetsperspektiv. För att möta framtida krav från såväl EU som nationellt anför regeringen i skrivelsen att det administrativa sanktionssystemet för fisket kommer att utredas i särskild ordning. I skrivelsen uttalar regeringen också sin avsikt att låta utreda möjligheterna att, som en omedelbar reaktion på en överträdelse, ingripa med bl.a. tillfälliga återkallelser av licenser och tillstånd samt belysa om sanktionsavgifter kan övervägas som alternativ till de straffrättsliga sanktioner som kan utdömas i en brottmålsdom. Med det anförda avstyrker utskottet motion 2005/06:MJ40 (fp) yrkande 8.

Utskrotning av fiskeflottan m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker nio motionsyrkanden (s, v, c, mp) om fiskeflottans struktur och bärkraft med hänvisning till skrivelsen, till budgetpropositionen för år 2006 och till utskottets tidigare ställningstaganden i frågan.

Jämför reservation 3 (v).

Motionerna

I motion 2005/06:MJ327 (mp) begärs en strategisk strukturplan för fiskeflottan. Planen bör bl.a. beakta vilket fiskeuttag som kan göras på ett uthålligt sätt om bestånden växer till livskraftiga nivåer, vilken struktur på

flottan som är önskvärd, med tanke på t.ex. det kustnära fisket, och vilka segment av flottan som bör få stöd under den tid fisketrycket hålls nere tills bestånden har återhämtat sig till livskraftiga nivåer (yrkande 1). I motionen påtalas även behovet av att ändra de ekonomiska villkoren för att underlätta för dem som vill lämna fiskerinäringen. Sverige skulle kunna ge väsentligt större skrotningsbidrag än i dag. Regeringen bör utarbeta förslag som tar hänsyn till möjligheten att öka skrotningsbidragen och efter-skänka statliga lån (yrkande 3).

Enligt motion 2005/06:MJ333 (v) bör Fiskeriverket analysera olika fiskefartygs och fiskesegments ekonomiska bärkraft i förhållande till nuvarande fiskeripolitik och de nationella miljömålen (yrkande 1). Om målen om uthålligt fiske skall kunna nås bör en stor del av fiskekapaciteten skrotas ut (yrkande 2). Fiskeriverket bör få i uppdrag att ta fram en plan för utskrotning inklusive en ersättningsplan för att nå de svenska fiskepolitiska målen (yrkande 3). Nivån på utskrotningspremien bör vara anpassad till den nivå som motsvarar försäkringsbeloppet eller utformad på annat lämpligt sätt (yrkande 4).

I motion 2005/06:MJ369 (c) anförs att Fiskeriverket bör reservera tonnage och motorstyrka att ställas till Norrlandsfiskarnas förfogande via inköp och fördelning (yrkande 1). Kreditgarantier bör införas med rimliga krav på säkerhet för inköp och utrustning av moderna fartyg (yrkande 2).

Enligt motion 2005/06:MJ471 (s) bör länsstyrelsen ha ansvar för beslut om fartygstillstånd för fiskefartyg under tolv meter. Härigenom får länsstyrelsen möjlighet att på ett bättre sätt upprätthålla det småskaliga fisket medan Fiskeriverket även i fortsättningen reglerar det storskaliga fisket (yrkande 2).

Utskottets ställningstagande

Fiskeriverket har i en rapport, Fuelling fishing fleet inefficiency – The development of a Swedish pelagic segment in the context of EU structural support schemes 1995–2002 (Fiskeriverket, Rapport 2005-06-30), granskat utvecklingen av den svenska pelagiska flottan under tiden 1995–2002. Verket konstaterar att det finns flera indikatorer på att fångstkapaciteten i förhållande till tillgängliga fiskeresurser har ökat under perioden. Verket påpekar även att om statligt stöd genom Fonden för fiskets utveckling inte var den enda orsaken till överkapaciteten, är det uppenbart att stödet bidrog till en utveckling mot ökad ineffektivitet, och att varken ekonomiskt stöd för skrotning av fiskefartyg eller förvaltningssystemet varit tillräckligt kraftfulla för att balansera investeringarna. Av skrivelsen framgår att antalet sysselsatta i fisket minskade under perioden 1995–2002 i ungefär samma omfattning som flottans minskning, dvs. en minskning med 1 000 personer eller 35 %. Sysselsättningen, räknat som antal licensierade fiskare, gick ned från drygt 2 900 till ca 1 900 personer. Medianål-

dem i yrkesfiskarkåren uppgick år 2004 till 51 år medan år 2001 var motsvarande ålder 48 år. Utvecklingen under de senaste åren har därmed kännetecknats av allt färre fiskare med en stigande medelålder.

Våren 2004 konstaterade utskottet att den svenska lagstiftningen ger omfattande möjligheter till begränsningar av fiskets bedrivande. Reformeringen av den gemensamma fiskeripolitiken medger dessutom ökad nationell anpassning (skr. 2001/02:152, bet. 2001/02:MJU23, rskr. 2001/02:321). Regleringen av fiskeflottans storlek, mätt i kapacitet, har överlämnats till medlemsstaten och begränsas endast av en fastställd maximal kapacitet som inte får överskridas och minimikrav på hur stor kapacitet som skall föras ut ur flottan då ny kapacitet förs in. Sverige kan därmed anpassa sitt regelverk i fråga om krav på utförsel av fartyg till de varierande förhållanden som råder i olika regioner och fisken. Som regeringen anför skall möjligheterna till begränsningar i fiskets bedrivande utifrån art och geografiskt område samt kraven på in- och utförsel av fartyg i fiskeflottan användas som mer aktiva förvaltningsinstrument. Därvid måste hänsyn tas till den regionala utvecklingen, utvecklingen av kustfisket och till fiskeföretagens behov av att över året variera sin fiskeinriktning. Där så är lämpligt ansåg utskottet att begränsningarna och regelverket bör kombineras med upprättandet av lokal eller regional samförvaltning. I budgetpropositionen för år 2006, utgiftsområde 23, konstaterar regeringen att bristande investeringsvilja inom fiskerinäringen till följd av försämrad lönsamhet inom delar av sektorn har påverkat strukturprogrammets genomförande negativt. Under år 2005 har nyttjandet av tillgängliga medel varit relativt lågt. Stödsatserna har varit lägre än under föregående programperiod och en högre egeninsats har därmed krävts vid investeringar. Reformeringen av den gemensamma fiskeripolitiken (GFP) har under programperioden även ändrat förutsättningarna och inriktningen av stödet. I den nya grundförordning som antogs i december 2002 har målet att uppnå större överensstämmelse mellan fiskeflottans kapacitet och de befintliga fiskemöjligheterna prioriterats. Möjligheterna till investeringsstöd till fiskeflottan har därmed begränsats och stöd får inte beviljas för någon åtgärd som ökar ett fartygs fångstmöjligheter. Indikatorn för detta område är genomförandetakten för fiskeprogrammen och mäter strukturåtgärdernas omfattning. Regeringen anför vidare att ett viktigt steg i utvecklingen av den gemensamma fiskeripolitiken är att framtida insatser skall grundas på strategiska planer, som skall syfta till att ge en heltäckande bild av förhållandena inom fisket. De skall på detta sätt göra det möjligt att kombinera de ekonomiska insatserna under kommande strukturperiod 2007–2013 med åtgärder inom resurs- och kontrollområdena. En viktig åtgärd inom ramen för en ny strukturstödsperiod är enligt regeringen att minska fiskeflottans kapacitet för att på så sätt skapa bättre balans mellan fiskekapacitet och tillgängliga resurser. Utskottet delar denna uppfattning.

Det ovan anförda innebär att utskottet avstyrker motionerna 2005/06: MJ327 (mp) yrkandena 1 och 3, 2005/06: MJ333 (v) bör yrkandena 1–4, 2005/06: MJ369 (c) yrkandena 1 och 2 samt 2005/06: MJ471 (s) yrkande 2 i den mån motionsyrkandena inte kan anses tillgodosedda.

Övergripande nationell strategi för svenskt fiske 2007–2013

Utskottets förslag i korthet

Utskottet instämmer i vad som anförs i skrivelsen och avstyrker en motion (c) om en fiskepolitisk proposition. Med hänvisning till skrivelsen och till utskottets tidigare uttalanden i frågan avstyrks ett antal motioner (s, m, fp, kd, c) om utformningen av den gemensamma fiskeripolitiken. På samma grunder avstyrker utskottet även ett flertal motioner (s, m, fp, kd, v c, mp) om vetenskaplig rådgivning, fiskekvoter, den nationella fiskeripolitiken, det kustnära fisket och insjöfisket, småskalig livsmedelsförädling, företagande på landsbygden samt konsumentperspektivet.

Jämför reservationerna 4 (m, kd), 5 (m), 6 (m, fp, kd, c), 7 (kd), 8 (fp, kd), 9 (kd), 10 (fp, kd), 11 (m, kd), 12 (v, mp), 13 (fp, mp), 14 (m), 15 (kd), 16 (c), 17 (m, fp, kd, c), 18 (kd), 19 (m, c), 20 (fp), 21 (c), 22 (m, kd, c), 23 (kd, c) och 24 (m, fp, kd, c).

Skrivelsen

Målet för livsmedelspolitiken är en ekologisk, ekonomisk och socialt hållbar livsmedelsproduktion som speglar konsumenternas efterfrågan. Detta övergripande mål bör enligt regeringen vara styrande för kommande programperiod 2007–2013 i Sverige. Den övergripande strategiska inriktningen på fiskets område skall vara ett uthålligt nyttjande av fiskbestånden i ett ekosystemperspektiv och med tillämpning av försiktighetsprincipen. Detta är också grunden i den gemensamma fiskeripolitiken och kräver ökad kunskap om fiskarternas roll i ekosystemet samt en anpassning av fiskeansträngningen till tillgängliga resurser. Strategin skall också bidra till att de av riksdagen fastställda miljö kvalitetsmålen uppnås.

För att uppnå ett uthålligt fiske anser regeringen att ökat samförstånd och erfarenhetsutbyte genom förbättrad dialog mellan forskare, administratörer, miljöorganisationer och olika kategorier fiskande skall utvecklas ytterligare. Härigenom främjas enligt regeringen ett bättre kunskapsunderlag och förvaltningsbeslutens legitimitet, och kompetensutveckling gynnar såväl denna dialog som en anpassning av näringen.

En fiskerinäring och ett fisketuristiskt företagande som är anpassat till ett hållbart nyttjande skall ha långsiktig lönsamhet och kunna utgöra en stabil ekonomisk verksamhet med betydelse för den regionala utvecklingen. Dessa verksamheter spelar i många fall en viktig roll för landsbygden. Regeringen anser att en god utveckling i fiskeberoende områden skall främjas med beaktande av samtliga näringsgrenar som nyttjar fiskresursen. Lokalt engagemang skall stödjas.

Konsumentperspektivet skall enligt regeringen ha en mer framträdande roll i diskussionen om näringens framtid. I konsumentperspektivet ligger också en folkhälsoaspekt avseende såväl konsumtion av livsmedel som fritidsfiskets betydelse för livskvaliteten. Det är enligt regeringen av vikt att informationen om fiskprodukternas ursprung, s.k. spårbarhet, blir tydlig så att konsumenten kan göra val utifrån såväl livsmedelssäkerhet som resursernas hållbara och lagliga nyttjande.

Motionerna

En proposition om en uppdaterad fiskeripolitik

Enligt motion 2005/06:MJ37 (kd) bör en sammanhållen proposition om en uppdaterad fiskeripolitik snarast läggas fram för riksdagen. Motionärerna anser det beklagligt att regeringen endast lyckats prestera en skrivelse och inte någon proposition med effektiva förslag. Flera av de problem som tas upp i skrivelsen är akuta, och omedelbara ändringar i regelverk m.m. behövs, bl.a. när det gäller yrkesfiskaravdraget och fiskevårdens finansiering (yrkande 1).

Den gemensamma fiskeripolitiken

I motionerna 2005/06:MJ36 (m) yrkande 1 och 2005/06:MJ38 (m) yrkande 1 betonas att Sverige måste spela en mer framträdande roll när det gäller utformningen av EU:s fiskeripolitik. Enligt motion 2005/06: MJ39 (c) bör Sverige ta mer aktiv del i den gemensamma fiskeripolitikens fortsatta utformning. Enligt motionärerna har regeringen och samarbetspartierna inte funnit förhandlingspositioner som har medfört att Sverige har påverkat utgången i dessa förhandlingar till landets fördel (yrkande 2). Samma yrkande framställs i motion 2005/06:MJ40 (fp) där motionärerna påtalar att arbetet i EU måste drivas ännu mer intensivt så att kraftfulla och långsiktiga beslut grundade på den vetenskapliga rådgivningen skall kunna fattas. Det är oacceptabelt att Sverige marginaliseras i något Europapolitiskt sammanhang, särskilt inom ett område som den gemensamma fiskeripolitiken, där EU har exklusiv kompetens (yrkande 1).

I motion 2004/05:MJ389 (s) anförts att en utgångspunkt i Sveriges fiskeripolitik måste vara EU:s fiskeripolitik, vilket enligt motionärerna har blivit ännu viktigare att slå fast sedan Polen och de baltiska staterna har

blivit medlemmar i unionen. Liksom i andra miljöfrågor är samarbete mellan berörda länder helt avgörande, inte minst för att trygga fiskbestånden i Östersjön.

Motionärerna i motion 2004/05:MJ369 (fp) betonar behovet av en fortsatt reformering av EU:s fiskeripolitik. De åtgärder som föreslås i motionen är bl.a. tydlig märkning av fisk som fångats med hållbara metoder, fastställande av principen att fiskekvoterna skall bestämmas utifrån forskarnas rekommendationer, kraftigt begränsat foderfiske, förbud mot fångstmetoder som innebär stora bifångster, inrättande av marina reservat som täcker Östersjöns alla huvudbiotoper samt skärpt kontroll av efterlevnad av fiskekvoter och fångstmetoder (yrkande 19).

Enligt motion 2005/06:MJ446 (kd) bör Sverige verka inom EU för att resurserna i tredjeland inte överutnyttjas, att subventionerna av fjärrfisket minskar, att konsekvensbeskrivningar alltid görs när nya avtal ingås samt att nödvändiga uppföljningar av tredjelandsavtalen sker ur ett resursförvaltnings- och utvecklingsperspektiv (yrkande 29).

I motion 2005/06:MJ532 (c) betonas att fisket i Östersjön måste bedrivas på ett mer långsiktigt hållbart sätt än i dag när det gäller utnyttjandet av fiskresurserna. I annat fall har varken fiskbestånden eller yrkesfiskarna någon framtid (yrkande 9).

Eftersom EU:s centrala detaljstyrning är ohanterlig med 25 medlemsländer påtalas i motion 2005/06:MJ585 (c) behovet av mer federalistiskt ansvar och beslutsfattande samt vidgat ansvar för den nationella och regionala nivån kring frågor som berör yrkesfisket (yrkande 5).

Enligt motion 2004/05:MJ448 (s) bör regeringen arbeta för en ny syn på fisket inom EU med införande av ett system med områden som växelsvis är öppna och stängda för allt fiske och att all fångad fisk skall vara lika med landad fisk.

En etisk dimension i EU:s fiskeripolitik efterlyses i motion 2004/05: MJ500 (kd). Fleråriga förvaltningsplaner enligt FAO:s Code of Conduct for Responsible Fisheries bör utarbetas som grund för all beståndsförvaltning, och planerna bör utvecklas mot flerartsmodeller. Många av EU:s fiskenationer fiskar i andra länders fiskevatten, och de stora fångster som industrifisket tar upp utanför kusterna innebär i flera fall att fisket närmare kusten, som försörjer många små kustsamhällen och utgör en mycket viktig proteinkälla för befolkningen, försämras avsevärt. Sverige måste verka för att fiskets konsekvenser för lokalbefolkningen alltid beaktas när EU förhandlar med andra länder (yrkande 28).

Behovet av en politik för ett långsiktigt hållbart svenskt fiske påtalas i motion 2005/06:MJ292 (fp). Eftersom EU:s gemensamma fiskeripolitik har avgörande betydelse är det enligt motionärerna av stor vikt att regeringen driver och följer upp en politik som gynnar ett långsiktigt hållbart svenskt fiske, vilket i Skagerrak förutsätter samarbete med Norge och Danmark.

Regeringen måste ställa upp tydliga mål, och arbetet måste inriktas på att anpassa fisket, stödja redskapsutveckling, reformera kvotsystemen och inte minst stödja forskningen på området (yrkande 3).

Enligt motion 2005/06:MJ37 (kd) bör Sverige på ett mer aktivt sätt delta i arbetet i de rådgivande nämnderna för Nordsjön och Östersjön och bidra finansiellt för att stödja nämndernas arbete (yrkande 4).

Det är enligt motion 2004/05:MJ428 (s) nödvändigt att en överenskommelse träffas mellan Sverige och Finland om datum för start och slut av fisket. I överenskommelsen bör även ingå Åland, vars fiske inte är samordnat med det finska regelverket. Regeringen bör även beakta behovet av samordnad reglering av fisket i hela vattensystemet.

Behovet av ökad tillgänglighet till Nordsjön och Västerhavet för svenska fiskare tas upp i motion 2004/05:MJ500 (kd). Sverige bör arbeta internationellt för bevakning av tillgången till fiskevattnen i Östersjön och ökning av tillgången till fiskevattnen i Nordsjön och Västerhavet (yrkande 31).

I motion 2005/06:MJ446 (kd) anförs att Sverige snarast bör ta initiativ till en omfattande reform av FN:s havsrättskonvention i syfte att skapa tydliga rättsliga regler för vem som har rätt att bruka olika delar av det begränsade resursutrymmet i haven (yrkande 34).

Vetenskaplig rådgivning

I motion 2004/05:MJ500 (kd) anförs att IBSFC bör följa det internationella havsforskningsrådets, ICES, rekommendationer med hänsyn tagen till det beräknade överfisket/tjuvfisket. ICES uppskattar det totala överfisket till närmare 50 % utöver de fastställda kvoterna. Krafttag krävs mot överfisket, också av de länder där kontrollen hittills har varit mindre utvecklad (yrkande 24).

Enligt motion 2004/05:MJ421 (v) bör Sverige bl.a. inleda bilaterala samtal med Polen och Danmark om torskfisket i Östersjön i syfte att främja fiskeförhandlingsresultat baserade på vetenskapliga rekommendationer (yrkande 2). I samma syfte bör Sverige även agera och ta initiativ inom ramen för det nordiska samarbetet och Nordiska rådet (yrkande 3).

I de fall det skulle råda oenighet inom ICES eller om dess bedömningar anser motionärerna i motion 2005/06:MJ36 (m) det värdefullt om en överprövnings/kontrollfunktion skapades. Hur denna bör utformas är en öppen fråga som bör beredas av kommissionen (yrkande 2).

Fiskekvoter

I motionerna 2004/05:MJ466 (kd), 2004/05:MJ500 (kd) yrkande 21, 2005/06:MJ37 (kd) yrkande 2 och 2005/06:MJ446 (kd) yrkande 24 efterlyses ett system med individuella överlåtelsebara kvoter för det pelagiska fisket. Härigenom skulle kapaciteten minskas genom marknadsmekanismerna, vilket i sin tur skulle möjliggöra en rationalisering av fisket. Även för beredningsindustrin torde det vara en fördel att kunna sluta avtal med

fiskarna om när de skall leverera sina fångster. Enligt motion 2004/05: MJ371 (mp, fp) bör försök inledas med individuellt överlåtbara kvoter (ITQ) inom något av de fem försöksområdena med lokalförvaltning (yrkande 7). En parlamentarisk utredning bör tillsättas för fortsatt arbete med frågor om införande av ITQ som förvaltningsmodell för fiskerättigheter (yrkande 9). I motion 2005/06: MJ522 (m) anförs att ett sätt att öka det personliga ansvaret är genom individuell tilldelning av fiskekvoter. Kvoterna bör sedan ingå i ett handelssystem där de är möjliga att överlåta (yrkande 7). Enligt motion 2005/06: MJ585 (c) skapar ett system med Individual Transferable Quota, ITQ, inlåsnings effekter och förhindrar nyetableringar och rörlighet inom fiskesektorn. Nyrekryteringen av unga fiskare med egen verksamhet försvåras kraftigt samtidigt som gamla strukturer inom näringen konserveras (yrkande 13).

Enligt motionerna 2004/05: MJ500 (kd) yrkande 22, 2005/06: MJ37 (kd) yrkande 3 och 2005/06: MJ446 (kd) yrkande 25 bör ett system införas med fiskedagar i stället för fiskekvoter för det kustnära fisket. Reglerna bör ändras så att de artspecifika kvoterna för kustfisket avskaffas och att fiskarna i stället med selektiva redskap kan fiska ett begränsat antal dagar och ta iland för försäljning vad som hamnar i trålen. Även i motion 2005/06: MJ40 (fp) föreslås ett försök för kustfisket med tillåtna dagar till havs koppade till kvot i stället för veckokvoter. Regeringen bör påvisa att vi har speciella förutsättningar som gör att hela EU-området inte kan regleras på samma sätt och driva frågan om särskilda regionala villkor (yrkande 4). Ett försök bör inledas med nya former för att reglera fiskeansträngningen i Kattegatt. Regeringen bör lägga stor kraft på att genomföra, följa upp och utvärdera det planerade försöket i Kattegatt där fiskeansträngningen, i form av tillåtna dagar till havs, i stället för kvoter begränsar fisket (yrkande 10). Enligt motion 2005/06: MJ262 (fp) bör Fiskeriverket få i uppdrag att skyndsamt utreda möjligheterna att införa individuella kvoter för det pelagiska fisket (sill, skarpsill, makrill). Målsättningen bör vara att ett sådant system kan genomföras under år 2006.

I motion 2004/05: MJ369 (fp) lyfts principen fram att fiskekvoterna skall sättas efter ICES rekommendationer (yrkande 16). Även i motion 2004/05: MJ371 (mp, fp) anförs att den vetenskapliga rådgivningen från ICES bör vara styrande för bestämningen av fiskekvoter och att regeringen därför i alla förhandlingar om fiskekvoternas storlek bör verka för detta (yrkande 6). Förslag om en försöksverksamhet med inriktning på ett nytt kvotsystem inom fisket framförs även i motion 2005/06: MJ214 (fp). Motionären förordar ett system där fiskeansträngningen regleras med ett begränsat antal havsdagar. Detta kan också kombineras med selekterande redskap under vissa dagar. Enligt motion 2005/06: MJ328 (m) bör individuellt överlåtbara fiskekvoter prövas. Genom äganderätt till fångsten skapas förutsättningar för marknader att uppstå och för organisering av fångstsektorn på ett mer produktivt och effektivt sätt (yrkande 1). I motion 2005/06: MJ585 (c) framhålls möjligheterna att förbättra vårderna av fiskbestånden

genom försök med ett visst antal tillåtna fiskedagar per vecka för respektive fiskefartyg som även får behålla allt som fångas samtidigt som dumpning förbjuds (yrkande 7).

De EU-regler som innebär att en licensierad yrkesfiskare som vill öka sin fångstkapacitet måste köpa kapaciteten av någon annan riskerar enligt motionerna 2004/05:MJ317 (fp) och 2005/06:MJ219 (fp) att slå ut småföretagare och leda till att endast det storskaliga industrifisket blir kvar i Östersjön. Reglerna kan därmed komma att motverka sitt syfte. Regelverket bör ses över och frågan, om nödvändigt, lyftas upp till EU-nivå.

Enligt motion 2005/06:MJ327 (mp) bör Fiskeriverket ges tydligare instruktioner att vid fördelningen av fiskekvoter gynna det kustnära fisket på bekostnad av det långväga fisket (yrkande 2).

Den nationella fiskeripolitiken

I motion 2005/06:MJ39 (c) behandlas yrkesfiskets roll som näringsgren och skapare av företag och arbetstillfällen. Fiskerinäringen måste, liksom andra näringar, få tydliga regler och konkurrensvillkor. De miljöproblem som drabbar yrkesfiskets utkomstmöjligheter måste även samhället ta ansvar för. Förutom som producent av livsmedel uppfyller fisket våra behov av rekreation och vistelse i naturen. Fritidsfisket skapar också möjlighet för lokala näringsidkare att driva fisketuristföretag och idka annan verksamhet i skärgården, vilket bidrar till bevarandet av vår kulturhistoria (yrkande 1). Enligt motion 2004/05:MJ487 (s) behövs en näringspolitik med målet att främja utvecklingen av svenskt fiske. Efterfrågan och konsumtionen av fiskeprodukter kan öka väsentligt. Med en positiv näringspolitik skapas utrymme för produktutveckling och framväxt av nya företag. Enligt motion 2004/05:MJ495 (c) bör den punktpolitik avvecklas som i dag styr miljö- och fiskeripolitiken i Sverige. Det faktum att fiskeripolitiken är gemensam inom EU fråntar inte den svenska regeringen ansvaret för en aktiv och utvecklande politik i samarbete med näringen (yrkande 1). Fiskeindustrins överlevnad är enligt motionärerna i motion 2004/05:N401 (fp) mycket betydelsefull för bevarandet av livskraftiga kustsamhällen. För ett levande Västerhav är det särskilt viktigt att komma till rätta med övergödningen och utfiskningen (yrkande 11 delvis). Förutsättningarna för ett långsiktigt hållbart fiske behandlas även i motion 2005/06: MJ349 (fp). En grundförutsättning för ett fortsatt livskraftigt västkustfiske är ett levande Västerhav. Ett totalt fiskestopp är enligt motionärerna fel metod och skulle slå sönder samhällsstrukturen i våra kustsamhällen. Där emot har lokal eller regional samförvaltning förutsättningar att på ett hållbart sätt värna kust- och insjöfisket (yrkande 1). Yrkesfiskets roll som näringsgren tas upp i motion 2005/06: MJ585 (c). Motionärerna betonar att yrkesfisket skapar arbetstillfällen och företagande direkt och indirekt i andra näringar som är starkt beroende av svenskt yrkesfiske (yrkande 1).

Motionärerna i motion 2004/05:MJ500 (kd) framhåller betydelsen av förbättrad samverkan mellan fiskerinäring, forskning, myndigheter och miljöorganisationer, både regionalt, nationellt och internationellt. Ett organ för att formalisera en sådan samverkan på nationell nivå bör inrättas (yrkande 29).

Det kustnära fisket och insjöfisket m.m.

Enligt motion 2004/05:MJ471 (s) bör fisket ges en plats i de regionala utvecklingsplanerna för kustområdena. Genom att betrakta fisket som en tillgång som kan utvecklas ytterligare i samverkan med andra branscher kan både fisket och skärgården fortleva. Utveckling av nya produkter, baserade även på fiskslag som hittills inte har utnyttjats, är en angelägenhet för kustområdena.

Beslut om hävande av restriktionerna för fisket i Haparanda skärgård begärs i motion 2004/05:MJ327 (m). Eftersom restriktionerna enligt motionären ensidigt påverkar ett fåtal företagare utan att skydda det allmänna intresset i någon påtaglig omfattning måste de upphöra. I motion 2005/06: MJ272 (fp) begärs åtgärder som ger bättre förutsättningar för trålfiskekapaciteten längs Norrlandskusten. Detta skulle säkerställa tillgången på strömming både för konsumtion och till beredningsindustrin och främja ett småskaligt och kustnära fiske längs Norrlandskusten. Tillgängligt ekonomiskt stöd måste anpassas till regionala och lokala förhållanden, framför allt när det gäller nybyggnationer och modernisering av fiskefartyg (yrkande 1).

Eftersom industrifisket utanför Gräsö-Öregrunds fiskareförenings kust bedrivs på sådant sätt att det slår ut den småskaliga fiskerinäringen bör, enligt motion 2004/05:MJ413 (c), Fiskeriverket få i uppdrag att vidta åtgärder mot problemet med industrifisket i Bottenhavet i syfte att främja det småskaliga fisket. Värnandet av det småskaliga och kustnära fisket efter Östersjö- och Bottenhavskusterna är ämnet även för motion 2004/05: MJ535 (s). Fisket är starkt hotat av nya regler för kvoter som gör det möjligt för stora trålare med s.k. moderfartyg i följe att snabbt lägga om från ett slags fiske i Västerhavet till annat slags fiske i Östersjön och Bottenhavet.

Enligt motion 2005/06:MJ333 (v) bör strukturmedel användas för att utveckla kustfisket samt attrahera yngre människor till näringen och erbjuda dem adekvat utbildning (yrkande 5).

Eftersom den samlade kunskapen om regionala och lokala förhållanden finns hos länsstyrelserna anføres i motion 2005/06:MJ471 (s) att beslut om licenser till de fiskare som bedriver ett småskaligt kustfiske bör överföras till respektive länsstyrelse. Det behövs också förenklingar i den administrativa hanteringen av yrkeslicenser (yrkande 1).

Vikten av att insjöfisket ges likvärdiga villkor med marint fiske betonas i motion 2005/06:MJ585 (c). Fångsterna är kvantitetsmässigt tämligen begränsade, men genom att fiskarna med egna insatser kan bereda och ofta sälja fångsten lokalt erhålles förhållandevis höga kilopriser. Eftersom det

svenska yrkesmässiga fisket i insjöar är unikt ur ett EU-perspektiv måste regeringen fortsatt arbeta för att detta fiske garanteras med det marina fisket likvärdiga villkor (yrkande 12).

Konsumentperspektivet, småskalig livsmedelsförädling m.m.

Enligt motion 2005/06:MJ39 (c) måste sambandet mellan yrkesfiskets produktion och leveranser å ena sidan och folkhälsa och konsumentintresse å den andra förtydligas i fiskeripolitiken. I skrivelsen saknas en koppling mellan produktionsförhållanden och konsumentintresse. För att marknaden skall få tillgång till fisk måste villkoren för fångstsektorn och andra delar av fiskerinäringen vara sådana att produktionen inte hindras. Regeringens omsorg om andra kategorier fiskande får inte stå i vägen för konsumenternas förväntningar och krav på svenskfångad fisk på marknaden (yrkande 3). I motion 2005/06:MJ501 (s) delvis förs fram ett antal synpunkter på svenskt fiske. Bland annat måste konsumenternas rätt till bra information tillgodoses. Om slutsatsen av ett förnyat ställningstagande inom EU till dioxinproblemet blir att även Sverige skall omfattas av förbudet måste konsekvenserna både för yrkes- och fritidsfisket liksom för konsumenterna utredas.

I motion 2004/05:MJ371 (mp, fp) anføres att, om miljömärkning av fiskeriprodukter skall kunna genomföras, det krävs entydiga kriterier för bedömningen av olika fångstmetoder och deras miljöpåverkan, för hur en enskild fiskares miljöpåverkan genom utsläpp och arbetsmetoder skall kunna mätas och för hur bearbetning av fisken i produktionsleden mellan fiskare och konsument skall vägas in. Om det behövs för att öka förtroendet för en sådan märkning bör staten övervaka hur kriterierna används (yrkande 12). Vikten av att stödja yrkesfiskets arbete med miljö- och kravcertifiering av olika fisken och fiskeslag betonas i motion 2005/06: MJ585 (c). Motionärerna anser en sådan utveckling mycket positiv och värd att stödja. Miljöcertifiering av flera fiskslag ökar också fiskerinäringens trovärdighet och utgör ett bra bevis för att det svenska yrkesfisket bedrivs på ett sätt och med metoder som uppfyller de hårda miljökrav som fordras för att erhålla certifieringen (yrkande 15).

Enligt motion 2005/06: MJ446 (kd) bör staten stå för kostnaderna vid ansökan om godkännande för miljömärkning för de bestånd där svenska fiskare huvudsakligen är verksamma. Fiskeriverket bör få ansvaret för detta, och den i sammanhanget ringa kostnaden bör inrymmas i verkets budget (yrkande 33).

Behovet av en informationskampanj om nyttan av att äta svensk fisk påtalas i motion 2004/05: MJ339 (m). Fiskeriverket bör få i uppdrag att inleda en sådan kampanj.

I motion 2005/06: MJ405 (c) föreslås åtgärder som syftar till att underlätta villkoren för fortsatt drift av det kustnära fisket. Beredning, framför allt rökning, och försäljning av fisk i mindre omfattning är en viktig biinkomst för många skärgårdsboende inte minst längs Östersjökusten. För att

denna verksamhet skall kunna bestå, utkomsten för skärgårdsboende inte beskäras ytterligare och hotet mot en levande skärgård förstärkas bör tillståndskraven inte utökas när det gäller beredning och försäljning av fisk. Det kustnära fiskets fortsatta existens måste säkras och föreskrifterna i livsmedelstillsynen utformas därefter.

Utskottets ställningstagande

En proposition om en uppdaterad fiskeripolitik

Våren 2004 tog riksdagens ställning till regeringens proposition 2003/04: 51 Kust- och insjöfiske samt vattenbruk med förslag om mål och inriktning för den nationella politiken för kust- och insjöfisket samt för fritidsfisket och vattenbruket (bet. 2003/04: MJU13, rskr. 2003/04:186). I den nu aktuella skrivelsen redogör regeringen för resultatet av den reformering av den gemensamma fiskeripolitiken som genomfördes år 2002 och hur genomförandet och tillämpningen därefter har framskridit samt aviserar bl.a. en översyn och revidering av grunderna för svensk fiskerilagstiftning. Riksdagen kommer därmed att få tillfälle att ta ställning till de ändringar i lagstiftningen som kan bli följden av detta arbete. I avvaktan härpå avstyrker utskottet motion 2005/06: MJ37 (kd) yrkande 1. När det gäller motionens krav på införande av ett yrkesfiskaravdrag vill utskottet hänvisa till sina uttalanden längre fram i betänkandet.

Den gemensamma fiskeripolitiken

Enligt den nya grundförordningen, förordning (EG) nr 2371/2002, skall bl.a. fleråriga återhämtningsplaner och förvaltningsplaner upprättas för att återställa respektive bibehålla fiskebestånden inom biologiskt säkra gränser. Fiskeflottans kapacitet skall begränsas genom att referensnivåer har fastställts fr.o.m. år 2003. Det ekonomiska stödet till fiskeflottan begränsades, och fr.o.m. år 2004 upphörde allt stöd till byggande av nya fiskefartyg och för export av fartyg till tredje land. Fiskerikontrollen förstärktes bl.a. genom att fler fartyg har utrustats med satellitsändare och gemenskapens inspektörer har fått ökade befogenheter. Dessutom bibehålls medlemsstatens skydd av kustzonen inom 12 sjömil.

Den nya europeiska fiskeripolitiken bygger på följande fyra grunder:

- En långsiktig förvaltning av fiskeriverksamheten som, tack vare åtgärder som tillämpas under flera år, skall göra det möjligt för bestånden att återhämta sig och för yrkesfiskarna att bättre planera sin verksamhet.
- En ny inriktning för det offentliga stödet till fiskeflottan, vilket efter år 2004 koncentreras på att förbättra säkerheten och arbetsvillkoren ombord samt på andra åtgärder för att omstrukturera fiskesektorn, snarare än att användas för att utvidga en flotta som är för stor.
- Effektivare, öppnare och rättvisare kontroller av hur de fastställda reglerna tillämpas.

- Ökad delaktighet i besluten för fiskare och andra berörda, bl.a. genom inrättandet av regionala rådgivande nämnder (Regional Advisory Council, RAC), vilket skall göra det möjligt för alla berörda parter att ta sin del av ansvaret i de olika aspekterna av förvaltningen av det fiske som berör dem.

Som regeringen anför i skrivelsen måste en långsiktig politik oundgängligen även bygga på vetenskaplig rådgivning. I enlighet med reformbeslutet har kommissionen presenterat ett meddelande om förbättrad vetenskaplig rådgivning som senare resulterade i en av rådet antagen handlingsplan. I budgetpropositionen för år 2006, utgiftsområde 23, anför regeringen att ett viktigt steg i utvecklingen av den gemensamma fiskeripolitiken är att framtida insatser skall grundas på strategiska planer som syftar till att ge en heltäckande bild av förhållandena inom fisket. De skall på detta sätt ge en möjlighet att kombinera de ekonomiska insatserna under kommande strukturperiod 2007–2013 med åtgärder inom resurs- och kontrollområdena. Regeringen anför vidare att en viktig åtgärd inom ramen för en ny strukturstödsperiod är att minska fiskeflottans kapacitet för att på så sätt skapa bättre balans mellan fiskekapacitet och tillgängliga resurser. För att säkerställa beståndens förnyelse är det nödvändigt att förhindra överfiske. Fiskerikontroll utgör i detta sammanhang en viktig del av den ansvarsfulla hushållningen med fiskeresurserna. I likhet med regeringen anser utskottet att Sveriges linje i de internationella förhandlingarna angående fiskekvoter skall vara i enlighet med den biologiska rådgivningen från ICES. Kvaliteten på den vetenskapliga rådgivningen är därför avgörande för en ändamålsenlig fiskeriförvaltning. Sverige arbetar kontinuerligt för en förbättring och stärkning av ICES. Viktigt är även EU:s program för datainsamling, som infördes år 2000, vilket innebär att grundläggande uppgifter om fisket skall samlas in. Uppgifterna, som är av stor betydelse för den gemensamma fiskeripolitiken, omfattar såväl biologiska, ekologiska och tekniska som socioekonomiska aspekter. En första programperiod omfattade 2000–2006. En revidering skall ske under hösten 2005 och ett nytt program skall utarbetas för nästa programperiod 2007–2013. Revideringen förväntas medföra ökade krav på EU:s medlemsstater.

Under år 2004 antog EU:s fiskeministrar en förordning om åtgärder för att komma till rätta med bifångster av småvalar i fiskeredskapen. I första hand innebar förslaget en utfasning av drivgarnsfisket efter lax i Östersjön samt att redskap skall utrustas med sälskrämmor, s.k. pingers. Även ett system med oberoende observatörer ingår i det beslutade programmet.

I arbetet med ett hållbart fiske ingår sektorns miljöfrågor som en betydelsefull del. Utgångspunkten i detta arbete utgörs av såväl beslut som har fattats av EU:s ministerråd som de av riksdagen beslutade nationella miljökvalitetsmålen (prop. 2004/05:150, bet. 2005/06:MJU3, rskr. 2005/06:48 och 2005/06:49). Av de 16 miljökvalitetsmål med delmål som behandlas berörs fiskesektorn särskilt av Hav i balans samt levande kust och skärgård och Levande sjöar och vattendrag. Skärpningar har gjorts av delmå-

len i jämförelse med riksdagens beslut år 2001, bl.a. vad gäller skyddade områden, hotade arter, minskning av bifångster, anpassning av uttag av fisk, utsättningar m.m. Riksdagens beslut kommer att få stor betydelse för det framtida arbetet som kommer att innebära förstärkningar för delmålen Hav i balans samt levande kust och skärgård och Levande sjöar och vattendrag. Utskottet vill även erinra om regeringens skrivelse En sammanhållen havsmiljöstrategi (skr. 2004/05:173, bet. 2005/06:MJU4, rskr. 2005/06:30). I skrivelsen redovisar regeringen åtgärder som bl.a. avser förbättrad samordning av myndigheternas verksamhet inom havsmiljöområdet, samordnad planering, förbättrad kunskapsuppbyggnad samt miljö kvalitetsmålet Hav i balans samt levande kust och skärgård. Dessutom betonas vikten av fortsatt arbete särskilt inom EU och berörda internationella konventioner. I sitt betänkande utgick utskottet från att Sverige kommer att fortsätta att sträva efter att försiktighetsprincipen tillämpas och att fiskekvoter och förvaltningsåtgärder baseras på den vetenskapliga rådgivningen från Internationella havsforskningsrådet (ICES). Vidare bör Sverige självfallet verka för att ICES skall förstärka den vetenskapliga rådgivningen avseende fiskeripolitiken. I enlighet med riksdagens beslut kommer regeringen även att utarbeta en plan för hur de svenska insatserna till förmån för ICES vetenskapliga rådgivning avseende marin miljö skall förstärkas. Slutligen har utskottet inhämtat att miljöministrarna vid ministermötet i Göteborg den 4 och 5 maj inom Nordsjökonferensen enades om att införa miljökonsekvensbeskrivningar för nya fiskemetoder.

Med det ovan anförda finner utskottet syftet med motionerna 2004/05: MJ369 (fp) yrkande 19, 2004/05: MJ389 (s), 2004/05: MJ448 (s), 2004/05: MJ500 (kd) yrkande 28, 2005/06: MJ36 (m) yrkande 1, 2005/06: MJ37 (kd) yrkande 4, 2005/06: MJ38 (m) yrkande 1, 2005/06: MJ39 (c) yrkande 2, 2005/06: MJ40 (fp) yrkande 1, 2005/06: MJ292 (fp) yrkande 3, 2005/06: MJ446 (kd) yrkande 29, 2005/06: MJ532 (c) yrkande 9 och 2005/06: MJ585 (c) yrkande 5 i väsentliga delar tillgodosett. Någon ytterligare riksdagens åtgärd med anledning av motionsyrkandena finner utskottet inte påkallad.

Med anledning av motion 2004/05: MJ428 (s) vill utskottet tillägga att fisket i Östersjön regleras av den gemensamma fiskeripolitiken där både Sverige och Finland, inklusive Åland, ingår. Med det anförda och med vad utskottet i tillämpliga delar anført ovan föreslår utskottet att motionen lämnas utan vidare åtgärd från riksdagen sida.

Svenska fiskefartyg bedriver periodvis också fiske på bestånd utanför Europa. Sådant fiske kan bedrivas inom ramen för EU:s fiskeavtal med andra länder eller genom s.k. privata licenser. Om ett svenskt fiskeföretag träffat privatavtal om fiske i ett annat lands vatten eller om ett annat lands fiskemöjligheter måste företaget ansöka om särskilt tillstånd för bedrivande av sådant fiske även hos Fiskeriverket. Tillstånden är årliga och förknippade med särskilda villkor. Frågan om vilka regler som skall gälla för att ge tillstånd för svenska fartyg i sådan verksamhet är komplicerad både

utifrån folkrättslig och allmänrättslig synpunkt och utreds därför för närvarande inom Regeringskansliet. Med det anförda föreslår utskottet att motion 2004/05: MJ500 (kd) yrkande 31 avstyrks i den mån den inte kan anses tillgodosedd.

De svaga bestämmelserna i FN:s havsrättskonvention om fiskeriförvaltning gav för mer än tio år sedan upphov till ett separat implementeringsavtal för konventionen om förvaltning av gränsöverskridande och långtvandrande fiskbestånd. Avtalet innehåller detaljerade bestämmelser bl.a. om vem som har rätt att fiska och hur fisket skall bedrivas. Enligt vad utskottet inhämtat är frågan om fisket på de arter som uteslutande finns på internationellt vatten för närvarande föremål för diskussion inom de regionala fiskerierorganisationerna och behandlades i samband med den översyn av implementeringsavtalet som ägde rum den 22–26 maj 2005. Med det anförda avstyrker utskottet motion 2005/06: MJ446 (kd) yrkande 34 i den mån motionsyrkandet inte kan anses tillgodosett.

Vetenskaplig rådgivning

I samband med den översyn av den gemensamma fiskeripolitiken som inleddes år 2001 angavs som övergripande mål att gemenskapens fiskeresurser skall förvaltas på ett långsiktigt hållbar sätt i enlighet med försiktighetsprincipen och ekosystemansatsen. Detta är en förutsättning för konsumenternas tillgång till ett högkvalitativt livsmedel och för en fiskerinäring som långsiktigt skall kunna utgöra en stabil verksamhet med stor regionalpolitisk betydelse. Målet för den då rådande gemensamma fiskeripolitiken bedömdes vid denna tidpunkt inte ha uppnåtts och behovet av förändringar påpekades i flera avseenden. Det grundläggande elementet var att fångsterna skulle anpassas till det långsiktigt hållbara biologiska utrymmet, vilket främst skulle uppnås genom bl.a. ökad tillförlitlighet hos den vetenskapliga rådgivningen och respekt för denna rådgivning.

Som regeringen anför i skrivelsen måste en långsiktig politik oundgängligen bygga bl.a. på vetenskaplig rådgivning, och i enlighet med reformbeslutet presenterade kommissionen ett meddelande om förbättrad vetenskaplig rådgivning som senare resulterade i en av rådet antagen handlingsplan. Av skrivelsen framgår att Sverige har beklagat att något förslag om förbättrad vetenskaplig rådgivning ännu inte har presenterats i enlighet med den av rådet antagna handlingsplanen och att de biologiska råden därmed fortfarande är något ofullständiga. Detta bedöms dock inte vara den främsta orsaken till bristen på beslut om en ansvarsfull och långsiktig beståndsförvaltning. Det främsta hindret tycks enligt regeringen fortfarande vara svårigheterna att uppnå politiska överenskommelser inom de gränser som de vetenskapliga råden anger. Ett tydligt bevis på detta är det beslut om TAC och kvoter för år 2006 som Sverige inte kunde stödja, bl.a. av det skälet att nedskärningarna av fiskeansträngningen i flera fall var otillräckliga i förhållande till återhämtningsplanen för torsken i Nordsjön och de vetenskapliga rekommendationerna (rådets förordning (EG) nr 51/2006 av den

22 december 2005) om fastställande för år 2006 av fiskemöjligheter och därmed förbundna villkor för vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd i gemenskapens vatten och, för gemenskapens fartyg, i andra vatten där fångstbegränsningar krävs (EGT L 16, 20.1.2006, s. 1).

I budgetpropositionen för år 2006, utgiftsområde 23, uttalade regeringen att Sveriges linje i de internationella förhandlingarna om fiskekvoter skall vara i enlighet med den biologiska rådgivningen från ICES. Kvaliteten på den vetenskapliga rådgivningen är därför avgörande för en ändamålsenlig fiskeriförvaltning. Sverige arbetar kontinuerligt för en förbättring och stärkning av ICES. Viktigt är även EU:s program för datainsamling som infördes år 2000 och som innebär att grundläggande uppgifter om fisket skall samlas in. Uppgifterna, som är av stor betydelse för den gemensamma fiskeripolitiken, omfattar såväl biologiska, ekologiska och tekniska som socioekonomiska aspekter. En första programperiod omfattade åren 2000–2006, och en revidering skall ske under hösten 2005 och ett nytt program skall utarbetas för nästa programperiod 2007–2013. Enligt regeringen förväntas revideringen medföra ökade krav på EU:s medlemsstater.

Vid sin behandling av proposition 2004/05:150 Svenska miljömål – ett gemensamt uppdrag utgick utskottet från att Sverige kommer att fortsätta att sträva efter att försiktighetsprincipen tillämpas och att fiskekvoter och förvaltningsåtgärder baseras på den vetenskapliga rådgivningen från ICES. Vidare bör Sverige självfallet verka för att ICES skall förstärka den vetenskapliga rådgivningen avseende fiskeripolitiken. Regeringen kommer även att utarbeta en plan för hur de svenska insatserna till förmån för ICES vetenskapliga rådgivning avseende marin miljö skall förstärkas (bet. 2005/06:MJU3, rskr. 2005/06:48 och 2005/06:49). Utskottets ställningstagande kvarstår.

Med det anförda anser utskottet syftet med motionerna 2004/05: MJ421 (v) yrkandena 2 och 3, 2004/05: MJ500 (kd) yrkande 24 och 2005/06: MJ36 (m) yrkande 2 i väsentliga delar tillgodosett utan något särskilt uttalande i frågan.

Fiskekvoter

I propositionen om kust- och insjöfiske samt vattenbruk (prop. 2003/04: 51) betonade regeringen behovet av att fördelningen av den svenska kvoten och tillträdet till fiskresursen skall användas mer aktivt som styrmedel för att bl.a. stärka det kustnära och småskaliga fisket. Utskottet delade regeringens uppfattning (bet. 2003/04: MJU13, rskr. 2003/04:186). Av skrivelsen framgår att Fiskeriverket den 10 oktober 2005 lämnade ett förslag till regeringen om ett fördelningssystem för det pelagiska fisket. Förslaget innebär att ett frivilligt system införs med individuella överförbara kvoter i det pelagiska fisket. Förslaget bereds inom Regeringskansliet. Frågan har initierats även av fiskerinäringen, bl.a. genom skrivelser till Fiskeriverket

från Sveriges Fiskares Riksförbund och Sveriges Pelagiska Producentorganisation. Organisationerna har i allt väsentligt ställt sig bakom förslagen. Fiskeriverket föreslår följande utgångspunkter för ett nytt pelagiskt system:

1. Systemet bör omfatta det pelagiska fisket. Blandfiskare bör kunna ingå i systemet i den del de bedriver pelagiskt fiske.
2. Pelagiska fiskare bör få möjlighet att delta i systemet med individuella fiskemöjligheter vid ett definitivt tillfälle, och övergången bör ske inför ett fiskeår. Fiskaren kan då välja att stå utanför systemet och fiska inom ramarna för det existerande ransoneringssystemet.
3. De pelagiska fartyg som ingår i systemet med individuella fiskemöjligheter bör inte få tillträde till övriga fisken, dvs. det skall inte vara möjligt att gå över till andra typer av fiske eller byta fiskeinriktning. Under fiskeåret får fartygen inte bedriva fiske på andra bestånd för vilka det finns nationella kvoter.
4. En del av kvoterna bör avsättas för att skydda och utveckla det småskaliga och/eller det regionalt bedrivna fisket i första hand i Östersjön inklusive nyrekrytering av yngre fiskare. En mindre del av kvoten bör reserveras som säkerhetsmarginal vid kvotavräkning.
5. Fiskemöjligheterna bör endast kunna överlåtas permanent, dvs. utan tidsbegränsningar.
6. Överlåtelser bör endast kunna ske mellan fartygstillståndshavare.
7. Överlåtelse av fiskemöjligheterna bör kunna ske till en eller flera fartygstillståndshavare.
8. De bestånd som bör fördelas inom ramarna för det nya pelagiska systemet är sill och skarpsill i Skagerrak, Kattegatt och Östersjön. Övriga redan fördelade pelagiska kvoter ingår i systemet. De principer som tillämpas för fördelning av fiskemöjligheterna inom systemet bör även kunna användas för andra pelagiska bestånd som får nationella kvoter.
9. Den individuella fiskemöjligheten bör vara uttryckt som en andel av den för Sverige tillgängliga kvoten.
10. Fiskeföretagens relativa andel av kvoten bör redovisas offentligt.
11. Fiskemöjligheterna bör omfatta årsandelar.
12. Fiskeföretag inom systemet bör kunna initiera kvotbyten med andra länder. Beslut om genomförande av byten måste dock även fortsättningsvis fattas av Fiskeriverket.
13. Det pelagiska systemet bör ha en begränsad giltighetstid på fem år, varefter en utvärdering bör ske och systemet eventuellt revideras.
14. Systemet bör förvaltas av Fiskeriverket. Kostnader för administration av systemet bör täckas genom en avgift från berörda fiskare.
15. Det pelagiska systemet skall gå att förena med ny lagstiftning och nya åtaganden till följd av nationella och internationella beslut på området.
16. Avveckling av fiskeföretag inom systemet bör kunna kombineras med skrotningsbidrag. Därigenom kan fartygskapaciteten permanent föras ut ur den svenska fiskeflottan.

De kvoter som bör fördelas inom ramarna för systemet är sill och skarpsill i Östersjön, Skagerrak och Kattegatt. Övriga redan individuellt fördelade pelagiska fiskemöjligheter, dvs. sill i Nordsjön och Norska havet samt makrill, bör ingå i systemet.

I korthet innebär det föreslagna systemet med individuella fiskemöjligheter enligt Fiskeriverket möjlighet för det pelagiska fisket att få bättre förutsägbarhet i sitt fiske, både på kort och på lång sikt. Förslaget innebär också att systemet införs med förtur i avvaktan på en genomgång av de totala förutsättningarna för strukturering av den svenska fiskeflottan. Vidare innebär förslaget att individuella fiskemöjligheter beräknas som en andel av de svenska pelagiska kvoterna. Fiskemöjligheterna baseras på historiskt fiske. En översyn av systemet bör göras efter fem år. De individuella fiskemöjligheterna bör vara överförbara mellan fartygstillståndshavare, och överföring av fiskemöjligheterna kan endast ske på permanent basis. Delar av tillgängliga svenska kvoter bör reserveras för att ge utrymme för regionala hänsynstaganden och för nyetableringar inom det småskaliga pelagiska fisket.

Utskottet vill erinra om jordbruks- och fiskerådets beslut i december 2005 om ny reglering för fisket i Nordsjön, Skagerrak och Kattegatt. Minskningen av antalet fiskedagar blev mellan 5 och 10 % jämfört med år 2005. Fiskerådet beslutade även om kvoter och begränsningar för fisket i Östersjön. Vid båda besluten, om Västerhavet och om Östersjön, protesterade Sverige mot att antalet dagar då fiske tillåts inte har minskat tillräckligt. Beslutet innebär bl.a. en höjning av fiskekvoten för torsk i den känsliga östra delen av Östersjön (öster om Bornholm) från dagens 39 000 ton till 45 000 ton. Det innebär också att begränsningen av de dagar som fiske är tillåtet i Östersjön minskar. Antalet dagar med fiskestopp ökar inte, vilket Sverige har krävt. För år 2005 gällde 4,5 månaders sommarstopp i det östra beståndet. För år 2006 är nu sommarstoppet 3 månader samt ytterligare 27 dagar som varje land får fördela. Båda besluten gäller fisket under år 2006. För torsk beslutades om en reducering av kvoten med 15 % i enlighet med det avtal som redan har tecknats med Norge. För att skydda torsken sänks också kvoterna lika mycket för de fiskarter som fiskas i kombination med torsk, dvs. kolja, gråsej, vitling och rödspotta. Sverige fick också en ny kvot för år 2006 för blåvitling. I förhandlingen krävde Sverige en reducering av fiskeansträngningen på minst 15 % för fiske där torsk utgör en del av fångsten. Den vetenskapliga rådgivningen förespråkade en ännu större minskning. Sverige lade ned sin röst i den slutgiltiga omröstningen om kommande års fiske i Nordsjön, Kattegatt och Skagerrak och avgav, som enda medlemsland, följande röstförklaringar: Situationen för torskbestånden i Östersjön måste tas på allvar och en hållbar fiskeriförvaltning uppnås. ICES har förordat en TAC för det östra torskbeståndet på 14 900 ton. Sverige har ställt sig positivt till ett helhetsgrepp i fiskeriförvaltningen där fler verktyg används, t.ex. TAC, minskad fiskeriansträngning och effektiv kontroll. Enligt regeringen leder beslutet inte till en hållbar

förvaltning, och Sverige har därför beslutat att rösta nej. Regeringen anser att TAC för det östra torskbeståndet har fastställts på en alltför hög nivå och att begränsningen av fiskeansträngningen som skall gälla för 2006 inte innebär någon minskning jämfört med detta år. I själva verket kommer det nu fattade beslutet att innebära en ökning av såväl uttag som fiskeansträngning. Genom att de stoppdagar som skall fastställas utöver lekstoppet inte är gemensamma för alla medlemsstater kan dagarna förläggas till perioder med traditionellt låga uttag. Eftersom det ständigt kommer att finnas fartyg som tillåts att fiska i området ansåg regeringen att möjligheterna till en effektiv kontroll minskar. Dessutom anser regeringen att beslutet innebär stora svårigheter att rensa upp traditionella fiskeplatser från s.k. spökgarn. De föreslagna effortreduceringarna i bilaga III är, enligt den biologiska rådgivningen, långt ifrån vad som krävs för att uppnå en ansvarsfull beståndsförvaltning. De står enligt regeringen inte heller i relation till nedskärningen av TAC:en för torsken i Nordsjön med 15 %. Av detta skäl lade Sverige ned sin röst vid antagandet av förslaget om TAC:er och kvoter och andra förvaltningsåtgärder för år 2006.

Vid Nordsjökonferensens ministermöte i Göteborg den 4 och 5 maj beslutade ministrarna och kommissionen att ställa sig bakom det pilotförsök med fiskedagar i Kattegatt som inleds nästa år och som senare kommer att utvecklas till allt fiske i Nordsjön.

Sammantaget innebär det ovan anförda att syftet med motionerna 2004/05: MJ317 (fp), 2004/05: MJ369 (fp) yrkande 16, 2004/05: MJ371 (mp, fp) yrkandena 6, 7 och 9, 2004/05: MJ466 (kd), 2004/05: MJ500 (kd) yrkandena 21 och 22, 2005/06: MJ37 (kd) yrkandena 2 och 3, 2005/06: MJ40 (fp) yrkandena 4 och 10, 2005/06: MJ214 (fp), 2005/06: MJ219 (fp), 2005/06: MJ262 (fp), 2005/06: MJ327 (mp) yrkande 2, 2005/06: MJ328 (m) yrkande 1, 2005/06: MJ446 (kd) yrkandena 24 och 25, 2005/06: MJ522 (m) yrkande 7 och 2005/06: MJ585 (c) yrkandena 7 och 13 i väsentliga delar får anses tillgodosett. Någon ytterligare riksdagens åtgärd med anledning av motionsyrkandena finner utskottet inte påkallad.

Den nationella fiskeripolitiken

Inledningsvis vill utskottet hänvisa till sin behandling våren 2004 av proposition 2003/04:51 Kust och insjöfiske samt vattenbruk där utskottet tillstyrkte regeringens förslag om målen för en nationell politik på dessa områden. I propositionen föreslår regeringen att målen för en nationell politik för kust- och insjöfisket samt för fritidsfisket och vattenbruket skall vara följande. En ekologiskt hållbar förvaltning av fiskresurserna inom ramen för de av riksdagen fastställda miljö kvalitetsmålen skall bidra till att återskapa och bevara den biologiska mångfalden samt till utvecklingen av ett livskraftigt, ekologiskt hållbart och därmed miljöanpassat fiske. Kust- och insjöfisket samt vattenbruket och fritidsfisket skall bidra till en ekonomiskt och socialt hållbar utveckling av landsbygden. Fiskerinäringens, miljöorganisationernas och andra berörda intressenters inflytande och ställ-

ning i förvaltningen av fiskresurserna skall stärkas. Slutligen skall konsumenternas krav på säkra livsmedel, näringsriktig kost och hållbar produktion beaktas (bet. 2003/04:MJU13, rskr. 2003/04:186).

Som anförs i skrivelsen bör lokala och regionala förutsättningar och åtgärdsbehov vara en viktig utgångspunkt för det nationella genomförandet av den gemensamma fiskeripolitiken och det nya programmet för Europeiska fiskerifonden. Medlemsstaterna skall peka ut särskilda regioner med låg folktäthet som är beroende av fiske, ett fiske på tillbakagång eller små fiskesamhällen för att främja en hållbar utveckling av dessa genom ett bredare angreppssätt. Syftet med stöd till åtgärder och projekt i dessa regioner är att främja upprätthållandet av ekonomisk och social utveckling av regionerna men också att ge såväl mervärde till fiske- och vattenbruksprodukter som att bibehålla sysselsättningen inom fiskerinäringen. Åtgärderna kan t.ex. innebära konkurrens, ekoturism, diversifiering, höjt förädlingsvärde och kulturmiljö, vilket innebär att målgruppen delvis vidgas jämfört med nuvarande situation. Exempelvis inkluderas fisketuristföretagande i dessa regioner. Utskottet delar regeringens uppfattning att det är väsentligt för ett framgångsrikt arbete att samtliga näringsgrenar som nyttjar fiskresursen involveras. Fiskerinäringen nyttjar resursen fisk och är en av de areella näringarna och därmed också en näring som till stor del har sin huvudsakliga verksamhet förlagd till landsbygden eller mindre tätbefolkade områden. Kopplingarna till landsbygdens utveckling är därför tydliga, och det krävs en helhetssyn på de olika verksamhetsgrenarnas roll i nyttjandet av resursen.

Som regeringen anför bör erfarenheterna av den metod för lokal förankring och inflytande genom ett aktivt samarbete mellan offentliga, ideella och privata aktörer som har utvecklats under tidigare programperioder inom ramen för gemenskapsinitiativet Leader och liknande arbetssätt nu kunna utnyttjas. Utgångspunkten måste givetvis vara att det finns intresse och förutsättningar för att tillämpa metoden lokalt och för att utveckla ett aktivt samarbete mellan privata och offentliga aktörer. Det är enligt utskottet en viktig uppgift för de berörda myndigheterna, näringslivet och de ideella organisationerna att medverka till att metoden kan tillämpas på ett effektivt sätt. Utskottet delar regeringens uppfattning att ett aktivt deltagande från näringslivet och från den lokala offentliga sektorn, liksom från den ideella sektorn, är en förutsättning för att tillämpningen av Leadermetoden eller liknande arbetssätt skall bli effektiv och framgångsrik. Motsvarande angreppssätt kommer att utvecklas inom ramen för landsbygdsprogrammet och regeringen, liksom utskottet, gör bedömningen att det kan finnas positiva effekter av att de regioner som kommer att väljas ut inom ramen för landsbygds- och fiskeprogrammen i vissa fall sammanfaller eller samarbetar.

Enligt utskottets mening är en viktig utgångspunkt för det fortsatta arbetet såväl inom landsbygdsprogrammet som inom ramen för Europeiska fiskerifonden att de lokalt planerade och genomförda åtgärderna bidrar till

uthållig sysselsättning, hållbart nyttjande av naturresurser och ekonomiskt bärkraftig verksamhet. Innovationer för att utveckla landsbygdens näringsliv bör tillmätas stor vikt. En annan viktig utgångspunkt är att de administrativa lösningar som väljs blir kostnadseffektiva och säkerställer att offentliga medel hanteras på ett säkert sätt. Som regeringen anför kan, till följd av den begränsade fiskeresursen, en konsekvens av ökad hänsyn till regional- och landsbygdsutveckling bli en omfördelning av fiskemöjligheter till det kustnära och småskaliga fisket.

Med det anförda finner utskottet syftet med motionerna 2004/05: MJ487 (s), 2004/05: MJ495 (c) yrkande 1, 2004/05: MJ500 (kd) yrkande 29, 2004/05: N401 (fp) yrkande 11 delvis, 2005/06: MJ39 (c) yrkande 1, 2005/06: MJ349 (fp) yrkande 1 och 2005/06: MJ585 (c) yrkande 1 i väsentliga delar tillgodosett. Någon ytterligare åtgärd från riksdagens sida med anledning av motionsyrkandena finner utskottet inte påkallad.

Det kustnära fisket och insjöfisket m.m.

Som utskottet har redogjort för ovan antog riksdagen våren 2004 regeringens förslag om nya och delvis förändrade mål för den nationella politiken för kust- och insjöfiske samt för fritidsfiske och vattenbruk (prop. 2003/04: 51, bet. 2003/04: MJU13, rskr. 2003/04: 186). Tre nya mål hade utarbetats; ett som avser landsbygdens utveckling, ett inflytandemål och ett konsumentpolitiskt mål. Som anfördes i propositionen är syftet med tydligare riktlinjer för en nationell politik för kust- och insjöfisket samt för fritidsfisket och vattenbruket att regelverk, förvaltning och resursfördelning bidrar till att dessa verksamheter stärks och utvecklas inom ramen för en hållbar ekologisk, ekonomisk och social utveckling, särskilt med avseende på de svenska miljömålen och en utveckling av landsbygden. Målet är att kust- och insjöfisket samt fritidsfisket inom ramen för tillgängliga resurser skall bedrivas ekologiskt och ekonomiskt hållbart samt bidra till att skapa attraktiva arbetsplatser. Detta mål gäller även för vattenbruket, vilket är särskilt viktigt i regioner där alternativa sysselsättningsmöjligheter är begränsade. I likhet med regeringen ansåg utskottet att förutsättningen för en utveckling av kust- och insjöfisket samt för fritidsfisket och fisketurismen är att beståndssituationen för aktuella fiskarter befinner sig inom biologiskt säkra gränser, grundade på vetenskaplig rådgivning. Utskottet konstaterade att kunskapen om många bestånd emellertid är bristfällig. Förbättrad forskning om ekosystemansatsens tillämpning bör därför komma till stånd, och identifiering och uppskattningar av bestånd av betydelse för kust-, insjö- och fritidsfisket bör förbättras. Utskottet delade regeringens uppfattning att, med beståndssituationen som grund, förvaltningsformerna för aktuella fisken måste utvecklas i syfte att uppnå en gynnsam utveckling av kust- och insjöfisket, vattenbruket och fisketurismen. Som regeringen anförde måste vissa tillgängliga förvaltningsverktyg användas mer aktivt i syfte att mildra de effekter som uppstår till följd av kustfiskets sårbarhet.

Utskottet konstaterade också att, med den konkurrens om begränsade resurser som råder vid våra kuster och i våra insjöar, konflikter förekommer och uppstår, både om det geografiska området i sig och om fiskresurserna. Med en tydligare och förstärkt politik kan dessa konflikter minska och förståelsen mellan olika intressegrupper öka. Konflikterna inom fiskerinäringen mellan det storskaliga och det småskaliga fisket måste så långt som möjligt överbryggas. Samtidigt måste hänsyn tas till den mångfald av intressenter som finns i kustregionerna så att yrkesfiske, vattenbruk, fritidsfiske samt turismnäring kan samverka. I likhet med regeringen anser utskottet därför att lokal eller regional samförvaltning bör utvecklas. Enligt utskottets mening både stärker och tydliggör en bred förankring och involvering av berörda intressenter det lokala perspektivet och fungerar samtidigt både som mål och som medel. Ett aktivt deltagande är en demokratisk förutsättning för de intressenter som berörs av besluten, och förankring av besluten är viktig för att åtgärderna skall kunna accepteras, implementeras och efterlevas. Andra viktiga förutsättningar för en positiv utveckling är regleringen av tillträdet till resurserna och på vilket sätt resurserna fördelas mellan dem som har detta tillträde. Som regeringen anför är avvägningar mellan olika intressen en betydelsefull uppgift inom fiskeriförvaltningen, och regelverket skall, så långt det är möjligt, skapa förutsägbarhet för de olika nyttjarna och därmed underlätta en långsiktig verksamhet.

Utskottet vill även hänvisa till behandlingen hösten 2005 av propositionen Svenska miljömål – ett gemensamt uppdrag (prop. 2004/05:150, bet. 2005/06:MJU3, rskr. 2005/06:48 och 2005/06:49). I betänkandet redogjorde utskottet för Fiskeriverkets beslut i augusti 2004 att, i syfte att minska fisketrycket på uppväxande fiskar och för att skydda deras lekornaden, flytta ut trålgränsen fyra sjömil i Skagerrak och tre sjömil i Kattegatt. Den utflyttade trålgränsen gäller i huvudsak västkusten. Längs ostkusten är trålning tillåten innanför fyra sjömil utmed större delen av kuststräckan för fartyg som är mindre än 24 meter. Under arbetet med anpassning av trålgränsen på västkusten och regleringar av fisket innanför denna gräns har Fiskeriverket tillämpat ekosystemansatsen med skyddet av känsliga livsmiljöer från skadlig påverkan av bottentrålning som ett av motiven. Fiskeriverket redovisade i mars 2006 i en delrapport effekterna av den utflyttade trålgränsen. Rapporten bereds i Regeringskansliet. En ytterligare utflyttning av trålgränsen utanför dagens gräns på tre alternativt fyra sjömil kunde enligt propositionen komma att behövas med hänsyn till miljön och till behovet av fiske med fasta redskap. Riksdagen har tidigare lyft fram vikten av att slå vakt om det kustnära fisket med tanke på dess betydelse för en levande kust och skärgård (prop. 2003/04:51, bet. 2003/04: MJU13, rskr. 2003/04:186). Ett viktigt instrument i det sammanhanget är bl.a. fördelningen av fiskekvoter. Regeringen avsåg att återkomma i dessa frågor. Förutom att skydda bottenarna och deras biologiska mångfald har en utflyttning av trålgränsen och de genomförda regleringarna inom denna gräns fått effekter på delmål 4 om bifångster och delmål 5 om uttag av fisk.

Utskottet vill även hänvisa till att, enligt den s.k. finsk-svenska Gränsälvsöverenskommelsen om vatten- och miljöfrågor samt fiske i Torneälvens vattenområde från år 2004, i huvudsak följande gäller. Det gemensamma förvaltade området kommer på svenskt kustvatten att omfatta ungefär en tredjedel av det nuvarande. Den gemensamma förvaltningen av själva älven förblir oförändrad till sin storlek. Yrkesfisket vid kusten medges rätt till fiske med fasta redskap efter andra arter än lax och öring redan från islossningen, och fiske efter lax och öring får påbörjas den 3 juli i kustområdet. I älven får fisket påbörjas den 1 maj. Möjlighet att använda motorbåt vid fiske kommer att tillåtas om särskilda skäl föreligger. Fettfeneklippt lax, dvs. odlad lax, får fångas obehindrat, vilket gör det möjligt för yrkesfisket att fånga lax under tid då förbud mot fångst av vild lax råder. Lapplands arbetskrafts- och näringscentral och Fiskeriverket kan, avvikande från bestämmelserna i den till överenskommelsen fogade fiskestadgan, under vissa förutsättningar gemensamt avtala om bestämmelser för tillåtna fisketider, tillåtna redskap eller antal redskap.

Med det ovan anförda finner utskottet syftet med motionerna 2004/05: MJ327 (m), 2004/05: MJ413 (c), 2004/05: MJ471 (s), 2004/05: MJ535 (s), 2005/06: MJ272 (fp) yrkande 1 och 2005/06: MJ471 (s) yrkande 1 i väsentliga delar tillgodosett. Motionsyrkandena bör inte medföra någon ytterligare åtgärd från riksdagens sida.

Med anledning av motion 2005/06: MJ333 (v) yrkande 5 vill utskottet, förutom till det ovan anförda, erinra om att ändringarna av villkoren för gemenskapens strukturstöd inom fiskesektorn innebär att stödet till export av fartyg till tredje land och stödet till förnyelse av fiskefartyg avskaffades gradvis och upphörde den 31 december 2003. Stödet har länge bidragit till att öka överkapaciteten i EU:s fiskeflotta. Stödet till modernisering av fiskefartyg är däremot fortsatt möjligt, på vissa villkor. Stödet bibehålls även för övergång till mer selektiva fiskemetoder eller för utrustning av fartygen med system för kontroll via satellit. Med det anförda föreslår utskottet att motionsyrkandet avstyrks.

Med hänvisning till det ovan anförda finner utskottet syftet även med motion 2005/06: MJ585 (c) yrkande 12 om likvärdiga villkor för insjöfisket och det marina fisket i väsentliga delar tillgodosett utan någon ytterligare riksdagens åtgärd.

Konsumentperspektivet, småskalig livsmedelsförädling m.m.

Konsumentperspektivet är viktigt för all livsmedelsproduktion. Som regeringen anför är det angeläget att allmänhetens bild av fiskerinäringen och dess produkter förbättras. Detta förutsätter att bestånden nyttjas uthålligt och att fisket och vattenbruket i övrigt bedrivs så ansvarsfullt som möjligt med hänsyn bl.a. till bifångster och biologiskt känsliga områden. Många av de ovan beskrivna insatserna samt den fortsatta utvecklingen av den gemensamma fiskeripolitiken bidrar till detta. En anpassning av produktionen till konsumenternas efterfrågan och till de krav som samhället ställer

på långsiktigt hållbara produktionsformer anser utskottet nödvändig. För detta krävs ökat samarbete mellan såväl ansvariga myndigheter och yrkesfisket som handelns olika led i syfte att integrera hela distributionskedjan, vilket skall säkerställa att konsumenten har tillgång till information om fiskprodukternas ursprung, s.k. spårbarhet, och därmed kunna göra val utifrån livsmedelssäkerhet och resursernas hållbara och lagliga nyttjande. För att konsumenten skall ha möjlighet att bedöma om produktionsformerna uppfyller dessa krav krävs en ökad information såväl från näringen själv som från berörda myndigheter. Svensk Fisk, som drivs av näringen är ett exempel på sådan verksamhet, och ökad omfattning av miljöcertifiering av vildfångad fisk kan också främja konsumentintresset. Enligt utskottets mening finns här även möjlighet att beakta de problem som finns med miljögifter i vissa fiskar, vilket har en effekt på konsumtionen.

I konsumentperspektivet ligger också en folkhälsoaspekt. Fisk är ett vetenskapligt bevisat hälsosamt livsmedel. Samtidigt kan ett vidgat perspektiv på begreppet konsument inbegripa fritidsfiskare av olika kategorier som i och med sitt nyttjande av resursen bedriver en hälsosam fritidsaktivitet. Egenfångad fisk i fritidsfisket utgör även en del av livsmedelsproduktionen och skapar kunskap om och intresse för fiskkonsumtion.

Som utskottet anförde hösten 2005 kräver konsumenten ofta information om hur och var olika produkter är producerade och om detta har skett på ett miljövänligt sätt (bet. 2005/06:MJU4). Detta gäller i synnerhet för livsmedel och därmed även för fisk och fiskprodukter. I dag finns krav på att all fisk skall vara ursprungsmärkt. Miljömärkning av fisk och fiskprodukter skulle kunna göra det möjligt för fiskare som fiskar på ett mer miljövänligt sätt att få bättre betalt för sin fisk och därmed utgöra en viktig drivkraft för ett mer miljövänligt fiske. Ett sådant system förutsätter dock att relevant information om bestånd, fiskemetoder och fiskets bedrivande, t.ex. huruvida regler och kvoter respekteras, kan göras tillgänglig på lämpligt sätt.

Kommissionen har i meddelande till rådet, Europaparlamentet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén under rubriken Inledning av en debatt om en gemenskapsmodell för miljömärkningsprogram för fiskeriprodukter (KOM (05) 275) i juni 2005 initierat en grundläggande debatt om bl.a. trovärdig miljömärkning för fiskeriprodukter. I meddelandet framhålls följande. I december 1997 behandlades för första gången, i kommissionens meddelande om framtidsutsikterna för marknaden för fiskeriprodukter i EU, behovet av att gemenskapen fastställer en rättslig ram för att avgöra i vilka situationer icke-diskriminerande, frivilliga miljömärkningsprogram skulle kunna utvecklas. Under de överläggningar som följde var de flesta medlemsstaterna eniga om att gemenskapen borde fastställa en gemensam modell, men det rådde olika åsikter om hur den skulle genomföras. År 2002 antog kommissionen en handlingsplan för integrering av miljöskyddskraven i den gemensamma fiskeripolitiken och förklarade att den hade för avsikt att sätta i gång en debatt om miljömärkningsprogram för fiskeripro-

duktioner. Målet för den reformerade gemensamma fiskeripolitiken, som antogs år 2002, är att ”säkerställa att levande akvatiska resurser utnyttjas på ett hållbart sätt i ekonomiskt, miljömässigt och socialt hänseende”. För att genomföra reformen av den gemensamma fiskeripolitiken krävs diskussioner om upprättandet av program för miljömärkning som ett sätt att integrera miljöskyddet i fiskerisektorn. Dessutom innebär den senaste tidens utveckling av alltfler miljömärkta produkter att det uppstår frågor om politiken för konkurrens, handel och konsumentskydd. Uppmärksamheten bör också riktas mot de överläggningar om miljömärkning som pågår i internationella forum. I FAO pågår arbetet med att utveckla riktlinjer för miljömärkning av fisk och fiskeriprodukter från fiske till havs. Dessutom förpliktigade sig medlemmarna i världshandelsorganisationen WTO i Doha-förklaringen att granska kraven på miljöskyddsmärkning i kommittén för handel och miljö. Kommissionen skulle vilja att man i högsta möjliga mån utnyttjar de tänkbara vinsterna med en trovärdig miljömärkning för fiskeriprodukter, eftersom detta avsevärt skulle bidra till att integrera miljöskyddshänsyn i fiskerisektorn. Enligt vad utskottet erfarit har Jordbruksdepartementet nyligen avslutat den svenska remissbehandlingen och frågan är för närvarande föremål för beredning. Inom EU behandlas nu meddelandet i en expertgrupp tillsatt av kommissionen. Något beslut har emellertid ännu inte fattats om vilket av de tre tänkbara alternativen som skall föreslås. Enligt uppgifter skall rådsslutsatser tas i slutet av juni 2006.

Med det anförda finner utskottet syftet med motionerna 2004/05: MJ339 (m), 2005/06: MJ39 (c) yrkande 3, 2005/06: MJ501 (s) delvis och 2005/06: MJ585 (c) yrkande 15 i väsentliga delar tillgodosett. Någon ytterligare åtgärd från riksdagens sida finner utskottet inte påkallad.

När det gäller utformningen av en effektiv miljömärkning av fiskeriprodukter har utskottet ingen annan uppfattning än motionärerna i motionerna 2004/05: MJ371 (mp, fp) yrkande 12 och 2005/06: MJ446 (kd) yrkande 33 om betydelsen av entydiga kriterier för bedömningen av olika fångstmetoder och deras miljöpåverkan, liksom för mätningen av en enskild fiskares miljöpåverkan genom utsläpp och arbetsmetoder samt bearbetning av fisken i produktionsleden mellan fiskare och konsument. Som anføres i motion 2004/05: MJ371 (mp, fp) kan offentlig övervakning av kriteriernas användning inte uteslutas om det skulle visa sig nödvändigt för allmänhetens tilltro till märkningssystemet. Något särskilt riksdagens uttalande med anledning av motionsyrkandena finner utskottet däremot inte påkallat.

Som regeringen anför har företaget som arbetar med vidareförädling av fiskprodukter utifrån såväl traditionell som innovativ inriktning en stor potential för utveckling. Möjligheten att stimulera produktion och samarbete kring marknadsföring av kvalitetsprodukter med särskilda mervärden, exempelvis miljömärkta livsmedel eller övriga svenska mervärden i form av höga miljökrav och livsmedelssäkerhet, skall tas till vara. Behovet av stöd till småskalig förädling av livsmedel eller andra produkter bör också understrykas i detta sammanhang. Småskalig livsmedelsberedning är även

viktig som kompletterande verksamhet för såväl vattenbruket som yrkesfisket och kan genom ökat förädlingsvärde ha betydelse för såväl resursuttaget som den lokala ekonomin i samhällen där alternativa sysselsättningsmöjligheter är begränsade.

Av skrivelsen framgår att de åtgärder som kommer att ingå i det operativa programmet skall syfta till att ge förutsättningar för ekonomiskt självbärande företag inom olika utvecklingsområden. Som regeringen anför bör en ambition också vara att stödja nyrekrytering av unga människor och personer med utländsk bakgrund till landsbygdens företag. Dessutom skall åtgärderna riktas så att de bidrar till att uppnå en jämställdhet mellan kvinnor och män. Det ökade intresse som i dag finns för livsmedel och andra produkter med hög kvalitet, traditionella produktionsformer eller andra mer värden, såsom närproduktion, skapar nya förutsättningar för entreprenörer med kunskaper och erfarenheter. Andra väsentliga åtgärder är projekt för förbättrad fångsthantering och nyttjandet av nya arter för att underlätta ett minskat fisketryck på i dag hårt exploaterade bestånd.

Utvecklingen av en småskalig livsmedelsproduktion är inte enbart beroende av kompetens utan också av att det finns tillgång till odlad fisk och/eller landningar av vildfångad fisk i närområdet. Detta förutsätter att det finns landningsmöjligheter i hamnar med bibehållen servicenivå avseende exempelvis redskapstillverkning samt leveranser av is och drivmedel. Näringen har i vissa regioner nått en kritisk nivå som inte är tillräcklig för att bibehålla nödvändig infrastruktur, vilken krävs för att kunna ta hand om och förädla råvaran. Ett aktivt och konkurrenskraftigt yrkesfiske kan i många fall vara förutsättningen för viss annan verksamhet i berörd region, och utskottet anser en nationell strategi avseende behovet av fiskehamnar nödvändig.

Basen för fiskerinäringen är inte enbart traditionella, marina verksamheter och vattenresurser. Därtill kommer våra sötvattenresurser där det finns omfattande möjligheter för andra verksamheter där Sverige och svenskt företagande kan ha konkurrensfördelar och nya utvecklingsmöjligheter. Som regeringen anför måste dessa resurser vårdas, utvecklas och nyttjas för profilerad produktion och näringslivsutveckling genom vattenbruk och fisketurism. Med det anförda föreslår utskottet att motion 2005/06: MJ405 (c) lämnas utan vidare åtgärd från riksdagens sida.

Genomförandeplanering och administration

Utskottets förslag i korthet

Utskottet ansluter sig till vad som anförs i skrivelsen och avstyrker 15 motionsyrkanden (s, fp, kd, c, mp) om lokal och regional samförvaltning, samverkan mellan fiskerinäringen och övriga berörda parter, vetenskaplig rådgivning, skador på marina fornlämningar, miljöproblemen i havsmiljön samt en s.k. vitbok. Utskottet hänvisar till skrivelsen, till tidigare uttalanden och till det arbete som pågår på de olika områdena och avstyrker samtliga motionsyrkanden.

Jämför reservationerna 25 (fp), 26 (kd) och 27 (c).

Skrivelsen

Enligt regeringen bör den regionala och lokala nivåns inflytande över planering och tillämpning av fiskeprogrammets åtgärder stärkas. Under perioden 2000–2006 genomförs åtgärder för fiskerinäringens utveckling, bl.a. inom ramen för strukturprogrammet för fiskerinäringen i Sverige utanför mål 1 och i de två mål 1-programmen. Inför programperioden 2007–2013 samordnas genomförandet till ett nationellt program för hela landet där vissa av åtgärderna utformas och tillämpas med hänsyn till de varierande förutsättningarna i olika regioner. Detta kan enligt regeringen exempelvis åstadkommas genom en flexibilitet i genomförandet som medger att prioriteringar görs på regional och lokal nivå för att lösa specifika problem inom vissa områden i landet. Den regionala och lokala nivåns inflytande över planering och tillämpning av fiskeprogrammets åtgärder bör därför stärkas.

Som utgångspunkter för programarbetet bör enkelhet och tydlighet eftersträvas i utformning och regler. Ökad vikt bör läggas vid kostnadseffektivitet vid val av åtgärder och i planering, genomförande och uppföljning med ambitionen att begränsa programmets kostnader. Arbetssättet för det fortsatta programarbetet skall vara öppet och inbjuda till ett brett partnerskap. Även olika former av samråd kommer att genomföras.

Motionerna

Genom konkreta åtgärder bör, enligt motion 2005/06: MJ40 (fp), kustfisket bevaras och utvecklas. Länsstyrelserna bl.a. på södra ostkusten (Stockholms, Södermanlands, Östergötlands, Kalmar och Gotlands län) har nyligen lagt fram förslag om åtgärder för att skapa förutsättningar för ett livskraftigt småskaligt kustfiske. Dessa och andra förslag tillsammans med fler försök med lokal och regional samförvaltning kan enligt motionärerna ge möjligheter för kustfisket att bevaras och utvecklas, men då måste åtgärder vidtas i enlighet med vad både EU och regeringen har uttalat. Motionärerna efterlyser snabba och konkreta åtgärdsförslag (yrkande 3). Enligt

motion 2004/05:MJ369 (fp) bör situationen för fisk och fiske förbättras genom ett rättsbaserat förvaltningssystem som gör att samhällets och fiskarens intressen stämmer bättre överens. Äganderätter i sig löser dock inte alla fiskets problem, men tillsammans med marina reservat, miljömärkning och effektiv och noggrann kontroll kan de skapa möjligheter för ett uthålligt fiske (yrkande 18). Motionärerna i motion 2005/06:MJ446 (kd) framhåller betydelsen av förbättrad samverkan mellan fiskerinäringen, forskningen, myndigheter och miljöorganisationer, både regionalt, nationellt och internationellt. Ett organ för att formalisera denna samverkan på nationell nivå bör inrättas, och ett sådant forum bör bli en viktig bas för Sveriges ställningstagande i fiskefrågor. Kustbevakningen och Fiskeriverket bör ha regelbunden dialog med företrädare för yrkesfisket (yrkande 30).

Frågor om vetenskaplig rådgivning, uthållig fiskeförvaltning och fiskekontroll tas upp i motionerna 2004/05:MJ494 (kd) yrkande 5 delvis och 2005/06:MJ451 (kd) yrkande 5. En prioriterad åtgärd för förvaltningen bör vara att utveckla metodiken för beståndsuppskattning i syfte att öka tillförlitligheten. Genom att förvaltningsåtgärderna förankras hos berörda intressenter skapas förutsättningar för att regelverket efterlevs. Genom återkommande översyner av planerna kan effekterna av insatserna granskas och revideras mot bakgrund av ny kunskap.

Enligt motion 2005/06:MJ272 (fp) bör en väl förankrad lokal och regional förvaltning av fisket utvecklas. Det bör övervägas om beslut om licenser till de fiskare som bedriver ett småskaligt kustfiske i fortsättningen skall överföras till respektive länsstyrelse som har den samlade kunskapen om regionala och lokala förhållanden. God förvaltning av fiskeresursen kan också bestå av redskapsanpassning, t.ex. lämplig maskstorlek, för att säkra tillgången till strömming av den storlek som kan användas till surströmmingsinläggning och filétering (yrkande 3). I motion 2005/06: MJ585 (c) framhålls vikten av att yrkesfisket, utifrån sina kunskaper om fiskbestånd, hav och miljö, ges ökat ansvar och större delaktighet i frågor som berör den egna näringen (yrkande 3).

Enligt motion 2004/05:N401 (fp) har lokal eller regional samförvaltning förutsättningar att på ett hållbart sätt värna kust- och insjöfisket. Berörda fiskare bör få möjlighet att ta ansvar på lokal nivå. Goda exempel på samförvaltning är den lokala förvaltning som redan har påbörjats i Koster-Väderöfjorden och i Gullmaren (yrkande 11 delvis). Även enligt motion 2005/06:MJ446 (kd) bör regeringen stimulera utvecklingen av väl fungerande samförvaltningsformer. Bland det fåtal försök som de senaste åren har gjorts med bred lokal förankring nämner motionärerna områdena Koster-Väderöfjorden och Gullmarsfjorden. Arbetet med lokal samförvaltning bör utvecklas och subsidiaritetsprincipen följas så långt det är möjligt, vilket innebär att största möjliga makt skall ligga i lokalsamhället. Regeringen bör stimulera och styra upp utvecklingen av väl fungerande samförvaltningsformer (yrkande 31). Enligt motion 2005/06:MJ585 (c) måste, då fredningsinsatser behövs, insatsernas syfte tydliggöras och åtgärderna utfö-

ras i samråd med berörda fiskare och andra eventuella intressenter (yrkande 8). Som exempel på ett väl fungerande samarbete mellan fiskare, forskare och myndigheter anges också i denna motion det samarbete som har utvecklats i Koster-Väderöfjorden (yrkande 9).

I motion 2005/06:MJ587 (mp) begärs att bottentrålningens skador på marina fornlämningar beaktas i pilotprojekten om lokal och regional förvaltning av fisket. Som en följd av kustfiskepropositionen (prop. 2003/04: 51) har Fiskeriverket fått i uppdrag att leda och samordna minst fem projekt som syftar till ett utveckla lokal eller regional samförvaltning av fisket. Regeringen bör säkerställa att projekten beaktar behovet av att undvika skador av bottentrålning på fornlämningar under vatten (yrkande 2).

I motion 2005/06:MJ585 (c) anförs att problemen i vår havsmiljö är väl kända och består bl.a. av oljeutsläpp, dioxin, PCB och övergödning. Trots detta är det yrkesfisket som angrips och utkrävs ansvar för dessa identifierade problem (yrkande 10).

I motion 2005/06:MJ486 (s) efterlyses en officiell vitbok, när budgetutrymmet så medger, om myndigheters och politiska instansers agerande inför den utfiskning som pågått sedan 1960-talet.

Utskottets ställningstagande

Under perioden 2000–2006 genomförs åtgärder för fiskerinäringens utveckling, bl.a. inom ramen för strukturprogrammet för fiskerinäringen i Sverige utanför mål 1 och i de två mål 1-programmen. Av skrivelsen framgår att genomförandet inför programperioden 2007–2013 samordnas till ett nationellt program för hela landet, där vissa av åtgärderna utformas och tillämpas med hänsyn till de varierande förutsättningarna i olika regioner. Detta kan enligt regeringen exempelvis åstadkommas genom flexibilitet i genomförandet, vilket medger prioriteringar på regional och lokal nivå för att lösa specifika problem inom vissa områden i landet. Utskottet delar denna uppfattning. Som regeringen anför bör därför den regionala och lokala nivåns inflytande över planering och tillämpning av fiskeprogrammets åtgärder stärkas.

Utskottet delar även regeringens uppfattning att möjligheter till förenklingar i det administrativa genomförandet bör uppmärksammas i programarbetet. Samtidigt som det behövs en väl sammanhållen genomförandeplanering, administration och uppföljning av programmet finns det också ett starkt samband mellan genomförandet av landsbygdsprogrammet och andra statliga åtgärder på regional nivå för att främja hög måluppfyllelse för de nationella miljö kvalitetsmålen samt målen för den regionala utvecklingen. Uppbyggd kompetens och erfarenhet av att planera, samordna och administrera åtgärder och program med anknytning till lantbruket, landskapet och landsbygden är enligt utskottets mening en viktig grund för ett effektivt genomförande av det nya landsbygdsprogrammet. Av skrivelsen framgår att ett väl fungerande samarbete har utvecklats mellan Fiskeriverket och länsstyrelserna under nuvarande programperiod.

Som regeringen anför bör, som utgångspunkter för programarbetet, enkelhet och tydlighet eftersträvas i utformning och regler, en ambition för övrigt som bör prägla hela program- och planeringsarbetet. Ökad vikt bör läggas vid kostnadseffektivitet vid val av åtgärder och i planering, genomförande och uppföljning med ambitionen att begränsa programmets kostnader. Utskottet gör bedömningen att uppföljning och utvärdering av programmets insatser kommer att underlättas, t.ex. genom ökad användning av en begränsad mängd indikatorer. Arbetssättet för det fortsatta programarbetet skall vara öppet och inbjudande till ett brett partnerskap. Utskottet ställer sig bakom regeringens avsikt att för detta ändamål inrätta en särskild referensgrupp med representanter från myndigheter och organisationer och även genomföra olika former av samråd.

Den nationella strategi som skall föregå programmet kommer enligt skrivelsen att lämnas till Europeiska kommissionen så snart som möjligt efter det att beslut är fattat om rådsförordningen för Europeiska fiskerifonden. Ett färdigt program skall sedan, under förutsättning att Sveriges ekonomiska andel av Europeiska fiskerifonden för perioden 2007–2013 är fastställd, lämnas så snart som möjligt för godkännande av kommissionen inför ikraftträdandet år 2007.

När det gäller samarbetet på regional och lokal nivå mellan myndigheter, olika kategorier fiskande, forskare och andra berörda intressenter vill utskottet hänvisa till sina uttalanden våren 2004 (bet. 2003/04:MJU13). Utskottet ansåg att det finns starka skäl att stärka detta samarbete och hänvisade till det stora intresse som redan hade knutits till nya förvaltningsmodeller där de fiskande själva reglerar fisket i samarbete med berörda myndigheter och i samråd med andra intressenter såsom verksamheter med anknytning till fiskerinäringen, vattenägare, miljöorganisationer, friluftsliv och turism. Utskottet anförde att val av beslutsnivå kan vara beroende av den kompetens och det engagemang som finns men betonade att det fortsatt kommer att krävas att den centrala nivån, Fiskeriverket, och den regionala, länsstyrelsen, respekterar Sveriges åtaganden inom den gemensamma fiskeripolitiken liksom andra internationella åtaganden. Utskottet ansåg det vidare vara av vikt att Fiskeriverkets roll som myndighet, liksom verkets kontrollfunktion, klargörs. En annan viktig aspekt är att den lokala kunskapen om fisket och biologiska förhållanden ytterligare tas till vara. Utvecklingen av en lokal/regional samförvaltning är således en invecklad process med ett flertal faktorer att beakta. Detta faktum fick dock inte fördröja en fortsatt utveckling mot ökad och fördjupad samförvaltning där staten och olika nyttjandegrupper delar ansvaret. Som anfördes i den då aktuella propositionen bör konkreta projekt genomföras utifrån tillgänglig kunskap, vilket leder till en uppbyggnad av erfarenheter som kan utnyttjas för att ytterligare utveckla samförvaltning runtom i landet. Sammanfattningsvis innebar det anförda att utskottet delade regeringens uppfattning i fråga om samförvaltning på fiskets område.

I juni 2004 uppdrog regeringen åt Fiskeriverket att leda och samordna minst fem pilotprojekt som syftar till att utveckla regional eller lokal samförvaltning av fisket. Av uppdraget framgår att minst två av pilotprojekten avser insjövattnen. För att få ett så brett underlag som möjligt skulle verket vid valet av pilotprojekt se till att varierande förutsättningar för lokal eller regional förvaltning belystes. I detta sammanhang borde verket utreda vilka uppgifter som skall lämnas till samförvaltning och vilka parter som skall ingå i samarbetet. Deltagandet i samförvaltningen skulle vara brett förankrat i berörda områden och omfatta såväl olika kategorier fiskande som andra intressenter. Såväl fisken där det yrkesmässiga fisket helt dominerar som fisken där det icke yrkesmässiga fisket har betydelse för beståndsbekattningen bör belystas. Fiskeriverket skulle i högre utsträckning utnyttja sina bemyndiganden och fördela kvoterade bestånd. Principer och modeller för en fördelning skulle utvecklas och särskild hänsyn tas till den regionala utvecklingen och främjandet av kustfisket. Uppdraget, som skulle genomföras i samverkan med Naturvårdsverket och berörda länsstyrelser samt andra relevanta intressen, skulle genomföras och redovisas före utgången av år 2006.

Fiskeriverket har efter granskning och intresseanmälningar utsett sex initiativ som verket kommer att följa upp. För *kustlandet* innefattar initiativet skärgårdarna i Östergötland och Kalmar län. Gruppen består av fiskevattenägare, Sportfiskarena, Kalmar läns kustfiskareförbund, fiskerikonsulenterna i de berörda länen m.fl. Initiativet arbetar med praktisk fiskeförvaltning och uthållig fiskevård. När det gäller *Gotland* utgörs gruppen av Länsstyrelsen, Gotlands yrkesfiskare, Forskningsstationen Ar, Sportfiskarena och Naturskyddsföreningen. Även husbehovsfiskarena i området har konsulterats. Gruppen behandlar frågor som rör såväl yrkesfisket som fritidsfisket och planerar att genomföra beståndsuppskattningar av lokala fiskbestånd och uppskattning av hur mycket som fångas i olika kategorier av fiske. *SVC Avd 9 Halland* består av Länsstyrelsen och Region Halland och arbetar med näringslivsutveckling av det halländska yrkesfisket. *SVC Avd 26 SD* som består av Tjärnö marinbiologiska laboratorium och Världsnaturfonden, WWF, arbetar med att utveckla arbetet med miljöintegrering i fiskesektorn, dvs. Koster-Väderö, främst räkfisket i området utanför Strömstad i Kosterrännan. *Vindelälvens fiskeråd* förvaltar Vindelälven och Laisälven, ovan kraftverket i Stornorrfors, Umeälven. Rådet försöker engagera vattenägare nedan kraftverket samt yrkesfisket för gemensam hållbar förvaltning av framför allt öringbeståndet i området. *Vätternvårdsförbundet*, slutligen, har sedan tidigare ett miljösekretariat och vill nu parallellt upprätta ett fiskesekretariat. Potentiella representanter i ett sådant fiskesekretariat är bl.a. yrkesfisket, fritidsfisket, länsstyrelser och fiskeguider.

Utskottet vill även hänvisa till jordbruksministerns svar på fråga 2004/05: 2108 där hon framhöll att regeringen anser att det finns väsentliga fördelar med att utveckla samarbetsformer och beslutsprocesser kring förvaltningen inom ramen för de möjligheter som Sverige har att reglera fisket i kustom-

rådena. En rad studier har visat hur lagar och regleringar har betydligt större möjligheter att efterlevas om de uppfattas som legitima och en mer öppen dialog och utvecklat förankringsarbete är nödvändigt. På så vis kan berörda aktörers olika erfarenheter och kunskaper utnyttjas för att kunna ta hänsyn till de förhållanden som råder i ett specifikt vattenområde. Det är i detta sammanhang man skall se arbetet med utvecklingen av lokal och regional samförvaltning av fisket. Regeringen har uppdragit åt Fiskeriverket att samordna arbetet med dessa pilotprojekt. För år 2004 avsattes 3,5 miljoner kronor till Fiskeriverket för arbete med pilotprojekten. Vidare har Fiskeriverket som samordnare av projekten undersökt möjligheterna till ytterligare finansiering genom FoU-medel samt medel som lokala intressenter bidrar med. Rörande delfinansiering genom bl.a. EU:s strukturstöd undersöker man olika alternativ för att driva pilotprojekten vidare. Arbetet med lokal och regional samförvaltning bygger på ett brett deltagande av olika intressenter. Jordbruksministern, som i sammanhanget ville understryka att alla berörda parter delaktighet i processen är en förutsättning för ett framgångsrikt arbete, följer detta arbete med stort intresse.

Sammanfattningsvis innebär det ovan anförda att utskottet finner syftet med motionerna 2004/05: MJ369 (fp) yrkande 18, 2004/05: MJ494 (kd) yrkande 5 delvis, 2004/05: N401 (fp) yrkande 11 delvis, 2005/06: MJ40 (fp) yrkande 3, 2005/06: MJ272 (fp) yrkande 3, 2005/06: MJ446 (kd) yrkandena 30 och 31, 2005/06: MJ451 (kd) yrkande 5 och 2005/06: MJ585 (c) yrkandena 3, 8 och 9 i väsentliga delar tillgodosett. Någon ytterligare riksdagens åtgärd med anledning av motionsyrkandena finner utskottet inte påkallad.

Med anledning av motion 2005/06: MJ587 (mp) om bottenstrålningens skador på marina fornlämningar vill utskottet hänvisa till riksdagens behandling av propositionen Svenska miljömål – ett gemensamt ansvar där riksdagen beslutade om ändrat delmål 1 om skydd av marina miljöer och kust- och skärgårdsområden under miljö kvalitetsmålet Hav i balans och levande kust och skärgård (prop. 2004/05:150, bet. 2005/06: MJU3, rskr. 2005/06: 48 och 2005/06:49). Utskottet vill även hänvisa till budgetpropositionen för år 2006, utgiftsområde 20, där det framgår att Riksantikvarieämbetet har initierat en studie, vars syfte är att sammanställa kända och värdefulla marina natur- och kulturmiljöer. Statens maritima museer har tagit fram ett åtgärdsförslag med syftet att förbättra kunskapen om nedbrytning av kulturarvet under vatten. Ämbetet fortsätter arbetet med att formulera en strategi för hur kustens och skärgårdens kulturarv och odlingslandskap kan bevaras och brukas. Samtliga kustlän har också som mål att ta fram en sådan strategi. Med det anförda finner utskottet motion 2005/06: MJ587 (mp) yrkande 2 tillgodosedd utan något särskilt uttalande från riksdagens sida.

I likhet med regeringen vill utskottet framhålla att även det försämrade miljötillståndet i haven har betydelse för fiskbestånden, framför allt övergödning i främst öppna Östersjön och Västerhavets kustområden. Andra hot mot fisken kan vara spridningen av främmande arter i havet. Av skri-

velsen framgår att en undersökning pågår om de ekologiska och ekonomiska effekterna av främmande fiskarter i Östersjön och dess avrinningsområde. Ett annat problem utgör de rester av miljögifter som förekommer i havet som flamskyddsmedel, DDT, PCB, kvicksilver och dioxiner. Dessa är stabila mot nedbrytning och kommer därför att finnas kvar i miljön under lång tid. Dioxinhalterna i strömming från Östersjön har legat kvar på samma nivå sedan mitten av 1980-talet, och inte heller koncentrationerna av PCB sjunker. Som ett led i miljömålsarbetet har regeringen uppdragit åt Naturvårdsverket att förbättra kunskapsläget om miljögifternas ursprung och spridning och ge förslag på en förbättrad övervakning i Östersjön samt hur gifterna kan begränsas. Dioxin och PCB är ett allvarligt hot för delar av Östersjöfisket, eftersom halterna fortfarande är förhöjda, vilket har lett till förbud att inom EU sälja vissa utpekade arter av fet fisk från hela eller delar av Östersjöområdet, som lax, sill/strömming, nejonöga, öring, röding och löjrom. Sverige har ett tidsbegränsat undantag från förbudet med hänvisning till vårt system med krav på kostrekommendationer. Även den ökande kemikalie- och läkemedelsanvändningen som via de kommunala reningsverken når havet är ett växande problem, eftersom kunskaperna om dessa medels långsiktiga effekter på miljön och fiskebestånden är relativt begränsade. Som ett led i miljömålsarbetet har regeringen därför gett Naturvårdsverket i uppdrag att bl.a. undersöka dessa ämnens effekter på vattendragen samt hur de kan reduceras från reningsverken. Med det anförda finner utskottet syftet med motion 2005/06: MJ585 (c) yrkande 10 i allt väsentligt tillgodosett. Någon ytterligare åtgärd från riksdagens sida med anledning av motionsyrkandet finner utskottet inte påkallat.

Utskottet har ingen annan uppfattning än motionären i motion 2005/06: MJ486 (s) om allvaret i den omfattande utfiskningen i våra hav men är inte berett att tillstyrka motionärens förslag om en vitbok med den utformning som föreslås i motionen. Motionen avstyrks.

Åtgärder för att främja fiskbestånden i havet samt kust och skärgård

Utskottets förslag i korthet

Utskottet ansluter sig till vad som anförs i skrivelsen och avstyrker ett antal motionsyrkanden (s, m, fp, kd, v, c, mp) om nationella förvaltningsåtgärder och hänvisar till skrivelsen, till utskottets tidigare uttalanden i frågan och till det arbete som pågår på området. På samma grunder avstyrker utskottet motionsyrkanden (s, m, kd, v) om ålfisket och om laxfisket samt om tumlare.

Jämför reservationerna 28 (v), 29 (m, fp, kd, c), 30 (kd, c), 31 (kd) och 32 (kd).

Skrivelsen

Regeringen anser att nationella mål bör utarbetas för lokala bestånd i syfte att säkra den biologiska mångfalden och en långsiktigt hållbar produktionsförmåga. Nationella förvaltningsplaner bör utarbetas för hotade marina arter och fiskstammar, där fisket utgör ett hot, och åtgärdsprogram bör tas fram där hotet består av förändringar i livsmiljön. Bedömning av riskerna med främmande fiskarter och bestånd bör genomföras. Regeringen avser att uppdra åt Fiskeriverket och Naturvårdsverket att vidta dessa åtgärder.

Motionerna

Nationella förvaltningsåtgärder

En s.k. policy för ekologiskt och ekonomiskt uthålligt fiske föreslås i motion 2004/05:MJ488 (s). Motionärerna hänvisar till riktlinjerna för FAO:s försiktighetsansats med fyra huvudpunkter som bör ligga till grund för fiskets hållbara utveckling, nämligen förbättring av den hållbara exploateringen av de levande resurserna, förebyggande av oåterkalleliga eller oacceptabla skador på miljön, förbättring av det socioekonomiska resultatet för fisket samt säkerheten och arbetsbetingelserna till sjöss.

Enligt motion 2004/05:MJ421 (v) bör en utredning tillsättas för en översyn av statens verksamhet och organisation när det gäller miljömål inom vattenmiljöer samt fritids- och turismfiske. Det behövs dessutom en utredning som ser över hur kraven på biologisk mångfald och naturvård skall upprätthållas och hanteras i vattenmiljöer. Både Fiskeriverkets och Naturvårdsverkets roller bör då genomlysas, och i uppdraget bör ingå en översyn av Fiskeriverkets organisation och arbetssätt. Utredningen bör även lägga fram förslag som innebär att statens verksamhet på ett bättre sätt anpassas till dessa intressen samt beakta övriga myndigheters arbete med dessa frågor, särskilt Naturvårdsverkets och Turistdelegationens. Härutöver

bör utredningen särskilt beakta synpunkter från kommunerna, från de intresseorganisationer som företräder fritidsfisket och fisketurismen samt från forskning på områdena (yrkande 4).

Åtgärder från Sveriges sida för att rädda hotade fiskbestånd efterlyses i motion 2004/05:MJ500 (kd). Det är enligt motionärerna viktigt att fortsätta det nationella och internationella arbetet med att utveckla de olika former av begränsningar som har införts eller är på väg att införas. Redskapsutvecklingen bör också omfatta åtgärder som begränsar mekanisk påverkan på bottenområdena (yrkande 25).

I motion 2005/06:MJ585 (c) påtalas behovet av stöd till forskning och utveckling av selektiva fiskeredskap som enbart fångar de s.k. målarterna (yrkande 6).

Behovet av en utvärdering av hittills gjorda fiskevårdsåtgärder som grund för fortsatta insatser tas upp i motionerna 2004/05:MJ347 (kd, m, fp, c) yrkande 3 och 2005/06:MJ444 (kd, c, fp, m) yrkande 1. Utsättningar av ål i Vänern och Vättern är angelägna för ålfiskets bestånd, och gösens lek- och uppväxtområden i Vänern är begränsade till grunda och varma vikar. Många av dessa vikar hotas av igenväxning vid låg vattenomsättning med en försämrad gösrekrytering som följd. Därför är enligt motionärerna behovet av ekonomiska resurser för vegetationsbekämpning angeläget. Utsättning av signalkräfta är en fiskevårdsåtgärd som bör övervägas på nytt.

I motion 2005/06:MJ497 (v) begärs hävande av regleringen av kräftfiske i Vättern. Ett fritt kräftfiske under några år skulle enligt motionären underlätta möjligheten att skapa balans mellan arterna. Fiskeriverket bör därför upphäva reglerna kring kräftfisket till dess en rimlig balans har uppnåtts (yrkande 1).

Ålfisket

Ålfisket är föremål för ett flertal motioner. Enligt motion 2004/05: MJ421 (v) bör Sverige verka för en internationell, effektiv förvaltningsplan och fångstkvoter för ål. Eftersom en stor del av ålens biologi är okänd är det viktigt att försiktighetsprincipen tillämpas, och radikala åtgärder krävs för att hindra en kollaps av ålbeståndet. Regeringen bör verka för en effektiv internationell förvaltningsplan för ål och kvoter för ålfångst (yrkande 7).

Motionärerna i motionerna 2004/05:MJ319 (m), 2004/05:MJ333 (m) yrkande 2 och 2005/06:MJ524 (m) yrkande 5 begär att riksdagen ger regeringen i uppdrag att i EU-samarbetet, tillsammans med övriga länder i norra Europa, verka för ökad utsättning av glasål i norra Europas vatten. Om strukturmedel ställs till förfogande för återskapande av det europeiska ålbeståndet och dess livsmiljöer finns möjligheter att på sikt få tillbaka de historiska nivåerna på beståndet. Vid sidan härav måste satsningarna fortsätta på restaurering av ålens livsmiljö och öppnande av de vandringsvägar som byggnation och olika exploateringar stängt igen. Eftersom ålen är

bytesdjur för skarv och säl är det viktigt att dessa arter inte får breda ut sig ohämmat. Även i motionerna 2004/05: MJ494 (kd) yrkande 3 och 2005/06: MJ451 (kd) yrkande 3 föreslås ett antal åtgärder för att utveckla ålfisket. Satsningar bör göras på restaurering av ålens livsmiljö och öppnande av de vandringstvågar som byggnation och exploatering har stängt igen. Strukturmedel bör användas för storskalig utsättning. Mål bör sättas upp för ålbestånden, och de nationella förvaltningarna bör tillsammans med de inhemska ålfiskarna utforma åtgärderna. Regelverken bör harmoniseras regionalt så att samma nationella regler gäller för gemensamt fiske i berörda länder. Enligt motion 2004/05: MJ333 (m) bör regeringen få i uppdrag att i EU-samarbetet och i samarbete med övriga länder i norra Europa motsätta sig kommissionens förslag om förbud av blankålsfiske. I stället bör åtgärder vidtas för ett hållbart ålfiske i hela Europa. EU måste använda olika strukturmedel för utsättning av glasål i norra Europa (yrkande 1).

Enligt motion 2005/06: MJ505 (s) bör överskottet av ålyngel omfördelas till de underutnyttjade uppväxtområdena i norra Europa. I motion 2004/05: MJ300 (s) hemställs att regeringen agerar för att få till stånd en omprioritering av EG-kommissionens handlingsplan i fråga om ålfiske. I handlingsplanen finns förslag om att stoppa fisket efter utvandrande s.k. blankålar. Eftersom ålen vandrar över stora områden krävs samordnade åtgärder med flera länder involverade. En rättvis fördelning av åtgärder och ansvarstagande är dessutom nödvändig för att skapa god uppslutning kring en sådan handlingsplan. En förvaltningsplan bör, i linje med ICES rekommendationer, innehålla alla faser av ålens livscykel i samtliga livsmiljöer.

Enligt motion 2005/06: MJ328 (m) skulle det näringsmässiga fisket både i kustområden och insjöar få mycket svårt att överleva om inte de nationella utsättningsprogrammen kan genomföras i minst lika stor utsträckning som hittills (yrkande 3).

Laxfisket

Även laxfisket är föremål för ett flertal motioner. Enligt motion 2005/06: MJ37 (kd) finns behov av lokalt anpassade restaurerings- och förvaltningsinsatser in i de älvar som ännu inte har nått upp till målen i åtgärdsplanen för lax. I regeringens skrivelse betonas att åtgärdsprogrammet för lax, Salmon Action Plan, varit lyckosamt. Detta gäller enligt motionärerna inte överallt. Särskilt tycks det i mindre älvar vara svårt att uppnå planens mål (yrkande 10). Yrkesfiskarna bör beredas bästa möjliga förutsättningar att tillvarata den förbättrade fiskepotentialen i Norrlandsälvarna som blir en följd av drivgarnsförbudet. Försommarfredningen av fisket vid Norrlandsälvarna bör upphävas för att bl.a. öka möjligheterna för Norrlandsfiskarna att kompensera sig för de yrkesmässiga fångster som försvinner när drivgarnsförbudet har trätt i kraft (yrkande 11). Även i motion 2005/06: MJ39 (c) begärs att försommarfredningen av fisket i Norrlandsälvarna upp-

hävs. Drivgarnsförbudet bör enligt motionärerna rimligen leda till en avreglering av Norrlandsfisket som öppnar möjligheterna för ökade fiskemöjligheter vid Norrlandsälvarna (yrkande 5).

Enligt motion 2005/06:MJ550 (s) är den mest angelägna frågan när det gäller vildlaxens fortlevnad förslaget om rätten att redan från islossningen fiska s.k. fenklippt lax i havsområdet. Förslaget måste omprövas och anpassas till att tidsmässigt överensstämja med rätten att fiska vildlax.

Enligt motion 2004/05:MJ421 (v) är det hög tid att ompröva den internationella återhämtningsplanen för vildlaxen, Salmon Action Plan, SAP. Fiskeriverket bör få i uppdrag att utforma en ny plan för full laxproduktion i de utbyggda älvarna, ge förutsättningar för en så god laxuppgång i dessa älvar att en fisketuristisk företagsamhet kan utvecklas och konkurrera med de norska och ryska laxälvarna samt utveckla ett småskaligt laxfiske med levandefångande laxfällor för fångst av odlad lax utanför de utbyggda laxälvarna (yrkande 6). Höjning av målsättningen inom SAP till att före år 2010 utnyttja 100 % av naturlaxälvarnas produktionskapacitet efterlyses i motion 2005/06:MJ551 (s). I motionerna 2004/05:MJ460 (kd) och 2005/06:MJ308 (kd) begärs åtgärder för att rädda vildlaxbeståndet i älvarna längs Norrlandskusten. Den svenska regeringen måste ta nya initiativ till en gemensam vildlaxpolitik med den finska regeringen för att rädda vildlaxen i våra älvar och få slut på de årligen återkommande diskussionerna om var, när och hur laxfiske får bedrivas.

I motionerna 2004/05:MJ500 (kd) yrkande 30 och 2005/06:MJ446 (kd) yrkande 32 begärs tydligare lagstiftning mot fasta fångstredskap vid älvmynningarna. Sådana redskap bör inte tillåtas.

Enligt motion 2005/06:MJ497 (v) skulle ett förbud mot fiske av röding under 50 cm ha en positiv inverkan på beståndet. Fiskeriverket bör därför ges i uppdrag att ändra reglerna för minimimått för rödingfiske i Vättern (yrkande 2). Fiskeriverket bör också få i uppdrag att utreda förutsättningarna och effekterna av några års totalförbud mot rödingfångst kombinerat med ökad utsättning av lax (yrkande 3).

Enligt motion 2005/06:MJ572 (s) är en förutsättning för att fisket i Älvsjö vattensystem varsamt skall kunna nyttjas som en framgångsfaktor för utveckling och tillväxt att fiskbeståndet fortlever i hela vattensystemet. Det behövs en samsyn och ett harmoniserat regelsystem som ser fiskeområdet som en helhet och balanserar kust- och havsfiskets omfattning med fiskens tillgång i älvsystemen, yrkesfiskets omfattning mot fritidsfiskets behov samt användningen av fasta respektive rörliga fiskeredskap.

Tumlare

Enligt motion 2005/06:MJ294 (m) bör regeringen ompröva drivgarnsförbudet. Det saknas enligt motionären helt dokumentation som slår fast tumlarens utbredning och omfattning i Östersjön. Mot bakgrund av bristen på fakta bör en oberoende granskning göras.

I motion 2005/06:MJ446 (kd) anförs att Sverige bör verka för att medel utgår från EU:s strukturfonder eller annan lämplig EU-medfinansiering för att kompensera de fiskare som drabbas ekonomiskt av EU:s regler mot bifångster av tumlare (yrkande 14).

Utskottets ställningstagande

Nationella förvaltningsåtgärder

En stor del av miljöarbetet inom fiskesektorn styrs av den internationella verksamheten, främst EU:s fiskeripolitik. Denna politik syftar till hållbart nyttjande av fiskeresursen, tillämpning av ekosystemansatsen och försiktighetsprincipen, effektiv fiskeriverksamhet och konsumenthänsyn. I grunden skiljer sig därför inte EU:s mål från våra nationella mål i strävan mot ett hållbart nyttjande av havets fiskeresurser. Kommissionen driver arbetet med integrering av miljöhänsyn i fiskeripolitiken. Som grund för kommissionens arbete har antagits en handlingsplan för att integrera miljöskydds-krav i den gemensamma fiskeripolitiken, KOM (2002) 186 slutlig. I handlingsplanen lades fast att fiskeripolitiken skall bidra till att uppnå miljömålen i EG-fördraget, utan att det påverkar de ekonomiska och sociala målen samt att fiskeripolitiken syftar till att gradvis införa en ekosystembaserad strategi, i den mån de vetenskapliga rönen gör detta möjligt. Det är enligt kommissionen av vikt att tidigt i processen tydliggöra sådana målkonflikter som kan komma att uppstå mellan miljö- och fiskeripolitiska överväganden alternativt mellan miljö- och ekonomiska överväganden i syfte att undvika oönskade effekter.

Under senare år har Fiskeriverket arbetat långsiktigt med att integrera miljö kvalitetsmålen i den svenska fiskeriförvaltningen, och i ett internationellt perspektiv har Sverige ett långt framskridet arbete på detta område. Riksdagens och regeringens övergripande miljöpolitiska mål är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen i Sverige är lösta och har därefter tydligt lyft fram den ekologiska dimensionen i begreppet hållbar utveckling. I den nyligen reviderade svenska strategin för hållbar utveckling (skr. 2005/06:126) belyses närmare vad som kommer att krävas för att främja hållbar utveckling och tillväxt. Det övergripande miljömålet för våra omgivande havsområden är att Västerhavet och Östersjön skall ha en långsiktigt hållbar produktionsförmåga och den biologiska mångfalden skall bevaras. En aktiv fiskeripolitik som syftar till hållbar utveckling är därför en förutsättning för att nå de av riksdagen beslutade miljömålen Levande sjöar och vattendrag och Hav i balans samt levande kust och skärgård. Genom riksdagens beslut hösten 2005 om svenska miljömål har flera av de miljö kvalitetsmål som berör fisket dessutom skärpts (prop. 2004/05:150, bet. 2005/06:MJU3, rskr. 2005/06:48 och 2005/06:49).

Bland de tekniska åtgärder som allmänt används i t.ex. särskilda geografiska områden kan nämnas bl.a. minsta maskstorlek och användning av mer selektiva redskap såsom trålmodeller med s.k. flyktpaneler som minskar fångster av bl.a. ungfisk. Dessa åtgärder används ofta i samverkan med andra åtgärder som begränsning av fiskeansträngning etc. Arbetet med utveckling av tekniska åtgärder kan bedrivas såväl nationellt som internationellt. Ett exempel där Sverige har varit pådrivande är den internationella utvecklingen av den s.k. BACOMA-trålen, en selektiv torskrål som används vid trålfiske efter torsk i EU:s fiskevatten i Östersjön. En annan framgångsrik teknisk åtgärd som har införts under de senaste åren är den selektiva trålen med inbyggd rist för fisket efter havskräfta.

I likhet med regeringen anser utskottet att såväl miljöskyddshänsyn som djurskydd bör prägla arbetet med tekniska åtgärder. Av skrivelsen framgår att Naturvårdsverket, som ett led i detta arbete, har fått regeringens uppdrag att i samverkan med Fiskeriverket ta fram vägledning för tillämpning av miljökonsekvensbeskrivningar inom fiskets område i både sött och salt vatten. Uppdraget skall redovisas senast i januari 2007.

Enligt EU:s regelverk på fiskets område har medlemsstaterna rätt att besluta om bevarande- och förvaltningsåtgärder som rör alla fiskefartyg inom deras zon på tolv sjömil, förutsatt att dessa åtgärder inte är diskriminerande, att samråd har ägt rum med kommissionen, övriga berörda medlemsstater och andra berörda stater utanför EU samt att bevarandeåtgärder på EU-nivå inte redan gäller för området. Av skrivelsen framgår att Fiskeriverket i mars 2006 till regeringen har lämnat en delrapport om bl.a. effekterna av en utflyttad trålgräns på fisk och bottenfauna (Jo2006/731). I delrapporten lämnas preliminära resultat och generellt konstateras att de nya reglerna måste tillåtas fungera en längre tid för att slutsatser skall kunna dras av uppkomna effekter. Enligt rapporten varierar återhämtningsförmågan för marina organismer starkt, och beträffande fisket kan effekter avläsas först när fiskemönstret fått sin mer definierade struktur. Uppdraget planeras att slutrapporteras under år 2008.

Arbetet med att se över hur hotade fiskarter och stammar, som inte regleras inom den gemensamma fiskeripolitiken, kan skyddas nationellt har inletts av en arbetsgrupp med representanter för bl.a. Fiskeriverket, Naturvårdsverket och länsstyrelserna. Fiskeriverket har sedan år 2003 möjlighet att utfärda föreskrifter som omfattar särskilt hotade arter eller stammar av nationellt intresse. Utskottet vill även hänvisa till sin redogörelse längre fram i betänkandet för ett antal uppdrag som regeringen avser att ge framför allt till Fiskeriverket med anknytning till fritidsfiske och fisketurism.

Sammantaget innebär det ovan anförda att utskottet anser att syftet med motionerna 2004/05:MJ421 (v) yrkande 4, 2004/05:MJ488 (s), 2004/05: MJ500 (kd) yrkande 25 och 2005/06:MJ585 (c) yrkande 6 i väsentliga delar får anses tillgodosett utan någon ytterligare riksdagens åtgärd.

Fiskevården i de fyra stora sjöarna är ett löpande projekt som strävar efter uthålligt nyttjande av nyckelarterna dvs. lax, öring, röding, sik, siklöja, gös och kräftar, med i första hand naturliga bestånd och oförändrad biologisk mångfald. Utvecklingen av rekryterings- och avkastningsmodeller för gös sker genom insamling av fångststatistik kombinerad med insamling av unggös med trål i Hjälmarén. Avsikten är att få fram ett prognosinstrument för att bedöma kommande års gösavkastning utgående från förekomsten och tillväxten hos gösungar. I syfte att nå upp till en avkastning om 7 kg/ha årligen med bibehållet ålfiske följs genom traditionella kräftprovfisken introduktionen av signalkräfta i Hjälmarén upp. Utbyte av lax- och öringutsättningar i Väneren och laxutsättningar i Vättern värderas genom analys av märkesåterfångster samt fångststatistik. Resultaten sammanställs årligen och används för optimering av framtida utsättningar. Med hänvisning härtill och till vad utskottet i tillämpliga delar anfört ovan finner utskottet syftet med motionerna 2004/05: MJ347 (kd, m, fp, c) yrkande 3 och 2005/06: MJ444 (kd, c, fp, m) yrkande 1 i allt väsentligt tillgodosett. Någon vidare riksdagens åtgärd med anledning av motionerna finner utskottet inte påkallad.

I stora delar av Sverige har flodkräftan slagits ut av kräftpesten. Introduktionen av signalkräfta gjordes för att ersätta detta bortfall, vilket har haft stor framgång för fisket i speciellt Hjälmarén och i ett betydande antal syd- och mellansvenska sjöar. Spridningen av pesten sker även genom illegala utsättningar. Detta medför att livskraftiga flodkräftsbestånd slås ut medan den förväntade ökade avkastningen av signalkräfta ofta uteblir, på grund av att även signalkräftan numera allt oftare drabbas. Av hittills okänd anledning har flera signalkräftsbestånd visat en stark tillbakagång de senaste åren. Kräftfisket har stor ekonomisk och kulturell betydelse och ansträngningarna att öka bestånden av flodkräfta skall fortsätta. Som regeringen anför bör samordnat med detta arbete åtgärder vidtas så att signalkräftans geografiska spridning till nya vattensystem förhindras samtidigt som bestånden i områden avsatta för signalkräfta bör kunna utvecklas. Hänsyn måste dock härvid tas till skyddet av ekosystemet och andra hotade arter och bestånd. Med det anförda föreslår utskottet att motion 2005/06: MJ497 (v) yrkande 1 lämnas utan riksdagens ytterligare åtgärd.

Ålfisket

För det småskaliga kust- och insjöfisket har ålen stor betydelse. Ålredskapen fångar även andra kommersiella arter och den faktiska ekonomiska betydelsen av ål blir därigenom större. Rekryteringen av ål har emellertid minskat under lång tid och är nu nere på en mycket låg nivå i hela Europa. Restriktioner i fisket är nödvändiga för att, tillsammans med utsättning av ål och åtgärder för att minska dödligheten i vattenkraftverken, åstadkomma en återhämtning av ålbestånden, och i EU har Sverige drivit en strikt beståndsbevarande linje.

Kommissionen presenterade hösten 2005 ett förslag om åtgärder för återhämtning av beståndet av europeisk ål, KOM (2005) 472 slutlig. Som grund för åtgärderna ligger Internationella havsforskningsrådets rekommendation om att omedelbara åtgärder krävs för att återuppbygga ålbeståndet. Rekryteringen av glasål till Europas kuster har under senare år varit så låg som 1 % av tidigare nivåer, och dödligheten bland vuxna exemplar som vandrar ut i havet för att leka är mycket hög. Planen innehåller bestämmelser för de nationella planer för förvaltning av ål som medlemsländerna har åtagit sig att upprätta samt EU-regler som skall gälla i frånvaro av godkända nationella planer. Den nationella planen skall innehålla förvaltningsplaner för samtliga vattenområden som är eller har varit ett naturligt ålhabitat. Kommissionen betraktar de nationella handlingsplanerna som det centrala inslaget i gemenskapens ansträngningar för att återställa beståndet av europeisk ål från dess nuvarande utrotningshotade tillstånd till en nivå inom biologiskt säkra gränser. Avsaknaden av förslag om ett detaljerat gemensamt EU-regelverk förklaras av att de nationella och lokala omständigheterna skiljer sig avsevärt mer för ål än för andra fiskslag. Föreliggande förslag preciserar hur förvaltningsplanerna skall utformas och när de skall inlämnas för godkännande. Likaså anges EU-regler som skall gälla i frånvaro av en godkänd nationell plan. Två inslag är obligatoriska för alla nationella planer. Det första inslaget avser målet att nå 40 % av den naturliga utvandringen, dvs. lekbiomassan, för vuxen blankål från varje vattendrag. Det andra inslaget avser 15 dagars fiskestopp per månad tills de nationella planerna godkänts och är i kraft, vilket skall ske senast den 1 juli 2007. Val av åtgärder för att nå målet ankommer på medlemsländerna, men åtgärderna skall prövas av Kommittén för vetenskap, teknologi och ekonomi avseende fiske (STECF). En översikt över de nationella förvaltningsplanerna skall lämnas till kommissionen och övriga medlemsländer den 31 december 2006 då även de fullständiga planerna skall inges till kommissionen. Genomförandet av godkända planer skall inledas senast den 1 juli 2007. Ytterligare inslag kommer att föreslås senare av kommissionen. De avser bl.a. ett spårbarhetssystem för att hindra olagligt fiske samt möjliga åtgärder för att hindra export av glasål. Borttagande av vandringshinder i vattendrag behandlas i samband med den Europeiska fiskefonden för perioden 2007–2013.

Från svensk sida har förslaget preliminärt välkomnats. Förslagets tillräcklighet för att med rimlig säkerhet undanröja utrotningshotet mot ålen är för närvarande föremål för analys liksom möjliga förbättringar av dess effektivitet. Med hänsyn till hotet mot beståndet är det enligt regeringen angeläget att överenskommelse om en effektiv förordning snarast kan nås. Utskottet delar denna uppfattning.

Enligt vad utskottet inhämtat är den svenska nationella planen under utarbetande. Den inkluderar bl.a. införandet av ett särskilt licenssystem med målet att minska ålfisket till ca 50 % av nuvarande nivå. Licenser kommer bara att ges till fiskare som kan uppvisa en betydande inkomst från sitt

ålfiske, och en detaljerad rapportering av fångsterna föreslås bli obligatoriskt. Planen innehåller också en gradvis höjning av det nuvarande minimimåttet för tillåten fångst. Dessutom föreslås att antalet fasta redskap per fiskare skall reduceras. Planen omfattar även åtgärder för att öppna förstörda vandringsvägar, både uppströms och nedströms, i ca tjugo vattendrag och åtgärder för utsättning av ålyngel på basis av vetenskapliga undersökningar.

Sammantaget innebär det ovan anförda att utskottet finner syftet med motionerna 2004/05: MJ300 (s), 2004/05: MJ319 (m), 2004/05: MJ333 (m) yrkandena 1 och 2, 2004/05: MJ421 (v) yrkande 7, 2004/05: MJ494 (kd) yrkande 3, 2005/06: MJ328 (m) yrkande 3, 2005/06: MJ451 (kd) yrkande 3, 2005/06: MJ505 (s) och 2005/06: MJ524 (m) yrkande 5 i väsentliga delar tillgodosett. Motionsyrkandena bör inte föranleda någon ytterligare riksdagens åtgärd.

Laxfisket

Åtgärdsprogrammet för lax (Salmon Action Plan, SAP), dvs. den internationella aktionsplanen för Östersjöloxen, har målsättningen att uppnå minst 50 % av den potentiella produktionen av vild lax senast år 2010. Planen, som får anses ha varit framgångsrik, har resulterat i att den totala produktionen av vild lax i Östersjön har ökat från en nivå på ca 500 000 utvandrande laxungar år 1996 till 1,5 miljoner år 2003. Det långsiktiga produktionsmålet på minst 50 % av ursprunglig nivå har även det uppnåtts i flertalet av de större laxälvarna i Bottniska viken, men det finns fortfarande ett antal mindre laxälvar med svaga laxstammar där beståndsutvecklingen inte har varit lika positiv. Undersökningar för att utreda och åtgärda problemen i dessa laxälvar pågår men möjligheten att före år 2010 uppnå det 50-procentiga målet för dessa laxälvar är liten. Viss osäkerhet råder fortfarande om huruvida storleken på de ursprungliga bestånden i vissa fall inte har underskattats och i andra fall har överskattats. Inom ramen för arbetet med att utveckla ett selektivt fiske på den odlade laxen i Östersjön är all odlad lax som sätts ut i Östersjön från svenska laxodlingar fr.o.m. våren 2004 fettfeneklipt. Genom detta förväntas förutsättningar ges för att fettfeneklipt lax under år 2006 skall kunna fiskas inom ett terminalfiske, dvs. fiske som inriktas på den odlade laxen. Fiskeriverket har i mars 2005 till regeringen redovisat utvärdering och förslag om selektiva metoder för ett utökad selektivt fiske efter fettfeneklipt lax och öring (Jo2005/604). Syftet med terminalfisket är att maximera fisket på den odlade laxen samtidigt som det kan skapas möjligheter för vilda laxar att uppsöka sina lekplatser. Det är enligt utskottets mening angeläget att terminalfisket på den odlade laxen kan bedrivas utan att alltför mycket exploatera den vilda laxen. Det kan därför behöva övervägas om terminalfisket i framtiden bör begränsas till områden i anslutning till älvar med odlad lax och på platser med konstaterat låg förekomst av vild lax. För att ett selektivt fiske skall kunna bedrivas bör på sikt användningen av garnande fällor, som laxfällor

och laxnät, utfasas och fisket bör till övervägande del ske med s.k. kombifälla och push-up-fälla. Vidare bör framhållas att även om de senare redskapen visar på låg skadefrekvens och god överlevnad är en 100-procentig återutsättning av oskadad, levande vild lax inte möjlig. Av skrivelsen framgår att tillståndet för lax för närvarande är tillfredsställande i de större älvarna. Som regeringen anför kräver dock problemen med M74-syndromet som drabbade laxen liksom svaga laxbestånd i Norrlands skogsälvar särskild uppmärksamhet.

Ett viktigt exempel på förändrat ekonomiskt nyttjande av fiskresursen är vildlaxen, där det ekonomiska värdet av den fisk som fångas inom fisketurismen av sportfiskare vida kan överstiga värdet då samma fisk fångas av det traditionella yrkesfisket och säljs på matfiskmarknaden. Det finns sannolikt möjligheter att tillvarata ett högre ekonomiskt värde av flera fiskarter än lax genom ökad betalningsvilja inom sportfiske och fisketurism. Som regeringen anför måste i detta sammanhang ökad hänsyn tas till olika regionala behov och till situationen för det samlade fiskets yrkesutövare. Utskottet ansluter sig till regeringens uppfattning att, mot den bakgrunden, olika former av differentierat nyttjande av fiskevatten och fiskresursen måste utvecklas. Utskottet har inhämtat att regeringen avser att ge Fiskeriverket i uppdrag att göra en översyn av behovet av åtgärder i syfte att förbättra uppvandringen av vildlax och havsöring och av produktionen av smolt i de svenska älvarna där den tidigare produktionsförmågan inte har uppnåtts. Härvid skall den lokala balansen mellan lax och öring liksom relationen till andra arter beaktas. I uppdraget ingår även hänsyn till fisketurismens, fisketuristiskt företagande och sportfiskets utvecklingspotential, till samhälls- och socioekonomiska värden liksom till biologisk mångfald. Arbetet bör ske efter samråd med Naturvårdsverket och andra berörda organisationer. Även i det kommande arbetet med revideringen av Salmon Action Plan (SAP) och inom North Atlantic Salmon Conservation Organization (NASCO) bör dessa aspekter beaktas. Också i förvaltningen av andra fiskarter bör ökad hänsyn tas till sportfiskets och fisketurismens behov. I dessa sammanhang bör det enligt regeringen övervägas begränsningar i fiske med mängdfångande redskap i områden som är vitala för utvecklingen av fiskresursen. Med det anförda finner utskottet syftet med motionerna 2004/05:MJ421 (v) yrkande 6, 2004/05:MJ460 (kd), 2004/05: MJ500 (kd) yrkande 30, 2005/06:MJ37 (kd) yrkandena 10 och 11, 2005/06: MJ39 (c) yrkande 5, 2005/06:MJ308 (kd), 2005/06:MJ446 (kd) yrkande 32, 2005/06:MJ550 (s) och 2005/06:MJ551 (s) i väsentliga delar tillgodosett. Någon ytterligare riksdagens åtgärd med anledning av motionsyrkandena finner utskottet inte påkallad.

Sedan den 1 juli 2005 är tre områden i Vättern totalfredade för allt fiske, vilket innebär att även allt rödingfiske är förbjudet i ca 20 % av sjön. Dessutom är allt nätfiske förbjudet året runt på djup överstigande 60 m i två större områden norr och söder om Visingsö. För att upprätthålla en bra balans i sjön har utsättningen av lax minskat från 40 000 till

20 000 individer för att stammen skall komma i nivå med den öringstam som fanns i Motala ström innan vattenkraftsutbyggnaden. Vidare har Fiskeriverket beslutat ändra reglerna för minimimått för rödingfiske i Vättern till 50 cm. Beslutet träder i kraft år 2007. Med det anförda anser utskottet syftet med motion 2005/06:MJ497 (v) yrkandena 2 och 3 tillgodosett utan någon ytterligare riksdagens åtgärd.

Dagens fiskevård är till största delen inriktad på insatser i rinnande vatten, men behovet av fiskevård ökar även längs kusten, i fjällområdet och i sjöar och hav. Som regeringen anför kan sådana åtgärder omfatta såväl specificerade åtgärder av lokal karaktär som mer ekosysteminriktade åtgärder som sjörestaurering i olika former, och Naturvårdsverket har rapporterat och analyserat olika former av sjörestaureringsåtgärder. I skrivelsen uttalar regeringen sin avsikt att ge Fiskeriverket i uppdrag att sammanställa befintlig kunskap om fiskevårdande åtgärder i sjöar, fjällområdet, längs kusten och i marin miljö. Sådana åtgärder bör även kunna användas som kompensationsåtgärder vid vattendomar. Enligt regeringen bör arbetet ske efter samråd med Naturvårdsverket och övriga berörda organisationer. Med det anförda och med vad utskottet i tillämpliga delar anfört ovan föreslår utskottet att motion 2005/06:MJ572 (s) lämnas utan vidare åtgärd från riksdagens sida.

Tumlare

I propositionen Svenska Miljömål – ett gemensamt uppdrag föreslog regeringen att delmål 4 under miljö kvalitetsmålet Hav i balans och levande kust och skärgård skall ha följande lydelse: Senast år 2010 skall de årliga bifångsterna av marina däggdjur understiga 1 % av respektive bestånd. Bifångster av sjöfåglar och icke målarter skall inte ha mer än försumbara negativa effekter på populationerna och ekosystemen. Utskottet tillstyrkte regeringens förslag (prop. 2004/05:150, bet. 2005/06:MJU3, rskr. 2005/06:48 och 2005/06:49).

År 2003 fattade Fiskeriverket och Naturvårdsverket ett gemensamt beslut om ett nationellt åtgärdsprogram för tumlare. Av skrivelsen framgår att de inventeringar som har genomförts efter år 2003 inte visar några tecken på återhämtning av antalet tumlare i södra Östersjön, där det specifika Östersjöbeståndet nu uppskattas till ca 200 djur. Den låga tätheten gör dock att osäkerheten i skattningen av Östersjöpopulationens storlek fortfarande är mycket stor. Genom ministerrådets beslut år 2004 om förbud mot drivgarnsfiske i Östersjön har också införts obligatorisk användning av akustiska skrämmare vid garnfiske i delar av svensk fiskezon i södra Östersjön från år 2005, rådets förordning (EG) nr 812/2004 av den 26 april 2004 om åtgärder när det gäller oavsiktlig fångst av valar vid fiske och om ändring av förordning (EG) nr 88/98 (EGT L150, 30.4.2004, s. 12). Drivgarnsfisket fasas ut i Östersjön och kommer att vara avslutat år 2008. Utskottet vill även hänvisa till propositionen En hållbar svensk politik i fråga om valar (prop. 2003/04:124, bet. 2003/04:MJU20, rskr. 2003/04:

283) där regeringen har aviserat flera åtgärder för att minska bifångsterna av tumlare samt ett uppdrag till Naturvårdsverket och Fiskeriverket att precisera vilka ytterligare åtgärder som krävs för att delmålet om bifångster skall uppnås.

Enligt fiskerådets beslut om drivgarnsfiske och skydd av valar den 22 mars 2004 förbjuds drivgarn i Östersjön fr.o.m. den 1 januari 2008. Under perioden fram till dess skall drivgarnsfisket successivt fasas ut genom att omfattningen skall ha minskat med 40 % år 2005, 60 % år 2006 och 80 % år 2007. Någon begränsning av den tillåtna totala längden av drivgarn per fiskefartyg införs dock inte. Under utfasningsperioden gäller därför den nuvarande tillåtna totala längden av drivgarn på 21 km. Beträffande obligatorisk användning av ljudskrämmare under perioden den 1 juni 2005–den 1 januari 2007 inom fisken med bottensatta garn och drivgarn som riskerar att fånga valar, undantas alla fiskefartyg under 12 m längd. För fisken som använder ljudskrämmare krävs inte deltagande i något observatörsprogram med inspektörer ombord på fiskefartygen. I Östersjön införs krav på ljudskrämmare vid Skånes södra kust, Blekinges kust samt i havsområdet väster om Bornholm (ICES delområde 24). Fiskefartyg under 15 m längd behöver inte ha observatörer ombord. Övervakningsprogrammen skall baseras på en provtagning som utformas för att med en 30-procentig säkerhet kunna bedöma storleken på bifångsterna av valar, eller utformas som ett pilotprojekt i de områden där det råder brist på information om hur mycket bifångsterna varierar. Observatörsprogrammen inleddes den 1 januari 2005 eller den 1 januari 2006 beroende på den vetenskapliga rådgivningen för de områden och de olika fisken som berörs.

Enligt regleringsbrevet för år 2006 skall Fiskeriverket analysera effekterna för det småskaliga kustfisket av genomförandet av miljömålets delmål om maximalt 1 % bifångst av marina däggdjur. Uppdraget skall innehålla förslag på åtgärder samt kostnader för dessa. Uppdraget skall redovisas senast den 1 mars 2007. Naturvårdsverket skall enligt regleringsbrevet för år 2006 utreda vilka verksamhetsgrenar utöver fiske som kan vara skadliga för valar i svenska vatten. Verket skall även utreda vilka områden inom svensk ekonomisk zon som kan vara särskilt viktiga för tumlare, och ett inventeringsprogram för småvalars förekomst i zonen skall tas fram. Uppdraget skall redovisas den 1 februari 2007. Utskottet vill i sammanhanget även hänvisa till Fiskeriverkets rapport (2004:8), Bifångst av säl, tumlare och fåglar i det svenska yrkesfisket, där det rapporteras att ingen tumlare har fångats som bifångst i Östersjön. Slutligen har utskottet inhämtat miljöministrarna och kommissionen fattade beslut om minskning av bifångster med målet att bifångsterna av bl.a. tumlare och säl skall minska till mindre än 1 % av beståndet. Med det anförda avstyrker utskottet motionerna 2005/06: MJ294 (m) och 2005/06: MJ446 (kd) yrkande 14 i den mån de inte kan anses tillgodosedda.

Marina skyddade områden och fredade områden

Utskottets förslag i korthet

Utskottet ansluter sig till vad som anförs i skrivelsen och avstyrker två motionsyrkanden (m, fp) om Östersjön som pilotområde för en ny förvaltningsstrategi och hänvisar till skrivelsen och till tidigare uttalanden i frågan. Även en motion (kd) om vattenägarers husbehovsfiske avstyrks.

Jämför reservationerna 33 (m, fp, kd, c) och 34 (kd).

Motionerna

Enligt motion 2005/06:MJ40 (fp) bör Sverige arbeta för att Östersjön skall bli pilotområde inom EU för ett nytt sätt att förvalta havsmiljön och fisket. De regionala rådgivande nämnderna kan enligt motionärerna bli mycket viktiga för denna förvaltning. Lokal och regional förankring och deltagande är helt avgörande i arbetet med att förbättra och hållbart nyttja havet, dess resurser och havsmiljön (yrkande 2). Även i motion 2005/06: MJ328 (m) anförs att Östersjön bör bli pilotområde för en ny förvaltningsstrategi med syfte att bygga upp ett så starkt och heltäckande skydd av Östersjöns marina miljö att fungerande ekosystem kan återskapas och en långsiktigt uthållig utveckling garanteras. Systemet måste ges juridisk kraft och samordnade skyddsåtgärder och sanktioner. Arbetet bör bedrivas inom ramen för EU-samarbetet (yrkande 4).

Enligt motion 2005/06:MJ446 (kd) bör vattenägarers fritidsfiske för husbehov i normalfallet vara tillåtet i områden som är fredade från fritidsfiske. Däremot bör fritidsfiske med stöd av allmän rätt inskränkas i dessa områden (yrkande 45).

Utskottets ställningstagande

Av skrivelsen framgår att Fiskeriverket till regeringen har redovisat uppdraget att införa fiskestopp i ett skyddat marint område under perioden 2005–2010 (Jo2006/730). Detta är bakgrunden till att Fiskeriverket i februari 2006 beslutade om ett fiskefritt område i vattnen kring Gotska Sandön. I enlighet med den skärpning som gjordes i 2005 års miljömålsproposition (prop. 2004/05:150) skall Fiskeriverket, i samråd med Naturvårdsverket och länsstyrelserna, komplettera uppdraget, vilket innebär att förslag till ytterligare tre områden med permanent fiskeförbud, såväl kustnära som utsjöområden, i vardera Östersjön och Västerhavet. Dessa områden skall inrättas till år 2010 och effekterna utvärderas till år 2015.

Av skrivelsen framgår vidare att områden av riksintresse för yrkesfisket nyligen har reviderats (Jo2006/726). Arbetet, som har genomförts av Fiskeriverket i samråd med länsstyrelserna och berörda intressenter syftar till att fastställa områden av riksintresse för yrkesfisket, vilket bl.a. innebär att

viktiga lek- och rekryteringsområden för kommersiellt viktiga fiskarter identifierats. Dessa områden skall beaktas i de pågående arbetena med naturreservat i marin miljö.

Vid sin behandling av miljömålsproposition (prop. 2004/05:150) uttalade utskottet att en långsiktigt hållbar utveckling i Östersjön bör kunna garanteras och fortsatte: I dag tyder mycket på att övergödningen och dess följder tillsammans med annan påverkan leder till att ekosystemet i Östersjön genomgår en dramatisk förskjutning i dess struktur och funktion, där ett återställande avsevärt försvåras. Miljövårdsberedningen skriver exempelvis att det finns risk för att ett regimskifte redan har ägt rum i Östersjön och det nu möjligen krävs att utsläppen minskar till en nivå som är lägre än de nivåer som började orsaka problemen (Miljövårdsberedningens promemoria 2005:1, dnr M/2005/1531/Na). Utskottet instämde i att utvecklingen är djupt oroande. Detta är ett av skälen till att regeringen avser att högprioritera nationella och internationella åtgärder som leder till minskad övergödning av Östersjön. Med utgångspunkt från EU:s sjätte åtgärdsprogram för miljön lade den Europeiska kommissionen i oktober 2002 fram meddelandet Mot en strategi för att skydda och bevara den marina miljön (KOM [2002] 539 slutlig). I mars 2003 gav rådet sitt stöd till strategins inriktning och målsättningar. Regeringen fäster stort avseende vid att strategin skall kunna utgöra ett betydelsefullt instrument i arbetet för att uppnå relevanta nationella miljö kvalitetsmål. Uppgiften att vara drivande i förhandlingsprocessen och påverka den slutliga strategins innehåll kommer därför att ges hög prioritet (bet. 2005/06:MJU3, rskr. 2005/06:48 och 2005/06:49). Vidare är sjöfartens miljöpåverkan frågor som riksdagen behandlade inom ramen för regeringens skrivelse En nationell strategi för havsmiljön (skr. 2004/05:173). Utgångspunkten i skrivelsen är att en ny förvaltning av havet bör utgå från ekosystemansatsen, dvs. att nyttjandet av havet inte leder till effekter som gör att ekosystemens livsuppehållande förmåga försämras eller förstörs.

När det gäller en ny regional förvaltning hänvisade regeringen i skrivelsen till Havsmiljökommissionen som förespråkar att en sådan förvaltning av Östersjön upprättas och att Helsingforskonventionen bör revideras i syfte att säkra ett hållbart nyttjande av havet. I likhet med regeringen ansåg utskottet att Östersjösamarbetet behöver stärkas men framhöll, i likhet med regeringen, att det i dag saknas politiska förutsättningar att åstadkomma enighet om en grundläggande revidering av konventionen som syftar till att göra Helcoms regler bindande på motsvarande sätt som EG:s direktiv eller förordningar. En ur svensk synvinkel viktig faktor är att alla länder, utom Ryssland, runt såväl Östersjön som Nordsjön är medlemmar i EU eller, i Norges fall, har EES-avtal med unionen. Som regeringen anförde är enligt utskottet stadfästa regler rörande havsmiljön i en EG-rättsakt därför det bästa sättet att åstadkomma en effektiv efterlevnad i medlemsländerna (bet. 2005/06:MJU4, rskr. 2005/06:30). Riksdagen, som anslöt sig till reservation 3 i betänkandet, konstaterade att framtidens stora

miljöutmaningar måste hanteras med nya strategier och beslutade att en hållbarhetskommision skall tillsättas för att se över vilka effektiviseringar och moderniseringar av organisation, regelverk och styrmedel som behöver göras för att underlätta arbetet mot ett hållbart samhälle och skapa miljödriven tillväxt och för att undvika att samhället motverkar goda initiativ från individer och företag. Hållbarhetskommisionen bör analysera hur hindren för en hållbar samhällsutveckling kan tas bort och hur konflikterna mellan miljömål och andra samhällsmål kan lösas på ett bättre sätt än i dag. Riksdagens arbete med att följa upp och besluta om viktiga miljömål skulle förbättras genom bl.a. möjligheter att se över miljömålsrapporteringen. En fristående kommission av detta slag innebar enligt riksdagen att ett nytt och viktigt avstamp kan tas för att forma en modern samhällsutveckling där verksamheter sker i sådana former att naturmiljön, naturresurser eller mänskliga värden och initiativ inte förlösas. Kommissionen bör bl.a. initi- era utredningar och riktad forskning inom sitt område. Frågor som behöver belysas är att ge förslag på hur dagens nationella havsmiljöarbete kan bli effektivt, att studera hindren för hållbar utveckling i transportsektorn, att belysa konflikter mellan olika miljömål och genomföra den utredning om ekonomiska styrmedel som föreslås i propositionen. Kommissionen bör utföra kostnads- och nyttoanalyser av vidtagna och planerade miljöåtgärder och bör även ha i uppgift att utvärdera miljömålsrådet samt föreslå förändringar i uppföljningen av miljömålsarbetet.

Utskottet vill i sammanhanget även hänvisa till EU-kommissionens förslag till direktiv om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på havsmiljöpolitikens område, KOM (2005) 505. Enligt förslaget är övergripande mål att ett gott miljötillstånd i den marina miljön skall uppnås senast år 2021, fortsatt skydd och bevarande av denna miljö samt åtgärder för att förhindra att den försämras. De europeiska marina vattnen delas i tre regioner: Östersjön, Nordvästra Atlanten och Medelhavet. Varje medlemsstat skall för varje marin region som berörs utarbeta en marin strategi för sina vatten i enlighet med följande åtgärdsplan, där varje åtgärd sedan skall godkännas av kommissionen:

- En inledande bedömning av aktuellt miljötillstånd i de berörda vattnen och av miljöpåverkan på dessa från mänskliga aktiviteter skall genomföras.
- Innebörden av vad som avses med ”gott miljötillstånd” i de berörda vattnen skall fastställas.
- En allsidig uppsättning miljömål, tillhörande indikatorer och löpande övervakningsprogram skall fastställas så att vattnens tillstånd kan utvärderas regelbundet.
- Senast år 2016 skall ett åtgärdsprogram vara utformat för att uppnå ett gott miljötillstånd. Åtgärderna skall vara kostnadseffektiva och tekniskt genomförbara och konsekvensanalyser skall göras innan nya åtgärder vidtas.
- Senast år 2018 skall åtgärdsprogrammet vara i kraft.

Enligt vad utskottet erfarit har behandlingen i miljöarbetsgruppen av förslaget inletts under våren 2006. Med det anförda anser utskottet syftet med motionerna 2005/06:MJ40 (fp) yrkande 2, 2005/06:MJ328 (m) yrkande 4 och 2005/06:MJ446 (kd) yrkande 45 i väsentliga delar tillgodosett utan någon vidare riksdagens åtgärd.

Utkast av fisk

Utskottets förslag i korthet

Utskottet ansluter sig till vad regeringen anför i skrivelsen och avstyrker två motionsyrkanden (s, m) om utkast av fisk. Med hänvisning till gällande regler och pågående arbete på området avstyrker utskottet även en motion (s) om förbud mot införsel av krabblor.

Jämför reservation 35 (m, fp, kd).

Skrivelsen

Regeringen gör bedömningen att omfattningen av den fisk som kastas ut nu är så stor att åtgärder måste vidtas. Utkast av fisk, som därmed ökar fiskedödligheten, måste på alla sätt minimeras. I Danmark är det sedan år 2002 förbjudet att göra utkast av fisk som får landas i överensstämmelse med gällande regler. Trots svårigheterna att kontrollera att ett sådant förbud efterlevs anser regeringen att ett förbud snarast skall införas även i Sverige. Förbudet bör kompletteras med lämpliga undantag, t.ex. för utkast av skaldjur som syftar till att förbättra skaldjurets kvalitet, tillväxt eller reproduktion, som t.ex. romhumrar och genomlysta krabbor. Regeringen har inhämtat att Fiskeriverket har för avsikt att i sina föreskrifter införa ett sådant förbud. Vid utformningen av det nationella förbudet skall erfarenheter av bl.a. det danska förbudet beaktas.

Motionerna

Motionärerna i motion 2005/06:MJ36 (m) ansluter sig till regeringens bedömning av problemen med utkast av fisk. Det försök med begränsning av antalet tillåtna fångstdagar som föreslås äga rum i Kattegatt, är ett intressant alternativt sätt att komma till rätta med problemen. Försöket bör emellertid genomföras och utvärderas innan dagens regler skärps (yrkande 6).

I motion 2005/06:MJ465 (s) efterlyses åtgärder inom EU mot dumpning av lax. Resultatet av EU:s beslut om gränsvärden för dioxin i konsumtionsfisk är enligt motionären att fiskare från länder som inte har ett sådant undantag bedriver riktat fiske på smålax i Östersjön. Sverige måste agera inom ramen för EU så att dumpning av vuxen lax eller användande av vuxen lax till minkföda upphör.

Förbud mot införsel av krabbor till Sverige begärs i motion 2004/05: MJ280 (s). Enligt motionären förekommer fiske av krabbor enbart i syfte i att fånga krabban och bryta av klorna för att sedan förpassa den tillbaka till havet. För att förhindra denna avart av fiske vill motionären ha förbud mot införsel av krabbor till Sverige.

Utskottets ställningstagande

Av skrivelsen framgår att den regionala rådgivande nämnden för Nordsjön bl.a. har föreslagit att en begränsning av fiskeansträngningen, i stället för nuvarande kvotssystem, skulle kunna användas för fisket efter torsk i Kattegatt. I syfte att utvärdera effekterna av ett sådant system diskuteras för närvarande ett vetenskapligt försök i Kattegatt mellan kommissionen och berörda länder, Sverige, Danmark och Tyskland, samt den regionala rådgivande nämnden för Nordsjön.

I likhet med regeringen gör utskottet bedömningen att omfattningen av den fisk som kastas ut nu är så stor att åtgärder måste vidtas. Utkasten bidrar till ökad fiskedödighet och måste på alla sätt minimeras. Trots kontrollsvårigheterna bör ett sådant förbud snarast införas i Sverige. Som regeringen anför bör förbudet kompletteras med lämpliga undantag, t.ex. för utkast av skaldjur som syftar till att förbättra skaldjurets kvalitet, tillväxt eller reproduktion, som t.ex. romhumrar och genomlysta krabbor. Utskottet har inhämtat att Nordsjökonferensen vid ministermötet i Göteborg den 4 och 5 maj i Göteborg fattade beslut om förbud mot att slänga fisk överbord. Åtgärder för att minimera utkasten av fisk kommer att inledas, och försök för att uppnå ett totalförbud kommer att inledas och skall rapporteras senast år 2008.

Det anförda innebär att utskottet finner syftet med motionerna 2005/06: MJ36 (m) yrkande 6 och 2005/06: MJ465 (s) i allt väsentligt tillgodosett. Någon ytterligare riksdagens åtgärd med anledning av motionerna anser utskottet inte påkallad.

Inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken är fångst av krabbor särskilt reglerade enligt bestämmelser om tekniska regleringar. Restriktioner att behålla ombord och landa krabbor finns i artikel 18.4 i förordning (EG) nr 850/98 för bevarande av fiskeresurserna genom tekniska åtgärder för skydd av unga exemplar av marina organismer. I fråga om krabbor är förordningen ändrad genom förordning (EG) nr 724/2001. Där framgår att högst 1 % av den totala fångsten av krabbor får bestå av avskilda krabbor vid fiske med burar eller tinor. Vid fiske med andra redskap får högst 75 kg avskilda krabbor behållas ombord och landas. Enligt artikel 4.3 i förordning (EG) nr 2406/96 om fastställande av gemensamma marknadsnormer för saluföring av vissa fiskeriprodukter får endast hela krabbor saluföras. Undantag görs för hela krabbor som är romhonor eller har mjukt skal. Enligt huvudregeln är det alltså inte tillåtet att saluföra krabbor. Enligt artikel 2.2 tillämpas förordningen emellertid inte på små produktkvantiteter som av kustfiskaren avsätts direkt till detaljhand-

lare eller konsumenter. I dess fall får alltså krabblor säljas, men givetvis gäller bestämmelserna om tillåtna landningsmängder. Enligt artikel 1.2 i förordningen gäller bestämmelserna saluföring i första led och hindrar alltså inte att en förstahandsmottagare köper hela krabbor för att sedan, i andra led, sälja endast krabblor. Utskottet har ingen annan uppfattning än motionären i motion 2004/05:MJ280 (s) om denna typ av fiske men är inte berett att förorda något införselbud i enlighet med motionen. Motionen avstyrks i den mån den inte kan anses tillgodosedd.

Säl och skarv

Utskottets förslag i korthet

Utskottet ansluter sig till vad regeringen anför i skrivelsen och avstyrker en motion (kd) om jakt på säl och skarv med hänvisning härtill och till utskottets tidigare uttalanden i frågan.

Jämför reservation 36 (m, fp, kd, c).

Skrivelsen

Enligt regeringens uppfattning bör arbetet med att förebygga säl- och skarvskador på fisket samordnas bl.a. med arbetet med utveckling av nya redskap och fiskemetoder. Beståndsberäkningar och datainsamling av bifångster av säl och skarv bör förbättras. Grunden för arbetet med förvaltningen av både säl och skarv bör baseras på såväl EU:s miljöpolitik som fiskeripolitik. En översyn bör göras av de nationella förvaltningsplanerna för säl och skarv, och även nuvarande jaktbestämmelser för säl och skarv bör ses över med inriktning mot skonsammare och mer effektiva jaktmetoder. Regeringen avser att till Naturvårdsverket och Fiskeriverket lämna uppdrag med denna inriktning.

Motionen

I motion 2005/06:MJ37 (kd) betonas vikten av att arbetet fortsätter med framtagande av fiskemetoder och fiskeredskap som motverkar skador av säl och skarv. Det finns enligt motionärerna behov av mer kraftfulla åtgärder mot säl och skarv. Bestånden bör regleras genom ansvarsfull viltförvaltning utifrån jaktetiska principer och med tydliga regler i form av tider och andra villkor. Därigenom kan bestånden hållas på en sådan nivå att skadorna blir acceptabla för yrkesfisket (yrkande 8).

Utskottets ställningstagande

Inledningsvis vill utskottet upprepa sin vid ett flertal tillfällen uttryckta uppfattning att skador från vilt i första hand skall förebyggas genom jakt.

Av skrivelsen framgår att regeringen anser att arbetet med säl- och skarvfrågor bör samordnas och utvidgas till att omfatta även framtagande av fiskemetoder och fiskeredskap som motverkar skador av skarv på redskap och fångst. I detta arbete är enligt regeringen samverkan med yrkesfiskare och fritidsfiskare en förutsättning. Eftersom säl- och skarvproblematiken i huvudsak berör samma grupper av småskaliga kustfiskare bör detta arbete samordnas. Inriktning och metoder för redskapsutveckling sammanfaller i stor utsträckning när bifångster och angrepp på fångsten skall förhindras. Samordningsvinster finns med att förena skarvproblematiken i arbetet om förebyggande fiskemetoder och fiskeredskap. Utskottet delar regeringens uppfattning. I skrivelsen aviserar regeringen uppdrag till Naturvårdsverket och Fiskeriverket att genomföra dessa åtgärder.

I likhet med regeringen anser utskottet att kunskapsunderlaget när det gäller säl och skarv bör förbättras genom att miljöövervakningen bör omfatta även övervakningsprogram med ett till två års intervaller för såväl mellanskarv i olika delar av Sverige som för populationen av övervintande stor- och mellanskarvar. Möjligheter att genom flyginventering i fortsättningen genomföra de årliga räkningarna för samtliga sälarter bör övervägas. Dessutom behövs bättre kunskap om fisksamhällenas storlek i de aktuella områdena med och utan säl och skarv.

I skrivelsen uttalar regeringen sin avsikt att uppdra åt Naturvårdsverket att i samverkan med Fiskeriverket utreda möjligheterna att med hänsyn till de nationella miljömålen och de internationella avtalen förändra de nationella förvaltningsplanerna för säl och skarv för att inte i onödan påverka möjligheterna att utveckla kust- och insjöfisket. Miljömålet och ekosystemansatsen samt en bedömning av populationernas utveckling inom sitt naturliga utbredningsområde skall enligt regeringen utgöra bas för det nationella arbetet med förvaltningsplaner och åtgärdsprogram. Detta innebär att som grund för förvaltningen bör ligga en analys av ekosystemförhållandena så att fiskets intressen kan tillvaratas på ett rimligt sätt inom ramen för naturliga ekosystem. Vidare bör en revidering genomföras av skyddsjakt- och fiskebestämmelserna för att skapa en så skonsam och effektiv jakt som möjligt och bättre skydd för fisket inom prioriterade områden. Nuvarande jaktbestämmelser för säl och skarv bör ses över med inriktning mot skonsammare och mer effektiva jaktmetoder. Regeringen anser vidare att möjligheterna att inom ramen för fiskets riksintressen och olika former av skyddade områden prioritera olika intressen också bör beaktas. Utskottet ansluter sig till regeringens uppfattning.

I sammanhanget vill utskottet erinra om att, inom ramen för viltskadanslaget, ersättning i dag utgår för sälskador och bidrag till förebyggande åtgärder. Sammantaget innebär det anförda att utskottet finner syftet med motion 2005/06:MJ37 (kd) yrkande 8 i allt väsentligt tillgodosett. Någon vidare riksdagens åtgärd finner utskottet inte påkallad.

Dumpade kemiska stridsmedel eller miljöfarliga kemiska ämnen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet ansluter sig till vad regeringen anför i skrivelsen och avstyrker tre motionsyrkanden (kd) om ersättning för olyckor med farliga ämnen och granskning av skyddet vid olyckor med kemiska stridsmedel.

Jämför reservation 37 (kd).

Skrivelsen

Enligt regeringens bedömning bör ekonomiskt stöd lämnas till sådana fiskeföretag som drabbas av dumpade kemiska stridsmedel eller miljöfarliga kemiska ämnen. Stödet bör avse kompensation för dels fångst som inte går att sälja, dels för uteblivna fångster under den tid som fartyget saneras. Vidare bör stöd kunna ges för eventuella skador på fartyg eller redskap. I skrivelsen uttalar regeringen sin avsikt att uppdra åt Fiskeriverket att utforma regler om sådant stöd.

Motionerna

Enligt motion 2006/06: MJ37 (kd) bör de svenska yrkesfiskarna snarast få rätt till ersättning för de kostnader som kan uppstå i samband med olyckor med farliga ämnen. Fiskeriverket redovisade redan den 15 oktober 2003 en översyn av ersättningssystem för kostnader i samband med skador på fiskefartyg till följd av dumpat material eller miljöfarliga kemiska ämnen. Det är enligt motionärerna angeläget att införandet av de nya reglerna inte fördröjs ytterligare (yrkande 9). Liknande yrkanden återfinns i motionerna 2004/05: MJ500 (kd) yrkande 36 och 2005/06: MJ446 (kd) yrkande 38.

Utskottets ställningstagande

I likhet med regeringen anser utskottet att ekonomiskt stöd bör lämnas till fiskeföretag som drabbas av dumpade kemiska stridsmedel eller andra kemiska ämnen. Som regeringen anför bör det finnas möjlighet att, i den utsträckning som EU:s statsstödsregler tillåter, lämna ekonomisk stöd till sådana fiskeföretag som drabbas av dumpade kemiska stridsmedel eller miljöfarliga kemiska ämnen. Stödet bör avse kompensation för uteblivna fångster under den tid som fartyget saneras. Vidare bör ges stöd för eventuella skador på fartyg eller redskap liksom fångst som inte går att sälja. Stödet bör fastställas på en sådan nivå att företaget får kompensation för fångst som inte kan saluföras, stöd för uteblivna fångster samt eventuella skador på fartyg eller redskap. I skrivelsen uttalar regeringen sin avsikt att uppdra åt Fiskeriverket att utforma regler för sådant stöd. Övriga kostnader skall finansieras genom omprioritering inom ramen för befintliga

anslag. Slutligen framgår av skrivelsen att dumpningsplatser för kemiska stridsmedel har kartlagts såväl av Sjöfartsverket som inom ramen för Helsingforskommissionens verksamhet. Information och vägledning för fiskare har utarbetats av Kustbevakningen samt i internationella sammanhang av Helsingforskommissionen. Det anförda innebär att syftet med motionerna 2004/05: MJ500 (kd) yrkande 36, 2006/06: MJ37 (kd) yrkande 9 och 2005/06: MJ446 (kd) yrkande 38 i allt väsentligt får anses tillgodosett utan någon ytterligare riksdagens åtgärd.

Fiskevård

Utskottets förslag i korthet

Utskottet ansluter sig till vad som anförs i skrivelsen och med hänvisning härtill, till utskottets tidigare ställningstaganden i frågorna och till pågående arbete på områdena avstyrker utskottet ett antal motionsyrkanden (s, m, fp, kd, v, c, mp) om samordning av fiskevårdsåtgärder, om handredskapsfiske och om fiskevårdsområden.

Jämför reservationerna 38 (m), 39 (kd, c), 40 (v), 41 (fp), 42 (fp, mp), 43 (m) och 44 (kd, c).

Skrivelsen

Regeringen anser att en översyn av förordningen (1998:1343) om stöd till fiskevården bör göras så att bättre överensstämmelse skall kunna uppnås mellan fiskevårdsåtgärder och arbetet med miljö kvalitetsmålen.

Regeringens bedömning är att den av Fiskeriverket initierade samrådsgruppen för fiskevård bör ha ett brett anslag på fiskevårdens frågeställningar med utgångspunkt i arbetet med såväl miljö kvalitetsmålen som med EU:s ramdirektiv för vatten. Samrådsgruppen för fiskevård bör behandla fördelningen av fiskevårdsanslag och fiskeavgifter.

Regeringen avser att ge Fiskeriverket i uppdrag att i samråd med Naturvårdsverket utreda möjligheten att samordna fördelningen av ekonomiska medel för fiske- och vattenvård.

Regeringen avser även att ge Fiskeriverket i uppdrag att sammanställa befintlig kunskap om fiskevårdande åtgärder, som också kan användas för kompensationsåtgärder i sjöar, i fjällområdet, längs kusten och i marin miljö. Arbetet bör ske efter samråd med Naturvårdsverket och övriga berörda organisationer.

Motionerna

Samordning av fiskevårdsåtgärder

Enligt motion 2005/06:MJ39 (c) bör fiskevården finansieras inom ramen för statens budget och med hjälp av EU-medel. Motionärerna anser att fiskevården är en viktig fråga för hela samhället och därför skall finansieras med offentliga medel (yrkande 6).

I motion 2004/05:MJ421 (v) hemställs att regeringen ger Fiskeriverket och länsstyrelserna i uppdrag att förbättra och samordna de fiskevårdande åtgärderna. Verket bör utarbeta strategiska vattenområdesvisa program för samordning av tillgängliga fiskevårds- och naturvårdsmedel, öka samarbetet med kommuner och intresseorganisationer som arbetar med praktiska fiskevårdsprojekt samt i samråd med Kommunförbundet och Intresseorganisationernas förbund utarbeta och genomföra riktade informations- och utbildningsinsatser. Dessutom bör Fiskeriverket avsätta resurser för tjänster för dessa frågor inom sitt förvaltningsanslag (yrkande 5).

Enligt motion 2005/06:MJ328 (m) bör planerna på såväl en allmän fiskevårdsskatt som skatt på fiskeredskap avskrivnas. Om näringen skall kunna utvecklas måste förutsättningar vara desamma som för andra näringar, och en redskapsavgift innebär samma byråkrati som en allmän fiskevårdsavgift. Fiskerätten bör så snart som möjligt återföras om ägarna bildar fiskevårdsområden och öppnar dessa för allmänheten genom försäljning av fiskekort. Med dessa intäkter kan resursvård bedrivas (yrkande 9).

Handredskapsfiske

Eftersom biologisk mångfald och levande kustsamhällen bibehålls genom uthålligt fiske bör det, enligt motionerna 2004/05:MJ508 (fp) yrkande 30 och 2005/06:MJ519 (fp) yrkande 27, bli möjligt att överlåta rätten till handredskapsfiske till fiskevårdsområdesföreningar även i skärgården och längs kusten. Det fria handredskapsfisket bör finnas kvar inom huvuddelen av det område där fritt fiske råder i dag, men det kan vara befogat att inom vissa avgränsade områden reglera fritidsfiskarnas tillträde till fiskevattnen. På försök bör vattenägare kunna bilda lokala fiskevårdsområden för att begränsa utomståendes handredskapsfiske även vid kusterna och i de stora sjöarna. För att möjliggöra detta krävs en lagändring. Ett liknande yrkande framställs i motion 2005/06:MJ446 (kd) yrkande 44. I motion 2004/05:MJ371 (mp, fp) föreslås ett försök med överlåtelse av rätten till handredskapsfiske till fiskevårdsområdesföreningar. Genom att lokal och regional samförvaltning utvecklas, möjliggörs enligt motionärerna biologisk mångfald och levande kustsamhällen (yrkande 8). Frågan om begränsning av fritidsfisket med fasta redskap tas upp i motion 2004/05: MJ325 (s). Enligt motionären är rätten till fasta redskap för den som bor i en kustkommun naturlig och en del av kulturen. Däremot bör rätten att använda fasta redskap avskaffas för den som endast tillfälligt vistas i någon av kustkommunerna.

Fiskevårdsområden

Enligt motion 2005/06:MJ37 (kd) bör bildandet av fiskevattenägarorganisationer stimuleras. En förutsättning för t.ex. fiskesafari är möjligheter att hyra sammanhängande fiskevatten vilket försvåras av att det på många håll saknas en fiskevattenägarorganisation att förhandla med. Ett sätt att stimulera utvecklingen av fiskesafari är därför att skapa förutsättningar för och uppmuntra bildandet av fiskevattenägarorganisationer (yrkande 12). Även enligt motion 2004/05:MJ302 (s) är ett sätt att utveckla fisketurismen tillskapande av fiskevårdsområden för hela kommuner med en gemensam organisation för berörda vattenägare. I motion 2004/05:MJ417 (s) efterlyses ett försök med samförvaltning av fiskevårdsområde i norra Sverige. Ett sådant försök i långa vattensystem bör ge stora kunskaper om samarbetsformer och vilka åtgärder som är nödvändiga att vidta för att skapa bärkraftiga fiskestammar. Det borde kunna leda till ett samarbete som kan skapa förutsättningar både att utveckla yrkesfisket och fisketurismen. För att utveckla fisketurismens möjligheter bör det enligt motion 2004/05:MJ500 (kd) införas möjlighet till fiskevårdsområden i vissa områden där det nu råder fritt fiske. Det är enligt motionärerna viktigt med en balanserad utveckling där turismen kan utvecklas som ett komplement till fisket i kustsamhällen och i skärgården (yrkande 45).

I motion 2005/06:MJ328 (m) begärs att fiskerätten så snart som möjligt återförs till ägarna om de bildar fiskevårdsområden där det i dag råder fritt handredskapsfiske och öppnar dem för allmänheten genom försäljning av fiskekort. Ett alternativ är att en fritidsfiskarlicens införs där en årlig betalning medför rätt till fiske i specificerade vatten. I de allmänna vatten där man önskar bibehålla ett helt fritt fiske är det naturligt att beståndsvården betalas av skattemedel (yrkande 7). Enligt motion 2004/05:MJ500 (kd) bör regeringen återkomma till riksdagen med förslag till lagstiftning som möjliggör tillskapande av fiskevårdsområden vid kusterna och i de stora insjöarna. Sedan fritt handredskapsfiske infördes på ostkusten och i de fem största insjöarna har fisket missbrukats, bl.a. i form av otillåtet trollingfiske och fiske för försäljning. Enligt motionärerna skulle situationen förbättras genom inrättande av fiskevårdsområden med möjlighet till försäljning av fiskekort (yrkande 43).

Utskottets ställningstagande

Samordning av fiskevårdsåtgärder

Fiskevård genomförs av olika skäl. Den kan bestå av återställande och vårdande åtgärder i vatten där fisket och fiskeresursen direkt har skadats av vattenverksamhet, dels bedrivs utifrån perspektivet om ett bättre utnyttjande av den befintliga fiske- och fiskeresursen. Finansieringen för fiskevården kommer utifrån detta perspektiv från flera olika källor. Utöver det statliga fiskevårdsanslaget 43:9 Fiskevård finns t.ex. finansiering via fiskeavgifter från vattendomar, inom Fonden för fiskets utveckling (FFU),

biologisk återställning av kalkade vatten och användning av myndighetsanslag. Den s.k. allmänna fiskeavgiften får användas till att bekosta forskning och utveckling inom fiskevården, och medlen är inte geografiskt bundna. För år 2005 var saldoto ca 17 miljoner kronor i bokfört värde och 20 miljoner kronor i marknadsvärde. Intäkterna har under de senare åren varit större än utbetalningarna, som har uppgått till mellan 5 och 8 miljoner kronor årligen under perioden 2001–2003. De s.k. villkorsmedlen är avgifter som uppkommer genom att regeringen prövar tillåtligheten av nya verksamheter. I miljöbalken anges att regeringen, om den meddelar tillstånd, får besluta om särskilda villkor för att tillgodose allmänna intressen. För år 2005 uppgick saldoto för dessa villkorsmedel till ett bokfört värde om 16 miljoner kronor eller ett marknadsvärde om 30 miljoner kronor. Villkorsmedlen är vanligen bundna till ett geografiskt område. Av skrivelsen framgår att Fiskeriverket och länsstyrelserna i november 2004 till regeringen har redovisat hur de under utgiftsområde 23 uppförda anslaget 43:11 Fiskevård, numera 43:9 Fiskevård, anvisade medlen har handlagts och disponerats samt effekterna av gjorda insatser under perioden 1997–2003 (Jo2004/2521).

Den grundläggande principen och prioriteringen för fördelning av fiskevårdsanslaget är att medlen skall fördelas över Sverige till fiskevård främst i vatten där allmänheten har rätt att fiska. Det fiskevårdsarbete som leds av Fiskeriverket har en lång tradition och förankring bland berörda grupper, och enligt utskottets mening har detta arbete bidragit till ett starkt lokalt fiskevårdsarbete. Däremot har uppgifter över genomförda åtgärder inte sammanställts tidigare och inte heller redovisats på något enhetligt eller samordnat sätt. Insatserna har enligt regeringen haft goda effekter men medel har inte avsatts för särskild effektuppföljning. I likhet med regeringen anser utskottet att beslut om beviljade medel från fiskevårdsanslaget i framtiden bör innefatta tydligare villkor om rapportering så att projektsammanställningar och uppföljningar kan göras på ett tillfredsställande sätt. Flexibilitet i användandet av det statliga fiskevårdsanslaget i syfte att kunna tillgodose en anpassning av det praktiska arbetet i fiskevården anser utskottet viktig. Som regeringen anför är genomförandet av åtgärderna till sin natur beroende av de naturliga variationerna på plats, t.ex. vattenstånd. Andra faktorer som är svåra att styra men som är av avgörande betydelse för om och när projekt kan komma till stånd är t.ex. markägarförhållanden, intressenter, tillstånd, ersättningar och finansieringslösningar. Dessutom sker fördelning från länsstyrelser till lokala aktörer, som i sin tur skall hinna nyttja medel i tid. Som anføres i skrivelsen bör medel även kunna riktas mot större, eventuellt fleråriga, projekt av stort nationellt eller regionalt intresse. I detta sammanhang bör hänsyn tas så att medel över tiden kan fördelas regionalt utifrån behov och att den praktiska fiskevården är huvudsyftet. Utskottet delar regeringens uppfattning om

behovet av en översyn av förordningen om stöd till fiskevården för att få en bättre överensstämmelse mellan de fiskevårdsåtgärder som bör stödjas och de av riksdagen antagna miljökvalitetsmålen.

I likhet med regeringen anser utskottet att den av Fiskeriverket initierade samrådsgruppen för fiskevård bör ha en bred ansats på fiskevårdens frågeställningar med utgångspunkt i såväl arbetet med miljökvalitetsmålen som arbetet med EU:s ramdirektiv för vatten, Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område (EGT L327, 22.12.2000, s. 1). Som regeringen anför bör samrådsgruppen behandla fördelningen av fiskevårdsanslag och fiskeavgifter och ha en bred representation av fiskets och miljövårdens intressenter både från myndigheter och organisationer. Gruppen bör även verka för att omprövningen av äldre vattendomar fortskrider så att en ändamålsenlig och modern fiskevård kan bedrivas.

Under senare år har behovet av och intresset för restaurering av vattenmiljöer ökat. Både det nationella miljömålsarbetet, EU:s ramdirektiv för vatten och EU:s förslag på förvaltning av hotade fiskarter som t.ex. ålen, KOM (2005) 472 slutlig, kommer sannolikt att ställa högre krav på samordnade satsningar från flera sektorer i samhället. Detta ökar behovet av samordning och gemensam planering inom enskilda vattensystem. Mot den bakgrunden avser regeringen ge Fiskeriverket i uppdrag att i samråd med Naturvårdsverket utreda möjligheten att samordna fördelningen av ekonomiska medel för fiske- och vattenvård. I likhet med regeringen anser utskottet att den till Fiskeriverket knutna samrådsgruppen för fiskevård med fördel kan vara rådgivande i detta arbete.

Som utskottet anfört tidigare i betänkandet skall, i samband med revideringen av fiskelagstiftningen, även behovet av andra förändringar beaktas, t.ex. att principen om bästa tillgängliga teknik och miljökonsekvensbedömningar bör tillämpas vid fiske, möjligheter till licens för fisketuristiskt företagande, utbildningskrav för yrkesfiskelicens och samförvaltningens roll i fiskeriförvaltningen. Därtill kommer att en översyn bör göras av lagen om fiskevårdsområden (1981:553), lagen om fiskearrenden (1957:390) samt den översyn av förordningen (1998:1343) om stöd till fiskevården som aviseras i skrivelsen.

Utredningen om Fiskevårdens finansiering (SOU 2005:76) har fastställt att ytterligare 60–80 miljoner kronor behövs till fiskevården. I betänkandet förordar utredningen att ett system med fiskevårdsavgift införs den 1 januari 2007. Avgiften bör endast gälla för fiske i havet, vid kusten och i de fem stora sjöarna och oavsett om fisket bedrivs i allmänt eller enskilt vatten eller om det finns en fiskevårdsområdesförening eller samfällighetsförening som förvaltar vattnet där fisket bedrivs. De vatten som rinner till kusten och till eller från de fem stora sjöarna bör inte omfattas av avgiftsskyldigheten. Avgiften bör bestämmas till 200 kr per år oavsett vilken kategori fiskande man tillhör och oavsett hur gammal man är. Personer

under 18 år bör dock undantas från avgiftsskyldighet. Detsamma bör gälla innehavare av enskild fiskerätt vid fiske i eget vatten. Vid sidan om årsavgiften bör det införas möjlighet att i stället betala en veckoavgift om 80 kr. Såväl årsavgiften som veckoavgiften bör gälla under ett år respektive en vecka från den tidpunkt som väljs av den som betalar avgiften. Avgiftsskyldigheten bör gälla såväl sport- som husbehovsfiskande och även yrkesfisket bör omfattas av systemet, vars huvudman bör vara Fiske- riverket. Utredningen bereds för närvarande i Regeringskansliet. I avvaktan på resultatet av beredningen föreslår utskottet att motionerna 2004/05: MJ421 (v) yrkande 5, 2005/06: MJ39 (c) yrkande 6 och 2005/06: MJ328 (m) yrkande 9 lämnas utan vidare åtgärd från riksdagens sida.

Handredskapsfiske

Reformen om det fria handredskapsfisket i havet runt våra kuster och i de stora sjöarna har nu varit i kraft under nästan 20 år. I betänkandet Utvärdering av det fria handredskapsfisket (SOU 2001:82) konstateras att några mer uttalade effekter inte finns på naturen inklusive fågelfaunan och fiskbestånden. Däremot noteras att systemet ger upphov till konflikter. Utredaren föreslår emellertid inte någon långsiktig lösning vad avser just konflikterna mellan vattenägare och fiskeintressenter. Som regeringen anför är det en viktig uppgift för samhället att medverka till att människor erbjuds ett rikt och varierat utbud av fritidsmöjligheter. Därvid utgör ett aktivt fritidsfiske ett viktigt inslag i ett meningsfullt fritidsliv. Mot bakgrund av utredningens redovisning av effekterna av det fria handredskapsfisket och med vad utskottet nu anför finner utskottet i likhet med regeringen några ändringar i reformen för närvarande inte påkallade. Som utskottet anför tidigare i betänkandet skall, i samband med revideringen av fiskelagstiftningen, även behovet av andra förändringar beaktas, t.ex. att principen om bästa tillgängliga teknik och miljökonsekvensbedömningar bör tillämpas vid fiske, möjligheter till licens för fisketuristiskt företagande, utbildningskrav för yrkesfiskelicens och samförvaltningens roll i fiskeriförvaltningen. Därtill kommer att en översyn bör göras av lagen om fiskevårdsområden (1981:553), lagen om fiskearronden (1957:390) samt den översyn av förordningen (1998:1343) om stöd till fiskevården som aviserats i skrivelsen. Med hänvisning härtill och till vad utskottet i tillämpliga delar anför ovan under avsnittet om fiskevård föreslår utskottet att motionerna 2004/05: MJ371 (mp, fp) yrkande 8, 2004/05: MJ508 (fp) yrkande 30, 2005/06: MJ446 (kd) yrkande 44 och 2005/06: MJ519 (fp) yrkande 27 lämnas utan åtgärd från riksdagens sida.

På västkusten har rättigheten till fritt handredskapsfiske funnits ännu längre än i övriga landet, liksom rätten att i viss utsträckning använda fasta fiskeredskap. Som anförts i motion 2004/05: MJ325 (s) är rätten till fiske med fasta fiskeredskap naturlig för invånarna i kustkommunerna och en del av deras kultur och bör därför finnas kvar. Hummerfisket är i dag ett viktigt inslag i yrkesfiskets omställning mot en inriktning av fiske-

turism i form av s.k. hummersafari m.m. Med ökat fritidsfiske har emellertid även trycket på bl.a. hummerbestånd och andra stationära arter ökat. I likhet med motionären hyser utskottet därför vissa farhågor för den negativa inverkan som kan bli följden av ett alltför aktivt redskapsfiske på dessa arter av den som endast tillfälligt visats i någon av västkustkommunerna. Utskottet utgår emellertid från att regeringen följer frågan och vid behov vidtar de åtgärder som kan anses nödvändiga för ett gott beståndsbevarande av dessa arter. Med det anförda föreslår utskottet att även motion 2004/05: MJ325 (s) lämnas utan vidare åtgärd från riksdagens sida.

Fiskevårdsområden

Syftet med bildande av ett fiskevårdsområde är att främja ett lämpligt nyttjande av fiske och god fiskevård. Fiskevårdsområden utgör en ändamålsenlig förvaltningsform för enskilt fiske men kan inte utan vidare ersätta ett fritt handredskapsfiske. Dagens fiskevård är till största delen inriktad på insatser i rinnande vatten. Det finns emellertid ett ökande behov av fiskevård även längs kusten, i fjällområdet och i sjöarna och haven. Som regeringen anför kan sådana åtgärder omfatta såväl specificerade åtgärder av lokal karaktär som mer ekosysteminriktade åtgärder som sjörestaurering i olika former. Naturvårdsverket har rapporterat och analyserat olika former av sjörestaureringsåtgärder. Utskottet delar regeringens uppfattning att åtgärderna även bör kunna användas som kompensationsåtgärder vid vattendomar och att arbetet bör ske efter samråd med Naturvårdsverket och övriga berörda organisationer. I skrivelsen uttalar regeringen sin avsikt att ge Fiskeriverket i uppdrag att sammanställa befintlig kunskap om fiskevårdande åtgärder i sjöar, fjällområdet, längs kusten och i marin miljö. I sammanhanget kan nämnas att regeringen i december 2005 beslutade om fördelningen av 17 450 000 kr till fiskevården. Medlen skall gå till forskning och utveckling inom fiskevården i hela landet, bl.a. om beståndsovervakning, populations- och samhällsekologi samt bevarandebiologi. Av medlen har 950 000 kr avsatts för åtgärder i Jokkmokksregionen.

Miljölagstiftningens mål är att skydda och bevara ekosystemens struktur och funktion, och fiskelagstiftningen skall skapa ett hållbart nyttjande inom denna ram eller utifrån åtgärder för att kompensera skador på miljön som inte kan eller bör åtgärdas på annat sätt. Som regeringen anför i skrivelsen är det i detta sammanhang av vikt att miljö- och fiskelagstiftningen samordnas. I samband med revideringen av fiskelagstiftningen skall enligt regeringen även behovet av andra förändringar beaktas; bl.a. bör en översyn göras av lagen om fiskevårdsområden (1981:553), lagen om fiskearronden (1957:390) samt den översyn av förordningen (1998:1343) om stöd till fiskevården som aviseras i kapitel 8.1.

De förslag som läggs fram i betänkandet Utvärdering av det fria handredskapsfisket (SOU 2001:82) inriktar sig i huvudsak på bildandet av fiskevårdsområden i områden med fritt handredskapsfiske och utesluter eller behandlar endast översiktligt andra delar av vattenområden med frågor av

liknande karaktär, t.ex. områden ovanför odlingsgränsen. Som regeringen anför i skrivelsen är frågan om fiskevårdsområden emellertid även beroende av hur en framtida finansiering av fiskevården kommer att utformas. I likhet med regeringen anser utskottet därför resultatet av beredningen av betänkandet Fiskevårdens finansiering (SOU 2005:76) bör inväntas innan slutlig ställning tas till redan framlagda förslag om fiskevårdsområde. Som utskottet har anfört tidigare i betänkandet är en översyn av den svenska fiskelagstiftningen angelägen. Sådana förslag om reglering av fisket som tydligt har sin utgångspunkt i såväl att den biologiska mångfalden, som att goda livsmiljöer för fiskbestånden säkerställs liksom hållbart nyttjande bör läggas fram. Med en sådan inriktning på lagstiftningen bör även fiskevårdens målsättning förtydligas.

I avvaktan på resultatet av lagstiftningsarbetet föreslår utskottet att motionerna 2004/05:MJ302 (s), 2004/05:MJ417 (s), 2004/05:MJ500 (kd) yrkandena 43 och 45, 2005/06:MJ37 (kd) yrkande 12 och 2005/06:MJ328 (m) yrkande 7 lämnas utan riksdagens åtgärd.

Förändrad inriktning på kompensationsåtgärder avseende fiske vid vattendomar

Utskottets förslag i korthet

Utskottet instämmer i vad regeringen anför i skrivelsen och avstyrker ett motionsyrkande (v) om förbättrad naturlig fiskproduktion och bevarande av biologisk mångfald i reglerade vattendrag.

Skrivelsen

Såväl främjandet av fisket som uppfyllandet av miljökvalitetsmålen bör enligt regeringen ligga till grund för kompensationsåtgärder i samband med verksamhet som är skadlig för fisket. Regeringen avser att ge Kammarkollegiet och Fiskeriverket i uppdrag att i samråd med länsstyrelserna rapportera den hittillsvarande verksamheten med omprövning samt tillsyn av vattendomar och vattenföretag samt föreslå hur denna kan utökas och effektiviseras.

Regeringen avser vidare att ge Fiskeriverket i uppdrag att analysera samhällsekonomiska, genetiska och ekologiska effekter av utsättning av smolt och ål genom kompensationsåtgärder samt utvärdera möjligheten till alternativa kompensationsåtgärder. Arbetet bör ske efter samråd med Naturvårdsverket och andra berörda organisationer.

Motionen

I motion 2005/06:MJ520 (v) begärs att regeringen skyndsamt återkommer till riksdagen med förslag för att förbättra den naturliga fiskproduktionen och bevara den biologiska mångfalden i reglerade vattendrag (yrkande 4).

Utskottets ställningstagande

Som regeringen anför i skrivelsen är det viktigt att både främjandet av fisket och uppfyllandet av miljö kvalitetsmålen utgör grund för kompensationsåtgärder i samband med för fisket skadlig verksamhet. Detta innebär att naturlig fiskproduktion så långt möjligt bör prioriteras och att den biologiska mångfalden bevaras samtidigt som ett hållbart fiske kan bedrivas. För att uppnå denna målsättning är det betydelsefullt att de åtgärder som vidtas ger långsiktiga och bestående effekter. Även andra arter än lax och havsöring har i dag stort allmänt och fisketuristiskt värde, och program för kompensation, biotopvård, fiskeregler etc. för sådana arter bör också beaktas. Inom ramen för miljömålsarbetet har Statens energimyndighet fått i uppdrag att utarbeta och kostnadsberäkna förslag på hur bevarandet av andra arter än lax och öring skall kunna tillgodoses vid kompensationsåtgärder.

I den utsträckning som kompensationsåtgärder grundar sig på de förslag som Fiskeriverket lämnar i samband med tillåtlighetsprövningen prioriteras i dag naturlig fiskreproduktion. Äldre vattendomar har ofta varit begränsade i analysen av uppkommen fiskeskada, och fiskevårdsarbetet, kopplat till kompensationsåtgärder, har oftast varit liktydigt med utsättningar av laxfiskar när reproduktionsmöjligheterna oftast helt har försvunnit för dessa arter. I många äldre vattendomar saknas föreskrifter om kompensationsåtgärder som t.ex. minimitappningar.

Sedan flera år pågår omprövning av äldre vattendomar, som i vissa fall resulterat i föreskrifter om t.ex. ny minimitappning. Som framgår av skrivelsen kan även fiskeavgifter omprövas i syfte att uppnå ett mer ändamålsenligt nyttjande. Utskottet delar regeringens uppfattning om vikten av att omprövningsverksamhet, både av domar och utdömda fiskeavgifter, prioriteras och genomförs med bredare inriktning och i snabbare takt.

Mot bakgrund av den allvarliga situationen för den europeiska ålen bör, som regeringen anför, även problematiken kring ålen i vattendomarna belysas tydligare. I många vattendomar saknas krav på fri väg för ålyngel och i många fall är inte kravet på ålyngelledare kopplat till krav på utvandringsmöjligheter.

Även om betydelsen av fiskutsättningar, främst i naturliga vatten, har minskat genom åren kommer det även i framtiden finnas behov av och ett motiv för kompensationsutsättningar av fisk i reglerade eller på annat sätt skadade vatten. Kompensationsutsättningar av fisk kan dock förbättras, jämfört med i dag, genom att lokala alternativt regionala fiskstammar så långt som möjligt används. Som regeringen anför bör Fiskeriverket se över tillgång och kvalitet på denna typ av fisk för utsättning. Fiskeriverket har

utfärdat en strategi för utsättning och spridning av fisk som om den följs minskar risken för negativa genetiska och ekologiska konsekvenser av utsättning. Det är enligt utskottets mening angeläget att det sker en balansering av kompensationsåtgärderna så att hänsyn tas till alla arter vid utsättning eller återskapande av naturlig reproduktion. Det är också viktigt att uppnå en hög nivå på utvandrande smolt, dvs. fiskungar av lax och öring, men i högre utsträckning än i dag bör de vara naturligt reproducerade och inte baserade på odling och utsättning. Vid öppnande av vattenvägar bör det bl.a. av detta skäl även beaktas att risken för fisksjukdomar kan öka.

Fiskeriverkets sötvattenslaboratorium har genom åren beskrivit omfattningen och analyserat effekterna av utsättning av fisk. Det saknas dock ett heltäckande register för de fiskutsättningar som har genomförts över tiden och därmed en tillräcklig analys av de ekologiska och genetiska effekter som utsättningarna har haft i ekosystemen. Inte heller har de samhällsekonomiska konsekvenserna av utsättningarna beräknats. Inom ramen för miljömålsarbetet har Fiskeriverket fått i uppdrag att utarbeta ett nationellt odlingsregister. Enligt skrivelsen avser regeringen att ge Fiskeriverket i uppdrag analysera samhällsekonomiska, genetiska och ekologiska effekter av utsättning av smolt och ål genom kompensationsåtgärder samt utvärdera möjligheten till alternativa kompensationsåtgärder. Arbetet bör ske efter samråd med Naturvårdsverket och övriga berörda organisationer.

Som regeringen anför finns behov av utveckling av habitatförbättrande åtgärder som kan användas som kompensationsåtgärder också i marin miljö. Huvuddelen av de vattenföretag för vilka kompensationsåtgärder hittills har utdömts är vattenkraftsanläggningar. I dag dominerar andra vattenföretag såsom broar, muddringar, vattenlokaliserad vindkraft m.m. Utskottet anser det viktigt att kompensationsåtgärder är anpassade till dessa typer av vattenverksamhet när det bedöms att skada på fisket kan uppstå. Med det anförda föreslår utskottet att motion 2005/06:MJ520 (v) yrkande 4 lämnas utan riksdagens vidare åtgärd.

Fisketurism och fritidsfiske

Utskottets förslag i korthet

Utskottet instämmer i vad regeringen anför i skrivelsen och avstyrker ett antal motionsyrkanden (s, m, fp, kd, c) om fisketurism, fritidsfiske och länsstyrelsens samordnande roll på området.

Jämför reservation 45 (m).

Skrivelsen

Regeringen anser att Fiskeriverket bör se till att det inom fiskeriförvaltningen och fiskevården i ökad utsträckning tas hänsyn till fisketurismens, det fisketuristiska företagandets och fritidsfiskets behov. Områden av särskilt intresse för dessa verksamheter bör identifieras inom ramen för områden av riksintresse.

Regeringen avser att ge Fiskeriverket i uppdrag att göra en översyn av behovet av åtgärder i syfte att förbättra uppvandringen av vildlax och havsöring och produktionen av smolt i de svenska älvarna där den tidigare produktionsförmågan inte har uppnåtts. I uppdraget kommer att ingå hänsyn till fisketurismens, det fisketuristiska företagandets och sportfiskets utvecklingspotential och även till samhällsvärden och socioekonomiska värden liksom till biologisk mångfald. Arbetet bör bedrivas i samråd med Naturvårdsverket och övriga berörda organisationer.

Regeringen avser vidare att ge Fiskeriverket i uppdrag att, efter samråd med Naturvårdsverket och övriga berörda organisationer, utreda frågan om det är samhällsekonomiskt optimalt att fisketuristiskt företagande jämföras med andra fiskberoende näringar i fiskeriförvaltningen. Av vikt är bl.a. hur fiskeresursen och finansiella medel inom EU:s gemensamma fiskeripolitik kan eller skulle kunna användas i svensk fiskeriförvaltning.

Regeringen avser också att ge Fiskeriverket i uppdrag att efter samråd med berörda organisationer utforma licenser för fisketuristiskt företagande i olika typer av vattenområden.

Slutligen avser regeringen att ge Fiskeriverket i uppdrag att, i samråd med Närings- och teknikutvecklingsverket efter samråd med Naturvårdsverket och andra berörda organisationer, utreda fisketurismens, det fisketuristiska företagandets och sportfiskets samhällsekonomiska effekter.

Motionerna

Yrkesfiskets roll för upplevelseindustrin, fritidsfisket och en utökad turistsäsong tas upp i motion 2005/06:MJ585 (c). Genom yrkesfiskarnas insatser blir det möjligt att bedriva turistfiske under ordnade former samtidigt som utbytet av fisket blir det bästa möjliga. Ett utökat och välorganiserat fritidsfiske medför också att turistsäsongen på många platser kan få en välkommen förlängning (yrkande 2). Enligt motion 2005/06:MJ501 (s) delvis bör fisketurismen få en mer framträdande plats inte minst i svenska turistsatsningar i andra länder. För att underlätta för fjällvandrare bör det, enligt motion 2005/06:MJ382 (s), vara möjligt att till ett rimligt pris lösa fiskekort som gör det tillåtet att fiska i alla statens sjöar under förutsättning att fisken anrättas och äts på plats.

I motion 2004/05:MJ347 (kd, m, fp, c) efterlyses åtgärder i syfte att utveckla och säkerställa fisket i Vänern och Vättern för yrkesfiske, sportfiske och turism (yrkande 1). Vänern och Vättern bör utvecklas till en

gemensam nationell resurs för ökad nationell och internationell fisketurism. I detta sammanhang är Fiskeriverkets roll som central myndighet av stor betydelse (yrkande 2).

Enligt motionerna 2004/05:MJ347 (kd, m, fp, c) yrkande 4 och 2005/06: MJ444 (m, fp, kd, c) yrkande 3 bör länsstyrelsen ha en samordnande roll mellan kommuner, yrkesfiskare, sportfiskeföreningar och båtägarföreningar för att åstadkomma en satsning inom ramen för EU:s landsbygdsutveckling med utbyggnad av anläggningar för fiskets utveckling.

Enligt motion 2005/06:MJ36 (m) bör regeringen avstå från utredningar om t.ex. fisketuristiskt företagande där beslutsunderlag redan finns. Det samma gäller områden där det finns en samsyn mellan fiskenäringen och myndigheterna (yrkande 3).

I motion 2005/06:MJ38 (m) framhålls att även Djurskyddsmyndigheten har ett ansvar för positiv utveckling av t.ex. fisketurism. Regeringen kan inte frånsäga sig ansvaret för Djurskyddsmyndigheten och dess återkommande utredningar som skrämmer fiskefolket. Nyligen ville myndigheten förbjuda levande agn vid fiske (yrkande 4).

Utskottets ställningstagande

Fisketuristiskt företagande och fisketurism är att betrakta som en viktig landsbygdsnäring med stora möjligheter till kombinationer med t.ex. yrkesfiske, vattenbruk, jakt- och övrig naturturism. Fisketuristiskt företagande kan bli en viktig näring i glesbygd, både i inlandet och längs våra kuster. Det finns vid sidan av den viktiga svenska marknaden en stor internationell marknad med tydliga målgrupper. Som regeringen anför bör ett företagsekonomiskt synsätt på fisketuristiskt företagande främjas. I den kommande programperioden för fiskerinäringen, 2007–2013, finns möjligheter för ett främjande av fisketuristisk näringsverksamhet, vilket regeringen avser att utveckla. Möjligheterna till samordning och samverkan med det kommande landsbygdsprogrammet skall också beaktas liksom regionala tillväxtprogram. I detta arbete berörs både Fiskeriverket, Närings- och teknikutvecklingsverket, Jordbruksverket och Statens energimyndighet.

Regeringen avser att ge Fiskeriverket i uppdrag att utreda frågan om det är optimalt för fisketuristiskt företagande att jämföras med andra fiskeberoende näringar i fiskeriförvaltningen. Av vikt är bl.a. hur fiskeresursen och finansiella medel inom EU:s gemensamma fiskeripolitik kan eller skulle kunna användas i svensk fiskeriförvaltning. I sammanhanget bör analyseras om fritidsfiskets fångst av kvoterade arter bör inkluderas i berörd nationell kvot. Överensstämmelse med regelverket för den gemensamma fiskeripolitiken och återverkningar för nyttjandet av kvoten är centrala delar för en sådan analys. Arbetet bör ske efter samråd med Naturvårdsverket och övriga berörda organisationer.

För att underlätta utvecklingen av fisketuristiskt företagande samt specificera företagarens grundläggande rättigheter och skyldigheter gentemot samhället och konsumenten avser regeringen att ge Fiskeriverket i uppdrag

att, efter samråd med berörda organisationer, utforma licenser för fisketuristiskt företagande i olika typer av vattenområden. I detta sammanhang bör, enligt utskottets mening, även beaktas möjligheten att yrkesfiskare skall kunna diversifiera sin verksamhet och utveckla en fisketuristisk verksamhet. De fisketuristiska företagen förutsätts utforma och följa en miljöplan. I likhet med regeringen anser utskottet att fisketuristiskt företagande måste kunna bedrivas inom skilda vattenområden och med olika upplåtelseformer. I enlighet med proposition Kust- och insjöfiske samt vattenbruk (prop. 2003/04:51, bet. 2003/04:MJU13, rskr. 2003/04:186) finns för närvarande inte några skäl att genomföra ändringar i reformen om det fria handredskapsfisket.

De ekonomiska förutsättningarna för fisketurismföretagens utveckling bedöms som goda och kan förbättras. Undersökningar visar att det finns avsevärda samhällsekonomiska vinster att hämta genom att satsa på fisketurism och sportfiske i Sverige. Fisketurismens, fisketuristiskt företagandes och sportfiskets samhällsekonomiska effekter är dock ofullständigt belysta i Sverige, varför fördjupade undersökningar av den ekonomiska betydelsen är angelägna. Utskottet ser därför mycket positivt på regeringens avsikt att ge Fiskeriverket i uppdrag att utreda fisketurismens, fisketuristiskt företagandes och sportfiskets samhällsekonomiska effekter. Som regeringen anför bör arbetet ske i samråd med Närings- och teknikutvecklingsverket och efter samråd med Naturvårdsverket och andra berörda organisationer. En ökad satsning på goda förutsättningar för sportfiske med handredskap i eller i anslutning till storstadsområden bör beaktas. Sådana satsningar skapar ett ökat intresse och ökad förståelse för miljömålen samt ett ökat intresse för och förbättrade möjligheter för ett kvalitativt naturbaserat fritidsintresse i naturnära storstadsområden. Därmed kan också intresset för fisketurismen i glesbygdsområden stimuleras och öka under helger och semestrar.

Fritidsfisket har av tradition mycket stor betydelse för Sveriges invånare och är i dag en viktig nyttjare av fiskresurserna och med tydliga anspråk på en ökad delaktighet i förvaltningen. Utskottet anser det således vara av stor betydelse att de myndigheter som har ansvaret för fiskeriförvaltning och miljövard får förbättrade möjligheter att relatera fiskbeståndens status, beståndsstruktur och utveckling till de intressen som också fritidsfisket och den framväxande fisketurismen ställer på fiskresursen för att kunna tillgodoses önskemål, förvalta det samlade fisket och vårda fiskresursen.

Som regeringen anför i skrivelsen finns det sannolikt möjligheter att ta till vara ett högre ekonomiskt värde av fler fiskarter än lax genom bättre betalningsvilja inom sportfiske och fisketurism. I detta sammanhang måste ökad hänsyn tas till olika regionala behov och till situationen för det samlade fiskets yrkesutövare. Mot den bakgrunden förespråkar regeringen att olika former av differentierat nyttjande av fiskevatten och fiskresursen utvecklas. Utskottet delar denna uppfattning.

Lax och havsöring är av stor betydelse för fisketurismen och fritidsfisket. Regeringen avser därför att ge Fiskeriverket i uppdrag göra en översyn av behovet av åtgärder i syfte att förbättra uppvandringen av vildlax och havsöring och öka produktionen av smolt i de svenska älvarna där den tidigare produktionsförmågan inte uppnåtts. Utskottet delar regeringens uppfattning att den lokala balansen mellan lax och öring liksom relationen till andra arter bör beaktas i sammanhanget. I uppdraget ingår även att ta hänsyn till fisketurismens, det fisketuristiska företagandets och sportfiskets utvecklingspotential, till samhällsvärden och socioekonomiska värden liksom till biologisk mångfald. Också det kommande arbetet med revideringen av Salmon Action Plan (SAP) bör beakta dessa aspekter liksom North Atlantic Salmon Conservation Organization (NASCO). Även i förvaltningen av andra fiskarter bör i ökad utsträckning hänsyn tas till sportfiskets och fisketurismens behov. Utskottet delar regeringens uppfattning att i dessa sammanhang begränsningar i fiske med mängdfångande redskap bör övervägas i områden som är vitala för utvecklingen av fiskresursen. Av skrivelsen framgår att frågan fortsatt bereds i Regeringskansliet.

Utskottet delar regeringens uppfattning att särskilt intressanta områden för fisketurism, fisketuristiskt företagande och sportfiske bör identifieras inom ramen för områden av riksintresse när en översyn görs. Enligt 3 kap. 5 och 6 §§ miljöbalken skall mark- och vattenområden som är av intresse bl.a. för yrkesfisket och friluftslivet skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra för näringens bedrivande respektive påtagligt skada natur- eller kulturmiljön. Enligt förarbetena till 3 kap. 5 § miljöbalken får begreppet yrkesfiske i detta sammanhang inte ges en alltför snäv innebörd. Förutom heltidssysselsatta yrkesfiskare bör begreppet också omfatta andra för vilkas försörjning fisket har väsentlig betydelse (prop. 1997/98:45, bet. 1997/98:JoU20, rskr. 1997/98:278). Fisketuristiskt företagande bör även beaktas i den lokala fysiska planeringen, och kunskapen runt både fisketurismens och sportfiskets behov bör öka.

Sammantaget innebär det ovan anförda att utskottet finner syftet med motionerna 2004/05: MJ347 (kd, m, fp, c) yrkandena 1, 2 och 4, 2005/06: MJ36 (m) yrkande 3, 2005/06: MJ38 (m) yrkande 4, 2005/06: MJ444 (m, fp, kd, c) yrkande 3, 2005/06: MJ501 (s) delvis och 2005/06: MJ585 (c) yrkande 2 i allt väsentligt tillgodosett. Motionsyrkandena bör inte medföra någon vidare riksdagens åtgärd.

Fisket på statens mark i fjällen förvaltas av länsstyrelsen under stort hänsynstagande till det skydd rennäringsen har enligt gällande lagstiftning. Det är således länsstyrelsen som beslutar om omfattningen av och villkoren för fiskeupplåtelser. Det finns möjligheter att i de tre länen köpa fiskekort för begränsad tid och som gäller i flertalet vatten. En upplåtelse av rätt till fiske i alla dessa vatten skulle enligt utskottets mening medföra ett intrång i den rätt till fiske som medlem i sameby har och är därför inte möjlig. Utskottet vill erinra om att Jakt- och fiskerättsutredningen i januari 2005 överlämnade slutbetänkandet Jakt och fiske i samverkan (SOU 2005:116).

I betänkandet föreslås införande av lokal förvaltning av jakten och fisket i bl.a. fjällen. Betänkandet bereds i Regeringskansliet. I avvaktan på resultatet av detta arbete föreslår utskottet att motion 2005/06:MJ382 (s) lämnas utan åtgärd från riksdagens sida.

Vattenbruk

Utskottets förslag i korthet

Utskottet instämmer i vad regeringen anför i skrivelsen och avstyrker, med hänvisning härtill och till tidigare uttalanden i frågorna, sju motionsyrkanden (m, kd, c) om vattenbruk och två motionsyrkanden (v, c) om musselodling

Jämför reservationerna 46 (m), 47 (kd), 48 (kd, c) och 49 (v).

Skrivelsen

I skrivelsen uttalar regeringen sin avsikt att ge Fiskeriverket i uppdrag att utveckla förslag till kriterier för vattenbruksföretag. Syftet med uppdraget är att större hänsyn skall kunna tas till vattenbrukens storlek och odlingssystem vid tillståndsgivning. Därmed kan miljöprövningen på ett bättre sätt än i dag anpassas till verksamhetens omfattning och eventuella miljöpåverkan.

Motionerna

I motionerna 2004/05:MJ500 (kd) yrkande 42, 2005/06:MJ37 (kd) yrkande 13 och 2005/06:MJ446 (kd) yrkande 43 anför att regeringen snarast bör agera för en förenklad tillståndsprocess för vattenbruket. Motionärerna anser det angeläget att miljöprövningen på ett bättre sätt än i dag anpassas till verksamhetens omfattning och eventuella miljöpåverkan, och långsiktiga spelregler framhålls som nödvändiga. Därför behövs tydligare regler och enklare tillståndsgivningsprocess, och tillstånden bör vara relaterade till utsläpp av närsalter i stället för produktionsmängd.

Enligt motionerna 2005/06:MJ37 (kd) yrkande 14 och 2005/06:MJ446 (kd) yrkande 41 bör ett program upprättas för vattenbrukets utveckling i Sverige. Vattenbrukets potential som näring behöver lyftas fram tydligare och dess roll inte minst för fritidsfisket påtalas. Tillräckliga kunskaper saknas om sjukdomar hos fiskar, vilket har medfört att vattenbrukare har nekats tillstånd på motsägende och varierande grunder. Eftersom det är svårt att finna lämpliga platser för vattenbruk bör kommunerna i sina översiktsplaner ange områden lämpliga för fiskodling. Regeringen bör ge i uppdrag åt t.ex. SLU att i samarbete med berörda näringar genomföra forskning om alternativ till utfodring med fiskmjöl inom kyckling- och svinproduktionen. Fiskodlingens framtida potential i Sverige behandlas även i motion 2005/06:MJ585 (c). Trots att den svenska fiskodlingen inte har

samma naturliga förutsättningar som den norska, dvs. närheten till Golfströmmen, har denna gren av svensk fiskerinäring sannolikt en ljus framtid och bör understödjas aktivt (yrkande 16). Enligt motionärerna i motion 2005/06:MJ328 (m) bör reglerna för vattenbruk vara likvärdiga med dem som gäller i våra konkurrentländer (yrkande 8).

I motion 2005/06:MJ341 (v) begärs en utredning av stödet till musselodlingen i Bohuslän och andra kustområden. I motionen hänvisas till Fiskeriverkets uppdrag att utreda hinder och möjligheter för en expansion av näringen, men motionären anser att konkreta åtgärder snarast måste vidtas för att underlätta omställningen inom hela näringen. Motion 2005/06: MJ585 (c) lyfter fram musselodlingens dubbla uppgift att leverera livsmedel och samtidigt rena havet från kväve och fosfor (yrkande 17).

Utskottets ställningstagande

För att bättre tillgodose krav på minskade närsaltsutsläpp till miljön har Naturvårdsverket föreslagit en förändring i förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd där tillstånden för mängd fisk i fiskodlingar i stället ändras till att bedömas utifrån foderförbrukning. Verket föreslår även att kommunerna skall få möjlighet att föreskriva om en enkel informationsplikt för mindre fiskodlingar alternativt övervintring av fisk. Detta innebär att miljökonsekvensbeskrivningar inte behöver upprättas, och beslut kan inte överklagas. Vidare framgår av skrivelsen att ärendet är under beredning i Regeringskansliet. Av skrivelsen framgår också att Fiskeriverket i februari 2005 till regeringen redovisade uppdraget att sammanställa befintlig kunskap om tillståndsgivna och existerande vattenbruks belägenhet, närsaltsbelastning och övriga miljöeffekter samt att bedöma branschens sannolika utveckling i dessa avseenden (Jo 2005/576). Arbetet har genomförts med hänsyn till de krav som ramdirektivet för vatten, direktiv 2000/60/EG, liksom andra styrande regelverk ställer, och Fiskeriverket föreslår geografiska områden som bedöms vara särskilt betydelsefulla för näringen med hänsyn till både produktionsförmåga och miljöeffekter.

Mot bakgrund av de miljömässiga framstegen inom vattenbruket liksom de nya kraven på fisk för utsättning anser utskottet i likhet med regeringen att det bör övervägas om, med hänsyn tagen till djurhälso- och kvalitets-skäl, odlingar med små produktionsmängder bör kunna undantas från villkor om föreslagen foderkoefficient i miljötillstånd. Villkoren omfattar särskilt odling av s.k. naturlig fisk för utsättning och är inte anpassade till effektivitetskraven på moderna odlingar. Av skrivelsen framgår att regeringen avser att ge Fiskeriverket i uppdrag att utveckla förslag till kriterier för att större hänsyn skall kunna tas till olika vattenbruksföretags storlek och odlingssystem vid tillståndsgivning och därmed bättre kunna anpassa miljöprövningen till verksamhetens omfattning och miljöpåverkan. Som regeringen anför bör Fiskeriverket i sitt arbete även underlätta och stödja vattenbruksföretagens anpassning av odlingsteknik till krav på odling av lokala fiskstammar och fiskhälsokrav som föranleds av miljökvalitetsmålen.

Regeringen har tidigare framhållit att vattenområden både i sötvatten och kust samt hav avsedda för vattenbruk bör pekas ut inom ramen för arbetet med ramdirektivet för vatten, direktiv 2000/60/EG. I sådana områden skall inom ramen för begreppet god ekologisk status finnas utrymme för en ökad vattenanvändning i form av nya fiskodlingar. Fiskeriverket har utformat förslag till kriterier för sådana områden för både sötvatten och kust- och havsområden. Hänsyn bör även tas till friluftslivet.

Det är enligt utskottets mening betydelsefullt att ett differentierat nyttjande av vatten kan åstadkommas där så är önskvärt, så att fisket och vattenbruket kan beaktas vid nyexploatering. Musselodlingar kan ur när-saltsperspektiv vara särskilt intressanta eftersom odlingarna genom skörden avlägsnar närhalter från vattnet. Detta förhållande i kombination med att odlingarna är förhållandevis billiga och resurssnåla gör odlingen särskilt miljövänlig. Om även restprodukter från odlingarna kan komma att cirkuleras till jordbruksproduktion kan ytterligare miljöfördelar uppnås.

Som anförs i skrivelsen har vattenbruket som en relativt ung näring haft svårt att hävda sina intressen och sin nytta gentemot andra tidigare etablerade näringar liksom gentemot allmänheten. Som regeringen anför är det därför angeläget att arbetet med att identifiera aktuella områden för etablering av t.ex. vattenbruket påskyndas. Genom detta arbete förbättras enligt utskottet möjligheterna för allmänhetens acceptans av en viss nyetablering eftersom det då finns goda skäl att motivera ett sådant beslut. Vattenbruksföretag kan skapa nya arbetstillfällen på landsbygden genom att odling kan kompletteras med beredning och försäljning, bl.a. i lokala gårdsbutiker. Dessutom är vattenbruket av betydelse för yrkesfisket och fisketurismen genom odling av fisk för utsättning.

Sammanfattningsvis anser utskottet i likhet med regeringen det viktigt att gällande tillstånd till vattenbruk utnyttjas på rätt sätt och inte hindrar nyetablering, och samhället bör ha rimlig möjlighet att bedöma antalet vattenbruksanläggningar i drift både ur resurs- och miljöperspektiv. I sammanhanget bör framhållas att regeringen i mars 2006 beslutade om en ändring i fiskeförordningen (1994:1716) så att äldre odlingstillstånd kan återkallas eller omprövas. Detta medför att odlingsregistret kan uppdateras.

Sverige har för närvarande ett mycket gott fiskhälsoläge, vilket innebär låg risk för sjukdomsutbrott hos såväl vild som odlad fisk. Vidare är antibiotikaanvändningen mindre än en tiondel av vad den uppgick till år 1994. Ett nytt förslag till fiskhälsodirektiv förhandlas för närvarande inom EU, KOM(2005) 362 slutlig. Förslaget innebär modernisering, omarbetning och konsolidering av djurhälsobestämmelserna för handeln med vattenbruksprodukter, bl.a. när det gäller förebyggande och bekämpning av sjukdomar, och syftet är att på så sätt förbättra konkurrenskraften för vattenbruket i EU. I förslaget ingår möjligheten att använda Europeiska fiskerifonden för bekämpning av vissa fisksjukdomar, vilket kan komma att innebära utökat samarbete mellan berörda myndigheter.

Utvecklingen av vattenbruksnäringen i Sverige är beroende av ett flertal faktorer. Av långsiktig strategisk vikt för hela vattenbruksnäringen är utvecklingen av odling av nya arter, långsiktiga avelsprogram och teknikutveckling. Alternativa arter som torsk, abborre, gädda, gös, hummer eller piggvar kan komma att bli kommersiellt intressanta i ett längre perspektiv, men utan en teknikutveckling kommer detta inte att inträffa inom programperioden. I ett internationellt perspektiv och mot bakgrund av det svenska vattenbrukets relativa konkurrenskraft kräver en expansion teknikutveckling för kommersiellt intressanta arter, s.k. nischarter. Av betydelse för möjligheterna att utveckla vattenbruket är också kvalitetshöjning och miljöanpassning av odlingarna. För dessa verksamheter anser utskottet att möjligheterna inom det kommande programmet särskilt bör beaktas. Vattenbruket är en producent direkt till konsumtion av matfisk, till förädlingsledet och för att förbättra sport- och fritidsfiskets möjligheter att expandera. Utskottet gör samma bedömning som regeringen, nämligen att sättfisk- och kräftproduktion som utvecklas i kombination med en fisketuristisk verksamhet och lokal vidareförädling men också som produktion för fiskevård, är viktigt för landsbygden.

Utskottet vill även hänvisa till sina uttalanden hösten 2005 i samband med behandlingen av budgetpropositionen för år 2006 (bet. 2005/06: MJU2). Det är, som utskottet vid flera tidigare tillfällen har framhållit, en fråga för i första hand Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Formas, att inom ramen för forskningsprogrammet fördela medel till olika forskningsprojekt.

Med det ovan anförda avstyrker utskottet motionerna 2004/05: MJ500 (kd) yrkande 42, 2005/06: MJ37 (kd) yrkandena 13 och 14, 2005/06: MJ328 (m) yrkande 8, 2005/06: MJ341 (v), 2005/06: MJ446 (kd) yrkandena 41 och 43 samt 2005/06: MJ585 (c) yrkandena 16 och 17 i den mån de inte kan anses tillgodosedda.

Fiskerikontrollen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet instämmer i vad regeringen anför i skrivelsen och avstyrker, med hänvisning härtill och till pågående arbete på områdena, ett antal motionsyrkanden (s, m, fp, kd) om mer effektiv kontroll, om tydligare ansvarsfördelning, om ansvaret för kvalitets- och landningskontrollen, om antalet landningshamnar och om samverkan mellan kontrollmyndigheterna.

Jämför reservationerna 50 (m), 51 (fp), 52 (kd), 53 (m), 54 (fp), 55 (fp), 56 (kd), 57 (m, fp, kd, c), 58 (kd), 59 (m) och 60 (mp).

Skrivelsen

Enligt regeringen bör den framtida fiskerikontrollen, grundad på användning av modern teknik och, när så är lämpligt, egenkontroll, inriktas mot kontroll i hela kedjan från fiske till beredningsindustri och transporter av fiskprodukter.

Regeringen anser att Fiskeriverket bör få ett tydligare ansvar för all fiskerikontroll som inte åligger någon annan myndighet att utföra. Verket bör överta ansvaret för landnings- och kvalitetskontrollen och bör dessutom ha det övergripande ansvaret för uppföljning av sådan fisketillsyn som bedrivs av länsstyrelser och fisketillsynsmän.

Regeringen avser att ge Fiskeriverket i uppdrag att i samråd med Kustbevakningen utarbeta såväl en nationell handlingsplan för fiskerikontrollen som ett indikatorsystem för att mäta och följa det olagliga fisket. Regeringen avser vidare att se över möjligheterna att låta Kustbevakningen bedriva förundersökning avseende vissa fiskebrott i syfte att möjliggöra en effektivare lagföring för sådana brott.

Motionerna

Effektivare kontroll

Motionärerna i motion 2005/06:MJ40 (fp) anser att fiskerikontrollen måste bli mer effektorienterad i stället för, som i dag, prestationsinriktad. Avgörande skall inte vara antalet kontroller utan deras effekt. Sverige bör därför inom EU verka för en inriktning mot en mer effektorienterad kontroll (yrkande 7). Mindre men mer effektiv fiskekontroll efterlyses även i motion 2005/06:MJ328 (m). Fiskerikontrollen bör utformas från ett gemenskapsperspektiv och vara mer likvärdig än vad som är fallet i dag. Regelverket måste vara tydligt, ändamålsenligt och konsekvent och lika för fiskare i samma vatten även om de kommer från olika länder (yrkande 2). Behovet av åtgärder mot svartfisket i Östersjön tas upp i motion 2004/05: MJ226 (s). En av de åtgärder som föreslås är kontroll av fiskeföretagens rapporterade fångster mot redovisad försäljning och inkomst, vilket enligt uppgift inte görs i dag. När flertalet länder kring Östersjön numera är medlemmar i EU bör detta vara en kontroll som är möjlig att införa.

Enligt motion 2004/05: MJ500 (kd) bör EU:s regelverk ändras så att även andra EU-länders fartyg kan omfattas av rutinerna kring s.k. checkpoints. Genom införande av checkpoints ökar enligt motionärerna förutsättningarna för Kustbevakningen att kontrollera enskilda fartyg då de lämnar viss fiskezon (yrkande 26). Regeringen bör snarast lägga fram förslag om skärpning av övervakningen av in- och utpassering till och från Östersjöns fiskevatten och vilka kostnader detta för med sig (yrkande 27).

I motion 2005/06: MJ348 (m) krävs skärpning av straffen för tjuvfiske för att de skall ha avskräckande och förhindrande effekt (yrkande 1).

Enligt motion 2004/05:MJ491 (fp) bör användningen av övervakningskameror för upptäckt och dokumentation av tjuvfiskare utökas. Tillgänglig teknik medger god övervakning av stora havsområden även nattetid (yrkande 2).

Tydligare ansvarsfördelning

I motion 2004/05:MJ369 (fp) läggs fram förslag om åtgärder för skärpt kontroll av efterlevnaden av fiskekvoter och fångstmetoder. De åtgärder som föreslås i motionen är bl.a. tydlig märkning av fisk fångad med hållbara metoder, hävdande av principen att sätta fiskekvoterna efter forskarnas rekommendationer, kraftig begränsning av foderfisket och förbud mot fångstmetoder som innebär stora bifångster (yrkande 17). Enligt motion 2004/05:MJ418 (s) måste ansvaret för fiskebevakningen klargöras och en ordnad fiskebevakning som är effektiv och självklar för alla åstadkommas. Överträdelse av regler och kvoter måste beivras och innebära att överuttag skall ge en påföljd som står i relation till överskridandet. En förutsättning för ett system med individuella fiskerättigheter är enligt motion 2004/05: MJ371 (mp, fp) att äganderätterna är skyddade av en överordnad myndighet, dvs. fiskerikontrollen måste fungera väl (yrkande 10).

I motion 2004/05:MJ491 (fp) anförs att Sverige bör ta initiativ till bildande av en Öresundsgrupp vars uppgift bör vara att förhindra allt tjuvfiske i det internationella sundet. Samordning av fartyg och personal inom och mellan länderna är nödvändig (yrkande 1). Åtgärder bör vidtas för att överföra transponderinformation från svenska fiskefartyg till samtliga berörda myndigheter, och regeringen bör utarbeta en sammanhållen handlingsplan mot det lagstridiga rovfisket (yrkande 3). Vidare bör regeringen ta initiativ till en gemensam förvaltning av Öresund som fiskevatten. Det är enligt motionärerna olyckligt att fisket i Öresund bygger på nationella kvoter av torsk och inte på en lokal förvaltningsplan. Det framhålls i motionen som ett stort problem att tjuvfisket i sig involverar flera departement och statliga myndigheter. Regeringen måste utarbeta en sammanhållen handlingsplan mot detta fiske (yrkande 4). I motion 2005/06: MJ348 (m) anförs att krafttag bör tas för att säkerställa att samarbetet mellan Fiskeriverket, Kustbevakningen, polisen och marinen samt deras motsvarigheter på den danska sidan förbättras och utvecklas i syfte att samlat och effektivt angripa problemen med tjuvfiske (yrkande 5).

Ansvar för kvalitets- och landningskontroll m.m.

Enligt motion 2005/06: MJ40 (fp) bör regeringen vara pådrivande i EU för att förbättra regelverk och kontroll av handeln med fiskeriprodukter från olagligt fiske. Avslöjandena om svartfiskad fisks väg från världens sista riktigt stora torskbestånd i Barents hav via ryska trålare, beredning i Kina och via grossist i Danmark till svenska leverantörer visar att konsumentmakt och kontroll måste stärkas (yrkande 9). Som föreslås i utredningen

Den svenska fiskerikontrollen – En utvärdering (SOU 2005:27) bör ansvara för kvalitetskontrollen av fisk och fiskeprodukter, enligt motion 2005/06: MJ446 (kd), överförs från Kustbevakningen till Fiskeriverket (yrkande 27).

Enligt motionerna 2004/05: MJ494 (kd) yrkande 5 delvis, 2004/05: MJ500 (kd) yrkande 23, 2005/06: MJ37 (kd) yrkande 15 och 2005/06: MJ446 (kd) yrkande 26 bör regeringen snarast se över förordningar och föreskrifter i syfte att förenkla regleringarna och bidra till större förståelse mellan myndigheter och näring. Det är enligt motionärerna angeläget att förtroendet mellan yrkesfiskare, myndigheter, politiker, forskare och andra aktörer återupprättas. Även den statliga utredningen Den svenska fiskerikontrollen – En utvärdering (SOU 2005:27) gör bedömningen att det finns behov av att utveckla samordningen mellan de fiskerikontrollerande myndigheterna och fiskerinäringen. I motionerna 2005/06: MJ36 (m) yrkande 4 och 2005/06: MJ38 (m) yrkande 3 anförs att bl.a. Nutek och Riksdagens revisorer har påvisat att den administrativa bördan i yrkesfisket är stor och betydligt större inom yrkesfisket än inom övriga areella näringar. Regler och kontrollåtgärder som förhindrar småföretagande måste rationaliseras. Regeringen bör därför se över den administrativa bördan och överväga inrättande av en särskild fiskerimyndighet. Enligt motion 2004/05: MJ231 (m) bör regeringen göra en översyn av den kontrollapparat som omger det svenska yrkesfisket. Det är enligt motionären viktigt, nödvändigt och önskvärt att fisket kontrolleras, men det kan inte vara rimligt att detta sker med nuvarande stora kontrollapparat. I motion 2005/06: MJ519 (fp) betonas nödvändigheten av långsiktighet i regelverken som ger framförhållning, så att yrkesfisket, med tyngdpunkt på det småskaliga, under ordnade former kan anpassas till ett långsiktigt möjligt fångstuttag (yrkande 25). Behovet av förenklingar med tydligare syfte och långsiktiga målsättningar för de regler som styr näringen påtalas i motion 2005/06: MJ585 (c). Om de praktiska yrkesutövarna får möjligheter att delta i och påverka förvaltningsprocessen ökar också ansvaret för att följa regelverket. För att bli trovärdiga måste reglerna utformas utifrån ett klart syfte och med en långsiktig målsättning (yrkande 4).

Enligt motion 2005/06: MJ37 (kd) bör antalet landningshamnar bibehållas. Med tanke på att utredningen Den svenska fiskerikontrollen – En utvärdering (2005:27) har föreslagit en neddragning av antalet landningshamnar, och mot bakgrund av regeringens oklarhet i frågan, är det enligt motionärerna betydelsefullt att riksdagen markerar vikten av att nuvarande landningsställen behålls (yrkande 16).

Samverkan mellan kontrollmyndigheter

Enligt motion 2005/06: MJ348 (m) bör Kustbevakningen få ökade möjligheter att beslagta och förverka redskap, exempelvis trålar och fartyg, som används vid tjuvfiske. I dag har Kustbevakningen befogenhet att inleda och bedriva förundersökning i samband med utsläpp till havs. På liknande sätt bör Kustbevakningen även ha befogenhet att bedriva förundersökning

när det gäller tjuvfiske. Vidare bör Fiskeriverket ge Kustbevakningen och marinen den information från fartygsövervakningssystemet VMS som de efterfrågar för att på ett enklare och bättre sätt övervaka fiskeverksamheten. Motionärerna betonar vikten av strikt sekretess från Kustbevakningens och marinens sida (yrkande 2).

I motion 2005/06:MJ331 (mp) påtalas behovet av förbättrad statistik över andelen överträdelser mot fiskeribestämmelser som resulterar i påföljd och av förbättrade uppgifter om skälen till att överträdelser inte leder till påföljd (yrkande 1). Kustbevakningen bör få i uppdrag att årligen följa upp och tydligt rapportera vad som har hänt med upptäckta överträdelser. Vidare bör Kustbevakningen eller annan lämplig myndighet, t.ex. respektive länsstyrelse, ange skälen till långa utredningstider i vissa ärenden. Man bör också överväga effektiviseringar i systemet och jämförelser med motsvarande system i andra länder (yrkande 2).

Utskottets ställningstagande

Effektivare kontroll

Under senare år har fiskerikontrollen fått en allt viktigare roll i resurspolitiken. Bakgrunden är de alltmer nyttjade kommersiella fiskbestånden samt mer effektiva fångstmetoder. Inom EU:s fiskeriförvaltning bedrivs arbete för att med olika metoder förbättra beståndssituationen för kommersiella fiskbestånd, där kontrollen utgör en viktig del. För fiskerikontrollen är en av de främsta uppgifterna att förhindra det illegala fisket. Dessutom omfattas numera förvaltningsplaner eller återhämtningsplaner regelmässigt av krav på en förbättrad fiskerikontroll. Generellt kan ses en tendens mot höjda krav på en förbättrad, mer samordnad och mer effektiv fiskerikontroll, vilket är naturligt eftersom det genom fiskerikontrollen blir möjligt att på ett effektivt sätt få underlag för utvärderingar av effektiviteten hos förvaltningsplaner och återhämtningsplaner.

Som regeringen anför kommer kraven på medlemsstaterna att anpassa fiskerikontrollen till nya förhållanden troligtvis öka, bl.a. genom att den nya kontrollmyndigheten för den gemensamma fiskeripolitiken inrättades i mars 2005 i Vigo i Spanien. Huvudsyftet med den nya myndigheten är att samordna medlemsstaternas fiskerikontroll för att därmed öka effektiviteten och skapa en enhetlig fiskerikontroll inom EU. Myndigheten har ansvaret för operativ samordning av medlemsstaternas gränsöverskridande fiskerikontroll och skall även bistå medlemsstaterna med utbildningsaktiviteter samt ge kommissionen tekniskt stöd vid behov. Ansvaret för att genomföra den gemensamma fiskeripolitiken kommer emellertid även i framtiden att åligga medlemsstaterna. Detta innebär bl.a. att Sverige har ansvar för att kontrollera fiskefartyg till sjöss och vid landning i svenskt sjöterritorium och inom Sveriges ekonomiska zon tillse att fiskefartyg från andra länder följer EU:s fiskebestämmelser. Gemenskapen har under senare år i hög utsträckning fattat beslut om fisket som innehållit detalje-

rade krav med kort tid för genomförande i syfte att säkerställa att fisket sker i enlighet med regelverket. Detta ställer stora krav på en medlemsstats förmåga att anpassa sin kontrollverksamhet avseende både prioriteringar och utvecklingsarbete. Som exempel kan nämnas att sedan år 2002 används inom den svenska fiskerikontrollen ett riskanalysbaserat system som har utvecklats av Fiskeriverket och Kustbevakningen gemensamt.

EU tillämpar i princip detaljstyrning av utförandet av fiskeripolitiken genom de förordningar som är direkt tillämpliga i medlemsstaterna. Den svenska mål- och resultatorienterade styrning av fiskerikontrollen som har utvecklats under senare år är därför inte lätt att anpassa till EU:s detaljerade regelverk på fiskeripolitikens område. Förordningarna är ofta prestationsinriktade, vilket leder till resursinsatser som innebär sämre övergripande måluppfyllelse för politikområdet. Utskottet stöder därför regeringens avsikt att inom EU fortsatt verka för att gemenskapens styrning av fisket utformas mer effektorienterat. Enligt regeringens uppfattning, vilken delas av utskottet, är det av största vikt att det inom EU finns en effektiv och enhetlig fiskerikontroll som syftar till att förvalta och återuppbbygga hotade fiskbestånd. Som regeringen anför bör den svenska kontrollen utformas så att den kan säkerställa en kostnadseffektiv fiskerikontroll som verkar i samtliga led. För det ändamålet behövs tillgång till teknik, förutsättningar att anpassa det nationella regelverket, förmåga att ställa om fiskerikontrollens inriktning hos berörda myndigheter och medverkan av näringen i kontrollen. I kontrollsystemet ingår också hanteringen i rättssystemets senare led.

Med hänsyn till riskerna för omfattande illegalt fiske och de begränsade förutsättningarna för en fullständig överblick över vad som händer till sjöss och i hamnarna är det enligt utskottets mening av vikt att fiskerikontrollen även omfattar uppföljning av handeln med fisk i senare led, dvs. berednings- och distributionsleden, eftersom det kan antas att den initialt oredovisade illegala fisken förr eller senare kommer att utbudas på marknaden.

Slutligen har utskottet inhämtat att ministrarna och kommissionen vid Nordsjökonferensens ministermöte i Göteborg den 4 och 5 maj 2006 enades om åtgärder som syftar till hårdare fiskekontroll. För att minska det illegala fisket föreslogs förbättrad kontroll och sanktionssystem samt ett nätverk för samarbete mellan åklagare i olika länder.

Det anförda innebär att utskottet finner syftet med motionerna 2004/05: MJ226 (s), 2004/05: MJ491 (fp) yrkande 2, 2004/05: MJ500 (kd) yrkande 27, 2005/06: MJ40 (fp) yrkande 7, 2005/06: MJ328 (m) yrkande 2 och 2005/06: MJ348 (m) yrkande 1 i väsentliga delar tillgodosett utan någon ytterligare riksdagens åtgärd.

Tydligare ansvarsfördelning

Utskottet delar regeringens uppfattning att de brister som har visat sig i utförandet av fiskerikontrollen har haft sin grund i myndigheternas skilda instruktioner om ansvarsgränserna. Som regeringen anför måste därför ansvarsfördelningen mellan de aktuella myndigheterna tydliggöras. Kustbevakningens instruktion har ändrats så att de yttre gränserna för myndighetens verksamhet har tydliggjorts, vilket bör bidra till att ansvarsfördelningen mellan de aktuella myndigheterna blir tydligare. Härigenom kommer även regeringens styrning, uppföljning och utvärdering av de ansvariga myndigheternas arbete att förenklas. Av skrivelsen framgår att Fiskeriverket kommer att få ansvar för all fiskerikontroll som inte åligger någon annan myndighet att utföra. Detta innefattar bl.a. ansvar för att Sverige har en heltäckande kontroll av att såväl EU:s som de nationella bestämmelserna om fiske efterföljs och innebär bl.a. utökat ansvar för kontroller i transportledet och förbättrad kontroll av berednings- och distributionsleden. Verksamheten skall byggas upp successivt på Fiskeriverket och innebär ett övergripande ansvar för fiskerikontroll som bedrivs på de svenska inlandsvattnen i form av kontinuerlig uppföljning och analys av den tillsyn som bedrivs genom systemet med fisketillsynsmän. Härigenom uppnås enligt utskottets mening förbättrad överblick över fisketillsynen, eftersom länsstyrelserna i dag inte har något direkt tillsynsansvar på fiskets område utan endast ansvarar för utseende av fisketillsynsmän.

Som anförs i skrivelsen finns ett växande intresse från näringens sida för kontrollfrågor. Det är ofta fråga om intresset av likabehandling i olika länder men också om kontrollåtgärdernas anpassning och lämplighet för en rationell fiskeriverksamhet, bl.a. mot bakgrund av verksamhetens ofta stora regionala och lokala betydelse. Inom andra samhällsområden, bl.a. livsmedels- och tullområdena, används egenkontrollprogram med goda resultat. Inom fiskerikontrollområdet är det när det gäller den landbaserade verksamheten naturligt med egenkontrolllösningar för kvalitetskontrollen som ger näringen större ansvar för genomförandet av kontroller. Redan i dag finns inslag av egenkontroll inom näringen, bl.a. vid försäljning av fisk och inom ramen för näringens egna ransonsystem. I likhet med regeringen anser utskottet att den tekniska utvecklingen mot bl.a. elektronisk rapportering kan förväntas innebära nya och bättre möjligheter till egenkontroll. I skrivelsen uttalar regeringen sin avsikt att uppdra åt Fiskeriverket att, efter samråd med fiskerinäringen och andra berörda myndigheter, utveckla egenkontrollsystem för de delar av fiskerikontrollen där det anses lämpligt.

Fiskeriverket har i mars 2006 redovisat ett uppdrag om rapporteringssystem för det småskaliga kustfisket (Jo 2006/737). Bakgrunden till uppdraget är behovet av ökade möjligheter att följa upp rapporteringen från kustfisket. I redovisningen föreslås att det befintliga rapporteringssystemet för det småskaliga fisket fr.o.m år 2007 kompletteras med möjlighet till

elektronisk redovisning. Till detta kan läggas att Fiskeriverket har utvecklat ett system som kommer att tas i drift i samband med de pilotprojekt som genomförs under år 2006.

Av budgetpropositionen för år 2006, utgiftsområde 23, framgår att Fiskeriverket tillsammans med Kustbevakningen under år 2005 inrättade ett gemensamt fiskerikompetenscenter (FKC) som skall fungera som stöd för kontrollorganisationen och som en nationell och internationell kontaktpunkt för förhandsanmälningar. Av budgetpropositionen framgår även att några fiskekvoter inte överskreds under år 2004, vilket tyder på att resultatet ligger i linje med regeringens mål.

Sammantaget innebär det ovan anförda att motionerna 2004/05: MJ369 (fp) yrkande 17, 2004/05: MJ371 (mp, fp) yrkande 10 och 2004/05: MJ418 (s) avstyrks i den mån de inte kan anses tillgodosedda.

I Öresund regleras fisket genom ett bilateralt avtal mellan Danmark och Sverige, som ger båda ländernas fiskare möjlighet att fiska i hela Sundet. I Öresund är endast garnfiske tillåtet, och trålfiske är förbjudet utom i en mindre del av norra Öresund. Sedan flera år har diskussioner förts med Danmark om problemen med olagligt trålfiske i Öresund. Utskottet har inhämtat att svenska myndigheter vid ett möte den 15 juni 2005 i Danmark lade fram förslag om ett antal åtgärder för att komma till rätta med det illegala fisket i Öresund. De båda ländernas myndigheter lyfte också fram behovet av riktlinjer för samarbetet mellan ländernas myndigheter, särskilt för den operativa verksamheten. Bland de åtgärder som diskuterades kan nämnas förstärkt och utökad användning av VMS-sändare, ett operativt samarbete mellan länderna då misstanke om brott föreligger samt förhandsanmälan av fiske. Även i oktober 2005 träffades danska och svenska fiskerimyndigheter för att diskutera vilka åtgärder som krävs för att stävja det olagliga fisket i Sundet. Med det anförda anser utskottet syftet med motionerna 2004/05: MJ491 (fp) yrkandena 1, 3 och 4 samt 2005/06: MJ348 (m) yrkande 5 i väsentliga delar tillgodosett utan någon vidare åtgärd från riksdagens sida.

Ansvar för kvalitets- och landningskontroll m.m.

I likhet med regeringen kan utskottet konstatera att svensk fiskerikontroll står sig förhållandevis väl vid en internationell jämförelse med avseende på resursutnyttjande och kostnadseffektivitet. Utskottet delar även regeringens uppfattning att EU:s krav på förbättrad och utökad fiskerikontroll kommer att öka och att kraven ofta innebär utökad landbaserad verksamhet, större och bättre flexibilitet vid snabba förändringar, nya förutsättningar för utveckling samt introduktion av ny fiskerikontrollteknik, t.ex. satellitanvändning, elektronisk rapportering och vägningssystem. Härutöver måste behovet beaktas av fler överraskningsmoment inom landningskontrollen, förbättrad kontroll vid fiskeauktioner, beredningsindustrier och i transportleden samt upprättandet av egenkontrollsystem.

Som regeringen anför är det av avgörande betydelse att kontrollverksamheten säkerställer efterlevnaden av regelverket för fisket och hanteringen av fisk på fiskeplatserna, på väg mot hamn, vid landningen och i försäljningskedjan. Det är därför enligt utskottets mening angeläget med tidig kunskap om eventuella brister i bl.a. landningskontrollen och vid första försäljningen så att bristerna kan åtgärdas genom kontroller i senare led. Det är vidare av betydelse för ett gott resultat att dels styra kontrollinsatserna utefter kedjan, dels ha utbildad personal med tillgång till relevant utrustning. I likhet med regeringen anser utskottet att Fiskeriverket genom en utökad landbaserad kontroll har möjlighet att säkerställa EU:s alltmer ökande krav på uppföljning av spårbarheten hos fiskprodukterna, dvs. ursprungsmärkningen. Det anförda innebär att utskottet avstyrker motionerna 2005/06:MJ40 (fp) yrkande 9 och 2005/06:MJ446 (kd) yrkande 27 i den mån de inte kan anses tillgodosedda.

Erfarenheterna av författningsreglering av fisket är ett viktigt moment för en effektiv fiskerikontroll. Det är enligt utskottets mening av vikt att regelverket blir enklare och mer begripligt för såväl yrkesfiskarna som övriga berörda parter. Det framgår av skrivelsen att Fiskeriverket kontinuerligt ser över de nationella kontrollbestämmelserna i syfte att anpassa regelverket till rådande fiskemönster och harmonisera den nationella lagstiftningen med EU:s bestämmelser om fiskerikontroll. I samband med detta görs reglerna så enkla och tydliga som möjligt. I sammanhanget vill utskottet erinra om att rådet den 22 april 2005 antog rådsslutsatser om förenklingarbetet inom den gemensamma fiskeripolitiken och uppmanade kommissionen att presentera en handlingsplan för detta arbete. Den nu aktuella handlingsplanen innehåller de åtgärder som kommissionen planerar att genomföra under perioden 2006–2008. Förslaget till handlingsplan presenterades vid rådsmötet den 20 och 21 december 2005 och har diskuterats i rådsarbetsgruppen för intern fiskeripolitik, i förvaltningskommittén och i expertgruppen för fiskerikontroll. Med det anförda och med hänvisning till vad utskottet i tillämpliga delar anført ovan avstyrker utskottet motionerna 2004/05:MJ231 (m), 2004/05:MJ494 (kd) yrkande 5 delvis, 2004/05: MJ500 (kd) yrkande 23, 2005/06:MJ36 (m) yrkande 4, 2005/06:MJ37 (kd) yrkande 15, 2005/06:MJ38 (m) yrkande 3, 2005/06:MJ446 (kd) yrkande 26, 2005/06:MJ519 (fp) yrkande 25 och 2005/06:MJ585 (c) yrkande 4 i den mån de inte kan anses tillgodosedda.

Landningskontrollen kommer även fortsättningsvis att vara av central betydelse för kontrollarbetet. Regeringen har tidigare gjort bedömningen att regional hänsyn måste tas i samband med att en begränsning av landningshamnarna diskuteras. Denna uppfattning delas av utskottet. I egenkap av central förvaltningsmyndighet för fisket har Fiskeriverket goda kunskaper om hur fisket bedrivs, om utvecklingen inom fiskerinäringen och om de regionalpolitiska aspekter som är förenade med bevarandet av bl.a. ett levande småskaligt kustfiske. Mot bakgrund av Fiskeriverkets ansvar för både resursförvaltning och utveckling av näringen anser utskot-

tet i likhet med regeringen att det är lämpligt att verket fortsättningsvis beslutar om vilka hamnar som skall väljas ut. I detta sammanhang bör även den nationella teknikutvecklingen om fiskets rapportering beaktas. Den regionala hänsynen bör balanseras mot behovet av kontrollinsatser, och myndigheten bör ha det fulla ansvaret för de kontroller som krävs. Det anförda innebär att motion 2005/06:MJ37 (kd) yrkande 16 avstyrks i den mån motionsyrkandet kan anses tillgodosett.

Samverkan mellan kontrollmyndigheter

I betänkandet Den svenska fiskerikontrollen – En utvärdering (SOU 2005:27) diskuteras möjligheten att låta Kustbevakningen bedriva förundersökning avseende vissa fiskebrott i likhet med vad som gäller när Kustbevakningen bedriver förundersökning vid utsläpp av olja och andra skadliga ämnen enligt 11 kap. 4 § lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg. När det gäller rätten att leda förundersökningar anser utredaren att en sådan rätt är en intressant modell för att öka förutsättningarna för en snabb handläggning av ärenden om fiskebrott. Utredaren gör emellertid bedömningen att det är för tidigt att ta ställning i frågan och att frågan i stället bör tas under vidare övervägande först sedan ytterligare erfarenheter har vunnits från miljöområdet där Kustbevakningen sedan februari 2002 har förundersökningsrätt. I likhet med regeringen gör utskottet emellertid bedömningen att om rättskedjan i denna del kan effektiviseras bör förutsättningarna för att låta Kustbevakningen genomföra förundersökning även avseende vissa fiskeribrott övervägas. I syfte att åstadkomma en effektivare lagföring bör, som anføres i skrivelsen, dessa möjligheter ses över. Med det anförda finner utskottet syftet med motionerna 2005/06: MJ331 (mp) yrkandena 1 och 2 samt 2005/06: MJ348 (m) yrkande 2 i väsentliga delar tillgodosett utan någon ytterligare riksdagens åtgärd.

Övriga frågor

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker fyra motionsyrkanden (fp, kd, c) om införande av ett yrkesfiskaravdrag och hänvisar till riksdagens tidigare ställningstaganden och till kommissionens beslut. Med hänvisning till miljö- och jordbruksutskottets och utbildningsutskottets tidigare ställningstaganden avstyrks sex motionsyrkanden (m, fp, kd) om marin forskning, om Fiskeriverkets fartyg Argus, om lärlingsutbildning inom yrkesfisket, om en yrkesteknisk högskola på fiskeområdet och om ett fångstteknologiskt institut. Utskottet avstyrker även tre motionsyrkanden (m, c, kd) om vindkraftens lokalisering och hänvisar till tidigare ställningstaganden. Slutligen avstyrks tre motionsyrkanden (m, kd) om miljöstöd för arbete med städning av hav och kuster och om draggning efter drivgarn med hänvisning till pågående arbete på området.

Jämför reservationerna 61 (m, fp, kd, c), 62 (kd, c), 63 (kd), 64 (m), 65 (m), 66 (kd), 67 (kd) och 68 (m, kd).

Motionerna

Yrkesfiskaravdrag

I fyra motioner framläggs yrkanden om införande av ett yrkesfiskaravdrag. I motion 2005/06:MJ36 (m) påtalas vikten av att de nationella villkoren är någotsånär likartade eftersom fisket bedrivs inom samma institutionella ram. Trots riksdagsbeslut har regeringen ännu inte beslutat införa ett s.k. yrkesfiskaravdrag (yrkande 5). Även i motionerna 2004/05:N401 (fp) yrkande 11 delvis, 2005/06:MJ37 (kd) yrkande 6 och 2005/06:MJ39 (c) yrkande 7 hänvisas till riksdagens beslut att Sverige skall överklaga kommissionens beslut att neka de svenska yrkesfiskarna ett skatteavdrag motsvarande det som finns i Danmark.

Utbildning och forskning

I motion 2005/06:MJ39 (c) påtalas behovet av en modern lärlingsutbildning för kompetensförsörjningen inom yrkesfisket. Liksom i andra kunskapsbranscher är utbildning nödvändig för att säkra nyrekryteringen. Inom yrkesfisket har en modern lärlingsutbildning en självklar uppgift att fylla (yrkande 4).

Enligt motionerna 2004/05:MJ500 (kd) yrkande 37 och 2005/06: MJ37 (kd) yrkande 5 bör en yrkesteknisk högskola etableras för att tillgodose näringens behov av välutbildad arbetskraft. Härigenom kan också det för näringen så viktiga forsknings- och utvecklingsarbetet initieras och spridas.

I motion 2004/05:MJ500 (kd) framhålls behovet av ett fångstteknologiskt institut. Enligt motionärerna är kunskaperna om fiskbestånden fortfarande otillräckliga, och kvalificerad utbildning i fiskeribiologi saknas i princip vid svenska universitet. Behovet av forskning är stort också inom andra områden, exempelvis när det gäller utveckling av fångstredskap och fångstmetoder, spridning och effekter av kemikalier samt övergödning. Motionärerna stöder Havsmiljökommissionens förslag att inrätta ett fångstteknologiskt institut (yrkande 19).

Motionärerna i motion 2005/06:MJ38 (m) vill höja kvaliteten och mångfalden inom den marina forskningen. Regeringen bör se över möjligheten att höja forskningens kvalitet ytterligare, t.ex. bör universitetet vara mer offensiva (yrkande 2). Enligt motion 2005/06:MJ295 (fp) bör en utredning göras om Fiskeriverkets fartyg Argus möjligheter att fullgöra Sveriges internationella åtaganden till bl.a. Internationella havsforskningsrådet (ICES).

Vindkraft

När det gäller vindkraftens lokalisering är det enligt motion 2005/06: MJ36 (m) viktigt att kommersiellt gångbar produktion av el kommer till stånd. Om el skall produceras av havsbaserade vindkraftverk är det emellertid av vikt att stor hänsyn tas till de människor som redan utnyttjar havet vid lokaliseringen. Vindkraftsproduktion får inte vara ett mål överordnat t.ex. yrkesfiskets intressen, utan en avvägning måste göras mellan olika intressen (yrkande 7). Enligt motion 2005/06:MJ37 (kd) bör regeringen utreda hur områdena av riksintresse för vindkraften kan utvecklas på ett framgångsrikt sätt till nytta för samhällsekonomin och med beaktande av konsumenternas krav. Vid eventuell exploatering av sådana områden måste största möjliga hänsyn tas till fiskerinäringen och det riksintresse som för konsumenterna ligger i en fortsatt tillgång på fisk (yrkande 7).

I motion 2005/06:MJ585 (c) ställs krav på forskning om havsplacerade vindkraftsparkers långsiktiga miljöpåverkan innan exploatering sker. Bland övriga hot mot den marina miljön nämner motionärerna pågående och planerad utbyggnad av vindkraftsparkar i havet, där de bästa förutsättningarna för lokalisering ofta sammanfaller med lek- och uppväxtområdena för olika marina arter, dvs. grundområden till havs (yrkande 11).

Vissa övriga frågor

Enligt motionerna 2004/05:MJ500 (kd) yrkande 13 och 2005/06: MJ446 (kd) yrkande 13 bör fiskare, när de fiskat upp sin kvot, tilldelas miljöstöd för att arbeta med städning till havs och utmed kusterna. Regeringen bör låta utreda formerna för ett sådant stöd.

I motion 2005/06:MJ377 (m) begärs att Sverige initierar systematisk dragning i Östersjön efter borttappade garn.

Utskottets ställningstagande

Yrkesfiskaravdrag

Riksdagen har tidigare beslutat om ett tillkännagivande av innebörd att regeringen efter en beredning av frågan skall återkomma till riksdagen med förslag om yrkesfiskarnas konkurrenssituation i förhållande till grannländerna som tillgodoser kraven på konkurrensneutralitet i förhållande till grannländerna (bet. 1996/97:SkU13, rskr. 1996/97:117). Utredningen om konkurrenssituationen för det svenska yrkesfisket lade i januari 1999 fram betänkandet Yrkesfiskets konkurrenssituation (SOU 1999:3). I betänkandet lades fram förslag om ett yrkesfiskaravdrag som ersätter nuvarande avdrag och ett särpräglat system efter dansk modell för resultatutjämning vid fartygsbyte, dvs. att tillåta negativa saldon för inventarietillgångar. Regeringen anmälde sommaren 2001 ett yrkesfiskaravdrag till kommissionen för prövning enligt statsstödsreglerna (Jo 2001/2645). Enligt anmälan skulle yrkesfiskaravdraget utbetalas till fiskare med yrkesfiskarlicens och uppgå till 40 000 kr per år, dock högst 20 % av inkomsten. Den planerade stödåtgärden motiverades bl.a. med att de danska yrkesfiskarna har ett motsvarande stöd som har godkänts av kommissionen. Regeringen har besvarat kompletterande frågor från kommissionen, GD Fiske, om det nya yrkesfiskaravdraget. I en skrivelse den 10 december 2002 redovisade regeringen de nya beloppen för beräkning av det avdrag för ökade levnadskostnader som kan göras för fiskeresor som är förenade med övernattningsfr.o.m. beskattningsåret 2001. I skrivelsen uppgav regeringen även att det nya yrkesfiskaravdraget om 40 000 kr kommer att utgå även vid fisketurer som inte är förenade med övernattnings och där alltså de nya schablonbeloppen inte kan utnyttjas. Kompletterande frågor från kommissionen föranledde ytterligare skrivelser den 12 maj 2003, den 10 december 2003 och den 26 februari 2004.

Skatteutskottet behandlade våren 2004 återigen frågan om yrkesfiskaravdrag (bet. 2003/04:SkU21, rskr. 2003/04:167). Skatteutskottet redogjorde då för gällande regler på området, vilka innebär att yrkesfiskare som i näringsverksamheten gör fiskeresor som är förenade med övernattnings utanför hemorten får avdrag för sina ökade levnadskostnader på grund av vistelsen utanför hemorten (16 kap. 28 b § IL). Till och med år 2000 gällde ett schablonbelopp om 90 kr per dag (RSV S 1994:23) för de fall en större ökning i levnadskostnaderna inte kunde styrkas. Från och med beskattningsåret 2001 får yrkesfiskare som har företagit inrikes fiskeresor under beskattningsåret 2001 göra ett schablonavdrag för ökade levnadskostnader med 180 kr per dag och därutöver ett schablonavdrag för logi med 90 kr per dag, totalt 270 kr per dag (RSV 2002:11). Vid exempelvis 220 fiskedagar på ett år blir det totala avdraget 59 400 kr. Eftersom nivån på avdraget följer prisbasbeloppets utveckling blir avdraget under motsvarande förutsättningar 66 000 kr för beskattningsåret 2003. För fiskeresor utomlands varierar avdragets storlek beroende på destinationen men är nor-

malt högre än för inrikes resor. Sedan fartygsfonderna avskaffades i samband med skattereformen finns inga särskilda reserveringsmöjligheter för fartyg, men en vinst vid försäljningen kan till 25 %, alternativt 30 % för enskilda näringsidkare, sättas av till periodiseringsfond. En sådan avsättning kan stå kvar i sex år och kan också gradvis upplösas mot avskrivningar på ersättningsfartyget. Avskrivningsreglerna är generösa. Ett fartyg kan som andra inventarier skrivas av helt på fem år trots att den ekonomiska livslängden är avsevärt längre. I sitt ställningstagande anförde skatteutskottet att kommissionens prövning av regeringens förslag till ett nytt yrkesfiskaravdrag inte är avslutad och avstyrkte mot denna bakgrund motionsyrkandena såvitt gäller yrkesfiskaravdraget. Utskottet avvisade förslagen om att införa ett särskilt utjämningsystem eller speciella redovisningsregler i syfte att medge ytterligare skattelättnader till den berörda näringen.

Våren 2006 behandlades frågan igen i skatteutskottet (bet. 2005/06:SKU17), och skatteutskottet anförde då att kommissionens prövning av regeringens förslag till ett nytt yrkesfiskaravdrag numera görs inom ramen för ett formellt granskningsförfarande. Sverige hade lämnat sina kommentarer med anledning av detta, och finansministern har i ett frågesvar i riksdagen den 20 oktober 2004 (fr. 2004/05:128) upplyst att några ytterligare åtgärder för att påskynda processen inte är möjliga. Skatteutskottet avstyrkte mot denna bakgrund då aktuella motionsyrkanden. I proposition 2005/06:75 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen hänvisar regeringen till att utredningen (Jo 1998:05) om Konkurrensituationen för det svenska yrkesfisket i betänkandet Yrkesfiskets konkurrenssituation (SOU 1999:3) föreslog ett yrkesfiskaravdrag som ersätter nuvarande avdrag för ökade levnadskostnader för yrkesfiskare. Betänkandet har remissbehandlats. Ett förslag till yrkesfiskaravdrag som utarbetades inom Regeringskansliet anmäldes under år 2001 till Europeiska kommissionen i enlighet med artikel 88.3 i EG-fördraget. På kommissionens begäran har kompletterande upplysningar lämnats vid ett flertal tillfällen. Genom en skrivelse från den 16 juli 2004 underrättade kommissionen Sverige om sitt beslut att inleda ett formellt granskningsförfarande av stödsystemet. I beslut den 8 februari 2006 har kommissionen funnit att det föreslagna yrkesfiskaravdraget är ett statligt stöd som är oförenligt med artikel 87 i EG-fördraget. Kommissionen har därför i beslutet föreskrivit att förslaget till yrkesfiskaravdrag inte är förenligt med den gemensamma marknaden och att Sverige inte får genomföra det. I propositionen uttalar regeringen sin avsikt att senare återkomma till riksdagen i frågan.

I svar på fråga 2005/06:1324 om vad regeringen avser att göra mot bakgrund av kommissionens beslut att avslå regeringens förslag att införa ett särskilt yrkesfiskaravdrag anförde jordbruksministern följande: Det är riktigt som påpekas att syftet med regeringens förslag var att skapa neutrala konkurrensvillkor mellan svenska, danska och norska yrkesfiskare samt att uppväga obalansen mellan de yrkesfiskare som kan och de som inte kan

utnyttja det befintliga skatteavdraget. Kommissionen anser dock att den föreslagna stödordningen är oförenlig med den gemensamma marknaden eftersom den ger vissa skatteavdrag för ökade levnadskostnader till yrkesfiskare oberoende av om deras fiskeverksamhet innebär att de tillbringar nätterna hemifrån. Argumentet att det nya systemet skulle skapa en neutral konkurrenssituation för de svenska yrkesfiskarna jämfört med deras kolleger i de närmaste grannländerna anser kommissionen vara irrelevant eftersom systemet, enligt kommissionen, i sig har negativa effekter på handelsvillkoren inom den svenska fiskesektorn. Från år 2002 har också de svenska yrkesfiskarna samma rätt till avdrag för ökade levnadskostnader vid resor utom hemorten som alla övriga företagare. Kravet är att fisket bedrivs mer än fem mil från hemorten och att övernattnings också sker utom hemorten. De fiskare som bedriver ett sådant fiske kan därför nu sägas ha bättre avdragsmöjligheter än de skulle haft med det tidigare förslaget om ett särskilt yrkesfiskaravdrag. Det bör också påpekas att många faktorer kan påverka yrkesfiskets konkurrensmässiga villkor, inte minst balansen mellan fiskeflottan och långsiktigt uthålliga fisktillgångar och mellan olika kategorier av fiskare. Dessa aspekter tas upp i den skrivelse som regeringen nyss förelagt riksdagen och det är i detta sammanhang som villkoren för bl.a. yrkesfisket måste övervägas.

Sammantaget innebär det ovan anförda att utskottet avstyrker motionerna 2004/05:N401 (fp) yrkande 11 delvis, 2005/06:MJ36 (m) yrkande 5, 2005/06:MJ37 (kd) yrkande 6 och 2005/06:MJ39 (c) yrkande 7.

Utbildning och forskning

Utbildningsutskottet behandlade våren 2006 motionsyrkanden om lärlingsutbildning (bet. 2005/06:UbU10, rskr. 2005/06:181). I betänkandet hänvisade utbildningsutskottet till ett regeringsuppdrag att utforma förslag till en gymnasial lärlingsutbildning som Skolverket redovisade den 1 februari 2006 (dnr 61-2005:00191). Verket har fört en dialog med företrädare för arbetsmarknadens parter, yrkesnämnder, referensgrupper för skolhuvudmän och lärare. Skolverket gör bedömningen att införandet av en gymnasial lärlingsutbildning har goda förutsättningar att fungera som en hävstång i förändringen av den gymnasiala yrkesutbildningen. Förslaget bereds i Regeringskansliet. Utbildningsutskottet ansåg att beredningen bör avvaktas och föreslog att riksdagen skulle avslå motionsyrkandena. Miljö- och jordbruksutskottet gör samma bedömning och avstyrker därmed motion 2005/06: MJ39 (c) yrkande 4.

Våren 2004 konstaterade utskottet att behovet av utbildning inom fiskerinäringen har vuxit under senare år (bet. 2003/04:MJU13, rskr. 2003/04: 186). Flera försök har gjorts för att påbörja en yrkesutbildning för yrkesfiskare, och Fiskeriverket har i samverkan med näringen utrett möjligheterna för en anpassad utbildning. Regionala satsningar hade då gjorts på västkusten, där gymnasial utbildning för yrkesfiskare och beredningsindustri samt kockutbildning med maritim inriktning hade påbörjats. Inom ramen för

den gemensamma fiskeripolitiken framhålls de alltmer ökande framtida kraven på de yrkesverksamma inom sektorn. En förutsättning för nyrekrytering och ekonomisk lönsamhet kan vara att möjligheter finns för fördjupning av kompetens och kunskap inom skilda områden som teknologi, företagsekonomi, resursförvaltning, ekologi, beredning, livsmedelskunskap m.m. Detta anses ställa krav på en anpassad utbildning som skall täcka hela landets behov för bl.a. kust- och insjöfisket men också för närliggande verksamheter, t.ex. fiskberedningsindustrin. Utskottet delade regeringens uppfattning i proposition 2003/04:51 Kust- och insjöfiske samt vattenbruk att en framtida utbildning bör utformas så att nyrekrytering till sektorn samt fortbildning säkerställs. Yrkesfiskare har i dag ofta inte någon fackutbildning, och förändringarna inom fiskerinäringen är snabba, vilket ställer krav på vidareutbildning. Utskottet ansåg det därför angeläget att samordna formerna för utbildningen för fiskesektorn som helhet och anförde att Fiskeriverket i samverkan med berörda myndigheter samt näringen bör verka för att en sådan samordning kommer till stånd. Utskottet gjorde bedömningen att Sverige har goda förutsättningar för utveckling av fisketurismen som verksamhet, och en positiv utveckling av antalet fisketuristföretag kan påvisas. Utskottet hade mot den bakgrunden samma uppfattning som regeringen om angelägenheten i att berörda intressenter verkar för att möjliggöra en fördjupning av kompetensen inom sportfiske-metodik, biologi, guideverksamhet och entreprenörskap. Härigenom kan en framtida rekryteringsbas för den växande fisketurismen gynnas. Utskottet erinrade också om att Havsmiljökommissionen har föreslagit en satsning på utbildning för yrkesfiskare, bl.a. som förutsättning för yrkesfiskelicens (SOU 2003:72). Kommissionens förslag bereds i Regeringskansliet. I den då aktuella propositionen uttalade regeringen sin avsikt att senare återkomma till riksdagen i denna fråga. I avvaktan härpå föreslår utskottet att motionerna 2004/05: MJ500 (kd) yrkande 37 och 2005/06: MJ37 (kd) yrkande 5 lämnas utan riksdagens vidare åtgärd.

Enligt vad utskottet inhämtat bereds även frågan om ett fångstteknologiskt institut inom Regeringskansliet och kommer att behandlas i samband med en särskild utredning. Därmed finner utskottet syftet med motion 2004/05: MJ500 (kd) yrkande 19 tillgodosett utan något särskilt riksdagens uttalande.

Vid sin behandling av proposition 2003/04:51 Kust- och insjöfiske samt vattenbruk anslöt sig utskottet till regeringens uppfattning att kunskaperna om fiskbestånd av betydelse för kust- och insjöfisket samt fritidsfisket inte är tillräckliga för att fisket skall kunna bedrivas på ett långsiktigt hållbart sätt i enlighet med försiktighetsprincipen och ekosystemansatsen. Utskottet delade även regeringens uppfattning att det finns behov av förstärkt forskning om fisksamhällen, reproduktionsområden, biologiska effekter av fiskemetoder och biologisk mångfald. Även arbetsmiljö- och säkerhetsförbättrande åtgärder för yrkesfiskare och fritidsfiskare bör bli föremål för ökad forskning och utveckling. Allt nyttjande av bestånden bör beaktas, vilket

innebär att forskningen skall omfatta även fritidsfiskets betydelse för beståndssituationen. Utskottet ansåg att den lokala kunskapen hos fiskare och andra intressenter bör tas till vara vid kunskapsinsamlingen, och enligt utskottets mening är samverkan på forskarnivå mellan limnologer, marinbiologer och fiskeribiologer önskvärd.

Hösten 2005 konstaterade utskottet att gränsöverskridande miljöproblem kräver internationellt samarbete (skr. 2004/05:13, bet. 2005/06:MJU4, rskr. 2005/06:30). Utskottet anslöt sig därmed till regeringens bedömning att Sverige bör ta initiativ till en översyn av hur det internationella forsknings-samarbetet kan organiseras och utökas för att ge en enhetlig kunskapsgrund för en samordnad förvaltning mellan berörda länder. Som framgår av skrivelsen avser regeringen att undersöka förutsättningarna för att ett internationellt institut för forskning om Östersjöns miljö kan bildas. Härigenom skulle en internationell forskningsmiljö med ett tvärvetenskapligt och samordnat angreppssätt på miljöproblematiken i akvatiska ekosystem kunna skapas. Som anförs i skrivelsen skulle institutet kunna knyta till sig forskningskompetenser från olika akvatiskt inriktade institutioner och relevanta myndigheter och från samhällsvetenskapliga och humanistiska discipliner. Det är viktigt att ett sådant institut också attraherar forskare från andra Östersjöländer för att förstärka de internationella gemensamma ansträngningarna att studera och lösa Östersjöns miljöproblem genom ett intensivt samarbete med andra marina forskningsorganisationer runt Östersjön. Med det anförda finner utskottet syftet med motion 2005/06: MJ38 (m) yrkande 2 i väsentliga delar tillgodosett utan någon ytterligare åtgärd från riksdagens sida.

När det gäller Fiskeriverkets forskningsfartyg Argus har utskottet inhämtat att frågan bereds inom Regeringskansliet. Fiskeriverket har nyligen kommit in till regeringen med kompletteringar till ett tidigare underlag, och regeringen arbetar med ett ställningstagande om fartyget. Med det anförda föreslår utskottet att motion 2005/06: MJ295 (fp) lämnas utan riksdagens vidare åtgärd.

Vindkraft

Hösten 2005 behandlade utskottet regeringens skrivelse En nationell strategi för havsmiljön (skr. 2004/05:173, bet. 2005/06:MJU4, rskr. 2005/06:39). Som redovisades i skrivelsen svarar vindkraften fortfarande för mindre än en procent av den svenska elproduktionen men har en mycket stor teoretisk potential – framför allt till havs där det generellt finns goda vindförutsättningar. Samtidigt bedöms motstående intressen till havs vara mer begränsade än på land. Dock kan etablerandet av vindkraftverk få en begränsande effekt på vissa former av nyttjande, såsom trålfiske. Annat fiske kan troligen bedrivas och eventuellt även gynnas genom att konstruktioner på i övrigt släta bottnar kan öka den biologiska mångfalden. Vidare, anförde utskottet, bör uppmärksammas att den tekniska utvecklingen inom vindkraftsområdet har gått mycket snabbt under de senaste åren. Det kan i

dag byggas betydligt större aggregat och i miljöer på platser där det hittills inte har varit möjligt. Denna utveckling har lett till att det nu projekteras för lokalisering av större vindkraftsparker på allt större djup runt Sveriges kuster. Utskottet gjorde samma bedömning som regeringen om angelägenheten av att havens stora potential för förnybar elproduktion tas till vara. Utskottet ansåg det därför viktigt att planarbetet på nationell, regional och lokal nivå även omfattar de nya miljöer där tekniken nu medger vindkraftsutbyggnad. Samtidigt uppkommer nya frågor vad gäller effekter på flora och fauna. Som framgår av skrivelsen kommer påbörjat arbete att ges fortsatt hög prioritet för att därmed undvika och begränsa eventuella negativa effekter. Med det anförda avstyrker utskottet motionerna 2005/06: MJ36 (m) yrkande 7, 2005/06: MJ37 (kd) yrkande 7 och 2005/06: MJ585 (c) yrkande 11.

Vissa övriga frågor

Utskottet har vid ett flertal tillfällen tagit ställning till motioner om nedskräpning av hav och stränder. I samband med behandlingen hösten 2004 av regeringens skrivelse En svensk strategi för hållbar utveckling – Ekonomisk, social och miljömässig (skr. 2003/04:129, bet. 2004/05: MJU3, rskr. 2004/05:41) hänvisade utskottet till sina tidigare ställningstaganden och anförde bl.a. följande. Regeringens uppfattning i frågan är att problemet bör angripas i grunden och genom satsningar på lokalt och regionalt förankrade projekt som fokuserar på opinionsbildning bland vissa målgrupper såsom fiskare, redare, oljeindustri etc. Syftet är att minska mängden marint avfall genom att skapa attityd- och beteendeförändringar hos dem som bidrar mest till nedskräpningen. Utskottet hänvisade även till det projekt som då pågick med Stiftelsen Håll Sverige Rent i samarbete med stiftelsens samarbetspartner i Nordsjöstaterna. Projektet, som hade initierats av stiftelsen och omfattade hela Nordsjöregionen, finansierades delvis av EU:s program Interreg IIIB North Sea. Eftersom kommissionen endast kan finansiera sådana initiativ i projektform, har arbetet numera upphört.

Utskottet har inhämtat att Sverige är s.k. Lead country i Ospar/BDC (Biodiversity Committee) för ett projekt om s.k. marint skräp som kommer upp på stränderna – Marine beach litter. I projektet deltar kommuner eller motsvarande lokala organ och organisationer från samtliga Nordsjöländer. Projektet är inne på sitt tredje år och kommer att avslutas under detta år med en slutrapport till Ospar i februari/mars 2007. Bland annat har ett klassificeringssystem med avseende på strandskräpets ursprungsland utvecklats. Projektet har också arbetat för att få Nordsjön klassad som ett s.k. Marpol Annex V-område för marint skräp. I det arbetet lyckades Sverige inte få med alla Nordsjöländer, utan Sverige uppmanades att driva frågan i IMO tillsammans med övriga intresserade Nordsjöländer. Sverige har också deltagit i ett Fishing for litter-projekt tillsammans med KIMO, som är en ideell organisation med säte på Shetlandsöarna. Inom ramen för Nordsjökonferensen antog, enligt vad utskottet även har inhämtat, miljöminist-

rarna vid ministermötet i Göteborg den 4 och 5 maj i Göteborg en deklARATION som bl.a. behandlar marint skräp. I deklARATIONEN uppmanades ansvariga myndigheter att förmå fiskerinäringen att utöka sina ansträngningar att ytterligare minska nedskräpningen till havs, särskilt det avfall som hamnar i näten. Om detta inte skulle ge resultat bör myndigheterna utarbeta ekonomiskt stödda initiativ för fiske efter skräp. Det anförda innebär att utskottet avstyrker motionerna 2004/05: MJ500 (kd) yrkande 13 och 2005/06: MJ446 (kd) yrkande 13 i den mån de inte kan anses tillgodosedda.

Även frågor om s.k. spökgarn har vid flera tidigare tillfällen och senast hösten 2004 varit föremål för utskottets behandling (bet. 2004/05: MJU3, rskr. 2004/05:41). Utskottet konstaterade då att dessa garn utgör ett stort problem som behöver åtgärdas och betonade att undersökningar har visat att gamla förlorade torskarn är ett större problem än man tidigare känt till. Garnen fångar fortfarande torsk, liten som stor, under långa tider, och även om det i dag inte går att uppskatta hur mycket fisk som går förlorad, är detta enligt utskottets mening ett oacceptabelt slöseri. Enligt det tiopunktersprogram som regeringen presenterade våren 2002 skulle en handlingsplan för att få bort spökgarn i de svenska vattnen genomföras snarast. Våren 2002 redogjorde utskottet för ett EU-projekt där man draggat efter spökgarn i Östersjön som just hade avslutats (bet. 2001/02: MJU23). Utskottet hade vidare inhämtat att försök med upptagning av spökgarn bedrivs vid Fiskeriverkets havsfiskelaboratorium i Lysekil. I samband med den nu aktuella motionen har utskottet inhämtat att miljöministrarna vid ministermötet i Göteborg antog en deklARATION där ministrarna uttrycker sin oro för den negativa påverkan dessa garn har på de marina ekosystemen. I deklARATIONEN noteras att FAO:s arbete med en s.k. Code of Conduct fortskrider, och ministrarna enades om att berörda myndigheter i de länder där sådana system ännu inte finns i samarbete med fiskerinäringen skall utarbeta ett rapporteringssystem för borttappade garn. DeklARATIONEN innebär bl.a. också att program skall utarbetas för markering och identifiering av garn och att berörda myndigheter skall analysera spökgarnens påverkan på de marina ekosystemen och utarbeta program för regelbundet insamlade av sådana garn. Med det anförda föreslår utskottet att motion 2005/06: MJ377 (m) lämnas utan riksdagens vidare åtgärd.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Översyn av fiskelagen m.m., punkt 1 (fp)

av Lennart Fremling (fp) och Anita Brodén (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om en översyn av fiskelagen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ40 yrkandena 5 och 6 samt avslår motionerna 2005/06: MJ324 och 2005/06: MJ446 yrkande 23.

Ställningstagande

Vi ställer oss bakom en utredning av fiskelagen men anser att utredningen måste leda till förslag om förenklingar för de enskilda näringsidkarna. Denna målsättning ligger också i linje med den s.k. Simplexförordningen och EG-kommissionens arbete med att förbättra lagstiftningen särskilt med avseende på små och medelstora företag.

En förutsättning för att målet om att kust- och insjöfisket, vattenbruket och fritidsfisket skall bidra till att en ekonomiskt och socialt hållbar utveckling av landsbygden skall kunna uppnås är att möjligheter ges att överlåta rätten till handredskapsfiske till fiskevårdsområdesföreningar även i skärgården och längs kusten. Detta kräver en sådan ändring i lagen om det fria handredskapsfisket att fisket kan regleras inom områden lämpliga som fiskevårdsområden. Ändringen får dock inte innebära att den frihet som det fria handredskapsfisket innebär inom andra områden inskränks i onödan. Detta bör ges regeringen till känna.

2. Administrativa sanktioner, punkt 2 (m, fp, kd)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Lennart Fremling (fp), Sven Gunnar Persson (kd), Lars Lindblad (m), Cecilia Widegren (m) och Anita Brodén (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om effektivisering av verksamheten. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ40 yrkande 8.

Ställningstagande

I skrivelsen tar regeringen upp behovet av en utredning om ett förändrat sanktionssystem för fisket. Som huvudmotiv anges att handläggningen av fiskebrott tar för lång tid. Vi anser att snabbhet inte i sig kan vara utgångspunkten utan att det är den enskilde yrkesfiskarens rättstrygghet som måste beaktas. Fiskeriverket kan redan i dag besluta om licenser och tillstånd för fisket, villkor för dessa tillstånd och därmed även om återkallelser av tillstånd vid överträdelse av villkoren eller förutsättningarna för innehav. Det är alltså ansvariga myndigheter som inom ramen för sina befintliga bemyndiganden bör effektivisera sin verksamhet, och för detta krävs för tillfället ingen ytterligare utredning av sanktionssystemet. Detta bör ges regeringen till känna.

3. Utskrotning av fiskeflottan m.m., punkt 3 (v)

av Kjell-Erik Karlsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om en analys av den ekonomiska bärkraften. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ333 yrkandena 1–4 och avslår motionerna 2005/06:MJ327 yrkandena 1 och 3, 2005/06:MJ369 yrkandena 1 och 2 samt 2005/06:MJ471 yrkande 2.

Ställningstagande

Enligt min mening bör Fiskeriverket analysera olika fiskefartygs och fiske-segments ekonomiska bärkraft i förhållande till nuvarande fiskeripolitik och de nationella miljömålen. Om vi skall kunna nå målen för uthålligt fiske bör en stor del av fiskekapaciteten skrotas ut. Frågan om var detta skall ske bör analyseras och stimuleras. Utifrån ett underlag med uppgifter

om vilket antal fartyg eller vilken kapacitet som krävs för ekonomisk lönsamhet bör Fiskeriverket få i uppdrag att utarbeta en plan för utskrotning inklusive en ersättningsplan/nivå på en skrotningspremie som är anpassad till målen för svensk fiskeripolitik.

Sverige har en mycket låg skrotningspremie jämfört med andra länder. Eftersom fiskeripolitiken även innebär ett socialt ansvar från statens sida för yrkesfiskarna bör nivån på utskrotningspremien vara anpassad till en nivå som motsvarar försäkringsbeloppet, eller utformad på ett annat lämpligt sätt. Detta bör ges regeringen till känna.

4. En proposition om en uppdaterad fiskeripolitik, punkt 4 (m, kd)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Sven Gunnar Persson (kd), Lars Lindblad (m) och Cecilia Widegren (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om en proposition om en uppdaterad fiskeripolitik. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ37 yrkande 1.

Ställningstagande

Redan i samband med att regeringen för två år sedan presenterade proposition 2003/04:51 Kust- och insjöfiske samt vattenbruk, som rätteligen borde ha benämnts skrivelse och inte proposition, riktade vi kritik mot regeringens oförmåga att dra slutsatser och formulera en sammanhållen politik med konkreta förslag. I den nu aktuella skrivelsen tar regeringen visserligen upp många viktiga frågeställningar, men det är beklagligt att regeringen endast lyckats prestera en skrivelse och inte någon proposition med skarpa förslag. Flera av de problem som avhandlas i skrivelsen är akuta, och omedelbara ändringar i regelverk m.m. behövs. Bland de frågor som regeringen undviker vill vi framhålla yrkesfiskaravdraget och ett meningsfullt besked i frågan om fiskevårdens finansiering. Enligt vår mening bör en sammanhållen proposition om en uppdaterad fiskeripolitik snarast läggas fram för riksdagen. Detta bör ges regeringen till känna.

5. Sveriges roll i den gemensamma fiskeripolitiken, punkt 5 (m)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Lars Lindblad (m) och Cecilia Widegren (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om ett mer aktivt agerande i EU. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ36 yrkande 1.

Ställningstagande

När det gäller yrkesfisket är fiskeripolitiken gemensam för EU, och genom skickligt agerande i EU kan svenska intressen värnas. Det är enligt vår mening viktigt att regeringen lägger sig vinn om att Sverige i EU-samarbetet spelar en framträdande roll när det gäller att utforma den gemensamma fiskeripolitiken. Detta bör ges regeringen till känna.

6. Utformningen av den gemensamma fiskeripolitiken, punkt 6 (m, fp, kd, c)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Lennart Fremling (fp), Sven Gunnar Persson (kd), Lars Lindblad (m), Jan Andersson (c), Cecilia Widegren (m) och Anita Brodén (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om en mer aktiv roll i den gemensamma fiskeripolitiken. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:MJ38 yrkande 1, 2005/06: MJ39 yrkande 2 och 2005/06:MJ40 yrkande 1 och avslår motionerna 2004/05:MJ369 yrkande 19, 2004/05:MJ389, 2004/05:MJ428, 2004/05: MJ448, 2005/06:MJ292 yrkande 3, 2005/06:MJ532 yrkande 9 och 2005/06: MJ585 yrkande 5.

Ställningstagande

Det är enligt vår mening oacceptabelt att Sverige marginaliseras i något Europapolitiskt sammanhang, särskilt inom ett område som den gemensamma fiskeripolitiken, där EU har exklusiv kompetens. Regeringen och samarbetspartierna har inte agerat för att nå förhandlingspositioner som har medfört att Sverige har påverkat utgången i förhandlingarna till vårt lands fördel. Sedan Sveriges inträde i gemenskapen har regeringen röstat nej till

den årliga TAC- och kvotförordningen vid inte mindre än fem tillfällen. Utgångspunkt för regeringens förhandlingsposition har vid flera av dessa tillfällen endast varit ICES:s (Internationella havsforskningsrådet) rekommendationer, och regeringen har valt att bortse från sin förvaltarroll och andra väsentliga politiska aspekter såsom sysselsättning, ekonomi och sociala förhållanden i fiskenäringen. Regeringens ställningstaganden är inte något annat än ett förhandlingsmässigt misslyckande, vilket tydligast framkom i samband med regeringsförhandlingarna år 2002 då Sverige med ett ensidigt fiskestopp ställde sig helt utanför de reella förhandlingarna.

Arbetet i EU måste drivas ännu mer intensivt för att överenskommelser skall kunna nås om kraftfulla och långsiktiga beslut grundade på den vetenskapliga rådgivningen. Detta bör ges regeringen till känna.

7. De rådgivande nämnderna, punkt 7 (kd)

av Sven Gunnar Persson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om finansiellt bidrag till de rådgivande nämnderna. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ37 yrkande 4.

Ställningstagande

Enligt min mening bör Sverige på ett mer aktivt sätt än hittills delta i arbetet i de rådgivande nämnderna för Nordsjön och Östersjön, som har skapats som en del av reformeringen av den gemensamma fiskeripolitiken. I likhet med Danmark, som har bidragit med medel till Östersjönämnden, bör Sverige bidra finansiellt till de rådgivande nämnderna för att stödja deras arbete. Detta bör ges regeringen till känna.

8. En etisk dimension i fiskeripolitiken m.m., punkt 8 (fp, kd)

av Lennart Fremling (fp), Sven Gunnar Persson (kd) och Anita Brodén (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om en etisk dimension i fiskeripolitiken. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2004/05:MJ500 yrkande 28 och 2005/06:MJ446 yrkande 29.

Ställningstagande

Vi anser att EU:s fiskeripolitik bör ha en etisk dimension. Enligt vår mening bör fleråriga förvaltningsplaner enligt FAO:s Code of Conduct for Responsible Fisheries utarbetas som grund för all beståndsförvaltning. Förvaltningsplanerna bör också utvecklas mot flerartsmodeller för att bättre än i dag kunna anpassas till ekosystemansatsen. Många av EU:s fiskerionationer fiskar för närvarande i andra länders fiskevatten genom överenskommelser som har förhandlats fram av EU. De stora fångster som industrifisket utanför kusterna tar upp innebär i flera fall att fisket närmare kusten, som försörjer många små kustsamhällen och utgör en mycket viktig proteinkälla för befolkningen, försämras avsevärt. Sverige måste verka för att fiskets konsekvenser för lokalbefolkningen alltid beaktas när EU förhandlar med andra länder. Sammantaget innebär detta att regeringen inom EU bör verka för att resurserna i tredjeländ inte överutnyttjas, att subventionerna till fjärrfisket minskar, att konsekvensbeskrivning alltid har gjorts när nya avtal ingås samt att nödvändiga uppföljningar av tredjelandsavtalen görs ur ett resursförvaltnings- och utvecklingsperspektiv. Detta bör ges regeringen till känna.

9. Tillgängligheten till Nordsjön och Västerhavet m.m., punkt 9 (kd)

av Sven Gunnar Persson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om tillgängligheten till Östersjön, Nordsjön och Västerhavet. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05: MJ500 yrkande 31.

Ställningstagande

För svenska fiskare har tillgången till fiskevattnen blivit kraftigt reglerad genom avtal med EU, Norge och Ryssland. Genom de baltiska staternas tillträde till EU:s fiskevatten har trängseln blivit stor även på vissa platser i Östersjön. Enligt min mening bör Sverige arbeta internationellt för en bevakning av tillgången till fiskevattnen i Östersjön och en ökning av tillgången till fiskevattnen i Nordsjön och Västerhavet. Detta bör ges regeringen till känna.

10. Reformering av FN:s havsrättskonvention, punkt 10 (fp, kd)
av Lennart Fremling (fp), Sven Gunnar Persson (kd) och Anita Brodén (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om reformering av FN:s havsrättskonvention. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ446 yrkande 34.

Ställningstagande

Vi anser att regeringen snarast bör ta initiativ till en omfattande reformering av FN:s havsrättskonvention i syfte att skapa tydliga rättsliga regler kring vem som har rätt att bruka olika delar av det begränsade resursutrymmet i haven. Detta bör ges regeringen till känna.

11. Vetenskaplig rådgivning, punkt 11 (m, kd)
av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Sven Gunnar Persson (kd), Lars Lindblad (m) och Cecilia Widegren (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om överprövning av den vetenskapliga rådgivningen. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:MJ500 yrkande 24 och avslår motionerna 2004/05:MJ421 yrkandena 2 och 3 samt 2005/06:MJ36 yrkande 2.

Ställningstagande

I det fall det skulle råda oenighet inom ICES eller om dess bedömning vore det enligt vår mening värdefullt om en överprövnings/kontrollfunktion tillskapades. Hur denna skulle kunna se ut är en öppen fråga som bör beredas av kommissionen. Sverige bör agera för att så skall ske. Detta bör ges regeringen till känna.

12. Vetenskaplig rådgivning, punkt 11 (v, mp)

av Åsa Domeij (mp) och Kjell-Erik Karlsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om förhandlingsresultat baserade på vetenskaplig rådgivning. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:MJ421 yrkandena 2 och 3 samt avslår motionerna 2004/05:MJ500 yrkande 24 och 2005/06:MJ36 yrkande 2.

Ställningstagande

Vi anser att Sverige bl.a. skall inleda bilaterala samtal med Polen och Danmark om torskfisket i Östersjön i syfte att främja förhandlingsresultat baserade på vetenskapliga rekommendationer. Inom ramen för det nordiska samarbetet och Nordiska rådet bör Sverige ta initiativ i syfte att främja sådana överenskommelser. Detta bör ges regeringen till känna.

13. Individuella kvoter m.m., punkt 12 (fp, mp)

av Åsa Domeij (mp), Lennart Fremling (fp) och Anita Brodén (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om ITQ som förvaltningsmodell. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:MJ371 yrkandena 6, 7 och 9 samt avslår motionerna 2004/05:MJ369 yrkande 16, 2004/05:MJ466, 2004/05:MJ500 yrkande 21, 2005/06:MJ37 yrkande 2, 2005/06:MJ219, 2005/06:MJ262, 2005/06: MJ328 yrkande 1, 2005/06:MJ446 yrkande 24, 2005/06:MJ522 yrkande 7 och 2005/06:MJ585 yrkande 13.

Ställningstagande

Vi anser att forskarnas slutsatser är det bästa beslutsunderlaget och skall följas. Samtidigt bör göras vad som göras kan för att förfina detta underlag, t.ex. förbättringar i insamlandet av uppgifter om fångster och orapporterade landningar, och ett försök med individuellt överlåtbara kvoter (ITQ) bör inledas inom något av de fem försöksområdena med lokal förvaltning. Enligt vår mening bör således den vetenskapliga rådgivningen från ICES vara styrande för fastställandet av fiskekvoter, och regeringen bör i alla förhandlingar om fiskekvoternas storlek verka för detta.

Ett av problemen på fiskets område är avsaknaden av ordentligt specificerade, överlåtbara och skyddade rättigheter. Inrättandet av ett system med väl definierade rättigheter skulle kunna avhjälpa detta problem och ge fiskare incitament att hushålla med fisken på ett mer uthålligt sätt. Mot denna bakgrund kan individuella fiskekvoter vara av intresse. Genom frivilliga byten av rättigheter kan resurser också hamna där de gör mest nytta. En parlamentarisk utredning bör tillsättas för fortsatt arbete med frågor om införande av ITQ som förvaltningsmodell för fiskerättigheter. Utredningen bör bl.a. överväga om det kustnära fisket kan prioriteras genom att möjligheterna att överlåta kvoter från små till större fartyg begränsas. Detta bör ges regeringen till känna.

14. Individuella kvoter m.m., punkt 12 (m)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Lars Lindblad (m) och Cecilia Widegren (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om individuella och överlåtbara kvoter för det kustnära fisket. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:MJ328 yrkande 1 och 2005/06:MJ522 yrkande 7 och avslår motionerna 2004/05:MJ369 yrkande 16, 2004/05:MJ371 yrkandena 6, 7 och 9, 2004/05:MJ466, 2004/05:MJ500 yrkande 21, 2005/06:MJ37 yrkande 2, 2005/06:MJ219, 2005/06:MJ262, 2005/06:MJ446 yrkande 24 och 2005/06:MJ585 yrkande 13.

Ställningstagande

Fiskekvoterna inom de gemensamma vattnen fastställs numera på EU-nivå och fördelas till de olika medlemsstaterna. Det enskilda ansvaret för helheten tas över av centrala instanser, och för den enskilde fiskaren gäller det att ta upp fisken innan kvoten är slut. Ett sätt att öka det personliga ansvaret är individuell tilldelning av fiskekvoter som sedan kan ingå i ett handelssystem där de kan överlåtas till andra fiskare. Enligt vår mening bör ett system prövas med individuellt överlåtbara fiskekvoter. Härigenom skapas äganderätter till fångster men också förutsättningar för att marknader skall uppstå och att fångstsektorn skall kunna organiseras på ett mer produktivt och effektivt sätt. När enskilda fiskare får rättighet till framtida fångster får de också ett egenintresse att driva fisket på ett sätt som bara utvinner resursrättan. Således försvinner därmed de negativa effekterna som en kapploppning om fångster ger upphov till, nämligen överkapitalisering och överfiske. Detta bör ges regeringen till känna.

15. Individuella kvoter m.m., punkt 12 (kd)

av Sven Gunnar Persson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om individuella och överlåtbara kvoter. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2004/05:MJ466, 2004/05:MJ500 yrkande 21, 2005/06: MJ37 yrkande 2 och 2005/06:MJ446 yrkande 24 och avslår motionerna 2004/05:MJ369 yrkande 16, 2004/05:MJ371 yrkandena 6, 7 och 9, 2005/06: MJ219, 2005/06:MJ262, 2005/06:MJ328 yrkande 1, 2005/06:MJ522 yrkande 7 och 2005/06:MJ585 yrkande 13.

Ställningstagande

Enligt min mening bör ett system med individuella överlåtbara kvoter införas i det pelagiska fisket. Sådana kvoter skulle på grund av marknadsmekanismerna medföra att kapaciteten minskas, vilket skulle möjliggöra rationalisering av fisket genom att ett fartyg skulle kunna köpa kvoter eller delar av kvoter av ett annat fartyg. Kostnaderna för att landa samma mängd fisk skulle sänkas och därigenom skulle även behovet av fångst för att täcka kostnaderna minska. Också för beredningsindustrin torde det vara en fördel att kunna sluta avtal med fiskarna om när de skall leverera sina fångster. Detta bör ges regeringen till känna.

16. Individuella kvoter m.m., punkt 12 (c)

av Jan Andersson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om inläsningseffekter. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ585 yrkande 13 och avslår motionerna 2004/05:MJ369 yrkande 16, 2004/05:MJ371 yrkandena 6, 7 och 9, 2004/05:MJ466, 2004/05:MJ500 yrkande 21, 2005/06:MJ37 yrkande 2, 2005/06:MJ219, 2005/06:MJ262, 2005/06:MJ328 yrkande 1, 2005/06:MJ446 yrkande 24 och 2005/06: MJ522 yrkande 7.

Ställningstagande

Enligt min mening skapar ett system med Individual Transferable Quota, ITQ, inlåsningseffekter och förhindrar nyetableringar och rörlighet inom fiskesektorn. Nyrekryteringen av unga fiskare med egen verksamhet försvåras kraftigt samtidigt som gamla strukturer inom näringen konserveras. Ett sådant system bör alltså inte införas. Detta bör ges regeringen till känna.

17. Införande av ett system med fiskedagar, punkt 13 (m, fp, kd, c)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Lennart Fremling (fp), Sven Gunnar Persson (kd), Lars Lindblad (m), Jan Andersson (c), Cecilia Widegren (m) och Anita Brodén (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om ett system med fiskedagar. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2004/05:MJ500 yrkande 22, 2005/06:MJ37 yrkande 3, 2005/06: MJ40 yrkandena 4 och 10, 2005/06:MJ214, 2005/06:MJ446 yrkande 25 och 2005/06:MJ585 yrkande 7.

Ställningstagande

Vi anser att regeringen i EU bör påvisa att vårt land har speciella förutsättningar när det gäller fisket och att hela EU-området således inte kan regleras på samma sätt. Regeringen bör driva frågan om särskilda regionala villkor för fisket, och ett försök som visar att vårt kustfiske fungerar och inte hotar bestånden bör genomföras i Kattegatt och Skagerrak. Ett sådant försök bör ingå som en naturlig del i det pilotprojekt för ett nytt sätt att förvalta våra vattenresurser och förbättra värden av fiskbestånden som skall genomföras i dessa havsområden. I försöket bör prövas ett system med fiskedagar i stället för fiskekvoter, dvs. ett visst antal fiskedagar per vecka bör tillåtas för varje fiskefartyg som också bör ha rätt att behålla hela fångsten samtidigt som dumpning, ett problem som måste åtgärdas snarast, förbjuds. På så sätt kan det klargöras vad en havsdag innebär i fråga om fångstuttag. Reglerna bör även ändras så att de artspecifika kvoterna avskaffas och att fiskarna med selektiva redskap kan fiska under ett begränsat antal dagar och ta i land för försäljning vad som fångas i trålen. Det totala antalet tilldelade fiskedagar skall inte tillåtas överskrida vad fiskbestånden långsiktigt kan tåla eller den sammanlagda kvot som Sverige har tilldelats för respektive art. Erfarenheter från liknande system i exempelvis Danmark bör tas till vara.

Ett nationellt förbud som dessutom, utifrån danska erfarenheter, är svårt att kontrollera har emellertid endast begränsad effekt. Regeringen bör lägga stor kraft på att genomföra, följa upp och utvärdera det planerade försöket som, om det blir framgångsrikt, kan leda till förändring av den gemensamma fiskeripolitiken. Förutsättningen är dock att regeringen driver frågan på EU-nivå, att ett antal fartyg från Sverige, Danmark och Norge tillåts fiska med s.k. havsdagsbegränsning i Kattegatt och Skagerrak samt att all fångst landas. Detta bör ges regeringen till känna.

18. Den nationella fiskeripolitiken, punkt 15 (kd)

av Sven Gunnar Persson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om formaliserad samverkan. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:MJ500 yrkande 29 och avslår motionerna 2004/05:MJ487, 2004/05:MJ495 yrkande 1, 2004/05:N401 yrkande 11 i denna del, 2005/06: MJ39 yrkande 1, 2005/06: MJ349 yrkande 1 och 2005/06: MJ585 yrkande 1.

Ställningstagande

Jag vill framhålla betydelsen av förbättrad samverkan mellan fiskerinäring, forskning, myndigheter och miljöorganisationer, både regionalt, nationellt och internationellt. Ett organ för att formalisera en sådan samverkan på nationell nivå bör inrättas. Detta forum bör kunna bli en viktig bas för Sveriges ställningstagande i fiskefrågor. Detta bör ges regeringen till känna.

19. Den nationella fiskeripolitiken, punkt 15 (m, c)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Lars Lindblad (m), Jan Andersson (c) och Cecilia Widegren (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om yrkesfiskets roll som näringsgren. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06: MJ39 yrkande 1 och avslår motionerna 2004/05: MJ487, 2004/05: MJ495 yrkande 1, 2004/05: MJ500 yrkande 29, 2004/05: N401 yrkande 11 i denna del, 2005/06: MJ349 yrkande 1 och 2005/06: MJ585 yrkande 1.

Ställningstagande

I likhet med andra näringsgrenar måste fiskerinäringen få tydliga regler och konkurrensvillkor, och samhället måste ta ansvar för de miljöproblem som drabbar yrkesfiskets utkomstmöjligheter, t.ex. tidigare politiska beslut om utsläppsnivåer och fiskekvoter, som orsakar miljöeffekter och hotade fiskbestånd. Förutom det behov av livsmedel som näringen täcker är fisket för mer än tre miljoner svenskar en fråga om rekreation och möjlighet att komma ut i naturen. Fritidsfiske är ett spännande sätt att vistas i naturen och lockar hela tiden nya utövare, både bland barn och nya svenskar, och den tätortsnära naturen erbjuder möjlighet till naturupplevelser tack vare fisket. Fritidsfisket skapar också möjlighet för lokala näringsidkare att driva fisketuristföretag och därmed bedriva verksamhet i skärgården och bidra till bevarandet av vår kulturhistoria. Yrkesfiskets roll som näringsgren och skapare av sysselsättning och företagande måste betonas i fiskeripolitiska sammanhang. Detta bör ges regeringen till känna.

20. Det kustnära fisket och insjöfisket m.m., punkt 16 (fp)

av Lennart Fremling (fp) och Anita Brodén (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om det småskaliga skärgårdsfisket. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05: MJ317 och avslår motionerna 2004/05: MJ327, 2004/05: MJ413, 2004/05: MJ471, 2004/05: MJ535, 2005/06: MJ272 yrkande 1, 2005/06: MJ333 yrkande 5, 2005/06: MJ471 yrkande 1 och 2005/06: MJ585 yrkande 12.

Ställningstagande

Enligt en EU-förordning från december 2002 får den svenska fiskeflottans kapacitet inte öka. Innebörden av regelverket är att om en licensierad yrkesfiskare vill öka sin fångstkapacitet måste kapaciteten köpas från en annan fiskare. Dessa regler riskerar att slå ut småföretagare och leda till att endast det storskaliga industrifisket blir kvar i Östersjön. EU-reglerna kan därmed komma att motverka sitt syfte. Länsstyrelsen i Stockholms län har tillskrivit Fiskeriverket och begärt att förordningen tolkas på ett annat sätt än vad som nu är fallet. För att värna det kustnära och småskaliga skärgårdsfisket bör därför regelverket ses över och frågan om nödvändigt lyftas till EU-nivå. Detta bör ges regeringen till känna.

21. Det kustnära fisket och insjöfisket m.m., punkt 16 (c)

av Jan Andersson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om insjöfiskets villkor. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ585 yrkande 12 och avslår motionerna 2004/05:MJ317, 2004/05: MJ327, 2004/05:MJ413, 2004/05:MJ471, 2004/05:MJ535, 2005/06:MJ272 yrkande 1, 2005/06:MJ333 yrkande 5 och 2005/06:MJ471 yrkande 1.

Ställningstagande

Fångsterna i insjöfisket är kvantitetsmässigt tämligen begränsade, men eftersom fiskarna genom egna insatser kan bereda och ofta sälja fångsten lokalt erhålls förhållandevis höga kilopriser. I ett EU-perspektiv är det svenska yrkesmässiga fisket i insjöarna unikt och därför bör regeringen fortsatt arbeta för att garantera likvärdiga villkor mellan svenskt insjöfiske och marint fiske. Detta bör ges regeringen till känna.

22. Småskalig livsmedelsförädling m.m., punkt 17 (m, kd, c)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Sven Gunnar Persson (kd), Lars Lindblad (m), Jan Andersson (c) och Cecilia Widegren (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om villkoren för det kustnära fisket. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ405.

Ställningstagande

Beredning, framför allt rökning, och försäljning av fisk i mindre omfattning är en viktig delinkomst för ett stort antal skärgårdsboende inte minst längs Östersjökusten. Om denna verksamhet skall kunna bestå och utkomsten för skärgårdsboende inte ytterligare beskåras, får inte tillståndskraven utökas när det gäller beredning och försäljning av fisk på ett sådant sätt att det äventyrar det kustnära fisket. En sådan utveckling skulle också innebära att hotet mot en levande skärgård förstärks. Det kustnära fiskets fortsatta existens måste säkras, och föreskrifterna för livsmedelstillsynen utformas därefter. Detta bör ges regeringen till känna.

23. Konsumentperspektivet, punkt 18 (kd, c)

av Sven Gunnar Persson (kd) och Jan Andersson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om sambandet mellan fisket, folkhälsan och konsumentperspektivet. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ39 yrkande 3 och avslår motionerna 2004/05:MJ339 och 2005/06:MJ501.

Ställningstagande

Vi anser att skrivelsen saknar ett samband mellan fiskerinäringens produktionsförhållanden och konsumentintresset. För att marknaden skall få tillgång till fisk måste villkoren för fångstsektorn och andra delar av fiskerinäringen vara sådana att produktionen inte hindras. I det avseendet finns många brister i den svenska och europeiska fiskeripolitiken. Nutek har visat att den administrativa bördan för yrkesfisket är betydligt högre än för andra areella näringar, beräknat per företag. Det finns också regler och kontrollåtgärder som negativt påverkar det småskaliga och kustnära fisket i Sverige trots att detta fiske har liten betydelse för bevarandeåtgärder och fiskbeståndens återhämtning. Följden blir att högkvalitativa produkter från det kustnära fisket inte når fram till marknaden, och de lokala konsumenterna blir lidande. Vi anser att regeringens omsorg om andra kategorier fiskande inte får stå i vägen för konsumenternas förväntningar och krav på svenskfångad fisk på marknaden. Detta bör ges regeringen till känna.

24. Miljömärkning m.m., punkt 19 (m, fp, kd, c)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Lennart Fremling (fp), Sven Gunnar Persson (kd), Lars Lindblad (m), Jan Andersson (c), Cecilia Widegren (m) och Anita Brodén (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 19 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om effektiv miljömärkning av fiskeriprodukter. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2004/05:MJ371 yrkande 12 och 2005/06:MJ446 yrkande 33 och avslår motion 2005/06:MJ585 yrkande 15.

Ställningstagande

Om en effektiv miljömärkning av fiskeriprodukter skall kunna införas måste entydiga kriterier fastställas för bedömning av olika fångstmetoder och deras miljöpåverkan, för mätning av den enskilde fiskarens miljöpåverkan i form av utsläpp och arbetsmetoder samt för bedömning av bearbetning av fisken i produktionsleden mellan fiskare och konsument. Det är enligt vår mening viktigt att ett sådant märkningssystem införs och att det får stort genomslag på marknaden. Om det behövs för att öka förtroendet för en sådan märkning, bör staten övervaka hur kriterierna tillämpas. Staten bör även stå för kostnaderna för ansökan om godkännande av miljömärkning av de bestånd där svenska fiskare huvudsakligen är verksamma. Fiskeriverket bör ha det övergripande ansvaret för systemet, och den i sammanhanget ringa kostnaden bör inrymmas i verkets ordinarie budget. Detta bör ges regeringen till känna.

25. Genomförandeplanering och administration, punkt 20 (fp)

av Lennart Fremling (fp) och Anita Brodén (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om åtgärder för bevarande av fiskenäringen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2004/05: MJ369 yrkande 18 och 2005/06: MJ40 yrkande 3 och avslår motionerna 2004/05: MJ494 yrkande 5 i denna del, 2004/05: N401 yrkande 11 i denna del, 2005/06: MJ272 yrkande 3, 2005/06: MJ446 yrkandena 30 och 31, 2005/06: MJ451 yrkande 5 och 2005/06: MJ585 yrkandena 3, 8 och 9.

Ställningstagande

Länsstyrelserna bl.a. på södra ostkusten, dvs. i Stockholms, Södermanlands, Östergötlands, Kalmar och Gotlands län, har nyligen föreslagit åtgärder för att skapa förutsättningar för ett livskraftigt småskaligt kustfiske. Dessa och andra förslag tillsammans med fler försök med lokal och regional samförvaltning kan enligt vår mening ge kustfisket möjlighet att bevaras och utvecklas. En förutsättning är emellertid att åtgärder vidtas i enlighet med uttalanden av både EU och regeringen, och förslag om konkreta åtgärder behövs omgående. Om situationen för fisken och fisket skall kunna förbättras måste ett rättsbaserat förvaltningssystem införas som gör att samhällets och fiskarnas intressen stämmer bättre överens. Äganderätter löser dock inte alla frågor när det gäller fisket, men tillsammans med marina reservat, miljömärkning och en effektiv och noggrann kontroll skapas förutsättningar för ett uthålligt fiske. Detta bör ges regeringen till känna.

26. Genomförandeplanering och administration, punkt 20 (kd)

av Sven Gunnar Persson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om vetenskaplig rådgivning, former för samförvaltning m.m. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2004/05:MJ494 yrkande 5 i denna del, 2005/06:MJ446 yrkandena 30 och 31 samt 2005/06:MJ451 yrkande 5 och avslår motionerna 2004/05:MJ369 yrkande 18, 2004/05:N401 yrkande 11 i denna del, 2005/06:MJ40 yrkande 3, 2005/06:MJ272 yrkande 3 och 2005/06:MJ585 yrkandena 3, 8 och 9.

Ställningstagande

Genom förankring av förvaltningsåtgärder hos berörda intressenter skapas förutsättningar för efterlevnaden av regelverk. Det innebär enligt min mening att åtgärder måste förberedas genom dialog mellan de olika parterna. Återkommande översyner av förvaltningsplanerna gör det möjligt att granska effekterna av insatserna och revidera dem mot bakgrund av ny kunskap. En prioriterad åtgärd för att öka tillförlitligheten bör vara att utveckla metodiken för beståndsuppskattning. En central del av en effektiv förvaltning är en fungerande kontroll. För att göra det möjligt för den enskilde fiskaren att följa regelverket bör reglerna vara tydliga, ändamåls- enliga, konsekventa och likalydande för fiskare från olika länder som bedriver samma fiske. I den aktuella handlingsplanen mot illegalt fiske i Östersjön bör ansträngningen riktas mot det systematiska fusk som underminerar beståndsuppskattningar och det uthålliga fisket. Detta bör ges regeringen till känna.

27. Genomförandeplanering och administration, punkt 20 (c)

av Jan Andersson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om samförvaltning och delaktighet. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ585 yrkandena 3, 8 och 9 samt avslår motionerna 2004/05:MJ369 yrkande 18, 2004/05:MJ494 yrkande 5 i denna del, 2004/05: N401 yrkande 11 i denna del, 2005/06:MJ40 yrkande 3, 2005/06:MJ272 yrkande 3, 2005/06:MJ446 yrkandena 30 och 31 samt 2005/06:MJ451 yrkande 5.

Ställningstagande

Utifrån sina kunskaper om fiskbestånd, hav och miljö måste yrkesfiskarna få större ansvar och bättre delaktighet i frågor som berör den egna näringen och, tillsammans med andra delar av näringen, möjlighet att aktivt delta i förvaltningen av den egna näringen. Enligt min mening bör samverkan mellan fiskerinäring, forskning, myndigheter och miljöorganisationer, både regionalt, nationellt och internationellt, förbättras och Kustbevakningen och Fiskeriverket bör föra en regelbunden dialog med yrkesfiskets företrädare. Ett organ bör inrättas för att formalisera en sådan samverkan på nationell nivå. Ett sådant forum bör bli en viktig bas för Sveriges ställningstagande i fiskefrågor. Detta bör ges regeringen till känna.

28. Nationella förvaltningsåtgärder, punkt 24 (v)

av Kjell-Erik Karlsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 24 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om en utredning av miljömålen för vattenmiljöer och fritids- och turismfiske. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05: MJ421 yrkande 4 och avslår motionerna 2004/05: MJ347 yrkande 3, 2004/05: MJ488, 2004/05: MJ500 yrkande 25, 2005/06: MJ444 yrkande 1, 2005/06: MJ497 yrkande 1 och 2005/06: MJ585 yrkande 6.

Ställningstagande

Jag anser att en utredare bör tillkallas för att se över statens verksamhet och organisation när det gäller miljömålen inom vattenmiljöer samt fritids- och turismfiske och hur kraven på biologisk mångfald och naturvård skall upprätthållas och hanteras i vattenmiljöer. Såväl Fiskeriverkets som Naturvårdsverkets roller bör då genomlysas. Uppdraget bör också omfatta Fiskeriverkets organisation och arbetssätt samt förslag om sådana förändringar att statens verksamhet inom detta område på ett bättre sätt än i dag anpassas till dessa intressen. Utredaren bör också beakta övriga myndigheters arbete med dessa frågor, särskilt Naturvårdsverket och Turistdelegationen. Det bör också stå utredaren fritt att ompröva myndigheternas ansvarsfördelning. Utredaren bör särskilt ta in synpunkter från kommunerna, de intresseorganisationer som företräder fritidsfisket, fisketurismen samt forskningen om friluftsliv och fritidsfiske. Detta bör ges regeringen till känna.

29. Ålfisket, punkt 25 (m, fp, kd, c)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Lennart Fremling (fp), Sven Gunnar Persson (kd), Lars Lindblad (m), Jan Andersson (c), Cecilia Widegren (m) och Anita Brodén (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 25 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om åtgärder för att trygga ålfisket. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2004/05:MJ319, 2004/05:MJ333 yrkandena 1 och 2, 2004/05: MJ494 yrkande 3, 2005/06:MJ328 yrkande 3, 2005/06:MJ451 yrkande 3 och 2005/06:MJ524 yrkande 5 och avslår motionerna 2004/05:MJ300, 2004/05:MJ421 yrkande 7 och 2005/06:MJ505.

Ställningstagande

Krisen för det europeiska ålfiskebeståndet har blivit en fråga i EU där beslut kommer att fattas om en handlingsplan för ålen. För att skydda det framtida ålfisket i Europa har kommissionen lagt fram ett förslag som innebär att fiske efter blankål, dvs. vuxen ål, i norra Europa i princip förbjuds, men att det även i fortsättningen är tillåtet att fiska glasål, dvs. ålyngel, i stor skala i Sydeuropa.

Vi anser att sådana åtgärder i stället bör vidtas som säkrar ett hållbart ålfiske i hela Europa. Utplantering av glasål i norra Europa är det bästa sättet att trygga det framtida ålfisket i både södra och norra Europa. Mål bör sättas upp för ålbeståndens storlek, men de nationella förvaltningarna bör tillsammans med de inhemska ålfiskarna utforma åtgärderna. Detta leder till både snabbare och mer kraftfulla åtgärder som är anpassade efter regionala förhållanden. Regional harmonisering av regelverket bör införas, så att samma regler gäller för gemensamt fiske i berörda länder. Strukturmedel bör ställas till förfogande för storskalig utsättning liknande den som gjordes under 1990-talet. Om sådana medel ställs till förfogande kan det bli möjligt att på sikt återställa nivåerna på beståndet. Vid sidan av utplantering måste fortsatta satsningar göras på restaurering av ålens livsmiljöer, och de vandringsvägar öppnas som byggnation och olika exploateringar har stängt. Eftersom ålen också är bytesdjur för skarv och säl är det viktigt att dessa arter inte tillåts att breda ut sig ohämmat. Sverige bör bevaka att de begränsningar som införs för svenskt fiske efter ål motsvaras av begränsningar i övriga länder runt Östersjön. Hänsyn måste också tas till de förvaltningsåtgärder som Sverige, i motsats till andra länder, målmedvetet har vidtagit.

Slutligen vill vi betona att det näringsmässiga fisket både i kustområden och i insjöar skulle få mycket svårt att överleva om de nationella utsättningsprogrammen inte kan genomföras i minst lika stor utsträckning som

hittills. I annat fall föreligger uppenbar risk för att ett flertal fiskeföretag slås ut, eftersom ålfångsterna är en viktig del av intäkterna. Detta bör ges regeringen till känna.

30. Åtgärdsprogrammet för lax, punkt 26 (kd, c)

av Sven Gunnar Persson (kd) och Jan Andersson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 26 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om lokalt anpassade insatser i Norrlandsälvarna. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:MJ37 yrkandena 10 och 11 samt 2005/06:MJ39 yrkande 5 och avslår motionerna 2004/05:MJ421 yrkande 6 och 2005/06:MJ551.

Ställningstagande

I skrivelsen betonas att åtgärdsprogrammet för lax, Salmon Action Plan, har varit framgångsrikt. Detta är emellertid inte fallet överallt. Särskilt tycks det i mindre älvar vara svårt att uppnå planens mål. Orsakerna till svårigheterna är inte fullt klarlagda. Enligt vår mening bör yrkesfiskarna ges bästa möjliga förutsättningar för att tillvarata den förbättrade fiskepotentialen i Norrlandsälvarna som rimligen kommer att bli en följd av drivgarnsförbudet, och lokalt anpassade restaurerings- och förvaltningsinsatser bör sättas in i de älvar som ännu inte har nått upp till målen i åtgärdsplanen för lax.

En betydande del av laxen fångas i öppna Östersjön, och detta fiske kommer däremot att minska drastiskt som en följd av drivgarnsförbudet. Det yrkesmässiga fisket för marknaden längs Norrlandsälvarna bedrivs med sälsäkra s.k. push-up-fällor, och det anses finnas ett utökat utrymme för dessa redskap som alltså fungerar i laxfisket, trots kraftigt ökad sälpopulation. Därför bör försommarfredningen av fisket vid Norrlandsälvarna upphöra för att bl.a. öka möjligheterna till kompensation för Norrlandsfiskarna för de yrkesmässiga fångster som kommer att försvinna när drivgarnsförbudet har trätt i kraft. Detta bör ges regeringen till känna.

31. Vildlekande lax, punkt 27 (kd)

av Sven Gunnar Persson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 27 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om tydligare lagstiftning mot fasta fångstredskap vid älvmyningarna. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2004/05:MJ500 yrkande 30 och 2005/06:MJ446 yrkande 32 och avslår motionerna 2004/05:MJ460, 2005/06:MJ308, 2005/06:MJ550 och 2005/06:MJ572.

Ställningstagande

Laxen kan inte längre reproducera sig i de utbyggda älvarna ovanför det nedersta kraftverket i respektive älv, och den vildlekande laxen hotas av utrotning på grund av förstörda lekvatten och alltför hårt drivet fiske. Fiskynglen har även drabbats av en dödlig bristsjukdom som kan vara en följd av de ekologiska störningar som orsakas av föroreningar. Ett stort problem för laxen är dessutom de fasta fångstredskap som ofta finns vid älvmyningen. Mot denna bakgrund bör fasta fångstredskap inte tillåtas vid älvmyningen, och lagstiftningen bör bli tydligare på denna punkt. Detta bör ges regeringen till känna.

32. Tumlare, punkt 29 (kd)

av Sven Gunnar Persson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 29 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om medfinansiering från EU. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ446 yrkande 14 och avslår motion 2005/06:MJ294.

Ställningstagande

Enligt min mening bör Sverige verka för att medel skall utgå från EU:s strukturfonder eller annan lämplig EU-medfinansiering för att kompensera de fiskare som drabbas ekonomiskt av EU:s regler mot bifångster av tumlare. Detta bör ges regeringen till känna.

33. Östersjön som pilotområde, punkt 30 (m, fp, kd, c)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Lennart Fremling (fp), Sven Gunnar Persson (kd), Lars Lindblad (m), Jan Andersson (c), Cecilia Widegren (m) och Anita Brodén (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 30 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om Östersjön som pilotområde. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:MJ40 yrkande 2 och 2005/06:MJ328 yrkande 4.

Ställningstagande

De regionala rådgivande nämnder där forskare, fiskare och miljöorganisationer ingår som nu har införts för Östersjön och Nordsjön kan bli mycket viktiga för förvaltning av dessa havsområden. Nämnderna syftar till ökat deltagande och bättre förankring av fiskeripolitiken hos berörda parter. Enligt vår mening är lokal och regional förankring och deltagande helt avgörande i arbetet med att förbättra och hållbart nyttja havet, dess resurser och havsmiljön. Sverige måste fortsätta att kraftfullt arbeta för att Östersjön skall bli ett pilotområde i EU för en helt ny förvaltningsstrategi med syfte att bygga upp ett så starkt och heltäckande skydd av Östersjöns marina miljö att fungerande ekosystem kan återskapas och en långsiktigt uthållig utveckling garanteras. Detta bör ges regeringen till känna.

34. Vattenägares husbehovsfiske, punkt 31 (kd)

av Sven Gunnar Persson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 31 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om vattenägarens fritidsfiske. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ446 yrkande 45.

Ställningstagande

Enligt min mening bör vattenägarens fritidsfiske för husbehov i normalfallet vara tillåtet i områden som är fredade från fritidsfiske. Däremot bör fritidsfiske med stöd av allmän rätt inskränkas i dessa områden. Detta bör ges regeringen till känna.

35. Utkast av fisk, punkt 32 (m, fp, kd)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Lennart Fremling (fp), Sven Gunnar Persson (kd), Lars Lindblad (m), Cecilia Widegren (m) och Anita Brodén (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 32 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om begränsade fångstdagar. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ36 yrkande 6 och avslår motion 2005/06:MJ465.

Ställningstagande

Som regeringen anför i skrivelsen är utkast av fisk ett problem som måste minimeras. Det försök med begränsning av antalet tillåtna fångstdagar som föreslås äga rum i Kattegatt är enligt vår mening ett intressant alternativt sätt att komma till rätta med problemet, men försöket bör genomföras och utvärderas innan dagens regler skärps. Detta bör ges regeringen till känna.

36. Säl och skarv, punkt 34 (m, fp, kd, c)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Lennart Fremling (fp), Sven Gunnar Persson (kd), Lars Lindblad (m), Jan Andersson (c), Cecilia Widegren (m) och Anita Brodén (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 34 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om jakt på säl och skarv. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ37 yrkande 8.

Ställningstagande

Vi anser det viktigt att arbetet med framtagande av fiskemetoder och fiske-redskap som motverkar skador av säl och skarv fortsätter, och det finns behov av mer kraftfulla åtgärder mot säl och skarv. Om bestånden regleras genom ansvarsfull viltförvaltning utifrån jaktetiska principer och med tydliga regler i form av tider och andra villkor kan de hållas på en sådan nivå att skadorna för yrkesfisket sänks till en acceptabel nivå. Detta bör ges regeringen till känna.

37. Dumpade kemiska stridsmedel eller miljöfarliga kemiska ämnen, punkt 35 (kd)

av Sven Gunnar Persson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 35 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om ersättning vid olyckor med farliga ämnen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2004/05:MJ500 yrkande 36, 2005/06:MJ37 yrkande 9 och 2005/06:MJ446 yrkande 38.

Ställningstagande

Enligt regeringens uppfattning täcker den statliga ersättningen nästan hela kostnaden för sanering av senapsgas, och regeringen hänvisar till att sådana olyckor är mycket sällsynta. Yrkesfiskarna däremot anser inte att skyddet är fullgott, varför nya diskussioner bör tas upp mellan fiskare och staten. Yrkesfiskarna anser också att man skall kunna erhålla ersättning för förlorad fångst samt skador på fiskeredskap och annan materiel. Eftersom det är angeläget att de svenska yrkesfiskarna får ersättning för samtliga kostnader som kan uppstå i samband med sådana olyckor bör en översyn göras av skyddet för fiskare vid olyckor med kemiska stridsmedel.

Fiskeriverket redovisade den 15 oktober 2003 en översyn av ersättnings-systemet för kostnader i samband med skador på fiskefartyg till följd av dumpat material eller miljöfarliga kemiska ämnen. Jag anser det angeläget att införandet av de nya reglerna inte fördröjs ytterligare. Detta bör ges regeringen till känna.

38. Fiskevårdsåtgärder, punkt 36 (m)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Lars Lindblad (m) och Cecilia Widegren (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 36 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om att inte införa skatt på fiskeredskap. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ328 yrkande 9 och avslår motionerna 2004/05: MJ421 yrkande 5 och 2005/06:MJ39 yrkande 6.

Ställningstagande

För att fiskerinäringen skall kunna utvecklas måste rollerna och aktörerna få samma förutsättningar som andra näringar. Köparen av fiskeredskap skall inte behöva betala till en fond som omfördelar medel och förskjuter konkurrensförhållandet mellan olika producenter. Därför avvisar vi en skatt på fiskeredskap. En skatt kommer dessutom att medföra samma rundgång och byråkrati som en allmän fiskevårdsavgift, vilket enligt vår mening inte heller är rätt sätt att finansiera fiskevården.

Om ägarna till fiskevatten bildar fiskevårdsområden och öppnar dessa för allmänheten genom att sälja fiskekort bör fiskerätten så snart som möjligt återföras till ägarna. På så sätt upphävs konfiskationen, och beståndsvården säkras genom att medel tillförs genom intäkterna från försäljningen av fiskekort. Detta bör ges regeringen till känna.

39. Fiskevårdsåtgärder, punkt 36 (kd, c)

av Sven Gunnar Persson (kd) och Jan Andersson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 36 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om fiskevårdens finansiering. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ39 yrkande 6 och avslår motionerna 2004/05:MJ421 yrkande 5 och 2005/06:MJ328 yrkande 9.

Ställningstagande

Vi anser att nya krångliga finansieringssystem bör undvikas, särskilt om det kan antas att en förhållandevis stor del av intäkterna kommer att gå till administration. En annan utgångspunkt bör vara att inte införa system som helt uppenbart ger upphov till fusk. Fiskevården är en viktig fråga för hela samhället och skall därför finansieras via offentliga medel och med hjälp av möjliga EU-medel. Detta bör ges regeringen till känna.

40. Fiskevårdsåtgärder, punkt 36 (v)

av Kjell-Erik Karlsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 36 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om förbättring och samordning av fiskevårdande åtgärder. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:MJ421 yrkande 5 och avslår motionerna 2005/06:MJ39 yrkande 6 och 2005/06:MJ328 yrkande 9.

Ställningstagande

Fiskeriverket bör få i uppdrag att tillsammans med länsstyrelserna utarbeta strategiska vattenområdesvisa program för samordning av tillgängliga fiskevårds- och naturvårdsmedel i fiskevården. I syfte att öka intresset för initiativ till och genomförande av lokala fiskevårdsprojekt bör verkets samarbete öka med de kommuner och intresseorganisationer som arbetar med

praktiska fiskevårdsprojekt. I samråd med Kommunförbundet och Intresseorganisationernas förbund bör riktade informations- och utbildningsinsatser utarbetas och genomföras. Dessutom bör Fiskeriverket, inom sitt förvaltningsanslag, avsätta resurser för tjänster för dessa frågor. Detta bör ges regeringen till känna.

41. Handredskapsfiske, punkt 37 (fp)

av Lennart Fremling (fp) och Anita Brodén (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 37 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om överlåtelse av rätten till handredskapsfiske. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2004/05:MJ508 yrkande 30, 2005/06:MJ446 yrkande 44 och 2005/06:MJ519 yrkande 27 och avslår motion 2004/05: MJ325.

Ställningstagande

Enligt vår mening bör det fria handredskapsfisket finnas kvar inom huvuddelen av det område där fritt fiske råder i dag. Inom de områden där fiskbestånden väsentligen kan anses uppehålla sig inom vissa avgränsade områden men där konfliktsituationer ofta uppkommer, kan det däremot vara befogat att reglera fritidsfiskarnas tillträde till fiskevattnen. I ett par områden på ostkusten och i de stora sjöarna bör vattenägare få möjlighet att på försök bilda lokala fiskevårdsområden för att begränsa utomstående handredskapsfiske. Detta bör ges regeringen till känna.

42. Överlåtelse av rätten till handredskapsfiske i vissa fall, punkt 38 (fp, mp)

av Åsa Domeij (mp), Lennart Fremling (fp) och Anita Brodén (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 38 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om försök med överlåtelse av rätten till handredskapsfiske. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:MJ371 yrkande 8.

Ställningstagande

Genom utveckling av lokal och regional samförvaltning möjliggörs biologisk mångfald och levande kustsamhällen. Om detta skall kunna genomföras och om målet att kust- och insjöfisket, vattenbruket och fritidsfisket skall kunna bidra till ekonomisk och socialt hållbar utveckling av landsbygden skall kunna uppfyllas bör möjlighet ges att på försök överlåta rätten till handredskapsfiske till fiskevårdsområdesföreningar i något område där ett stort intresse finns för ett sådant försök. Detta bör ges regeringen till känna.

43. Fiskevårdsområden, punkt 39 (m)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Lars Lindblad (m) och Cecilia Widegren (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 39 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om bildande av fiskevårdsområde i vissa fall. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ328 yrkande 7 och avslår motionerna 2004/05:MJ302, 2004/05:MJ417, 2004/05:MJ500 yrkandena 43 och 45 samt 2005/06:MJ37 yrkande 12.

Ställningstagande

Enligt vår mening är det naturligt att den som drar nytta av fisket också betalar fiskevården. Genom socialiseringen av fiskerätten försvann emellertid incitamenten att vårda fiskbestånden i en stor del av Sveriges vatten. Vi anser att fiskerätten snarast möjligt bör återföras till vattenägarna om de bildar fiskevårdsområden och öppnar dem för allmänheten genom försäljning av fiskekort. På så sätt upphävs konfiskationen, och beståndsvården säkras genom att medel tillförs. Ett alternativ är införande av en fritidsfiskarlicens där en årlig avgift medför rätt till fiske i särskilt angivna vatten. I de allmänna vatten där man av en eller annan anledning önskar bibehålla ett helt fritt fiske är det naturligt att beståndsvården betalas av skattemedel. Detta bör ges regeringen till känna.

44. Fiskevårdsområden, punkt 39 (kd, c)

av Sven Gunnar Persson (kd) och Jan Andersson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 39 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om fiskevårdsområden vid kusterna och i de stora sjöarna m.m. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2004/05:MJ500 yrkandena 43 och 45 samt 2005/06:MJ37 yrkande 12 och avslår motionerna 2004/05: MJ302, 2004/05: MJ417 och 2005/06: MJ328 yrkande 7.

Ställningstagande

På ostkusten och i de fem största insjöarna frisläpptes det tidigare reglerade handredskapsfisket på enskilt vatten år 1985. Syftet att ge ökade rekreativsmöjligheter för den fritidsfiskande allmänheten var gott men har missbrukats, bl.a. i form av otillåtet trollingfiske och fiske för försäljning. Otillåtet fiske resulterar även i att fiskevården försvåras, en situation som skulle kunna förbättras genom att det skulle bli tillåtet att i vissa områden inrätta fiskevårdsområden med möjlighet till försäljning av fiskekort. Detta bör ges regeringen till känna.

För att utveckla fisketurismens möjligheter bör möjlighet införas att bilda fiskevårdsområden i vissa områden där det nu råder fritt fiske. Det är viktigt med en balanserad utveckling där turismen kan utvecklas som ett komplement till fisket i kustsamhällen och i skärgården. I dag bedriver endast 21 % av landets ca 300 fisketurismföretag fiske i havet. Det är därför angeläget att möjligheterna till entreprenörskap inom fisketurism förbättras i dessa områden. Regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag till lagstiftning som möjliggör tillskapandet av fiskevårdsområden vid kusterna och i de stora insjöarna. Detta bör ges regeringen till känna.

45. Fisketurism och fritidsfiske, punkt 41 (m)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Lars Lindblad (m) och Cecilia Widegren (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 41 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om onödiga utredningar m.m. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06: MJ36 yrkande 3, 2005/06: MJ38 yrkande 4, 2005/06: MJ382, 2005/06: MJ444 yrkande 3 och 2005/06: MJ585 yrkande 2 och avslår motion 2004/05: MJ347 yrkandena 1, 2 och 4.

Ställningstagande

Vi anser att regeringen bör avstå från utredningar om t.ex. fisketuristiskt företagande där tillräckligt beslutsunderlag redan finns. Detta gäller även områden med en samsyn mellan fiskenäringen och myndigheterna.

Fisketurismen är en av många möjliga framtidsfaktorer för delar av fiskerinäringen. Här bör regeringen tala med en tunga, inte en kluven. Man kan inte vara offensiv och samtidigt frånsäga sig ansvaret för Djurskyddsmyndigheten och dess återkommande utredningar som skrämmar fiskeriket. Nu senast ville myndigheten förbjuda levande agn vid fiske. Även Djurskyddsmyndigheten har ett ansvar för positiv utveckling av t.ex. fisketurism. Detta bör ges regeringen till känna.

46. Vattenbruk, punkt 42 (m)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Lars Lindblad (m) och Cecilia Widegren (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 42 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om konkurrensneutrala regler. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ328 yrkande 8 och avslår motionerna 2004/05:MJ500 yrkande 42, 2005/06:MJ37 yrkandena 13 och 14, 2005/06:MJ446 yrkandena 41 och 43 samt 2005/06:MJ585 yrkande 16.

Ställningstagande

Av miljöskäl omgärdas vattenbruket av tillståndskrav. Försäljningsorganisationen för vattenbrukets produkter är ganska svag, och svenska vattenbrukare utsätts för hård konkurrens från odlare i andra länder. Detta innebär enligt vår mening att en näringsgren med goda naturliga förutsättningar har hindrats i sin utveckling och att fisk som kunde ha producerats i Sverige nu importeras. Det vore rimligt att regelverket för svenskt vattenbruk inte skiljer sig alltför mycket från det som finns i våra konkurrentländer. Detta bör ges regeringen till känna.

47. Vattenbruk, punkt 42 (kd)

av Sven Gunnar Persson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 42 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om förenklad tillståndprocess m.m. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2004/05:MJ500 yrkande 42, 2005/06:MJ37 yrkandena 13 och 14 samt 2005/06:MJ446 yrkandena 41 och 43 samt avslår motionerna 2005/06:MJ328 yrkande 8 och 2005/06:MJ585 yrkande 16.

Ställningstagande

Det är enligt min mening angeläget att miljöprövningen av vattenbruksföretag på ett bättre sätt än i dag anpassas till verksamhetens omfattning och möjliga miljöpåverkan och att tillståndsprocessen förenklas. För att skapa goda förutsättningar för investeringar i vattenbruk är det nödvändigt med långsiktiga spelregler. Därför behövs tydligare regler och enklare tillståndsgivningsprocess, och tillstånden bör vara relaterade till utsläppen av närsalter och inte till produktionsmängd.

Vattenbrukets potential som näring behöver lyftas fram tydligare, och dess roll inte minst för fritidsfisket bör påtalas. Hälsotillsynen av fisken kan bli kostsam för en liten vattenbrukare men är nödvändig. Tillräckliga kunskaper saknas om sjukdomar hos fiskar, vilket har medfört att vattenbrukare har nekats tillstånd på motsägende och varierande grunder. För att få en bättre vetenskaplig grund för myndigheternas beslut behövs mer resurser till forskningen på området. Vid en expansion av vattenbruket måste även tillgången till fiskmjöl säkras. Regeringen bör ge i uppdrag till t.ex. SLU att i samarbete med berörda näringar bedriva forskning om alternativ till utfodring med fiskmjöl inom kyckling- och svinproduktionen. Ett annat problem är att finna lämpliga platser för vattenbruk. Kommunerna bör därför i sina översiktsplaner ange områden lämpliga för fiskodling, så att beredskap finns för etableringar. Detta bör ges regeringen till känna.

48. Musselodling, punkt 43 (kd, c)

av Sven Gunnar Persson (kd) och Jan Andersson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 43 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om musselodlingens dubbla uppgift. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ585 yrkande 17 och avslår motion 2005/06:MJ341.

Ställningstagande

Förutom uppgiften att producera livsmedel har musselodlingarna en uppgift som havets naturliga reningsverk genom att rena det från kväve och fosfor. Vi anser att detta dubbla uppdrag att leverera livsmedel och att rena havet från kväve och fosfor bör lyftas fram. Detta bör ges regeringen till känna.

49. Musselodling, punkt 43 (v)

av Kjell-Erik Karlsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 43 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om en utredning av stödet till musselodlingen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06: MJ341 och avslår motion 2005/06: MJ585 yrkande 17.

Ställningstagande

Fiskeriverket har fått i uppdrag att utreda hinder och möjligheter för en expansion av fiskerinäringen, vilket är mycket positivt. Konkreta åtgärder måste emellertid vidtas snarast för att underlätta omställningen inom hela fiskebranschen och vattenbruksområdet, och därvidlag kan inte minst musselodling vara ett mycket intressant alternativ. Det är viktigt att goda exempel får möjlighet att utvecklas. Regeringen bör låta utreda stödinsatser till musselodlingen i Bohuslän och andra kustområden. Detta bör ges regeringen till känna.

50. Fiskerikontrollen, punkt 44 (m)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Lars Lindblad (m) och Cecilia Widegren (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 44 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om mindre men effektivare kontroll. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06: MJ328 yrkande 2 och avslår motionerna 2004/05: MJ226, 2004/05: MJ491 yrkande 2, 2004/05: MJ500 yrkandena 26 och 27, 2005/06: MJ40 yrkande 7 och 2005/06: MJ348 yrkande 1.

Ställningstagande

Ett fungerande kvotssystem kräver bl.a. en väl fungerande och rättvis kontroll. Fiskerikontrollen bör utformas utifrån ett gemenskapsperspektiv och vara mer likvärdig än vad som är fallet i dag. För att den enskilde fiskaren till fullo skall kunna förstå och efterleva regelverket fordras tydlighet, ändamålsenlighet och konsekvens samt likartade regelverk för fiskare i samma vatten även om de kommer från olika länder. Detta bör ges regeringen till känna.

51. Fiskerikontrollen, punkt 44 (fp)

av Lennart Fremling (fp) och Anita Brodén (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 44 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om en mer effektorienterad fiskerikontroll. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ40 yrkande 7 och avslår motionerna 2004/05: MJ226, 2004/05: MJ491 yrkande 2, 2004/05: MJ500 yrkandena 26 och 27, 2005/06: MJ328 yrkande 2 och 2005/06: MJ348 yrkande 1.

Ställningstagande

Fiskerikontrollen måste bli mer effektorienterad i stället för prestationsinriktad. Avgörande skall inte vara antalet kontroller utan den effekt kontrollerna har. Det är inte säkert att ett ökat antal kontroller automatiskt ger större effekt. Sverige bör därför inom EU verka för att fiskerikontrollen utvecklas mot en mer effektorienterad kontroll. Detta bör ges regeringen till känna.

52. Fiskerikontrollen, punkt 44 (kd)

av Sven Gunnar Persson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 44 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om ändring av EU:s regelverk. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05: MJ500 yrkandena 26 och 27 samt avslår motionerna 2004/05: MJ226, 2004/05: MJ491 yrkande 2, 2005/06: MJ40 yrkande 7, 2005/06: MJ328 yrkande 2 och 2005/06: MJ348 yrkande 1.

Ställningstagande

Den nationella och internationella övervakningen av fångstmängderna måste skärpas ytterligare. Straffen för överträdelser av fiskereglerna skall vara kännbara och konsekventa och lagstiftningen entydig. Sverige bör såväl bilateralt som multilateralt aktivt verka för inrättandet av fler s.k. checkpoints. Genom införande av checkpoints ökar förutsättningarna för Kustbevakningen att kontrollera enskilda fartyg när de lämnar viss fiskezon. Enligt gällande regler kan checkpoints inte användas mot andra EU-länders fiskefartyg. På denna punkt bör EU:s regelverk ändras så att även andra EU-länders fartyg omfattas av rutinerna för in- och utpassering i Sveriges fiskezon.

Ett system med checkpoints måste kombineras med skärpt övervakning av omgivande vatten för att förhindra att fartyg lämnar fiskezon på andra positioner. Regeringen bör snarast återkomma till riksdagen med förslag om hur en sådan skärpning kan utformas och vilka kostnader den innebär. En annan metod att komma åt överfisket är satellitkontroll av trålarnas positioner. Detta bör ges regeringen till känna.

53. Tydligare ansvarsfördelning m.m., punkt 45 (m)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Lars Lindblad (m) och Cecilia Widegren (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 45 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om samarbete mellan myndigheterna på båda sidor om Öresund. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ348 yrkande 5 och avslår motionerna 2004/05:MJ369 yrkande 17, 2004/05:MJ371 yrkande 10, 2004/05:MJ418 och 2004/05:MJ491 yrkandena 1, 3 och 4.

Ställningstagande

När det gäller samarbetet mellan berörda myndigheter på båda sidor om Öresund anser vi att krafttag måste tas för att förbättra och utveckla samarbetet mellan Fiskeriverket, Kustbevakningen, polisen och marinen samt deras motsvarigheter på den danska sidan i syfte att angripa tjuvfiskeproblematiken på ett samlat och effektivt sätt. Detta bör ges regeringen till känna.

54. Tydligare ansvarsfördelning m.m., punkt 45 (fp)

av Lennart Fremling (fp) och Anita Brodén (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 45 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om bättre övervakning av fisket. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2004/05:MJ369 yrkande 17 och 2004/05:MJ371 yrkande 10 och avslår motionerna 2004/05:MJ418, 2004/05:MJ491 yrkandena 1, 3 och 4 samt 2005/06:MJ348 yrkande 5.

Ställningstagande

En förutsättning för ett system med individuella fiskerättigheter är att äganderätterna är skyddade av en överordnad myndighet. Fiskerikontrollen måste med andra ord fungera väl. I dag saknas ett fungerande kontrollsystem i de vatten där svenskt fiske bedrivs. Det är således nödvändigt att förbättra fiskekontrollen. Därigenom skulle problemen i dagens system minska och förutsättningarna för ett rättighetsbaserat system förbättras. Bland de åtgärder som kan bidra till skärpt kontroll av efterlevnad av fiskekvoter och fångstmetoder vill vi framhålla bl.a. tydlig märkning av fisk som fångats med hållbara metoder, principen att sätta fiskekvoterna efter forskarnas rekommendationer, ett kraftigt begränsat foderfiske, förbud mot fångstmetoder som innebär stora bifångster samt skärpt kontroll av efterlevnad av fiskekvoter och fångstmetoder. Detta bör ges regeringen till känna.

55. Ansvar för kvalitets- och landningskontroll, punkt 46 (fp) av Lennart Fremling (fp) och Anita Brodén (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 46 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om kontroll av handeln med fiskeriprodukter från olagligt fiske. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ40 yrkande 9 och avslår motion 2005/06:MJ446 yrkande 27.

Ställningstagande

Avslöjandena om olagligt fiskad fisks väg från världens sista riktigt stora torskbestånd i Barents hav via ryska trålare, beredning i Kina och grossist i Danmark till svenska leverantörer visar att konsumentmakt och kontroll måste stärkas. Regeringen bör i EU driva på för ett bättre regelverk och en bättre kontroll av handeln med fiskeriprodukter från olagligt fiske. Detta bör ges regeringen till känna.

56. Ansvar för kvalitets- och landningskontroll, punkt 46 (kd) av Sven Gunnar Persson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 46 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om ansvaret för kvalitetskontrollen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ446 yrkande 27 och avslår motion 2005/06:MJ40 yrkande 9.

Ställningstagande

Den statliga utredningen Den svenska fiskerikontrollen – En utvärdering (SOU 2005:27) föreslår att ansvaret för kvalitetskontroll av fisk och fiskeprodukter överförs från Kustbevakningen till Fiskeriverket. Regeringen bör genomföra en sådan ändring i fiskeförordningen. Detta bör ges regeringen till känna.

57. Förenklingar i regelverket m.m., punkt 47 (m, fp, kd, c)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Lennart Fremling (fp), Sven Gunnar Persson (kd), Lars Lindblad (m), Jan Andersson (c), Cecilia Widegren (m) och Anita Brodén (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 47 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om regelförenklingar och den administrativa bördan. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2004/05:MJ231, 2004/05:MJ494 yrkande 5 i denna del, 2004/05:MJ500 yrkande 23, 2005/06:MJ36 yrkande 4, 2005/06: MJ37 yrkande 15, 2005/06:MJ38 yrkande 3, 2005/06:MJ446 yrkande 26, 2005/06:MJ519 yrkande 25 och 2005/06:MJ585 yrkande 4.

Ställningstagande

Yrkesfiskarna har mycket stora kunskaper om fiskbestånd, hav och miljö, dvs. kunskaper och erfarenheter som i dag inte tas till vara i tillräcklig omfattning. Om de praktiska yrkesutövarna får möjligheter att delta i och påverka förvaltningsprocessen ökar också ansvaret för att leva upp till det regelverk som man blivit delaktig i. Som förhållandet är i dag upplever fiskaren ofta regelverket kring näringen som byråkratiskt, kantigt, verkningsslöst och dessutom beslutat långt över huvudet på dem det berör. Även enligt den statliga utredningen Den svenska fiskerikontrollen – En utvärdering (SOU 2005:27) finns behov av att utveckla samordningen mellan de fiskerikontrollerande myndigheterna och fiskerinäringen. Bland annat Riksdagens revisorer och Nutek har påvisat att den administrativa bördan i yrkesfisket är stor och betydligt större än inom övriga areella näringar.

Förtroendet mellan framför allt yrkesfiskare, myndigheter, politiker och forskare måste återupprättas. Det är både nödvändigt och önskvärt att fisket kontrolleras, men det kan inte vara rimligt att detta sker med nuvarande stora kontrollapparat. Kontrollarbetet kan och bör göras enklare och mer effektivt.

Regeringen bör se över dels den administrativa bördan för fisket så att den blir mindre och mer effektiv, dels behovet av en separat fiskerimyndighet. Även den kontrollapparat som omger det svenska yrkesfisket bör bli föremål för översyn. Regler och kontrollåtgärder som snarare förhindrar småföretagande måste tas bort och förenklingar införas med tydligt syfte och långsiktig målsättning. Genom långsiktighet i regelverken som ger möjlighet till framförhållning kan yrkesfisket, framför allt det småskaliga, under ordnade former anpassas till ett långsiktigt fångstuttag. Detta bör ges regeringen till känna.

58. Antalet landningshamnar, punkt 48 (kd)

av Sven Gunnar Persson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 48 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om bibehållande av antalet landningshamnar. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ37 yrkande 16.

Ställningstagande

Utredningen Den svenska fiskerikontrollen – En utvärdering (SOU 2005:27) har föreslagit en neddragning av antalet landningshamnar. Regeringens inställning i frågan är oklar. Det är därför enligt min mening av stor betydelse att de landningsställen som finns i dag bibehålls. Detta bör ges regeringen till känna.

59. Samverkan mellan kontrollmyndigheter m.m., punkt 49 (m)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Lars Lindblad (m) och Cecilia Widegren (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 49 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om Kustbevakningens befogenheter. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ348 yrkande 2 och avslår motion 2005/06:MJ331 yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Vi anser att möjligheterna att beslagta och förverka redskap, t.ex. trålar och fartyg, som används för tjuvfiske måste utökas. I dag har Kustbevakningen befogenhet att inleda och bedriva förundersökning i samband med utsläpp till havs. På liknande sätt bör även Kustbevakningen ha befogenhet att bedriva förundersökning när det gäller tjuvfiske.

Fiskeriverket bör ge Kustbevakningen och marinen den information från fartygsövervakningssystemet VMS som de efterfrågar för att på ett enklare sätt kunna övervaka fiskeverksamheten, vilket Fiskeriverket i dag vägrar att göra inom rimlig tid. I sammanhanget vill vi betona vikten av att strikt sekretess iakttas från Kustbevakningens och marinens sida eftersom uppgifterna i fel händer kan röja fiskarnas yrkeshemligheter. Detta bör ges regeringen till känna.

60. Samverkan mellan kontrollmyndigheter m.m., punkt 49 (mp)

av Åsa Domeij (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 49 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om förbättrad statistik. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ331 yrkande 1 och avslår motionerna 2005/06:MJ331 yrkande 2 och 2005/06:MJ348 yrkande 2.

Ställningstagande

Undermålig svensk fiskerikontroll undergräver Sveriges möjligheter att kräva förbättringar i andra länder. Jag finner det beklagligt och något märkligt att kommissionen presterar en tydligare analys av problemen kring svensk fiskerikontroll än den statliga utredningen och de statliga myndigheterna. Det är inte acceptabelt att myndigheternas uppföljning av vad som händer med målen är så dålig: ingen statistik, ingen tydlig problembild, ingen analys, inga åtgärder. Kustbevakningen bör få i uppdrag att årligen följa upp och tydligt rapportera vad som har hänt med upptäckta överträdelser. Vidare bör Kustbevakningen eller annan lämplig myndighet, t.ex. respektive länsstyrelse, ange skälen till de långa utredningstiderna. Detta bör ges regeringen till känna.

61. Yrkesfiskaravdrag, punkt 50 (m, fp, kd, c)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Lennart Fremling (fp), Sven Gunnar Persson (kd), Lars Lindblad (m), Jan Andersson (c), Cecilia Widegren (m) och Anita Brodén (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 50 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om ett yrkesfiskaravdrag. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:MJ36 yrkande 5, 2005/06:MJ37 yrkande 6 och 2005/06: MJ39 yrkande 7 och avslår motion 2004/05:N401 yrkande 11 i denna del.

Ställningstagande

Eftersom allt fiske bedrivs inom samma institutionella ram är det viktigt att de nationella villkoren är någotsånär likartade. Riksdagen har fattat beslut att regeringen efter beredning av frågan skall återkomma till riksdagen med förslag om ett yrkesfiskaravdrag. Kommissionen har emellertid beslutat neka de svenska yrkesfiskarna ett skatteavdrag motsvarande det som finns i Danmark. Även Norge, som omfattas av den inre marknaden och dess regler för statsstöd, har en mer generös lagstiftning för sina yrkesfiskare. Vi anser att regeringen i EU, trots kommissionens beslut, fortsatt aktivt bör verka för ett yrkesfiskaravdrag. Detta bör ges regeringen till känna.

62. Lärlingsutbildning inom yrkesfisket, punkt 51 (kd, c)

av Sven Gunnar Persson (kd) och Jan Andersson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 51 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om en lärlingsutbildning. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ39 yrkande 4.

Ställningstagande

I likhet med i andra kunskapsbranscher krävs inom fiskerinäringen utbildning för att säkra nyrekryteringen av yrkesfiskare. Inom denna bransch är en modern lärlingsutbildning för kompetensförsörjning inom yrkesfisket självklar. Detta bör ges regeringen till känna.

63. En yrkesteknisk högskola och ett fångstteknologiskt institut, punkt 52 (kd)

av Sven Gunnar Persson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 52 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om en yrkesteknisk högskola och ett fångstteknologiskt institut. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2004/05:MJ500 yrkandena 19 och 37 samt 2005/06:MJ37 yrkande 5.

Ställningstagande

Kunskapen om fiskbestånden är fortfarande otillräcklig, vilket kan leda till felaktiga beslut och onödiga dispyter mellan näring, forskare och politiker. Kvalificerad utbildning i fiskeribiologi saknas i stort sett vid svenska universitet, och behovet av forskning är stort också inom andra områden, t.ex. utveckling av fångstredskap och fångstmetoder, spridning och effekter av kemikalier samt övergödning. Jag stöder därför Havsmiljökommissionens förslag att inrätta ett fångstteknologiskt institut. Det är enligt min mening viktigt att erbjuda fördjupade kunskaper för olika specialiseringar inom fiskeområdet. En fisketeknisk yrkeshögskoleutbildning bör därför etableras för att tillgodose näringens behov av välutbildad arbetskraft. Härigenom kan också det för näringen så viktiga forsknings- och utvecklingsarbetet initieras och spridas. Detta bör ges regeringen till känna.

64. Marin forskning, punkt 53 (m)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Lars Lindblad (m) och Cecilia Widegren (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 53 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om kvalitet och mångfald i den marina forskningen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ38 yrkande 2 och avslår motion 2005/06:MJ295.

Ställningstagande

Monopol och ensamrätter är sällan av godo. Detta gäller även den marina forskningen som till stor del styr utformningen av den framtida fiskeripolitiken. Regeringen bör därför se över möjligheten för fler att höja kvalite-

ten och öka mångfalden ytterligare inom detta forskningsområde och exempelvis universiteten bör vara mer offensiva. Detta bör ges regeringen till känna.

65. Vindkraftens lokalisering, punkt 54 (m)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Lars Lindblad (m) och Cecilia Widegren (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 54 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om avvägningar mellan olika intressen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ36 yrkande 7 och avslår motionerna 2005/06: MJ37 yrkande 7 och 2005/06: MJ585 yrkande 11.

Ställningstagande

Kommersiellt gångbar produktion av el är av stor betydelse. Om denna energiform skall kunna produceras av havsbaserade vindkraftverk är det av vikt att hänsyn tas till dem som redan nu utnyttjar havet. Produktionen av vindkraft får inte vara ett mål som överordnas t.ex. yrkesfiskets intressen, och vid lokalisering av vindkraftverk måste avvägning göras mellan olika intressen. Detta bör ges regeringen till känna.

66. Vindkraftens lokalisering, punkt 54 (kd)

av Sven Gunnar Persson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 54 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om en utredning om riksintressena. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06: MJ37 yrkande 7 och avslår motionerna 2005/06: MJ36 yrkande 7 och 2005/06: MJ585 yrkande 11.

Ställningstagande

Förutsättningarna för vindkraftproduktion inom olika områden har utretts av ett flertal myndigheter, och Energimyndigheten har upprättat en karta över områden som bedöms vara av riksintresse för vindkraft. Vid en eventuell exploatering av sådana områden måste största möjliga hänsyn tas till fiskerinäringen och det riksintresse som ligger i fortsatt tillgång på fisk till konsumenterna. Regeringen bör därför låta utreda hur våra svenska riksint-

tresseområden för yrkesfisket kan utvecklas på ett framgångsrikt sätt till nytta för samhällsekonomin och med beaktande av konsumenternas krav. Detta bör ges regeringen till känna.

67. Miljöstöd för städning av hav och kuster, punkt 55 (kd)

av Sven Gunnar Persson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 55 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om miljöstöd. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2004/05: MJ500 yrkande 13 och 2005/06: MJ446 yrkande 13.

Ställningstagande

Enligt min mening bör fiskare, när de fiskat upp sin kvot, tilldelas miljöstöd för att arbeta med städning till havs och utmed kusterna. Regeringen bör låta utreda formerna för ett sådant stöd. Detta bör ges regeringen till känna.

68. Spökgarn, punkt 56 (m, kd)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Sven Gunnar Persson (kd), Lars Lindblad (m) och Cecilia Widegren (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 56 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om draggning efter borttappade garn. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06: MJ377.

Ställningstagande

Vid fiske förloras årligen ett okänt antal fiskeredskap. Många återfinns, men en del blir kvar i vattnet där de fortsätter att fånga fisk. Dessa moderna redskap av syntetmaterial bryts inte ned utan kan fortsätta att fiska under lång tid. Spökfiskande torskgarn i svenska vatten är ett problem huvudsakligen i Östersjöområdet. Det är möjligt att dragga organiserat efter dessa garn, vilket sedan många år sker framgångsrikt i Norge. Vi anser att även Sverige bör ta initiativ till en systematisk draggning i Östersjön för att få bort dessa garn. Detta bör ges regeringen till känna.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2005/06:171 Vissa fiskeripolitiska frågor.

Följdmotioner

2005/06: MJ36 av Catharina Elmsäter-Svärd m.fl. (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att Sverige skall spela en framträdande roll när det
gäller att utforma EU:s fiskepolitik.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om prövning av ICES slutsatser.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att avstå onödiga utredningar.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om den administrativa bördan.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att införa ett yrkesfiskaravdrag.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om utkast av fisk.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om vindkraftens lokalisering.

2005/06: MJ37 av Sven Gunnar Persson m.fl. (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att en sammanhållen proposition om en uppdaterad
fiskeripolitik snarast bör läggas fram för riksdagen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att ett system med individuella överlåtelsebara kvo-
ter bör införas i det pelagiska fisket.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om ett system med fiskedagar i stället för fiskekvoter
för det kustnära fisket.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att Sverige bör bidra finansiellt till de rådgivande
nämnderna för att stödja deras arbete.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att en fisketeknisk yrkeshögskoleutbildning bör
etableras för att tillgodose näringens behov av välutbildad arbetskraft.

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att ett yrkesfiskaravdrag snarast bör införas.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att regeringen bör låta utreda hur våra svenska
riksintresseområden för yrkesfisket kan utvecklas på ett framgångs-
rikt sätt med nytta för samhällsekonomin och med beaktande av
konsumenternas krav.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om jakt på säl och skarv.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att de svenska yrkesfiskarna snarast skall ges rätt till
ersättning för de kostnader som kan uppstå i samband med olyckor
med farliga ämnen.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att lokalt anpassade restaurerings- och förvaltnings-
insatser behöver sättas in i de älvar som ännu inte nått upp till
målen i åtgärdsplanen för lax.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att yrkesfiskarna bör beredas bästa möjliga förutsätt-
ningar för att tillvarata den förbättrade fiskepotentialen i Norrlands-
älvarna, som blir en följd av drivgarnsförbudet.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att bildandet av fiskevattenägarorganisationer skall
stimuleras.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att regeringen snarast bör agera för att förenkla
tillståndsgivningsprocessen för vattenbruk.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att ett program bör upprättas för hur vattenbruket
kan utvecklas i Sverige.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att regeringen snarast bör se över förordningar och
föreskrifter i syfte att förenkla regleringarna och bidra till större
förståelse mellan myndigheter och näringen.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att antalet landningshamnar skall bibehållas.

2005/06:MJ38 av Cecilia Widegren och Jeppe Johnsson (båda m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att Sverige skall spela en framträdande roll när det
gäller att utforma EU:s fiskeripolitik.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att höja kvaliteten och mångfalden på den marina
forskningen.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om den administrativa byråkratin på fiskeområdet.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att även Djurskyddsmyndigheten har ett ansvar för positiv utveckling av t.ex. fisketurism.

2005/06: MJ39 av Jan Andersson och Åsa Torstensson (båda c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om yrkesfiskets roll som näringsgren och skapande av jobb och företagande.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att Sverige skall ta en aktiv del i den gemensamma fiskeripolitikens fortsatta utformning.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att sambandet mellan yrkesfiskets produktion och leveranser å ena sidan och folkhälsa och konsumentintresse å den andra förtydligas i fiskeripolitiken.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om en modern lärlingsutbildning för kompetensförsörjning inom yrkesfisket.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att försommarfredningen av fisket vid Norrlandsälvarna skall tas bort för att öka fiskemöjligheterna för Norrlandsfiskarna.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att fiskevården skall finansieras inom ramen för statens budget och med hjälp av möjliga EU-medel.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att kommissionens negativa beslut i fråga om ett nationellt införande av ett yrkesfiskaravdrag i Sverige skall överklagas.

2005/06: MJ40 av Sverker Thorén m.fl. (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige skall ta en aktiv del i den gemensamma fiskeripolitikens utformning.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige skall arbeta för att Östersjön skall bli ett pilotområde i EU för ett nytt sätt att förvalta havsmiljön och fisket.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att genom konkreta åtgärder bevara och utveckla kustfisket.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att i ett försök ge vårt kustfiske tillåtna dagar till havs kopplade till kvot i stället för veckokvoter.

5. Riksdagen begär att regeringen låter göra en översyn av fiskelagen som skall leda till en förenkling för enskilda näringsidkare.
6. Riksdagen begär att regeringen låter göra en ändring i lagen om det fria handredskapsfisket.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en mer effektorienterad fiskerikontroll.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ansvariga myndigheter bör effektivisera sin handläggning av fiskets sanktionssystem.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör driva på för bättre regelverk och kontroll av handel med fiskeriprodukter från olagligt fiske.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om försök med nya former för att reglera fiskeansträngningen i Kattegatt.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2004

2004/05: MJ226 av Krister Örnfjäder (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om åtgärder mot svartfisket i Östersjön.

2004/05: MJ231 av Jeppe Johnsson (m):

Riksdagen begär att regeringen ser över den kontrollapparat som omger det svenska yrkesfisket i enlighet med vad som anförs i motionen.

2004/05: MJ280 av Catharina Bråkenhielm (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om införselförbud mot krabblor till Sverige.

2004/05: MJ300 av Göran Persson i Simrishamn och Christer Adelsbo (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen agerar för att få till stånd en omprioritering av EU-kommissionens handlingsplan i fråga om ålfiske.

2004/05: MJ302 av Agneta Ringman och Krister Örnfjäder (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om fisketurism.

2004/05: MJ317 av Erik Ullenhag och Cecilia Wikström (båda fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att det småskaliga skärgårdsfisket värnas.

2004/05: MJ319 av Kent Olsson och Inger René (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ålfiske.

2004/05: MJ325 av Kenneth G Forslund (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om begränsning av fritidsfiske med fasta redskap.

2004/05: MJ327 av Krister Hammarbergh (m):

Riksdagen beslutar att tillkänna för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett hävande av restriktionerna för fisket i Haparanda skärgård.

2004/05: MJ333 av Jeppe Johnsson och Cristina Husmark Pehrsson (båda m):

1. Riksdagen beslutar ge regeringen i uppdrag att i EU-samarbetet, i samarbete med övriga länder i norra Europa, motsätta sig kommissionens förslag om förbud av blankålsfiske i enlighet med vad som anförs i motionen.
2. Riksdagen beslutar ge regeringen i uppdrag att i EU-samarbetet, tillsammans med övriga länder i norra Europa, verka för ökad utsättning av glasål i norra Europas vatten i enlighet med vad som anförs i motionen.

2004/05: MJ339 av Jeppe Johnsson och Maud Ekendahl (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en informationskampanj om nyttan av att äta svensk fisk.

2004/05: MJ347 av Holger Gustafsson m.fl. (kd, m, fp, c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om åtgärder i syfte att utveckla och säkerställa fisket i Vänern och Vättern för yrkesfiske, sportfiske och turism.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Vänern och Vättern skall utvecklas till en gemensam nationell resurs för ökad nationell och internationell fisketurism till Sverige.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en utvärdering av hittills gjorda fiskevårdsåtgärder, som grund för fortsatta insatser.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att länsstyrelsen skall inta en samordnande roll mellan kommuner, yrkesfiskare, sportfiskeföreningar och båtägarför-

eningar för att åstadkomma en satsning, inom ramen för EU:s landsbygdsutveckling, med utbyggnad av anläggningar för fiskets utveckling.

2004/05: MJ369 av Lars Leijonborg m.fl. (fp):

16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om principen att sätta fiskekvoterna efter Internationella havsforskningsrådets (ICES) rekommendationer.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om skärpt kontroll av efterlevnad av fiskekvoter och fångstmetoder.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att förbättra situationen för fisk och fiske genom ett rättsbaserat förvaltningsystem.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en fortsatt reformering av EU:s fiskepolitik.

2004/05: MJ371 av Åsa Domeij och Sverker Thorén (mp, fp):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att den vetenskapliga rådgivningen från ICES bör vara styrande för bestämningen av fiskekvoter och att regeringen därför i alla förhandlingar om fiskekvoternas storlek bör verka för detta.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om försök med individuellt överlåtbara kvoter (ITQ) inom något av de fem försöksområdena med lokalförvaltning.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om försök med att överlåta rätten till handredskapsfiske till fiskevårdsområdesföreningar i något område där det finns intresse för detta.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en parlamentarisk utredning för fortsatt arbete med frågor om införande av ITQ som förvaltningsmodell för fiskerättigheter.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en bättre övervakning av fisket i Östersjön.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om miljömärkning av fiskeriprodukter.

2004/05: MJ389 av Christer Skoog m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om svenskt fiske.

2004/05: MJ413 av Rigmor Stenmark (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att uppdra åt Fiskeriverket att åtgärda problemet med industrifisket i Bottenhavet i syfte att främja det småskaliga fisket.

2004/05: MJ417 av Lennart Klockare och Birgitta Gidblom (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om samförvaltning av fiskevårdsområde.

2004/05: MJ418 av Lennart Klockare och Birgitta Ahlqvist (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om fiskebevakning.

2004/05: MJ421 av Kjell-Erik Karlsson m.fl. (v):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att Sverige bl.a. skall ta upp bilaterala samtal med Polen och Danmark om torskfisket i Östersjön i syfte att främja fiskeförhandlingsresultat som baseras på de vetenskapliga rekommendationerna.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att Sverige även skall agera och ta initiativ inom ramen för det nordiska samarbetet och Nordiska rådet i syfte att främja internationella fiskeförhandlingsresultat som baseras på de vetenskapliga rekommendationerna.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att en utredare bör tillsättas för att se över statens verksamhet och organisation när det gäller miljömål inom vattenmiljöer samt fritids- och turismfiske.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen skall ge Fiskeriverket och länsstyrelserna i uppdrag att förbättra och samordna de fiskevårdande åtgärderna.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att Fiskeriverket skall få i uppdrag att utforma Salmon Action Plan i enlighet med vad som sägs i motionen.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att Sverige skall verka för att det införs en internationell, effektiv förvaltningsplan och fångstkvoter för ål.

2004/05: MJ428 av Lennart Klockare (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om reglering av fisket.

2004/05: MJ448 av Michael Hagberg (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en förändring av EU:s fiskepolitik.

2004/05: MJ460 av Erling Wälivaara (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om åtgärder för att rädda vildlaxbeståndet i älvarna och få ett slut på de årligen återkommande laxfiskediskussionerna längs Norrlandskusten.

2004/05: MJ466 av Lars Gustafsson (kd):

Riksdagen begär att regeringen verkar för att försök med fiskemetod enligt vad i motionen anförs inleds.

2004/05: MJ471 av Mona Berglund Nilsson och Lennart Nilsson (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om fiskets roll för kustens utveckling.

2004/05: MJ487 av Mona Berglund Nilsson och Lennart Nilsson (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om näringspolitiken för svenskt fiske.

2004/05: MJ488 av Mona Berglund Nilsson och Lennart Nilsson (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en policy för ekologiskt och ekonomiskt uthålligt fiske.

2004/05: MJ491 av Allan Widman m.fl. (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om initiativ till en Öresundsgrupp.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om initiativ till utökad användning av övervakningskameror för upptäckt och dokumentation av tjuvfiskare.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om initiativ till spridning av transponderinformation till Försvarsmakten.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om initiativ till en gemensam förvaltning av Öresund som fiskevatten.

2004/05: MJ494 av Annelie Enochson och Per Landgren (båda kd):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att genomföra åtgärder för att utveckla ålfisket.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vetenskaplig rådgivning, uthållig fiskeförvaltning och fiskekontroll.

2004/05: MJ495 av Åsa Torstensson (c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att avveckla den punktpolitik som i dag styr miljö- och fiskepolitiken i Sverige.

2004/05: MJ500 av Sven Gunnar Persson m.fl. (kd):

13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att tilldela fiskare miljöstöd för att arbeta med städning av hav och kuster.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av ett fångstteknologiskt institut.
21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om individuella överlåtelsebara fiskekvoter.
22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ersätta de artspecifika kvoterna med fiskedagar inom det kustnära fisket.
23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att förenkla regleringarna och bidra till större förståelse mellan myndigheterna och fiskenäringen.
24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att IBSFC skall följa ICES rekommendationer, med hänsyn tagen till det beräknade överfisket/tjuvfisket.
25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om åtgärder från Sveriges sida för att rädda hotade fiskbestånd.
26. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ändra EU:s regelverk så att även andra EU-länders fartyg kan omfattas av rutinerna kring checkpoints.
27. Riksdagen begär att regeringen senast i tilläggsbudgeten i vårpropositionen 2005 återkommer till riksdagen med förslag om hur en skärpning av övervakningen av in- och utpassering till/från Östersjöns fiskevatten kan utformas och vilka kostnader detta för med sig.
28. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att EU:s fiskepolitik skall ha en etisk dimension.
29. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en formaliserad samverkan kring svensk fiskepolitik.
30. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en tydligare lagstiftning mot fasta fångstredskap vid älvmynningarna.
31. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ökad tillgänglighet till Nordsjön och Västerhavet för svenska fiskare.
36. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ny granskning av skyddet för fiskare vid olyckor med kemiska stridsmedel.

37. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en fisketeknisk yrkeshögskola.
42. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om myndigheters hantering av vattenbruksärenden.
43. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till lagstiftning som möjliggör tillskapandet av fiskevårdsområden vid kusterna och i de stora insjöarna.
45. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om markägares fritidsfiske i fredningsområden.

2004/05: MJ508 av Anita Brodén m.fl. (fp):

30. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att det ska bli möjligt att överlåta rätten till handredskapsfiske till fiskevårdsområdesföreningar även i skärgården/längs kusten.

2004/05: MJ535 av Kenth Högström (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att värna det småskaliga och kustnära fisket efter Östersjö- och Bottenhavskusterna.

2004/05: N401 av Anita Brodén m.fl. (fp):

11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en långsiktig och uthållig fiskepolitik.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2005

2005/06: MJ214 av Lars Tysklind (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om försöksverksamhet med inriktning på ett nytt kvotsystem inom fisket.

2005/06: MJ219 av Cecilia Wikström och Erik Ullenhag (båda fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att det regelverk som innebär att en licensierad yrkesfiskare inte kan öka sin fångstkapacitet utan att köpa kapacitet av någon annan ses över så att det småskaliga skärgårdsfisket värnas.

2005/06: MJ262 av Erling Bager (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ge Fiskeriverket i uppdrag att skyndsamt utreda möjligheterna att införa individuella kvoter för yrkesfisket.

2005/06: MJ272 av Lars Tysklind och Solveig Hellquist (båda fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om åtgärder för att ge förutsättningar för en trålfiskekapacitet längs Norrlandskusten som säkerställer tillgången på strömning både till konsumtion och till beredningsindustrin och som främjar ett småskaligt och kustnära fiske längs Norrlandskusten.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en utvecklad och väl förankrad lokal och regional förvaltning.

2005/06: MJ292 av Lars Tysklind och Cecilia Wigström (båda fp):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en politik för ett långsiktigt hållbart svenskt fiske.

2005/06: MJ294 av Jeppe Johnsson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör ompröva drivgarnsförbudet.

2005/06: MJ295 av Erling Bager (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av att utreda hur Fiskeriverkets fartyg Argus skall kunna fullgöra de internationella åtaganden Sverige gjort till bl.a. Internationella havsforskningsrådet (ICEC) och övriga internationella åtaganden.

2005/06: MJ308 av Erling Wälivaara (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om åtgärder för att rädda vildlaxbeståndet i älvarna.

2005/06: MJ324 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m):

Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag om en ändring av fiskelagen i enlighet med vad som anförs i motionen.

2005/06: MJ327 av Åsa Domeij (mp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att en strategisk strukturplan för fiskeflottan bör utarbetas.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Fiskeriverket bör ges tydligare instruktioner att vid fördelningen av fiskekvoter gynna det kustnära fisket på bekostnad av det långväga fisket.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av att ändra de ekonomiska villkoren för att underlätta för dem som vill lämna fiskerinäringen.

2005/06:MJ328 av Catharina Elmsäter-Svärd m.fl. (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att individuellt överlåtbara fiskekvoter bör prövas.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om mindre men effektivare fiskekontroll.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om fortsatt statligt finansierad utsättning av ål.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Östersjön bör bli pilotområde för en ny förvaltningsstrategi.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om bildande av fiskevårdsområden där det i dag råder fritt handredskapsfiske.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regler för vattenbruk skall var likvärdiga med dem hos våra konkurrentländer.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att avskryva planerna på såväl en allmän fiskevårdsavgift som skatt på fiskeredskap.

2005/06:MJ331 av Åsa Domeij och Ulf Holm (båda mp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förbättrad statistik över andel överträdelser mot fiskeribestämmelser som resulterar i påföljd och förbättrade uppgifter om skälen till att överträdelser inte leder till påföljd.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en översyn av hanteringen av fiskerimål i senare led.

2005/06:MJ333 av Kjell-Erik Karlsson m.fl. (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Fiskeriverket skall analysera olika fiskebåtars och fiskesegments ekonomiska bärkraft i förhållande till nuvarande fiskepolitik och de nationella miljömålen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att om vi skall nå våra mål rörande uthålligt fiske bör en utskrotning ske av en stor del av fiskekapaciteten.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Fiskeriverket skall få i uppdrag att ta fram en plan för utskrotning inklusive en ersättningsplan för att nå de svenska fiskepolitiska målen.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att nivån på utskrotningspremien bör vara anpassad till en nivå som motsvarar försäkringsbeloppet, eller vara utformad på annat lämpligt sätt.

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att strukturmedel skall användas till att utveckla kustfisket och attrahera yngre människor till näringen samt ge dem adekvat utbildning.

2005/06: MJ341 av Rolf Olsson (v):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en utredning av stödet till musselodlingen i Bohuslän och andra kustområden.

2005/06: MJ348 av Peter Danielsson m.fl. (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att skärpa straffen för tjuvfiske.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att öka Kustbevakningens möjligheter att beslagta och förverka redskap, exempelvis trålar och båtar, som används vid tjuvfiske.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om samarbete mellan inblandade myndigheter på båda sidor om Sundet.

2005/06: MJ349 av Lars Tysklind m.fl. (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att skapa förutsättningar för ett långsiktigt hållbart fiske.

2005/06: MJ369 av Birgitta Sellén och Sven Bergström (båda c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att Fiskeriverket bör reservera tonnage och motorstyrka som ställs till Norrlandsfiskares förfogande, via inköp och fördelning.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att införa kreditgarantier med rimliga krav på säkerhet för inköp och utrustning av moderna båtar.

2005/06: MJ377 av Jeppe Johnsson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att dragningen efter borttappade garn utökas.

2005/06: MJ382 av Hans Stenberg och Kerstin Kristiansson Karlstedt (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om fiske på statens vatten i fjällen.

2005/06: MJ405 av Agne Hansson och Åsa Torstensson (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om underlättande av villkoren för fortsatt drift av det kustnära fisket.

2005/06: MJ444 av Holger Gustafsson m.fl. (kd, m, fp, c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om åtgärder i syfte att utveckla och säkerställa fisket i Väneren och Vättern för yrkesfiske, sportfiske och turism.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att länsstyrelsen bör inta en samordnande roll mellan kommuner, yrkesfiskare, sportfiskeföreningar och båtägareföreningar för att åstadkomma en satsning, inom ramen för EU:s landsbygdsutveckling, med utbyggnad av anläggningar för fiskets utveckling.

2005/06: MJ446 av Sven Gunnar Persson m.fl. (kd):

13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att fiskare, när de fiskat upp sin kvot, skall tilldelas miljöstöd för att arbeta med städning till havs och utmed kusterna.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige bör verka för att medel bör utgå från EU:s strukturfonder eller annan lämplig EU-medfinansiering för att kompensera de fiskare som drabbas ekonomiskt av EU:s regler mot bifångster av tumlare.
23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att en utredning om en ny fiskevårdslag snarast bör tillsättas.
24. Riksdagen begär att regeringen ger Fiskeriverket i uppdrag att ta fram förslag på system med individuella överlåtelsebara fiskekvoter inom det pelagiska fisket.
25. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag om system med fiskedagar i stället för fiskekvoter inom det kustnära fisket.
26. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att öka förtroendet och förståelsen mellan fiskerieringen och olika myndigheter.
27. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att överföra ansvaret för kvalitetskontroll av fisk och fiskeprodukter från Kustbevakningen till Fiskeriverket.
29. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sveriges regering bör verka inom EU för att resurserna i tredje land inte överutnyttjas, att subventionerna av fjärrfisket minskar, att konsekvensbeskrivning alltid görs när nya avtal ingås samt att nödvändiga uppföljningar av tredjelandsavtalen görs ur ett resursförvaltnings- och utvecklingsperspektiv.

30. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om en förbättrad samverkan mellan fiskerinäringen,
forskningen, myndigheter och miljöorganisationer, både regionalt,
nationellt och internationellt.
31. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att regeringen bör stimulera utvecklingen av väl
fungerande samförvaltningsformer.
32. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att lagstiftningen bör förtydligas så att det framgår
att fasta fångstredskap ej är tillåtna vid älvmynningar.
33. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att staten bör stå för kostnaderna vid ansökan om
godkännande för miljömärkning för de bestånd där svenska fiskare
huvudsakligen är verksamma.
34. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att Sveriges regering snarast bör ta initiativ till en
omfattande reform av FN:s havsrättskonvention i syfte att skapa tyd-
liga rättsliga regler kring vem som har rätt att bruka olika delar av
det begränsade resursutrymmet i haven.
38. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag om lagstiftning
som förbättrar den ekonomiska tryggheten för yrkesfiskare vad gäl-
ler de kostnader som kan uppstå till följd av skador orsakade av
kemiska stridsmedel och miljöfarliga kemiska ämnen.
41. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till ett pro-
gram för hur vattenbruket kan utvecklas i Sverige.
43. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att tillstånd för vattenbruk bör vara relaterade till
utsläpp av närsalter i stället för den nuvarande ordningen där till-
stånd är relaterat till produktionsmängd.
44. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att på försök skapa en möjlighet för vattenägare att
kunna bilda lokala fiskevårdsområden för att reglera utomståendes
handedskapsfiske även vid kusterna och de stora sjöarna.
45. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att vattenägarens fritidsfiske för husbehov i normal-
fallet bör vara tillåtet i områden som är fredade från fritidsfiske.

2005/06:MJ451 av Annelie Enochson och Per Landgren (båda kd):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att genomföra åtgärder för att utveckla ålfisket.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om vetenskaplig rådgivning, uthållig fiskeförvaltning
och fiskekontroll.

2005/06:MJ465 av Lennart Klockare och Lars U Granberg (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om åtgärder inom EU när det gäller dumpning av lax.

2005/06:MJ471 av Per-Olof Svensson (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att beslut om licenser till de fiskare som bedriver ett småskaligt kustfiske överförs till respektive länsstyrelse.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att besluten om fartygstillstånd för fiskefartyg under tolv meter läggs hos länsstyrelsen.

2005/06:MJ486 av Sören Wibe (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en officiell vitbok, när budgetutrymmet så medger, om myndigheters och politiska instansers agerande inför den utfiskning som pågått sedan 1960-talet.

2005/06:MJ497 av Sten Lundström (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att häva regleringen av kräftfiske i Vättern.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att öka minimilängden för den Vätternröding som får tas upp.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utreda ett totalt fiskestopp av Vätternröding i kombination med ett ökat utsättande av lax.

2005/06:MJ501 av Christer Skoog m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om svenskt fiske.

2005/06:MJ505 av Göran Persson i Simrishamn m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att en omfördelning av överskottet av ålyngel bör ske till de underutnyttjade uppväxtområdena i norra Europa.

2005/06:MJ519 av Anita Brodén m.fl. (fp):

25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om nödvändigheten av en långsiktighet i regelverken som ger framförhållning, så att yrkesfisket, med tyngdpunkt på det småskaliga, under ordnade former kan anpassas till ett långsiktigt möjligt fångstuttag.

27. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att det skall bli möjligt att överlåta rätten till handredskapsfiske till fiskevårdsområdesföreningar även i skärgården och längs kusten.

2005/06:MJ520 av Owe Hellberg m.fl. (v):

4. Riksdagen begär att regeringen skyndsamt återkommer till riksdagen med förslag för att förbättra den naturliga fiskproduktionen och bevara den biologiska mångfalden i reglerade vattendrag.

2005/06:MJ522 av Fredrik Reinfeldt m.fl. (m):

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om personliga fiskekvoter.

2005/06:MJ524 av Cristina Husmark Pehrsson m.fl. (m):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att trygga fiskerinäringens villkor.

2005/06:MJ532 av Maud Olofsson m.fl. (c):

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att fisket i Östersjön måste bedrivas på ett mer långsiktigt hållbart sätt.

2005/06:MJ550 av Lennart Klockare (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förutsättningar för fiskets fortbestånd och fiskerinäringens utveckling.

2005/06:MJ551 av Lennart Klockare och Karin Åström (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att höja målsättningen inom SAP (Salmon Action Plan) till att innan 2010 nyttja 100 % av naturlaxälvarnas produktionskapacitet.

2005/06:MJ572 av Lennart Klockare och Karin Åström (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om fisket i Älvsjö vattensystem.

2005/06:MJ585 av Åsa Torstensson och Jan Andersson (båda c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om yrkesfiskets roll som näringsgren och skapande av jobb och företagande direkt och indirekt i andra näringar som är starkt beroende av ett svenskt yrkesfiske.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om yrkesfiskets roll för upplevelseindustrin, fritidsfisket och möjligheterna att utöka turistsäsongen.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om vikten av att yrkesfisket, utifrån sina kunskaper om fiskbestånd, hav och miljö, ges ett ökat ansvar och delaktighet i frågor som berör den egna näringen.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om behovet av förenklingar med tydligare syfte och långsiktiga målsättningar för de regler som styr näringen.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om behovet av mer federalistiskt ansvar och beslutsfattande, med utökat ansvar för den nationella och regionala nivån kring frågor som berör yrkesfisket, eftersom EU:s centrala detaljstyrning är ohanterligt med 25 medlemsländer.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om behovet av att stödja forskning och utveckling av selektiva fiskeredskap.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om möjligheterna att förbättra värden av fiskbestånden genom försök med att fastställa ett visst antal tillåtna fiskedagar per vecka för respektive fiskefartyg som även därmed ges tillåtelse att behålla allt som fångas samtidigt som dumpning förbjuds.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att då fredningsinsatser anses krävas måste deras syfte tydliggöras och åtgärden ske i samråd med berörda fiskare och andra eventuella Intressenter.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om Koster-Väderöfjordens samarbete som ett framgångsrikt och fungerande samarbete mellan fiskare, forskare och myndigheter värt att användas som arbetsmetod i stället för reservatsrestriktioner.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att problemen i vår havsmiljö är väl kända och består bl.a. av oljeutsläpp, dioxin, PCB och övergödning; trots detta är det yrkesfisket som angrips och utkrävs ansvar för dessa identifierade problem.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om krav på forskning om havsplacerade vindkraftsparkers långsiktiga miljöpåverkan innan exploatering sker.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om vikten av att insjöfisket ges likvärdiga villkor med marint fiske.

13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om de inlåsnings effekter som individuella kvoter kan innebära med svårigheten för nyetableringar samtidigt som gamla strukturer inom näringen konserveras.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om vikten av att stödja yrkesfiskets arbete med möjligheterna att miljö- och kravcertifiera olika fisken och fiskeslag.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om fiskodlingens framtida potential i Sverige.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om musselodlingens dubbla uppdrag att leverera livsmedel och att rena havet från kväve och fosfor.

2005/06: MJ587 av Ingegerd Saarinen (mp):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att bottentrålningens skador på marina fornlämningar skall beaktas i pilotprojekten om lokal och regional förvaltning av fisket.